

Raport o stanie Miasta Tychy 2022

Raport o stanie Miasta Tychy 2022

Rok 2023

Spis treści

Słowo wstępu od Prezydenta Miasta Tychy 8

Część 1 **Miasto i mieszkańcy** 10

1.01. Geografia miasta 12
1.02. Samorząd miasta 13
1.03. Urząd Miasta 16
1.03.1. Budżet Miasta Tychy 22
1.04. Demografia 24
1.04.1. Sytuacja demograficzna 24

Część 2 **Wpływ wojny w Ukrainie na życie Miasta** 34

Część 3 **Strategia miasta** 44

3.01. Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2030+ 46
3.02. Gminny Program Rewitalizacji 46
3.03. Pozyskiwanie Funduszy Zewnętrznych 52

Część 4 **Przestrzeń miejska i gospodarka lokalowa** 54

4.01. Gospodarka przestrzenna 56
4.01.1. Planowanie przestrzenne i urbanistyka 56
4.01.2. Budownictwo 57
4.01.3. Konserwacja zabytków 58
4.01.4. Nowe centrum Tychów 58
4.02. Zasoby mieszkalne i użytkowe gminy 59
4.02.1. Dzierżawa i najem 59
4.02.2. Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy 59
4.02.3. Zadłużenie i windykacja 60
4.03. Działalność Tyskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (TTBS) 61
4.04. Inwestycje i remonty 62
4.04.1. Inwestycje 62
4.04.2. Remonty 64
4.05. Zarządzanie nieruchomościami w Mieście 68
4.06. Zadania z zakresu geodezji 70
4.07. Działalność spółki Śródmieście 70

Część 5 **Komunikacja** 72

5.01. Bezpieczeństwo na drogach 74
5.02. Komunikacja miejska i kolej 76
5.02.1. Działalność Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. 77
5.02.2. Działalność Tyskich Linii Trolejbusowych Sp. z o.o. 77
5.03. Obsługa użytkowników dróg 79

Część 6 **Środowisko** 82

6.01. Ochrona środowiska 84
6.01.1. Program ochrony środowiska dla Miasta Tychy na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029. 90
6.01.2. Zieleń miejska 90

Część 7 **Gospodarka komunalna** 92

7.01. Gminny system gospodarowania odpadami komunalnym 94
7.02. Działalność firmy Master – Odpady i Energia Sp. z o.o. 96
7.03. Działania Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. w Tychach 99
7.04. Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach SA 100
7.05. Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej SA 100
7.06. Gospodarka wodno-ściekowa 102
7.07. Oświetlenie 102
7.08. Sprzedaż węgla 103
7.09. Zasady gospodarowania drewnem 103
7.10. Usuwanie azbestu 103

Część 8 **Zdrowie** 104

8.01. Realizacja programów i projektów 106
8.02. Działalność spółki MEGREZ Sp. z o.o. 108
8.03. Żłobek Miejski i żłobki niepubliczne 111

Część 9 **Polityka społeczna** 114

9.01. Pomoc Świadczona przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej „Wrzos” 116
9.02. Pomoc świadczona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 117
9.03. Miejski system pieczy zastępczej 118
9.04. Orzekanie o niepełnosprawności 119
9.05. Pomoc świadczona przez Środowiskowy Dom Samopomocy MOZAIKA 121
9.06. Program współpracy Miasta Tychy z organizacjami pozarządowymi na rok 2022 122
9.07. Wolontariat 123

Część 10 **Budżet Obywatelski** 124

10.01. Budżet Obywatelski – informacje ogólne 126

Część 11 **Usługi świadczone mieszkańcom** 130

11.01. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, rodzin i seniorów 132
11.02. Nieodpłatna pomoc prawna 135
11.03. Działania na rzecz konsumentów 136
11.03.1. Edukacja 136
11.04. Punkt Wsparcia Dla Cudzoziemców 137
11.05. Przeciwdziałanie Bezrobociu 138
11.06. Działalność gospodarcza 142
11.07. Działania Miasta na rzecz przedsiębiorców 144

Część 12	**Oświata w Tychach**		**148**
	12.01.	Oświata w Tychach	150
	12.02.	Realizacja programów i projektów	152
	12.03.	Działania podejmowane na rzecz wsparcia kształcenia dzieci i uczniów	155
	12.04.	Inicjatywy edukacyjne oraz działania inspirujące	158
	12.05.	Wykonywanie pozostałych zadań własnych gminy i powiatu w obszarze oświaty	160
Część 13	**Sport i Rekreacja**		**162**
	13.01.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	164
	13.02.	Działalność spółki Tyski Sport SA	170
	13.03.	Wodny Park Tychy	178
	13.04.	Trasy Rowerowe	180
Część 14	**Kultura i promocja miasta Tychy**		**182**
	14.01.	Działalność kulturalna	184
	14.02.	Działania promocyjno-informacyjne	202
Część 15	**Bezpieczeństwo**		**206**
	15.01.	Bezpieczeństwo i porządek publiczny	208
	15.02.	Zarządzanie kryzysowe i obrona cywilna	210
	15.03.	Bezpieczeństwo w sieci	212
Część 16	**Realizacja Uchwał Rady Miasta**		**214**

JAK CZYTAĆ RAPORT?

Cel

Raport o stanie gminy powstał w oparciu o art. 28 aa Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378).

Jego celem jest prezentacja kluczowych obszarów funkcjonowania miasta w ujęciu przekrojowym. Z tego względu wybrano formułę umożliwiającą czytanie publikacji w całości lub jej częściach. Zastosowany format i struktura raportu zapewniają przejrzystość, organizację i powtarzalność sekcji.

OBSZARY TEMATYCZNE

W raporcie przyjęto przeglądowy charakter zawartych w nim informacji,. Ustawa, z której wynika obowiązek przedstawiania raportu o stanie gminy, nie definiuje zakresu merytorycznego raportu ani jego objętości. Osoby zainteresowane szczegółowymi kwestiami lub danymi mogą je zawsze uzyskać w trybie dostępu do informacji publicznej.

ŹRÓDŁA

Większość informacji w raporcie opiera się na danych miejskich (biura i jednostki Miasta Tychy) – **jeżeli jest inaczej, zaznaczono źródło.**

Słowo wstępu
od Prezydenta Miasta Tychy

Na ponad 200 stronach raportu podsumowaliśmy działalność Rady Miasta, Prezydenta, miejskich instytucji oraz spółek. Dokument ma charakter przeglądowy m.in. z uwagi na to, że ustawa, z której wynika obowiązek przedstawiania raportu o stanie gminy, nie definiuje zakresu merytorycznego raportu ani jego objętości. Znajdą Państwo w nim informacje o najważniejszych podejmowanych działaniach, realizowanych inwestycjach czy wydarzeniach z ubiegłego roku.

Po trudnym okresie pandemii liczyliśmy, że rok 2022 będzie rokiem „normalności”, w którym będziemy mogli spokojnie realizować zaplanowane działania. Tak się jednak nie stało, a oprócz planowych projektów przyszło nam zmierzyć się z kolejnym, nowym i bardzo dużym wyzwaniem. Wybuch wojny w Ukrainie sprawił, że musieliśmy podjąć szereg działań związanych z pomocą osobom szukającym schronienia w naszym mieście. Urząd miasta, miejskie instytucje, przedsiębiorcy, lokalne organizacje, wolontariusze oraz – co chciałbym szczególnie podkreślić – wielu mieszkańców naszego miasta pomagało i nadal pomaga tym, którzy uciekli przed okrucieństwem wojny. Więcej o tym, jak wyglądała pomoc sąsiadom zza wschodniej granicy przeczytają Państwo na kilkunastu stronach „Raportu o stanie Miasta Tychy”. Jednocześnie mimo coraz trudniejszej sytuacji finansowej samorządów oraz niestabilnej sytuacji gospodarczej i ekonomicznej, kontynuowaliśmy prace przy rozpoczętych w latach ubiegłych projektach, m.in przy najbardziej zaawansowanym i rozbudowanym systemie sterowania ruchem w Polsce – ITS Tychy, a także przy budowie nowego wiaduktu w ciągu ul. Grota-Roweckiego, który oddano do użytku w lipcu.

Zrealizowaliśmy także wiele mniejszych, ale równie ważnych i potrzebnych projektów. Otrzymaliśmy za nie także nagrody i wyróżnienia. Tychy zostały m.in. laureatem konkursu na najbardziej cyfrową gminę Narodowego Spisu Powszechnego 2021, znalazły się także w czołówce rankingów, m.in. tych obejmujących wydatki inwestycyjne, wykorzystanie unijnych czy najmniej zadłużone miasta na prawach powiatu w Polsce. Zajęliśmy także czwarte miejsce w zestawieniu miast o najwyższym poziomie szczęścia w Polsce.

Jestem bardzo dumny z tak wysokiej oceny miasta przez samych mieszkańców. Dziękuję wszystkim, którzy przyczyniają się do jego rozwoju. Zapewniam, że pomimo ogromnych wyzwań i problemów, które przynoszą nam kolejne lata, nasze miasto będzie stawać się jeszcze lepszym miejscem do życia.

Andrzej Dziuba
PREZYDENT MIASTA TYCHY

CZĘŚĆ 1

Miasto i mieszkańcy

1.01.

Geografia miasta

Tychy są miastem na prawach powiatu o powierzchni 81,81 km2, położonym w środkowej części województwa śląskiego, w południowej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (GOP).

W bezpośrednim sąsiedztwie miasta znajduje się siedem gmin: Katowice, Bieruń, Lędziny, Bojszowy, Mikołów, Wyry, Kobiór, które wchodzą w skład czterech powiatów.

Tychy stanowią ośrodek usługowy dla południowego obrzeża aglomeracji. Zasięg oddziaływania obejmuje w głównej mierze powiat bieruńsko-lędziński, a w mniejszym stopniu także niektóre gminy powiatu mikołowskiego i pszczyńskiego oraz powiatu oświęcimskiego w województwie małopolskim. Obszar, na którym leżą Tychy, charakteryzuje się mikroklimatem wyżynnym z dużym wpływem pobliskich gór – pasma Beskidu Śląskiego i Żywieckiego. Tychy leżą w dorzeczu Wisły, w zlewni Wisły Małej. Od południa, wschodu i zachodu miasto otaczają Lasy Pszczyńskie, będące pozostałością dawnej Puszczy Pszczyńskiej. Na północy znajdują się Lasy Katowicko-Murckowskie, będące fragmentem południowej części Leśnego Pasa Ochronnego GOP. Tychy zajmują znaczące miejsce w Polsce pod względem powierzchni parków spacerowo-wypoczynkowych (82,31 ha) oraz zieleńców (6,02 ha).

TABELA 1.1.

Wybrane miasta województwa śląskiego (dane pochodzą ze spisu powszechnego)

Miasto	Liczba ludności
Katowice	282 755
Częstochowa	210 773
Sosnowiec	191 676
Gliwice	172 628
Bielsko Biała	168 106
Zabrze	156 935
Bytom	151 691
Rybnik	132 923
Ruda Śląska	132 766
Tychy	**124 139**
Dąbrowa Górnicza	115 955
Chorzów	103 229
Jaworzno	88 267
Jastrzębie-Zdrój	83 987
Mysłowice	74 559

Dane: Narodowy Spis Powszechny, pobrane z: https://bdl.stat.gov.pl/, stan na 01.01.2022 r.

1.02.

Samorząd miasta

TABELA 1.2.

Skład Rady Miasta Tychy w 2022 r.

Imię i nazwisko	Funkcja	Klub radnych
Karolina Chemicz-Pałys	zastępca przewodniczącego Komisji Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Wojciech Czarnota	wiceprzewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Edyta Danielczyk	-	-
Lidia Gajdas	wiceprzewodnicząca Rady Miasta	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Marek Gołosz	-	Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość
Grzegorz Gwóźdź	przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Jarosław Hajduk	-	Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość
Maciej Jędrzejko *22 lipca 2022 r. Postanowienie Komisarza Wyborczego, a ślubowanie na sesji w dniu 25 sierpnia 2022 r.*	zastępca przewodniczącego Komisji Oświaty, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Michał Kasperczyk	przewodniczący Komisji Finansów Publicznych	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Grzegorz Kołodziejczyk	przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Sportu	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Barbara Konieczna	przewodnicząca Rady Miasta	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Patrycja Kosowska-Pawłowicz	przewodnicząca Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Krzysztof Król	zastępca przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Anna Krzystyniak	zastępca przewodniczącej Komisji Porządku Publicznego, Zdrowia, Spraw Społecznych i Samorządowych	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby

Andrzej Kściuczyk	-	Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość
Ali Nurbagandow	zastępca przewodniczącej Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Iwona Oleksiak	-	Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość
Aleksandra Pabian	zastępca przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Urszula Paździorek-Pawlik	przewodnicząca Komisji Porządku Publicznego, Zdrowia, Spraw Społecznych i Samorządowych	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Anita Skapczyk	sekretarz Komisji Rewizyjnej	-
Sławomir Sobociński	przewodniczący Komisji Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury	Klub Radnych Prezydenta Andrzeja Dziuby
Józef Twardzik	wiceprzewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Dariusz Wencepel	-	-
Sławomir Wróbel	-	Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość
Aleksandra Wysocka-Siembiga	-	Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość
Rafał Żelazny *Wygaśnięcie mandatu z dniem 4 lipca 2022 r. z powodu zrzeczenia się mandatu*	wiceprzewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej

Dane pobrane z: https://bdl.stat.gov.pl/, stan na 01.01.2022 r.

Rada Miasta Tychy składa się z 25 radnych. Jej zadania określa ustawa o samorządzie gminnym oraz Statut Miasta Tychy. Rada obraduje na sesjach zwoływanych w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał. W 2022 r. odbyło się 12 sesji Rady Miasta oraz łącznie 55 posiedzeń komisji.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w 2022 r. sesje Rady Miasta i posiedzenia jej komisji odbywały się w trybie stacjonarnym oraz zdalnym.

W 2022 r. w Radzie Miasta funkcjonowało 6 komisji:

- Komisja Finansów Publicznych,
- Komisja Gospodarki Przestrzennej i Infrastruktury,
- Komisja Porządku Publicznego, Zdrowia, Spraw Społecznych i Samorządowych,
- Komisja Oświaty, Kultury i Sportu,
- Komisja Skarg, Wniosków i Petycji,
- Komisja Rewizyjna.

Praca Rady Miasta Tychy w liczbach:

- liczba uchwał podjętych przez Radę Miasta: **210**,
- liczba sesji Rady Miasta: **12**,
- liczba posiedzeń komisji Rady Miasta: **55**.

Podjęte uchwały według inicjatywy uchwałodawczej:

- uchwały na wniosek Rady Miasta Tychy: **22**,
- uchwały na wniosek komisji: **15**,
- uchwały na wniosek prezydenta Miasta Tychy: **173**.

Posiedzenia Rady Miasta i jej komisji są jawne. Protokoły z posiedzeń Rady, komisji czy zespołów oraz nagrania obrad są udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta: **https://bip.umtychy.pl/**. Tam również zamieszczono m.in. informacje z prac komisji Rady oraz interpelacje i zapytania radnych skierowane do prezydenta miasta.

Jednostki pomocnicze miasta

W 2022 r. Tychy były podzielone na następujące jednostki pomocnicze:

- Anna,
- Cielmice,
- F-6,
- Glinka 1,
- Jaroszowice-Urbanowice-Wygorzele,
- Ogrodnik,
- Paprocany,
- Paprotka,
- R-2,
- Stare Tychy,
- Wartogłowiec,
- Wilkowyje,
- Z-1,
- Żwaków.

W skład organów osiedla wchodziły rady osiedli liczące 15 członków i zarządy osiedli liczące do 5 członków. Rady działające w kadencji 2019-2023 zostały wybrane 29 września 2019 r. na 4 lata. Rady osiedli podejmowały uchwały w sprawach należących do osiedla oraz określały zadania do prowadzenia przez zarządy osiedli. Szczegółowe informacje dotyczące spraw realizowanych przez osiedla zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: **https://bip.umtychy.pl/osiedla.**

Tyska Rada Seniorów

Tyska Rada Seniorów została powołana uchwałą Rady Miasta Tychy z 30 października 2014 r. Wybory do Tyskiej Rady Seniorów II kadencji odbyły się 4 kwietnia 2019 r. Skład rady liczy 15 członków. Funkcję przewodniczącej Rady pełni Urszula Polubiec.

Zgodnie ze statutem rada działała głównie w następujących obszarach:

- zapobiegania i przełamywania marginalizacji seniorów,
- wspierania aktywności ludzi starszych,
- profilaktyki i promocji zdrowia seniorów,
- przełamywania stereotypów na temat seniorów i starości oraz budowania ich autorytetu,
- rozwoju form wypoczynku, dostępu do edukacji i kultury,
- mieszkalnictwa dla seniorów,
- współpracy międzypokoleniowej.

Rada Seniorów, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny w kwestiach związanych z osobami starszymi i działaniami podejmowanymi na ich rzecz przez działające w mieście instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz kluby seniora.

Młodzieżowa Rada Miasta

Młodzieżową Radę Miasta utworzono uchwałą Rady Miasta Tychy z 23 czerwca 2016 r. Funkcję przewodniczącego Rady pełnił Mikołaj Figlarski, a od dnia 8 listopada 2022 r. przejęła ją Weronika Kieliba.

Rada ma charakter konsultacyjny, a jej zadania zostały określone w statucie. Jej celem jest:

- wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej wśród młodzieży,
- wspieranie działań dotyczących dzieci i młodzieży,
- reprezentowanie interesów dzieci i młodzieży wobec organów miasta i instytucji działających na terenie Miasta Tychy.

1.03.
Urząd miasta

Władze miasta

Władze miasta podejmują najważniejsze decyzje wykonawcze i kierują pracą urzędu.

Funkcję prezydenta Miasta Tychy w 2022 roku pełnił **Andrzej Dziuba**. Kompetencje i zadania prezydenta miasta określa ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r.

Pierwszym zastępcą ds. społecznych był Maciej Gramatyka. Funkcję II zastępcy prezydenta ds. gospodarki przestrzennej pełnił Igor Śmietański, a Hanna Skoczylas funkcję III zastępcy prezydenta ds. zrównoważonego rozwoju. Skarbnikiem miasta w 2022 roku była Urszula Dryka, a sekretarzem miasta, Aneta Luboń-Stysiak.
Prezydent upoważnił swoich zastępców i pracowników urzędu do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej oraz powołał komisje i zespoły jako organy pomocniczo-opiniodawczo-doradcze o charakterze stałym lub doraźnym.

Prezydent realizował swoje zadania z pomocą wydziałów urzędu miasta, samodzielnych stanowisk oraz jednostek organizacyjnych miasta.

TABELA 1.3.

Wydziały oraz samodzielne stanowiska w Urzędzie Miasta Tychy w 2022 r.

DBH	Stanowisko BHP i ppoż.	**GWP**	Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki
DKB	Wydział Budżetu	**PAW**	Audytor Wewnętrzny
DKK	Wydział Księgowości	**PKZ**	Pełnomocnik ds. Kontroli Zarządczej
DKP	Wydział Podatków i Opłat	**PPN**	Wydział Przekształceń i Nadzoru Właścicielskiego
DSI	Administrator Systemów Informatycznych	**PPR**	Biuro Prasowe
DUA	Wydział Administracyjny	**PRF**	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich
DUC	Urząd Stanu Cywilnego	**PRP**	Radca Prawny
DUD	Wydział Dowodów Osobistych	**PSM**	Straż Miejska
DUG	Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej	**PZK**	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
DUK	Wydział Kontroli	**PZP**	Wydział Zamówień Publicznych
DUL	Wydział Spraw Obywatelskich	**RGL**	Wydział Gospodarki Lokalowej
DUM	Miejski Rzecznik Konsumentów	**RII**	Wydział Innowacji i Inwestycji
DUO	Wydział Organizacyjny, Kadr i Szkolenia	**RKM**	Wydział Komunikacji
DUR	Wydział Obsługi Rady Miasta	**RKO**	Wydział Komunalny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa
GGN	Wydział Gospodarki Nieruchomościami	**RWR**	Wydział Remontów
GKZ	Miejski Konserwator Zabytków	**SPW**	Wydział Promocji i Współpracy z Zagranicą
GWB	Wydział Budownictwa	**SWZ**	Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
GWG	Wydział Geodezji		

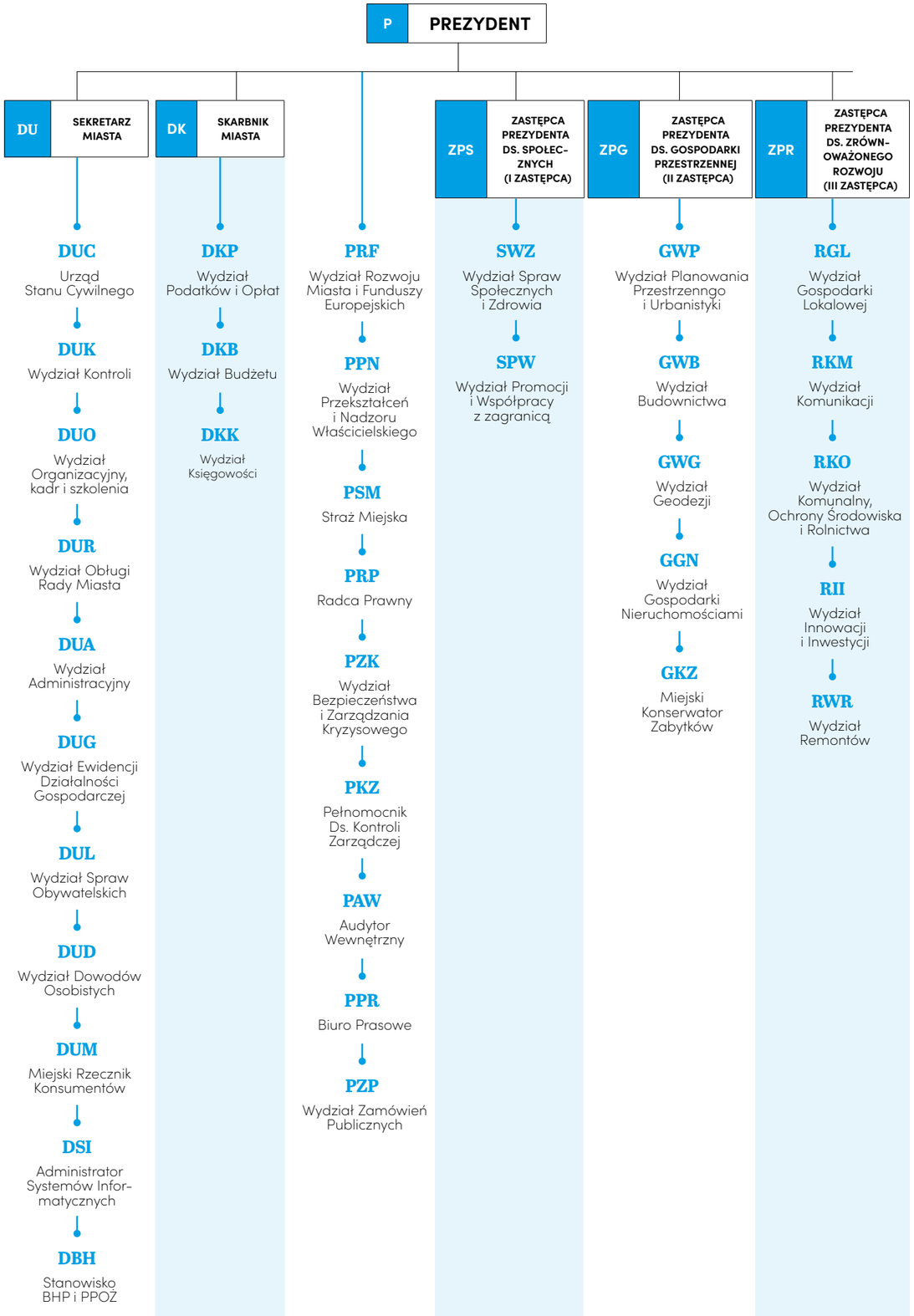
Jednostki organizacyjne miasta w 2022 r.:

- AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy – samorządowa instytucja kultury,
- Centrum Usług Wspólnych Miasta Tychy,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej WRZOS,
- Miejska Biblioteka Publiczna – samorządowa instytucja kultury,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych,
- Miejskie Centrum Oświaty,
- Miejski Zarząd Ulic i Mostów,
- Miejskie Centrum Kultury – samorządowa instytucja kultury,
- Muzeum Miejskie w Tychach – samorządowa instytucja kultury,
- Placówka Pieczy Zastępczej KWADRAT,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Środowiskowy Dom Samopomocy MOZAIKA,
- Teatr Mały – samorządowa instytucja kultury,
- Tyski Dom Pomocy Społecznej DOBRE MIEJSCE,
- Tyski Zakład Usług Komunalnych,
- Żłobek Miejski,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego,
- Powiatowy Urząd Pracy,

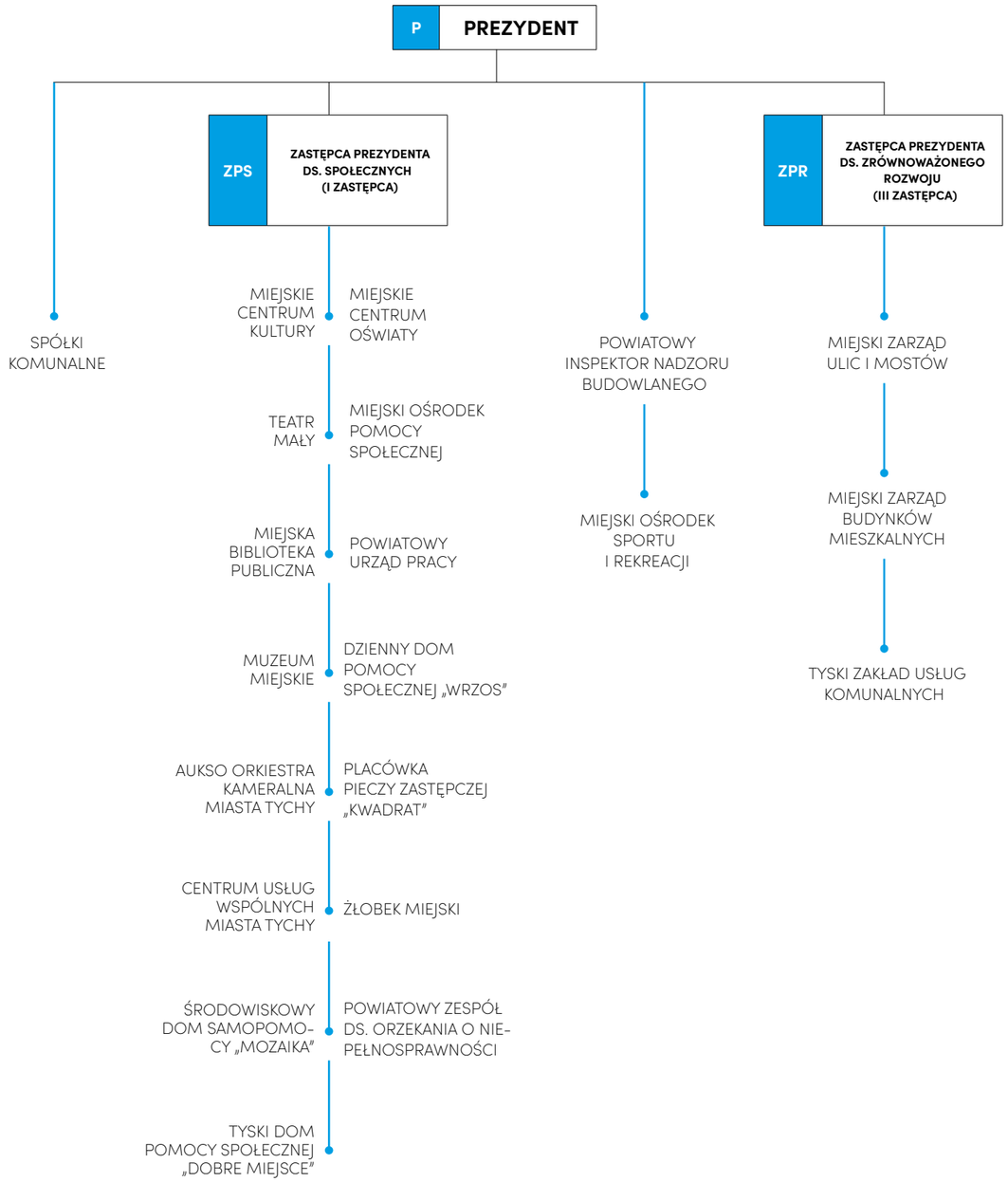
Pełnomocnicy powołani przez Prezydenta Miasta do realizacji zadań w mieście:

- pełnomocnik ds. koordynowania i rozwoju ruchu rowerowego oraz zespołu zadaniowego ds. ścieżek rowerowych,
- pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych,
- pełnomocnik ds. kontroli zarządczej,
- pełnomocnik ds. koordynowania i rozwoju przestrzeni publicznej dla ruchu pieszego w mieście Tychy,
- pełnomocnik ds. koordynowania i monitorowania przedsięwzięć w zakresie rozwoju obszaru nowego miasta Tychy,
- pełnomocnik ds. elektromobilności.

Struktura organizacyjna Urzędu Miasta Tychy

Podporządkowanie służbowe i organizacyjne jednostek organizacyjnych Miasta

Spółki prawa handlowego z udziałem miasta

Spółki o istotnym znaczeniu dla realizacji zadań miasta według stanu na dzień 31.12.2022 r. (tabela uwzględnia wstępne dane, przed badaniem rocznego sprawozdania finansowego)

Lp	Nazwa spółki	Wysokość kapitału spółki	Udziały/akcje gminy	Udział %	Przychody netto ze sprzedaży (w tys. zł)	Koszty działalności operacyjnej (w tys. zł)	Wynik finansowy netto (w tys. zł)	Zatrudnienie ogółem w spółce
1	Katowicka Specjalna Stefa Ekonomiczna SA	9.176.000,- zł 9.176 akcji	915 akcji 915.000,- zł	9,97	62.286	32.127	25.694	70
2	„MASTER – ODPADY I ENERGIA" Sp. z o.o.	9.128.000,- zł 18.256 udziałów	15.913 udziały 7.956.500,- zł	87,17	87.479	88.298	2.009	318
3	MEGREZ Sp. z o.o.	114.750.750,- zł 2.295.015 udziały	2.275.435 udziały 113.771.750,- zł	99,15	114.863	132.067	-11.777	978
4	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.	150.676.100,-zł 3.013.522 udziałów	2.243.736 udziałów 112.186.800,- zł	74,45	133.932	135.016	89	121
5	Przedsiębiorstwo Komunikacji - Miejskiej Sp. z o.o.	147.974.000,- zł 295.948 udziałów	289.562 udziały 144.781.000,- zł	97,84	97.553	108.305	-2.986	388
6	Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej SA	236.761.000,- zł 236.761 akcji	236.761 akcji 236.761.000,- zł	100	74.660	71.324	2.078	210
7	Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA	57.234.710,- zł 5.723.471 akcje	1.802.286 akcji 18.022.860,- zł	31,49	86.849	87.227	531	276
8	Śródmieście Sp. z o.o.	55.844.500,- zł 111.689 udziały	111.406 udziałów 55.703.000,- zł	100	9.679	10.527	-1.551	40
9	Tyskie Linie Trolejbusowe Sp. z o. o.	33.585.500,- zł 67.171 udziałów	67.171 udziałów 33.585.500,- zł	100	14.758	18.351	-545	111
10	Tyskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	119.078.500,- zł 238.157 udziałów	238.157 udziałów 119.078.500,- zł	100	13.142	11.627	1.435	13
11	Tyski Sport SA	147.073.780,- zł 14.707.378 akcji	14.707.378 akcji 147.073.780,- zł	100	10.990	17.902	-3.568	95
RAZEM					**706.191**	**712.771**	**11.409**	**2.620**

Wartość inwestycji

Wartość inwestycji krótkoterminowych i długoterminowych w spółkach o istotnym znaczeniu dla realizacji zadań miasta wyniosła na koniec 2022 r. 320.423 tys. zł. **Wartość majątku** w postaci rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych spółek komunalnych narastająco w 2022 r. opiewały na 1.429.607 tys. zł. W porównaniu do roku ubiegłego wartość środków trwałych i wartości niematerialnych oraz prawnych zwiększyła się o 49.445 tys. zł. Amortyzacja środków trwałych w spółkach narastająco za 2022 r. wyniosła 85.469 tys. zł.

Wskazać należy, że w wielu przypadkach wysokie koszty działalności wykazywane przez spółki wynikają ze zwiększonych odpisów amortyzacyjnych, które są następstwem dokonywanych przez nie inwestycji. Niższy wynik finansowy nie świadczy więc o złej kondycji podmiotu. Z uwagi na fakt, że podstawowym zadaniem spółek komunalnych jest świadczenie usług na rzecz mieszkańców, priorytetem pozostaje zapewnienie ich wysokiej jakości przy szerokiej dostępności, co wpływa na poziom generowanego zysku.

Pozostałe spółki z udziałem gminy miasta Tychy wraz procentowym określeniem udziału gminy:

- **Fundusz Górnośląski SA** - 0,34 %
- **Południowe Centrum Zaopatrzenia Śląska SA** - 1,44 %
- **Oczyszczalnia Ścieków Czułów Sp. z o.o.** - 19,50 % (z uwagi na ograniczenie działalności spółki do odbioru ścieków od jednego, prywatnego podmiotu, Miasto Tychy podjęło działania zmierzające do zbycia udziałów posiadanych w jej kapitale zakładowym).

1.03.1 Budżet Miasta Tychy

	TYCHY	GLIWICE	DĄBROWA GÓRNICZA	BYTOM	SOSNOWIEC	BIESKO-BIAŁA	KATOWICE
Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy (na 31.12.2022)	**116 718**	**163 718**	**109 662**	**134 694**	**180 774**	**158 256**	**265 698**
Dochody ogółem	**1 009 612 364**	**1 588 231 960**	**974 240 021**	**1 100 582 046**	**1 268 715 244**	**1 494 769 407**	**2 557 937 735**
Dochody na 1 mieszkańca	8 650	9 701	8 884	8 171	7 018	9 445	9 627
Wydatki ogółem	**1 017 623 990**	**1 694 806 793**	**1 029 883 962**	**1 183 442 697**	**1 315 998 372**	**1 571 043 095**	**2 703 360 605**
Dochody na 1 mieszkańca	8 719	10 352	9 391	8 786	7 280	9 927	10 175
Wydatki bieżące ogółem	**807 007 848**	**1 258 109 131**	**827 655 855**	**1 043 206 372**	**1 136 336 085**	**1 317 127 583**	**2 263 979 084**
Wydatki bieżące na 1 mieszkańca	6 914	7 685	7 547	7 745	6 286	8 323	8 521
Wydatki majątkowe ogółem	**210 616 142**	**436 697 662**	**202 228 106**	**140 236 325**	**179 662 287**	**253 915 512**	**439 381 522**
Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	1 804	2 667	1 844	1 041	994	1 604	1 654
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem [%]	20,7	25,8	19,6	11,8	13,7	16,2	16,3
Wynik finansowy (deficyt)	**-8 011 626**	**-106 574 833**	**-55 643 941**	**-82 860 651**	**-47 283 128**	**-76 273 687**	**-145 422 871**
Zadłużenie	**108 572 697**	**459 283 600**	**257 192 714**	**381 920 520**	**219 293 627**	**432 186 762**	**758 033 168**
Zadłużenie na 1 mieszkańca	930	2 805	2 345	2 835	1 213	2 731	2 853
Zadłużenie do dochodów ogółem [%]	10,8	28,9	26,4	34,7	17,3	28,9	29,6
Kierunki wydatkowania środków:							
oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza	**362 808 925**	**467 050 495**	**296 488 976**	**394 221 263**	**427 982 978**	**586 395 314**	**823 366 356**
udział w wydatkach ogółem [%]	35,7	27,6	28,8	33,3	32,5	37,3	30,5
transport i łączność	**182 879 884**	**218 832 682**	**183 223 198**	**80 196 048**	**96 110 112**	**200 885 636**	**364 615 758**
udział w wydatkach ogółem [%]	18,0	12,9	17,8	6,8	7,3	12,8	13,5
rodzina, pomoc i polityka społeczna	**167 393 434**	**241 944 330**	**163 537 739**	**287 720 058**	**290 798 310**	**266 311 308**	**456 140 472**
udział w wydatkach ogółem [%]	16,4	14,3	15,9	24,3	22,1	17,0	16,9
kultura fizyczna oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	**65 016 337**	**69 122 947**	**37 280 088**	**54 930 065**	**102 341 088**	**108 099 715**	**263 520 929**
udział w wydatkach ogółem [%]	6,4	4,1	3,6	4,6	7,8	6,9	9,7
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	**88 676 060**	**184 269 108**	**156 289 212**	**105 623 041**	**172 348 357**	**136 916 164**	**198 767 013**
udział w wydatkach ogółem [%]	8,7	10,9	15,2	8,9	13,1	8,7	7,4
administracja publiczna	**64 637 906**	**111 972 217**	**101 944 098**	**65 543 696**	**78 071 364**	**108 147 183**	**201 069 572**
udział w wydatkach ogółem [%]	6,4	6,6	9,9	5,5	5,9	6,9	7,4
gospodarka mieszkaniowa	**35 264 978**	**209 969 489**	**11 963 931**	**131 704 805**	**49 619 329**	**60 353 886**	**199 589 625**
udział w wydatkach ogółem [%]	3,5	12,4	1,2	11,1	3,8	3,8	7,4
ochrona zdrowia	**6 944 286**	**28 472 709**	**21 425 582**	**17 931 662**	**22 427 013**	**25 928 814**	**34 838 932**
udział w wydatkach ogółem [%]	0,7	1,7	2,1	1,5	1,7	1,7	1,3
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	**22 391 810**	**90 057 467**	**20 637 267**	**24 619 730**	**44 089 063**	**45 806 556**	**64 278 147**
udział w wydatkach ogółem [%]	2,2	5,3	2,0	2,1	3,4	2,9	2,4
pozostałe	**21 610 369**	**73 115 348**	**37 093 872**	**20 952 329**	**32 210 757**	**32 198 518**	**97 173 802**
udział w wydatkach ogółem [%]	2,1	4,3	3,6	1,8	2,4	2,0	3,6

1.04.
Demografia

1.04.1 Sytuacja demograficzna

W 2022 r. odnotowano kolejny spadek liczby ludności. Na koniec roku liczba mieszkańców miasta zameldowanych na pobyt stały wynosiła 114 967 osób. Natomiast zameldowanych na pobyt czasowy – 1 752, co daje łącznie 116 719 osób, w tym 61 454 kobiety i 55 265 mężczyzn.

Wpływ na taki wyraźny spadek miał ponownie bardzo wysoki wzrost liczby zgonów i spadek liczby urodzeń. Średnia wieku tyszan wzrasta i aktualnie wynosi 43,3 lata. Zwiększa się współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi, czyli liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wskaźnik ten wynosił w mieście 37 osób, a w 2021 r. było to 36 osób.

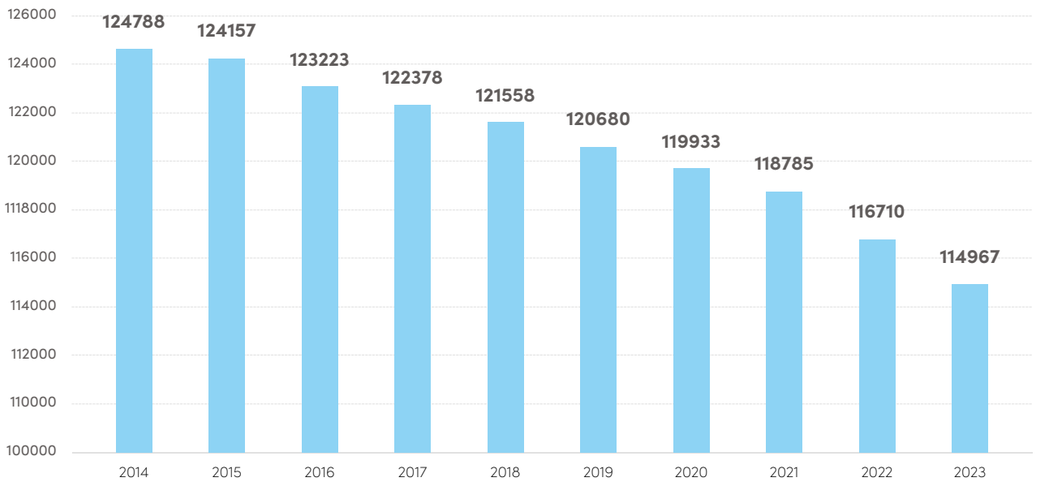
Elementem, na który należy zwrócić uwagę, jest różnica pomiędzy danymi uzyskanymi podczas Narodowego Spisu Powszechnego a liczbą zameldowanych zgodnie z Rejestrem Mieszkańców. Według danych NSP w Tychach na dzień 31 marca 2021 r. mieszkały 124 882 osoby, tymczasem zameldowanych na pobyt stały i czasowy były 119 963. Jak widać jest to różnica o prawie 5 tys. osób.

Co wynika z tych rozbieżności?

Przede wszystkim to, że miasto znacznie więcej mogłoby otrzymywać do swojego budżetu tytułem udziału w podatku PIT, gdyby osoby te dokonały meldunku albo przynajmniej zadeklarowały wolę rozliczania się z fiskusem w Tychach.

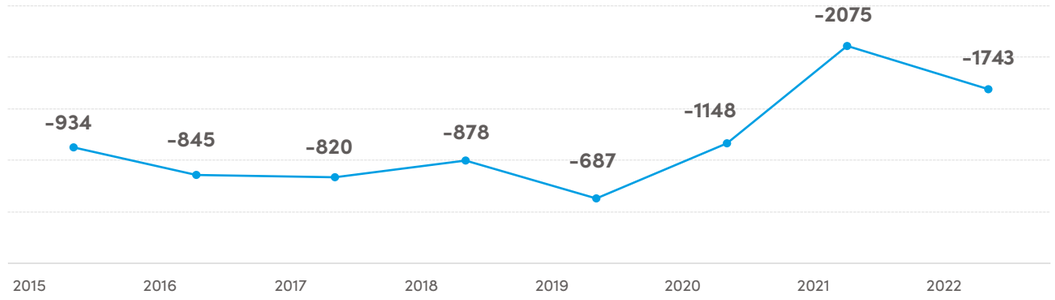
WYKRES 1.2.

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w Mieście Tychy w latach 2014-2023 (stan na 1 stycznia danego roku)

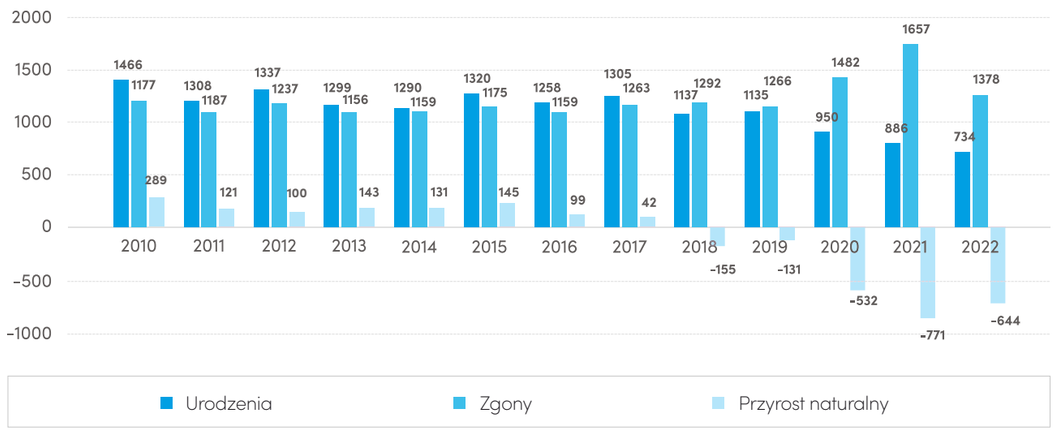
WYKRES 1.3.

Dynamika spadku liczby ludności Miasta Tychy w latach 2015-2022

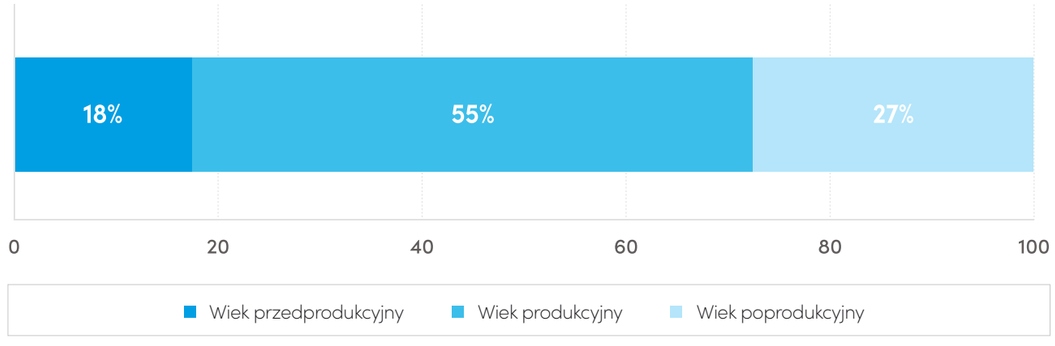
WYKRES 1.4.

Przyrost naturalny w Mieście Tychy w latach 2010-2022

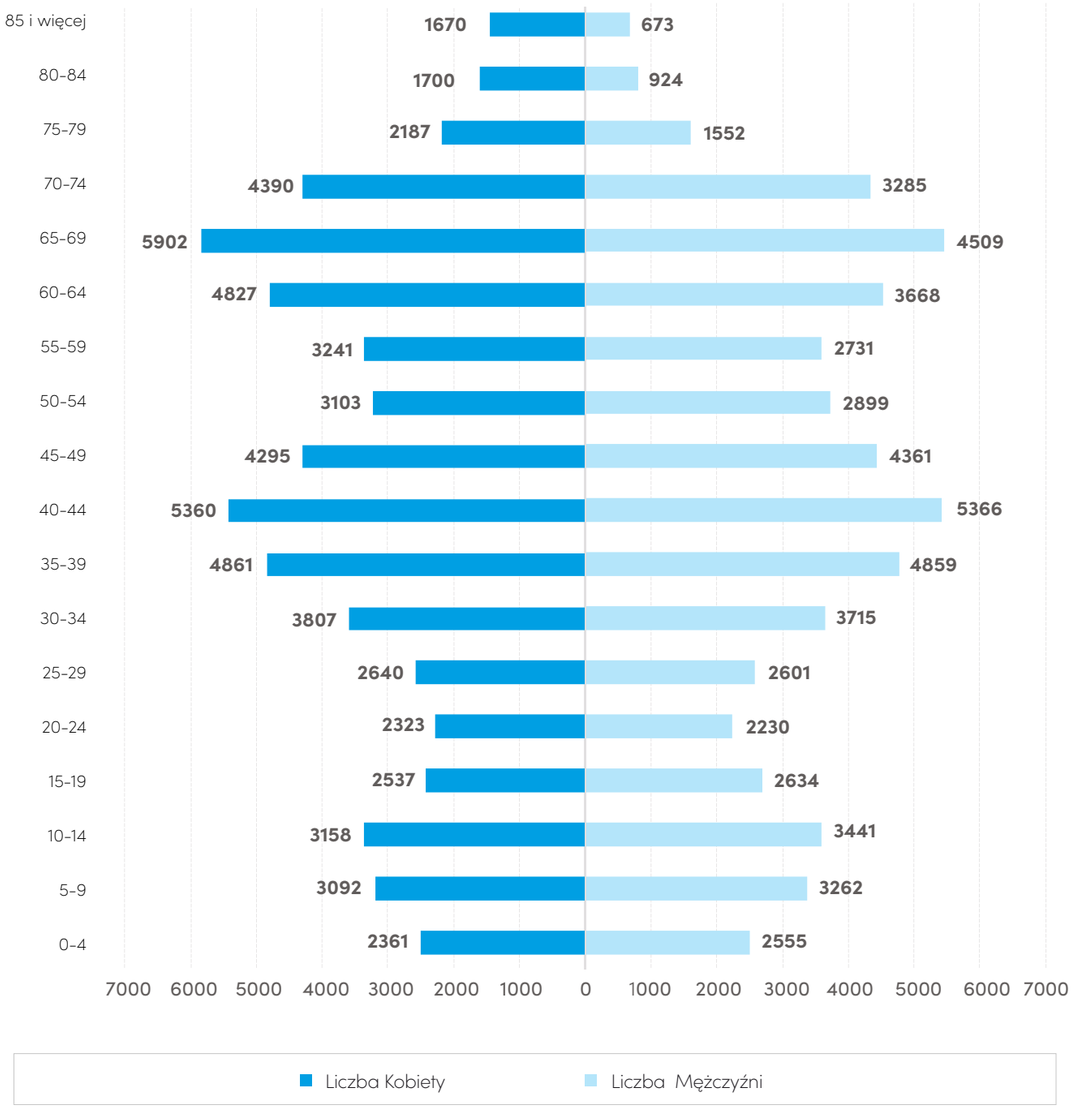
WYKRES 1.6.

Ludność według ekonomicznych grup wiekowych

WYKRES 1.5.

Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Tychy

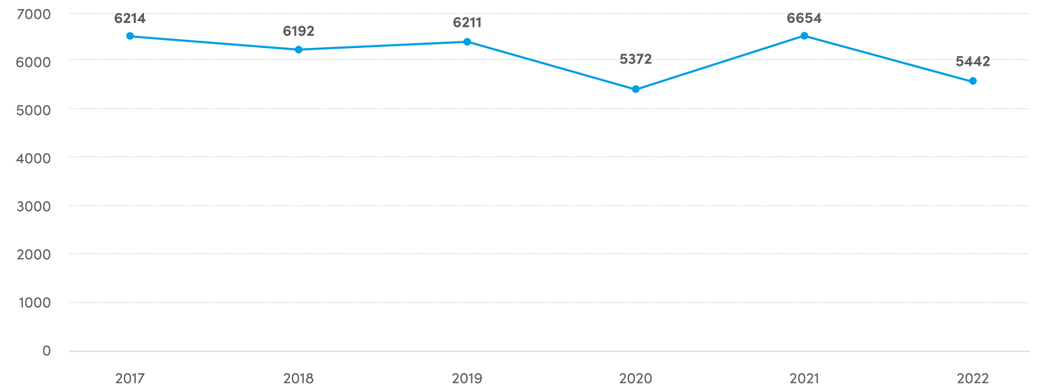

Ruchy meldunkowe w Mieście Tychy w 2022 r.

2022 to rok, o którym mówi się głównie w kontekście wojny, rosnącej inflacji i wzrastających kosztów kredytów hipotecznych. Te czynniki wpłynęły również na ruchy meldunkowe mieszkańców miasta. Mniej osób dokonywało zakupów mieszkań, co wiązało się z mniejszą liczbą ruchów meldunkowych.

WYKRES 1.7.

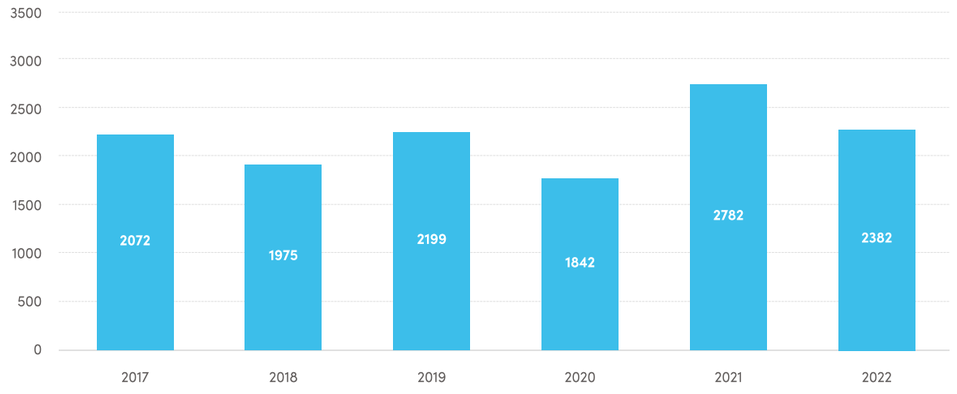
Liczba przyjętych wniosków w sprawach meldunkowych

Pomimo uruchamiania nowych usług dostępnych drogą elektroniczną, w tym roku zaobserwowaliśmy niewielki spadek spraw załatwianych online. Mimo ułatwień w dostępie do profilu zaufanego, bardzo czytelnego i prostego procesu składania wniosków o wymeldowanie/zameldowanie na stronie **obywatel.gov.pl**, nadal odsetek osób korzystających z tego narzędzia jest relatywnie niski. **Spadła również liczba zaświadczeń wydawanych z rejestru mieszkańców, mimo to jest nadal jedną z najwyższych w ostatnich 5 latach.**

WYKRES 1.8.

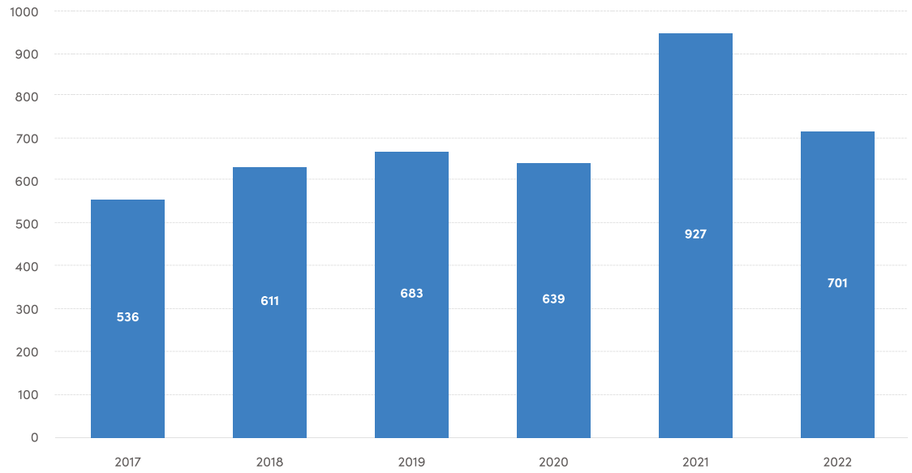
Liczba wydanych zaświadczeń z rejestru mieszkańców w latach 2017-2022

Spadła również liczba zaświadczeń o braku osób zameldowanych w lokalu. Zaświadczenia te są wydawane celem dokonania transakcji kupna/sprzedaży mieszkania na rynku wtórnym. Spadek liczby wydawanych zaświadczeń pozwala przypuszczać, że mocno ochłodził się rynek sprzedaży nieruchomości.

WYKRES 1.9.

Liczba wydanych w latach 2017-2022 zaświadczeń o braku osób zameldowanych

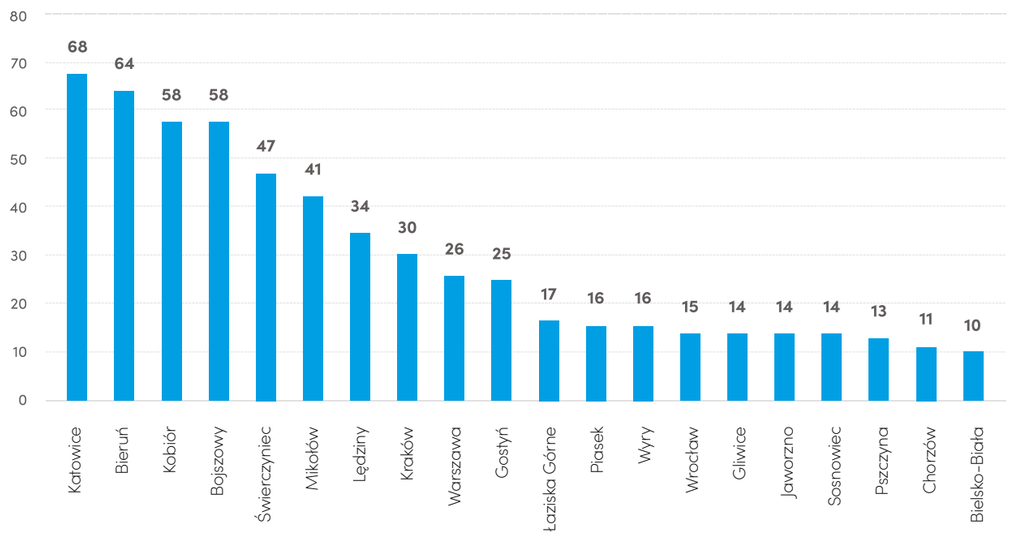

Analiza ruchów meldunkowych w Mieście Tychy w 2022 r.

Jak wspomniano wcześniej liczba tyszan w 2022 r. zmniejszyła się ponownie o ponad 2 tys. osób. Dokąd przenosili się mieszkańcy, skąd przybywali do Tychów i jak wygląda struktura wiekowa osób opuszczających nasze miasto oraz przenoszących się do Tychów? Spośród wszystkich osób wymeldowanych w 2022 r. 1017 osób potwierdziło swój adres zameldowania w innym mieście. Najwięcej naszych mieszkańców przeniosło się jak co roku do Katowic – tam zameldowało się ich 68. Zauważalny jednak jest trend migracji do mniejszych gmin ościennych. Jeżeli zsumujemy liczbę mieszkańców, którzy przeprowadzili się do Bojszów, Kobióra, Świerczyńca, Gostyni, Łazisk, Wyr, Lędzin i Woli, to okazuje się, że przeniosło się tam aż 321 mieszkańców. Z dużych metropolii, oprócz Katowic, tyszanie najchętniej wybierają Warszawę i Kraków.

WYKRES 1.10.

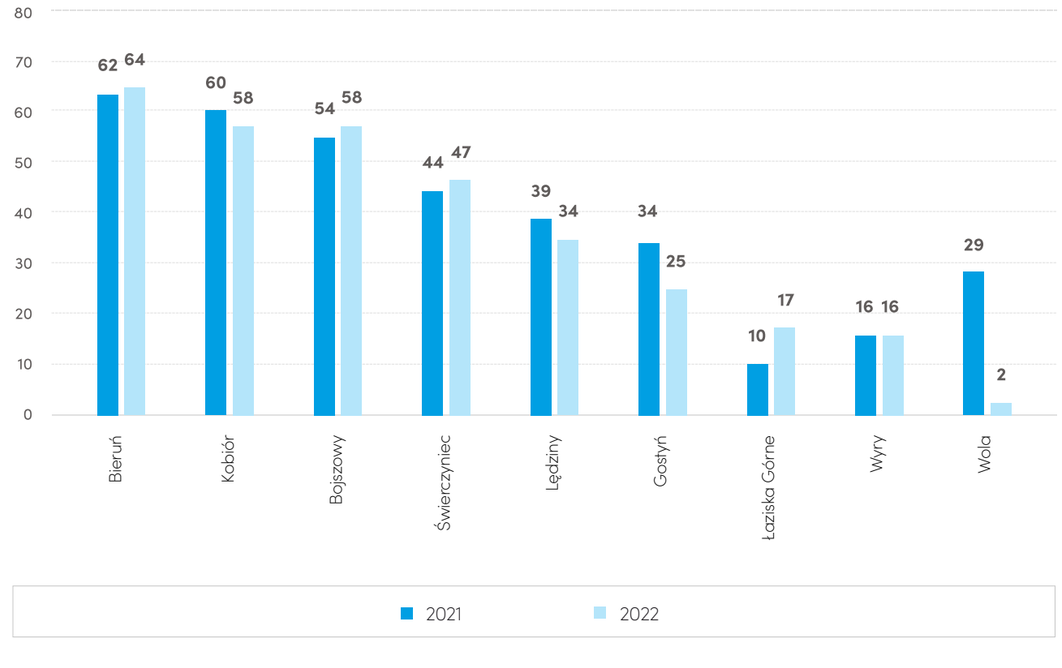
Miasta, do których migrowali tyszanie w 2022 r.

Jak widać na poniższym wykresie, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania, tyszanie nadal najchętniej wybierają powiat bieruńsko-lędziński.

WYKRES 1.11.

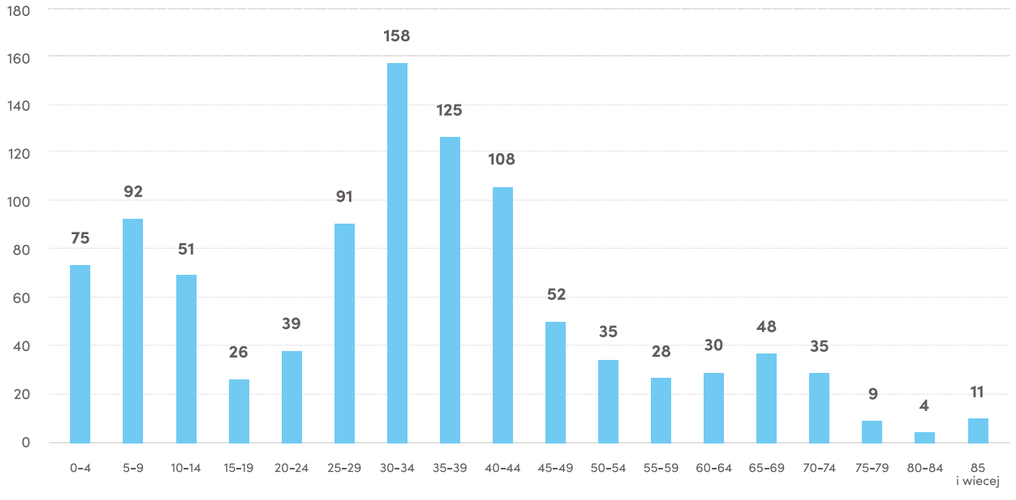
Migracje tyszan do gmin ościennych w 2021 i 2022 r.

Średni wiek mieszkańców, którzy wyprowadzili się z Tychów, wynosił 34 lata. Większość osób przenoszących się do innych miast to ludzie młodzi, w wieku produkcyjnym (66%) i przedprodukcyjnym (23%), a jedynie 11% z nich to osoby w wieku poprodukcyjnym. Wysoki wskaźnik osób wyjeżdżających w wieku przedprodukcyjnym wskazuje, że z Tychów wyprowadzają się rodziny z dziećmi.

WYKRES 1.12.

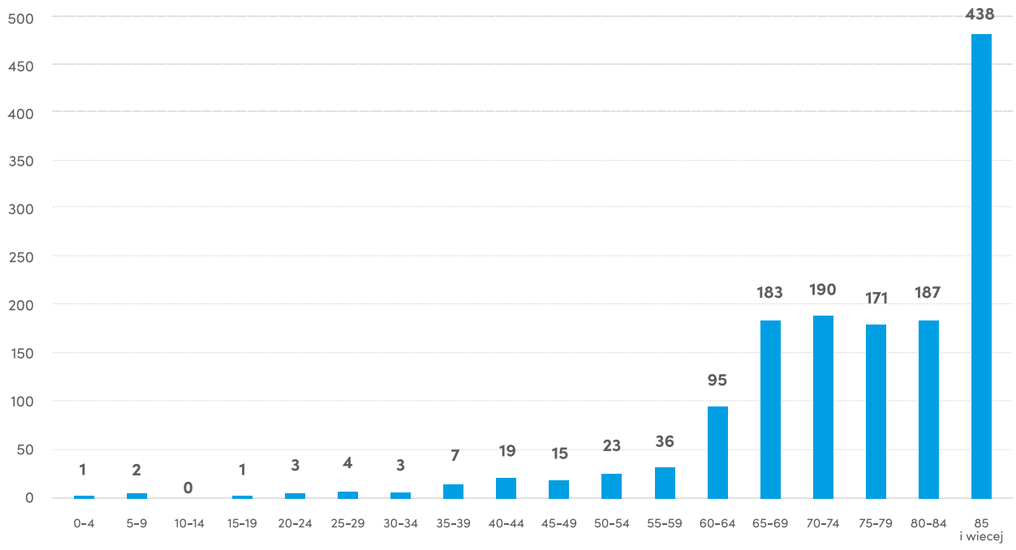
Struktura wiekowa osób przenoszących się do innych miast

Nastąpił znaczny spadek liczby zgonów, lecz niestety nadal jest on jednym z najwyższych w przeciągu ostatnich 10 lat. W 2022 r. zmarło 1 378 mieszkańców. **Średni wiek zmarłych to 76 lat.**

WYKRES 1.13.

Struktura wiekowa mieszkańców zmarłych w 2022 r

W 2022 r. do Miasta Tychy oczywiście przybywali też nowi mieszkańcy. Do Tychów zdecydowało się przenieść na stałe 700 osób. Średni wiek przybywających osób wyniósł 34 lata. Najwięcej z nich przybyło z Katowic (aż 103). Biorąc pod uwagę, że do Katowic wyprowadziło się 68 tyszan, to saldo migracji z Katowicami Tychy mają dodatnie. Pozytywnym faktem jest to, że do Tychów wprowadzały się głównie osoby w wieku produkcyjnym.

Wydawanie dowodów osobistych w 2022 r.

W 2022 r. znacznie wzrosło zainteresowanie sprawami z zakresu dowodów osobistych – przyjęto 12 523 wnioski o ich wydanie. Jeśli porównamy poszczególne miesiące ostatnich 3 lat, wyraźnie widać duży wzrost liczby wpływających wniosków o wydanie dowodu osobistego dla obywateli polskich po wybuchu wojny w Ukrainie. Znaczna część z nich dotyczyła dzieci – w okresie od wybuchu wojny do końca marca 2022 r. do urzędu masowo wpływały wnioski drogą elektroniczną.

Ze względu na obowiązek pobrania odcisków palców do dowodu osobistego od 7 listopada 2021 r. wnioski elektroniczne można złożyć tylko dla dzieci do 12 roku życia, ponieważ nie pobiera się od nich odcisków palców. Spowodowało to znaczny spadek liczby wniosków składanych tą drogą. W 2022 r. wpłynęło do urzędu 1 169 wniosków w formie elektronicznej, co stanowi 9% wszystkich wniosków o wydanie dowodu osobistego.

TABELA 1.4.

Liczba wniosków o wydanie dowodu osobistego w latach 2020-2022

Rok	Liczba wniosków
2020	**7736**
2021	**10081**
2022	**12523**

TABELA 1.5.

Wnioski o wydanie dowodu osobistego złożone drogą elektroniczną w latach 2020-2022[1]

Rok	Liczba wniosków elektronicznych
2020	**1 800**
2021	**1 717**
2022	**1 169**

Promocja usług

Promocja usług odbywała się na stronach internetowych urzędu oraz w social mediach (poprzez kampanię ***Dokumenty Zastrzeżone*** prowadzoną przez Związek Banków Polskich). Kampania ma na celu zwrócenie uwagi obywateli na problem kradzieży tożsamości i uświadamia, jak ważna jest ochrona własnych danych osobowych oraz zgłaszanie utraty dokumentów do systemu ***Dokumenty Zastrzeżone***.

Punkt potwierdzania profili zaufanych – sprawy zrealizowane w 2022 r.

W 2022 r. odnotowano umiarkowane zainteresowanie klientów profili zaufanym, który jest niezbędnym narzędziem wykorzystywanym przy załatwianiu spraw drogą elektroniczną. **Zrealizowano 1 279 spraw z tego zakresu, z czego około 30% stanowiły sprawy załatwiane przez obywateli Ukrainy.**

TABELA 1.6 .

Sprawy zrealizowane w Punkcie Potwierdzania Profili Zaufanych w latach 2020-2022[2]

Rok	Liczba ogółem
2020	**1 448**
2021	**2 643**
2022	**1 279**

[1] Uwaga: ograniczona możliwość składania wniosków drogą elektroniczną w 2021 roku – zmiana przepisów (w okresie od 26 lipca do 6 listopada 2021 nie było takiej możliwości, a od 7 listopada 2021 do nadal tylko dla dzieci do 12 r.ż.)

[2] Uwaga: 2022 r. – w ww. liczbie zawiera się 328 profili zaufanych potwierdzonych obywatelom Ukrainy w Punkcie Potwierdzania Profili Zaufanych. Dodatkowo od marca do grudnia 2022 r. Wydział Dowodów Osobistych potwierdził 138 profili dla obywateli Ukrainy przez Rejestr Danych Kontaktowych

Platforma eUrząd

167
wniosków w eUrząd

W 2022 r. odnotowano **167 wniosków dotyczących aktywacji/dezaktywacji** konta na platformie *eUrząd – tyski portal informacyjno-płatniczy* lub zmiany danych na koncie.

od 2020

Od 2020 r. istnieje **możliwość elektronicznego złożenia wniosku o aktywację/dezaktywację** konta oraz zmianę danych na tej platformie.

99%
spraw

W 2022 r. **99% spraw z tego zakresu zostało zrealizowanych drogą elektroniczną**, a w 2021 r. – 95%.

CZĘŚĆ 2

Wpływ wojny w Ukrainie na życie Miasta

Wojna w Ukrainie

Rok 2022 zdominowany został przez wydarzenia za wschodnią granicą Polski - wojnę w Ukrainie. Od pierwszych dni tyski samorząd, przedsiębiorcy, organizacje społeczne oraz mieszkańcy miasta angażowali się w aktywną pomoc. Każdego dnia przebywający w Tychach obywatele Ukrainy otrzymywali informacje o możliwościach uzyskania pomocy. Nadawanie numerów PESEL, utworzenie Punktu Pomocy Cudzoziemcom, punktu wydawania produktów, uruchomienie bazy noclegowej, zbiórek, punktu informacji czy zapewnienie edukacji dla ukraińskich dzieci to tylko kilka przykładów z wielu podejmowanych działań.

Sprawy formalne realizowane przez tyski samorząd

W związku z szybkim napływem uchodźców przybywających z Ukrainy dużym wyzwaniem była rejestracja i nadawanie numerów PESEL. Tylko w okresie od 16 marca – do 31 marca 2022 r. 3131 osób otrzymało numery PESEL, co daje średnio 260 osób dziennie. Łącznie w 2022 r. zarejestrowano 5717 osób. Przyjmowano wnioski o przekazanie danych kontaktowych i potwierdzenie profilu zaufanego. Udzielano także informacji obywatelom Ukrainy nt. działania aplikacji mObywatel z dostępem do elektronicznego dokumentu DIIA oraz zasad ubiegania się o profil zaufany.

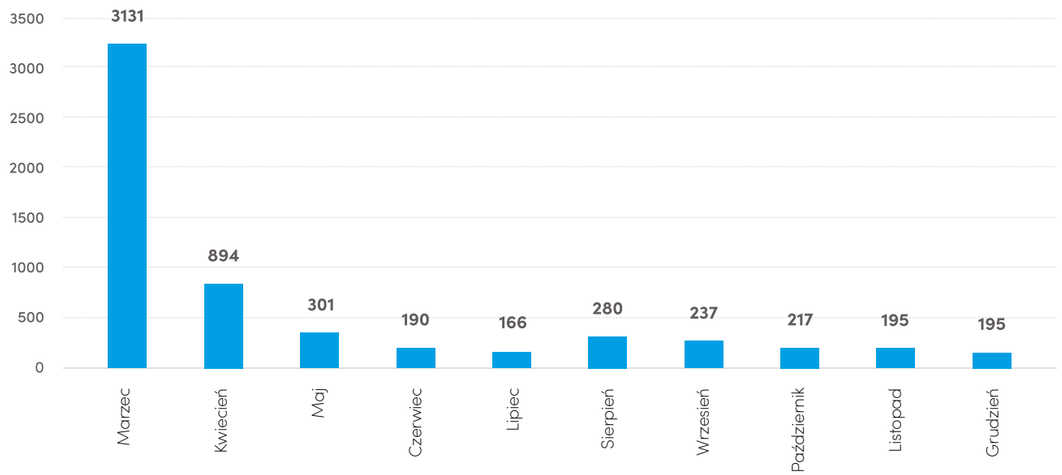
Do najważniejszych działań podejmowanych w tym okresie można zaliczyć:

- **utworzenie i dostosowanie** nowych stanowisk w Biurze Obsługi Klienta do przyjmowania uchodźców,
- **przeszkolenie nowych pracownikó**w w zakresie nadawania numeru PESEL,
- **utworzenie punktu fotograficznego** na terenie urzędu,
- **wydłużenie czasu pracy urzędu** i otwarcie go również w soboty,
- **organizację kącika zabaw dla dzieci** osób oczekujących na rejestrację,
- **wprowadzenie systemu kolejkowego.**

Dzięki mobilnym stanowiskom osobom niemogącym przybyć do urzędu nadawano numery PESEL w miejscu ich pobytu. Organizowano spotkania z uchodźcami oferując pomoc przy wypełnianiu odpowiednich formularzy.

WYKRES 2.1

Liczba nadanych statusów UKR w 2022 r.

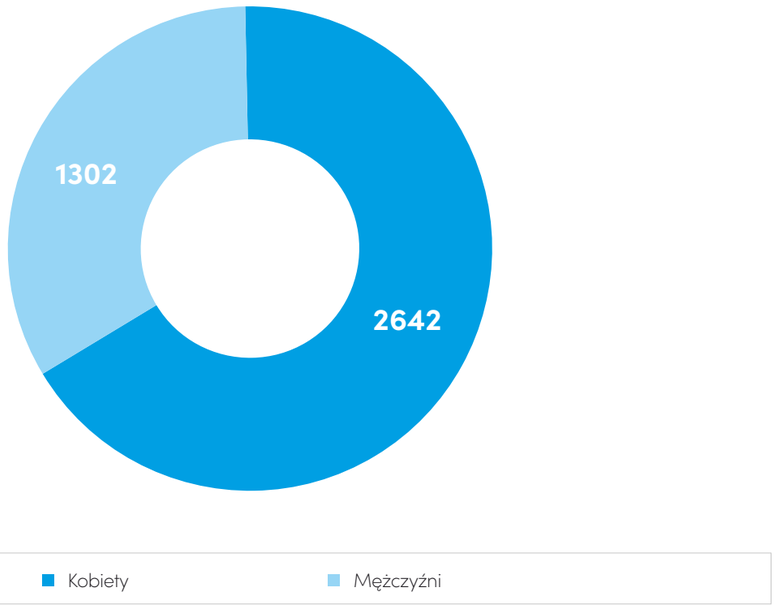
[2] *Uwaga: 2022 r. – w ww. liczbie zawiera się 328 profili zaufanych potwierdzonych obywatelom Ukrainy w Punkcie Potwierdzania Profili Zaufanych. Dodatkowo od marca do grudnia 2022 r. Wydział Dowodów Osobistych potwierdził 138 profili dla obywateli Ukrainy przez Rejestr Danych Kontaktowych*

Z danych dotyczących aktywnych statusów UKR na dzień 26 grudnia 2022 r. wynika, że w Mieście Tychy na koniec 2022 roku **przebywały 3944 osoby**. Na podstawie danych z wniosków o nadanie statusu UKR przeprowadzono analizę demograficzną osób, przebywających na terenie naszego miasta.

Do Tychów przyjechały głównie kobiety z dziećmi. Aktywny status UKR posiadały na koniec roku 2642 kobiety i 1302 mężczyzn. Wśród mężczyzn tylko 512 to osoby pełnoletnie.

WYKRES 2.2

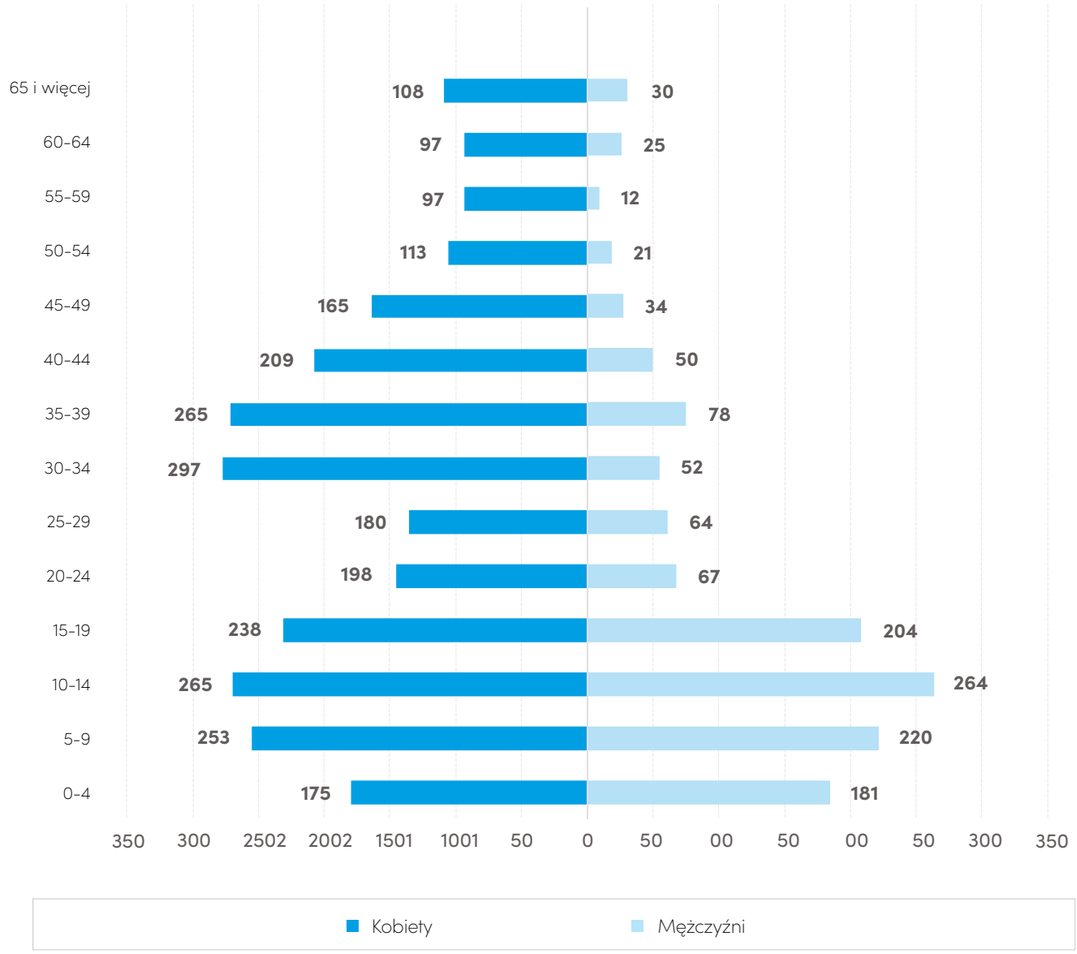
Podział wniosków o nadanie statusu UKR ze względu na płeć (stan na 26.12.2002)

Patrząc na strukturę wiekową zamieszczoną poniżej, można zauważyć, że to głównie ludzie młodzi. **Prawie 2,4 tys. z nich to osoby poniżej 30 roku życia.**

WYKRES 2.3

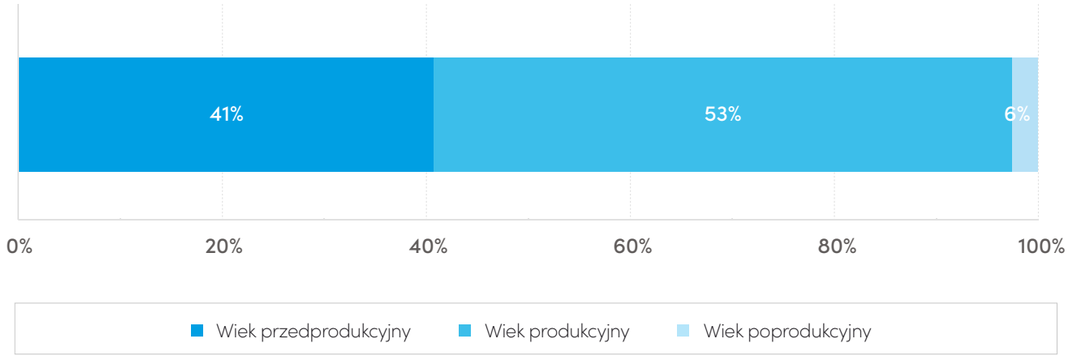
Struktura wiekowa osób którym nadano status UKR

Spośród uchodźców, którzy przybyli do Tychów 94% to osoby w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Starzenie się społeczeństwa od dłuższego czasu stanowi wyzwanie dla miasta, dlatego napływ młodych ludzi może pozwolić odwrócić tą tendencję, o ile uda się ich zatrzymać w naszym mieście.

WYKRES 2.4

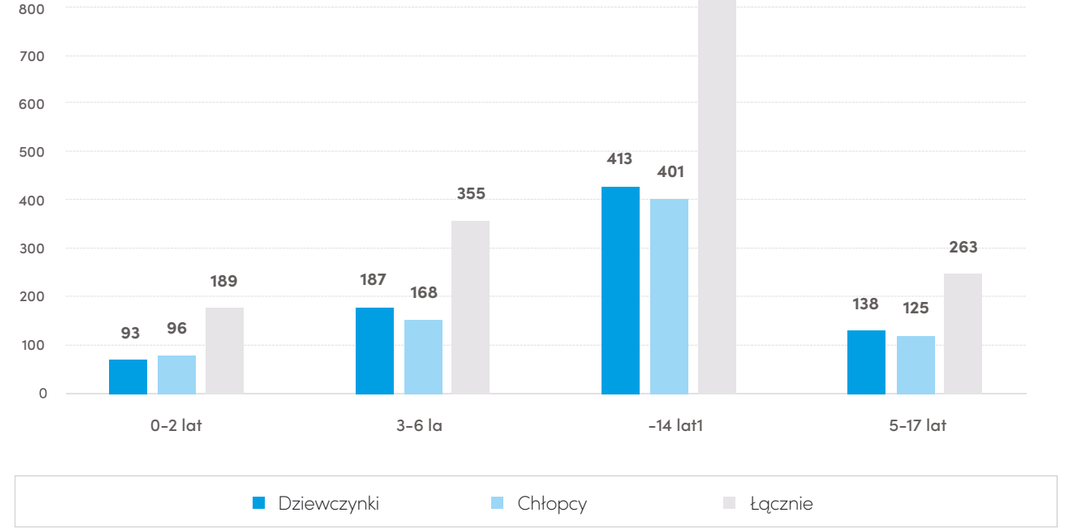
Podział osób, którym nadano status UKR według ekonomicznych grup wieku

Dzieci stanowią 41% (1621 osób) wszystkich którzy przybyli do Tychów. Większość z dzieci znajduje się w przedziale wiekowym kwalifikującym je do uczęszczania do **szkoły podstawowej (814 osób). Następną grupę stanowią dzieci przedszkolne (355 osób) i młodzież ponadpodstawowa (263 osoby).**

WYKRES 2.5

Liczba dzieci którym nadano status UKR z podziałem na wiek i płeć (stan na 26.12.2002)

Wsparcie socjalne

Obywatelom Ukrainy spełniającym kryteria ustawowe przyznano jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę w szczególności na pokrycie wydatków związanych z żywnością, odzieżą, środkami higieny osobistej oraz opłatami mieszkaniowymi. W sumie wypłacono 4 382 świadczenia na kwotę 1 314 600 złotych.

Osobom zapewniającym zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy przebywającym w Tychach **wypłacono łącznie 8 617 600 zł**.

179 811 zł przeznaczono z dotacji na pomoc socjalną udzielaną cudzoziemcom oraz zadania migracyjno-azylowe.

Dział Pieczy Zastępczej MOPS sprawował opiekę nad 7 dzieci – małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przybyli bez osoby sprawującej nad nimi faktyczną opiekę.

Opłacono 12 400 posiłków w żłobkach, przedszkolach i szkołach.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach od 24 lutego do 31 grudnia 2022 r. zarejestrowanych zostało 158 obywateli Ukrainy. 74 spośród nich podjęło zatrudnienie. W tyskim PUP złożono także ponad 1700 wniosków od pracodawców o zatrudnienie Ukraińców.

We wrześniu w Pasażu Kultury Andromeda odbył się Dzień Przedsiębiorcy, podczas którego instytucje miejskie doradzały Ukraińcom, jak otworzyć i prowadzić firmę. Miesiąc później na Tyskich Targach Pracy i Przedsiębiorczości pojawiły się oferty pracy (także dla obywateli Ukrainy), konsultacje rekrutacyjne oraz konsultacje z doradcą zawodowym i biznesowym.

W pomoc ukraińskim rodzinom zaangażowało się także blisko 350 wolontariuszy. Skorzystało z niej 2350 rodzin.

Noclegi i zakwaterowanie

Wielu uchodźców znalazło schronienie u mieszkańców miasta. Konieczne okazało się także przygotowanie miejsc noclegowych przez tyski samorząd. **Przygotowano je w następujących lokalizacjach:**

- Kryta Pływalnia MOSiR Tychy (pokoje gościnne były udostępniane do 30 listopada, zakwaterowano łącznie 45 osób),
- DDPS WRZOS (zakończył funkcjonowanie 28.02.2023, zakwaterowano łącznie 49 osób),
- Tyski Dom Pomocy Społecznej DOBRE MIEJSCE w Kobiórze (funkcjonuje nadal, łącznie zakwaterowano w nim 178 osób),
- teren Wojewódzkiego Szpitala „Megrez" Sp. z o.o. (zakończył funkcjonowanie 24 listopada, zakwaterowanych w budynku było łącznie 90 osób z Ukrainy).

Z Funduszu Pomocy na organizację miejsc zakwaterowania, wyżywienia i inną niezbędną pomoc przekazano łącznie 2 160 750,00 złotych.

Pomoc rzeczowa i materialna

Na placu św. Anny działał Punkt Pomocy Cudzoziemcom, który od wybuchu wojny w Ukrainie stał się ważnym punktem informacyjnym i organizacyjnym dla rodzin przybywających do Tychów. Tuż obok zorganizowano punkt zbiórek rzeczowych oraz wydawania żywności, odzieży, chemii gospodarczej, a także przedmiotów codziennego użytku. Specjalny punkt wydawania żywności i produktów uruchomiono na terenie Tyskich Hal Targowych. W sumie ukraińskim uchodźcom przekazano 110 000 kg produktów. Z Punktu Pomocy Cudzoziemcom skorzystało 8000 osób.

Pod koniec marca 2022 roku urząd miasta uruchomił także specjalny rachunek, na który można było wpłacać darowizny dla uchodźców z Ukrainy. Przeprowadzono kampanię w prasie lokalnej, wśród mieszkańców i w przestrzeni miejskiej pod hasłem **„Uzbierajmy górę złotych"**. W sumie na ten rachunek wpłynęło ponad 265 tys. zł.

7 autobusów miejskich przekazano ukraińskiemu miastu Lwów.

24 marca z tyskiej zajezdni Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej wyjechało 10 autobusów, w tym 7 tyskich, które przekazano na granicy przedstawicielom lwowskiej rady miasta. Była to odpowiedź na apel mera Lwowa Andrija Sadowego, który zwrócił się o pomoc m.in. do Związku Miast Polskich. Tyski przewoźnik zorganizował konwój.

Edukacja, wsparcie terapeutyczne i warsztaty

Wdrożenie edukacji uchodźców wymagało podejmowania szybkich decyzji i zmian organizacyjnych m.in. zapewnienia miejsca w szkołach i przedszkolach, zwiększenia zatrudnienia nauczycieli oraz pomocy nauczycieli, dostosowania metod pracy do potrzeb uchodźców, zapewnienia wyżywienia, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zapewnienia miejsc w placówkach, a także dowozu dla dzieci i młodzieży zamieszkałej w Tyskim Domu Pomocy Społecznej w Kobiórze.

Miejskie Centrum Oświaty w Tychach koordynowało skutecznie te zadania współpracując ściśle z dyrektorami szkół i placówek oświatowych oraz z uruchomionym w mieście Punktem Pomocy Cudzoziemcom w Tychach. Sytuacja była dynamiczna a liczebność przybywających w ciągu roku zmieniała się i podlegała stałemu monitorowaniu. Tychy, jako jedno z pierwszych miast w województwie śląskim, już w marcu 2022 utworzyły oddziały przygotowawcze w szkołach. Liczba oddziałów przygotowawczych w kolejnych miesiącach roku była na bieżąco dostosowywana do pojawiających się potrzeb.

Konieczność zapewnienia dodatkowych miejsc uchodźcom z Ukrainy dotyczyła także placówek przedszkolnych. Nowe przepisy dały możliwość zwiększenia liczebności dzieci w grupie – o 3 dzieci będących obywatelami Ukrainy. Ponadto w Przedszkolu nr 5 od marca do końca czerwca 2022 r. zostały zorganizowane zajęcia opiekuńcze dla grupy dzieci uchodźców z Ukrainy. Działania te pozwoliły wszystkim, którzy zgłaszali takie potrzeby, zapewnić miejsca w placówkach przedszkolnych.

Część przybywających dzieci i młodzieży miała możliwość kontynuowania edukacji w systemie ukraińskim poprzez udział w nauce zdalnej organizowanej przez szkoły macierzyste w Ukrainie. Na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych w oddziałach przygotowawczych w tyskich szkołach przeznaczono tygodniową liczbę godzin zgodnie z obowiązującymi przepisami. W celu poprawienia efektywności nauki języka polskiego z 2 do 6 tygodniowo zwiększono liczbę godzin zajęć dla uchodźców, którzy zostali przyjęci do oddziałów ogólnych. Dzieci i młodzież z Ukrainy zostały objęte pomocą pedagogów i psychologów szkolnych. W udzielanie wsparcia, oprócz pracowników szkół i przedszkoli, zaangażowała się też aktywnie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tychach. W ramach działań poradnia podjęła inicjatywę prowadzenia grup wsparcia dla ukraińskich rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i rodziców dzieci starszych. Ponadto przygotowano scenariusze zajęć do wykorzystania podczas lekcji wychowawczych, a także zalecenia dla dorosłych, jak rozmawiać z dziećmi o wojnie. Udzielana była również bieżąca pomoc psychologiczno-pedagogiczna dzieciom ukraińskim. Niepełnosprawne dzieci otrzymały orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, a dzieci z trudnościami szkolnymi lub wychowawczymi były konsultowane i kierowane do odpowiednich form pomocy.

W związku z lokowaniem dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w Tyskim Domu Pomocy Społecznej DOBRE MIEJSCE w Kobiórze zorganizowano dowóz dzieci i młodzieży do szkół i przedszkoli. Już od pierwszych dni po wybuchu wojny w Ukrainie placówki aktywnie zaangażowały się w udział w akcjach pomocowych dla osób potrzebujących, jak np. zbiórki odzieży, artykułów pierwszej potrzeby, przyborów szkolnych. Było to konieczne, ponieważ nowi uczniowie w większości nie posiadali żadnego wyposażenia szkolnego. W skompletowaniu wyprawek dla tych uczniów pomagały m.in. tyskie firmy oraz tyszanie. W ramach zbiórki dzieciom zostały przekazane m.in. plecaki, zeszyty, wszelkiego rodzaju przybory szkolne, bidony i śniadaniówki.

Przeprowadzono szkolenie z zakresu stosowania strategii nauki czytania i pisania wyprowadzonej z programu *Skuteczne zdziwienie. Wyzwalająca myślenie nauka czytania* prof. dr hab. Moniki Wiśniewskiej – Kin z Uniwersytetu Łódzkiego. Metody nauki wywiedzione z projektu stanowiły pomoc w skutecznej i bezproblemowej nauce języka polskiego jako języka obcego.

W okresie wakacji miasto organizowało bezpłatne kursy w Studium Języków Obcych BEST dla ukraińskich uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w Tychach. **W wakacyjnym kursie nauki języka polskiego wzięło udział ponad 630 ukraińskich uczniów.**

Suma wydatków przeznaczonych na edukację uchodźców z Ukrainy - **w roku 2022 wyniosła 6 979 366,57 zł.**

Pomoc medyczna

Hospitalizowanych w oddziałach szpitalnych było 79 pacjentów z Ukrainy:

- w ramach izby przyjęć zostało przyjętych łącznie 60 obywateli z Ukrainy,
- udzielono także 300 świadczeń obywatelom Ukrainy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie nocnej i świątecznej opieki medycznej.

Obywatele Ukrainy przebywający w Tychach korzystali również z innych form wsparcia i pomocy:

- **udziału w projekcie prowadzonym przez Fundację Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Centrum Społecznego Rozwoju „RAZEM DLA UKRAINY”** finansowanym ze środków rezerwy Funduszu Pracy przekazanych na realizację konkursu „Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023”, który był realizowany w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2025;
- **uzyskania jednorazowej pomocy finansowej w ramach w kampanii LOVE FOR UKRAINE FUNDRAISING CAMPAIGN** realizowanej przez organizację Kids for Peace **https://kidsforpeaceglobal.org/;**
- **darmowych treningów dla dzieci** pochodzących z Ukrainy organizowanych przez Akademię GKS-u;
- **bezpłatnej nauki pływania** dla czterech oddziałów szkolnych utworzonych dla ukraińskich dzieci dla blisko 100 dzieci. Do końca roku szkolnego, czyli do czerwca 2022 r., dzieci korzystały także z cotygodniowych godzinnych wejść do Wodnego Parku Tychy;
- **półkolonii teatralnych dla dzieci i młodzieży polsko-ukraińskiej**, w których wzięło udział 12 osób z Ukrainy;
- **warsztatów i spotkań** w Teatrze Małym i na Paprocanach:
- **spotkań kulturalnych, które odbywały się w ramach cyklu „SĄSIEDZI / СУСІДИ”;**
- **warsztatów manualnych „MAPY PAMIĘCI”** dla wszystkich, niezależnie od wieku, **opartych na pracy z archiwalnymi fotografiami i wspomnieniami,** towarzyszącymi wystawie czasowej „Barbara Kubska – Zygmunt Kubski. **„CZAS NIEUTRACONY”**. Podczas spotkań, poprzez archiwalne fotografie i osobiste wspomnienia uczestnicy odtworzyli swoje utracone lub opuszczone miejsca, tworząc na papierze własne mapy pamięci;
- **warsztatów plastycznych „MOJE MIASTO GRA W ZIELONE”.** Jedno ze spotkań odbyło się z tłumaczeniem na język ukraiński.

Działania informacyjne

Urząd miasta zadbał o to, by przybywający do Tychów uchodźcy otrzymali niezbędne i bardzo istotne dla nich informacje. Już 25 lutego została uruchomiona podstrona urzędu miasta w całości w języku ukraińskim: **umtychy.pl/ukraina**, na której zamieszczano kompleksową informację o miejskich działaniach pomocowych oraz informacje dla obywateli Ukrainy o bezpłatnych mieszkaniach, edukacji, wypoczynku i sporcie dla dzieci, zatrudnieniu, pomocy finansowej i żywnościowej dla uchodźców, komunikacji miejskiej itp. Przygotowano także mapę zawierającą podstawowe informacje i oznaczenia ważnych punktów miasta.

Od końca marca Natalia Anokhina - ukraińskojęzyczna pracownica Biura Prasowego zapewniała także wsparcie i pomoc wydziałom urzędu miasta. Z pomocy skorzystały m.in. Wydział Dowodów Osobistych, Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Stanu Cywilnego, Wydział Gospodarki Lokalowej, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia w zakresie kontaktu z obywatelami Ukrainy przebywającymi w Tychach.

W maju ubiegłego roku utworzono kanał telegram dla Ukraińców w Tychach, na którym codziennie były publikowane (i nadal są) informacje oraz aktualności. Do końca 2022 roku zyskał 500 stałych subskrybentów.

We wrześniu uruchomiono także pełną ukraińskojęzyczną wersję strony Miasta Tychy. Dla aplikacji Mobilne Tychy powstała ukraińska wersja językowa. Miasto wydało także dedykowaną obywatelom Ukrainy przebywającym w mieście mapę Tychów.

Wspólnie z MASTER – Odpady i Energia Sp. z o.o. przygotowano w języku ukraińskim ulotki na temat segregacji odpadów, włączając nowych mieszkańców w miejską kampanię na rzecz prawidłowej segregacji odpadów.

Z końcem roku stworzono integracyjną grę edukacyjno-informacyjną dla młodzieży w tyskich szkołach – Tyski Quiz Wiedzy w ukraińskiej wersji językowej. Gra trafiła do tyskich szkół podstawowych i średnich.

Gesty solidarności

Symbolicznym wyrazem solidarności z narodem ukraińskim było m.in. przyjęcie uchodźców przez Radę Miasta Tychy na nadzwyczajnej sesji poprzez aklamację - "Apelu o pokój na Ukrainie" - oraz wywieszenie flagi Ukrainy na budynku urzędu miasta.

21 grudnia w Tychach, w geście solidarności z ludnością ukraińską, która pozostała na terenie Ukrainy i ze względu na działania wojenne żyje w trudnych warunkach - bez prądu i wody, wyłączono dekoracje świąteczne.

W maju ponad 50 Ukrainek wspólnie z Tyskim Zakładem Usług Komunalnych posadziło 1500 białych begonii w miejskim parku Solidarności w napisie **#NIEZAPOMINAJMY** w pobliżu urzędu miasta. Akcja była podziękowaniem dla tyszan, którzy wsparli ukraińskich uchodźców.

W ramach współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach i Lwowską Akademią Sztuki, nawiązano współpracę z czterema studentkami – uchodźczyniami z Ukrainy, które w ramach studiów, na zajęciach w Pracowni Projektowania Systemów Informacji pod okiem dr hab. Agnieszki Nawrockiej wykonały prototypy planów Miasta Tychy w wersji wydruków i online w formie filmów z wizualizacją strony internetowej **https://youtu.be/EJcPgCkbybk i https://youtu.be/uL5MEFzYayc**.

Mieszkańcom miasta rozdano 3000 żółto-niebieskich przypinek „Tychy z Ukrainą”.

CZĘŚĆ 3

Strategia miasta

3.01.

Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2030+

W Tychach do 2020 r. obowiązywała „Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+". Zawarte w niej cele zostały osiągnięte, a zaplanowane działania zrealizowane. **W 2021 r. miasto przystąpiło do opracowania nowego dokumentu a prace nad nim kontynuowano przez cały rok 2022. Zakres prac obejmował:**

- **przeprowadzenie wywiadów z kluczowymi osobami w mieście, odpowiedzialnymi za lokalną politykę rozwoju.** Celem było poznanie i zrozumienie problemów miasta, określenie potrzeb i oczekiwań a także wstępne odczytanie wizji rozwoju Tychów w perspektywie do 2030 roku;
- **organizację cyklu warsztatów strategicznych w obszarze społecznym i funkcjonalno-przestrzennym dla pracowników Urzędu Miasta Tychy i jednostek organizacyjnych, spółek miejskich, radnych, przedstawicieli sektora NGO, przedsiębiorców, reprezentantów Młodzieżowej Rady Miasta oraz osiedli.** Celem była identyfikacja rzeczywistych potrzeb miasta na najbliższą dekadę oraz określenie celów, priorytetów i kierunków działań;
- **zakończenie prac nad diagnozą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta oraz rozpoczęcie prac związanych z opracowaniem części planistycznej strategii.** Szczegółowa analiza zebranych danych pozwoliła na określenie wizji rozwoju miasta, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i instrumentów realizacyjnych, zdefiniowanie oczekiwanych rezultatów i wskaźników, a także wskazanie obszarów strategicznej interwencji w długofalowym okresie;
- **przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2030+".** Podmiotami uprawnionymi do opiniowania strategii byli m.in. mieszkańcy, sąsiednie gminy i ich związki, lokalni partnerzy społeczno-gospodarczy. Kluczowym podmiotem wydającym opinię był Zarząd Województwa Śląskiego.

Uchwalenie „Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2030+" planowane jest na pierwszy kwartał 2023 r.

3.02.

Gminny Program Rewitalizacji

Program Rewitalizacji dla Miasta Tychy do roku 2023 powstał w oparciu o Wytyczne Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. W aktualnie obowiązującej wersji PRT znajduje się **31 projektów rewitalizacyjnych i 11 przedsięwzięć.** Koszt realizacji wszystkich projektów **wynosi 113 862 933,71 zł**, przy perspektywie zrealizowania programu do 2023 roku. Na tyski obszar rewitalizacji składają się 4 podobszary: **osiedle A, Czułów Osada, osiedla H i Ł oraz osiedla N i O, a cele programu obejmują:**

1. **Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych** ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.
2. **Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej** mieszkańców obszaru rewitalizacji.
3. **Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych** obszaru rewitalizacji.

POSTĘP RZECZOWY REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY DO ROKU 2023 (ZA ROK 2022) – projekty sektora publicznego i prywatngo

BAZA – Bank Aktywnych Ludzi Miasta

Podmiot realizujący projekt: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
Planowany termin realizacji: 2017-2023

Celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności i kompetencji społecznych mieszkańców osiedla A, wykreowanie lokalnych liderów, zarówno wśród osób fizycznych, jak i organizacji pozarządowych, zwiększenie aktywizacji seniorów na rzecz włączenia w życie społeczne, stworzenie miejsca, w którym rodzice mogą rozwijać swoje kompetencje wychowawcze oraz znajdą pomoc w rozwiązywaniu rodzinnych problemów. Projekt zakłada wypracowanie nowych, dotąd nieobecnych w życiu społeczności, form aktywności społecznej. W 2022 r. program realizowała Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej.

BAL – BANK AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

W ramach komponentu „BAL – Bank Aktywności Lokalnej" w 2022 r. zrealizowano następujące działania:

1. **Zorganizowano 5 spotkań z mieszkańcami poświęconych możliwościom planowania i podejmowania inicjatyw społecznych.**

2. **Zorganizowano 20 godzin zajęć tematycznych:**
- **ZAJĘCIA KULINARNE POLSKO-UKRAIŃSKIE,**
- **ZAJĘCIA Z SAMOOBRONY.**

3. **W ramach inicjatyw sąsiedzkich zrealizowano 3 mini projekty:**
- **„ MINITEATR BAKCYLEK "– NOWA ODSŁONA",**
- **„MIĘDZYPOKOLENIOWE SPOTKANIA Z MUZYKĄ",**
- **„CHOINKA NA OSIEDLU A" ORAZ WARSZTATY RĘKODZIEŁA I TRADYCJI.**

BRM – BAZA ROZWOJU MŁODZIEŻY

W ramach komponentu „BRM – Baza Rozwoju Młodzieży" w 2022 r. zrealizowano następujące działania:

1. **Spotkania z psychologiem**, który wspierał młodzież w eliminacji barier i walką ze stereotypami.
2. **Zajęcia tematyczne dla dzieci i młodzieży z zakresu ekologii.**
3. **W ramach inicjatyw młodzieżowych zrealizowano 5 miniprojektów:**
- **PLENER MALARSKI NA OSIEDLU A – II EDYCJA**
- **„SPRZĄTANIE ŚWIATA"**
- **GRA TERENOWA**

BAS – BAZA AKTYWNYCH SENIORÓW

Zadanie było realizowane przez Fundację Rozwoju Ekonomii Społecznej. W 2022 r. Klub Senior+ na osiedlach A i B był otwarty w dni robocze po 5 godzin. Dzięki działalności Klubu Seniora+ starsi mieszkańcy miasta mieli okazję uczestniczyć w zajęciach animacyjnych, integracyjnych i tematycznych. Klub był miejscem spotkań seniorów, którzy przy kawie i ciastku mogli miło spędzić czas w gronie rówieśników o podobnych zainteresowaniach oraz korzystać z wyposażenia sportowego. Usługi dla seniorów świadczone były całkowicie bezpłatnie, tak by zniwelować bariery finansowe ograniczające ich aktywność.

Zakres projektu w 2022 r. obejmował:

- **organizację zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i towarzyskim,**
- **organizację spotkań ze specjalistami w celu stałej edukacji seniorów,**
- prowadzenie **grup hobbystycznych** mających na celu rozwijanie pasji i umiejętności seniorów,
- prowadzenie **usług w zakresie aktywizacji społecznej** w tym zachęcanie do podejmowania wolontariatu międzypokoleniowego,

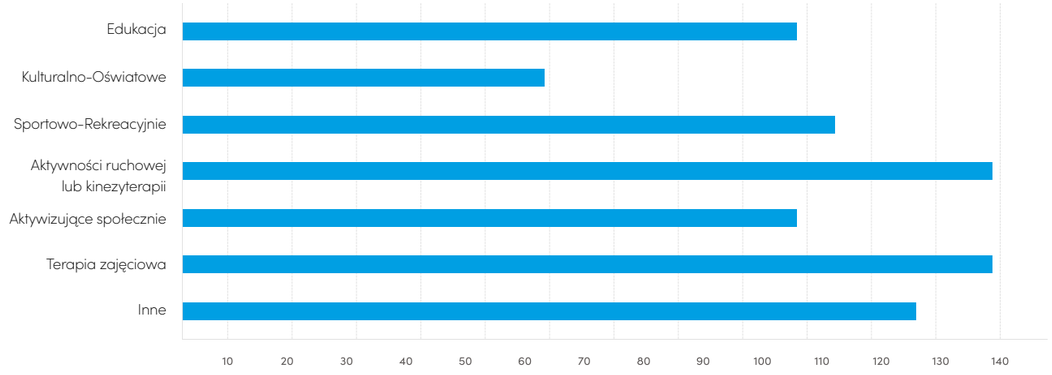
- **organizację zajęć w zakresie aktywności ruchowej,**
- prowadzenie **Punktu Pomocowego,** w którym udzielano informacji nt. możliwości wsparcia seniorów w zakresie realizacji podstawowych potrzeb,
- **prowadzenie Punktu Informacyjnego,** w którym seniorzy mogli uzyskać kompleksową informację o dostępnej dla nich ofercie usług; ponadto, seniorom udostępniono w punkcie komputer z dostępem do internetu i drukarki, dzięki czemu mieli możliwość wyszukiwania informacji, oraz kontaktowania się z innymi.

W ramach spotkań w Klubie Seniora organizowane były imprezy okolicznościowe. Wspólne świętowanie pozwoliło na utrwalenie więzi, budowanie poczucia wspólnoty i przynależności oraz zmniejszenie uczucia osamotnienia wśród seniorów.

Sytuacja społeczna, związana z napływem obywateli Ukrainy do Tychów nadała działaniu Programu BAZA specyficznego kształtu. Dzięki temu był on realną odpowiedzią na potrzeby społeczeństwa oraz stał się okazją do realizacji nowych wyzwań, rozwinął wśród uczestników zasadę solidarności oraz podniósł ich aktywność.

WYKRES 3.1.

Liczba seniorów objęta wsparciem w ramach BAS w podziale na rodzaj usług

- liczba uczestników spotkań/zajęć/szkoleń **– 186 OSÓB**
- liczba grup wsparcia dla osób w niekorzystnej sytuacji rodzinnej **– 10 GRUP**
- liczba grup samopomocowych seniorów **– 1 GRUPA**
- liczba nowo powstałych grup inicjatywnych **– 1 GRUPA**

Sytuacja społeczna, związana z napływem obywateli Ukrainy do Tychów, nadała działaniu programu BAZA specyficznego kształtu. Dzięki temu był on realną odpowiedzią na potrzeby społeczeństwa oraz stał się okazją do realizacji nowych wyzwań, rozwinął wśród uczestników zasadę solidarności oraz podniósł ich aktywność.

Renowacja osiedla A

Podmiot realizujący projekt: Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach

Planowany termin realizacji: 2017-2022+

Cel projektu: wypełnienie deficytów osiedla A, podniesienie jakości zamieszkania, zwiększenie atrakcyjności osiedla, podwyższenie jego potencjału lokalizacyjnego oraz ograniczenie zjawiska depopulacji. W ramach projektu w 2022 r. zbudowano dwie wiaty śmietnikowe przy ul. Wojska Polskiego 5-5b i Arkadowej 6-6c.

Kultowe Osiedle A – osiedle A przyjazne twórcom

Podmioty realizujące projekt: Miejski Konserwator Zabytków i Muzeum Miejskie w Tychach

Planowany termin realizacji: 2019-2021+

Cel projektu: zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej i osadniczej osiedla A, promocja i wykreowanie bardziej atrakcyjnego wizerunku, zwrócenie uwagi na walory przestrzenne i architektoniczne osiedla, jego popularyzację, a także zwrócenie uwagi na osiedle wśród przedstawicieli środowisk twórczych.

ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY

Podmioty realizujące projekt: Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach

Planowany termin realizacji: 2017-2020+

Cel projektu: renowacja przestrzeni publicznej osiedla Osada, poprawa warunków zamieszkiwania, wizerunku, atrakcyjności oraz podwyższenie jego potencjału lokalizacyjnego.

W ramach projektu w 2022 r. zrealizowano następujące zadania:

- **Zagospodarowanie terenu Osady.** Zakres obejmował m.in.: renowację terenów, budowę dróg wewnętrznych, chodników i parkingów wraz z odwodnieniem terenu, budowę wiat śmietnikowych i placów zabaw przy ul. Katowickiej 207 i 209.
- **Wyburzenie zespołu trzech budynków gospodarczych w obrębie dzielnicy Osada.**
- **Zagospodarowanie terenu Osady** wokół budynków przy ul. Katowickiej 223-237. W ramach tego etapu wykonano i ogrodzono zbiornik retencyjny, wykonano chodniki, drogę dojazdową, trzy wiaty śmietnikowe oraz plac zabaw. Ponadto wymieniono nawierzchnię miejsc postojowych, zamontowano 22 stojaki na rowery, 3 suszarki na pranie oraz psią stację. Zadanie zostało zakończone i rozliczone.
- **Przebudowa kanalizacji deszczowej w dzielnicy Osada.** Zakres zadania obejmował m.in.: roboty przygotowawcze i rozbiórkowe, demontaż rurociągu betonowego, roboty ziemne, wykonanie kanałów z rur PCV, zasypanie wykopów, zagęszczenie nasypów, wykonanie studni rewizyjnych i kanalizacyjnych, profilowanie i zagęszczanie mechaniczne podłoża, wykonanie nawierzchni z tłucznia kamiennego oraz kostki brukowej.

Poznaj sąsiada – wspólne działanie w praktyce

Podmiot realizujący projekt: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia

Planowany termin realizacji: 2017-2023

Cele projektu: aktywizacja społeczności lokalnej, międzypokoleniowa integracja sąsiedzka, zwiększenie poziomu kapitału społecznego poprzez promowanie wśród mieszkańców innowacyjnych form aktywności w życiu lokalnym oraz wspieranie i wzmacnianie oddolnych inicjatyw na rzecz mieszkańców.

Zorganizowano 8 projektów, w których wzięło udział ok.200 mieszkańców.

- **Międzypokoleniowy Plener Malarski**
- **Warsztaty ekologiczne dla dzieci**
- **Tyskie Święto Skata Sportowego**
- **Samoobrona – budowanie odwagi**
- **Spartakiada na Serio**
- **Piknik na 5**
- **Konkurs talentów**
- **Taneczne Andrzejki z MOHITO**

Ponadto, w ramach projektu w 2022 r. zorganizowano IV edycję konkursu na tyskiego społecznika roku.

Więcej w części 9. Polityka społeczna.

Kultura Osiedla – Osiedle Kultury

Podmiot realizujący projekt: Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Termin realizacji: 2017-2023

Cel projektu: aktywizacja społeczności obszaru rewitalizacji poprzez uczestnictwo w kulturze, upowszechnienie kultury w różnych problemowych

częściach miasta i docieranie do szerokiej tyskiej społeczności, uaktywnienie mieszkańców pod względem kulturalnym, otwieranie ich na różne pola sztuki i rozrywki.

Aktywny Jaworek – budowa wielofunkcyjnych stref aktywności sportowo-rekreacyjnych

Podmiot realizujący projekt: **Wydział Innowacji i Inwestycji**

Planowany termin realizacji: **2018–2023**

Cel projektu: **zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej, wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu i pobudzenie integracji społecznej mieszkańców osiedli H i Ł. W ramach projektu Gmina Miasta Tychy realizuje zadanie, którego zakres obejmuje m.in. budowę placu zabaw z zagospodarowaniem terenu, budynkiem technicznym wraz z infrastrukturą techniczną i automatyczną toaletą publiczną. W październiku 2022 roku ogłoszono postępowanie przetargowe na realizację zadania, jednak ze względu na to, że oferta z najniższą ceną przewyższała kwotę, którą zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, postępowanie zostało unieważnione. W 2023 r. planowane jest ponowne ogłoszenie postępowania przetargowego.**

Strefa Akceleracji i Aktywizacji w Browarze Obywatelskim (projekt szkoleniowo-stażowy – EFS)

Podmiot realizujący projekt: **Memo Sp. z o.o.**

Okres realizacji: **2020–2021**

Cel projektu: **wsparcie lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywności zawodowej wśród dzieci i młodzieży, szkolenie w zakresie projektowania rozwoju firmy w ramach nauki zawodu (staże, warsztaty, lekcje, wykłady), aktywizacja społeczna pod kątem nabywania nowych umiejętności, zarządzania kompetencjami kluczowymi itp., aktywizacja zawodowa i społeczna uczniów oraz wzrost skali zachowań przedsiębiorczych. Działanie zostało zawieszone z uwagi na brak środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WSL 2014 – 2020.**

Strefa Akceleracji B+R i Aktywizacji w Browarze Obywatelskim

Podmiot realizujący projekt: **Memo Sp. z o.o.**

Okres realizacji: **2020–2022**

Cel projektu: **inkubacja i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywności mieszkańców, szkolenie w zakresie projektowania usług i rozwoju przedsiębiorstwa, aktywizacja społeczna pod kątem nabywania nowych kompetencji, zwłaszcza związanych z zarządzaniem finansami, przedsiębiorczością itp., rozwój usług szkoleniowych i doradztwa dla MMSP, inkubacja przedsiębiorczości i jej uczenie, rozwój preferencyjnych form lokowania dla osób przedsiębiorczych, aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców nieaktywnych zawodowo i wzrost skali zachowań przedsiębiorczych. W 2022 r. zakończono adaptację obiektu młótowni pod centrum badawczo-rozwojowe wiodącej europejskiej firmy producenta kotłów i OZE i otwarto obiekt.**

- liczba firm powstałych w wyniku inkubacji – **1 FIRMA**
- powierzchnia przeznaczona na inkubator wraz z wyposażeniem – **300 m²**
- liczba zmodernizowanych obiektów w ramach projektu – **1 OBIEKT**
- centrum badawcze BRI – **1 SZTUKA**

Realizacja projektów **„ZIELONA OŚ – CENTRUM" I „ZIELONA OŚ – OSIEDLA N I O"** została zawieszona z uwagi na fakt, że obszar w dalszym ciągu pozostaje niejednorodny pod względem własnościowym. Obecnie miasto prowadzi działania powiązane z tematem w ramach realizacji nowego centrum miasta Tychy, tj. sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru centrum miasta, organizację konkursu na zagospodarowanie centralnego odcinka Osi Zielonej oraz działania związane z wykupem prywatnych gruntów w ramach Osi Zielonej. Ponadto, Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tychach zrealizował zamówienie na opracowanie koncepcji przebudowy al. Jana Pawła II uwzględniającej fragment przecinający Oś Zieloną oraz projekt parkingu przy pawilonie Orion przy ul. Nałkowskiej celem „odzyskania" fragmentu terenu Osi Zielonej zajętego przez dziki parking.

Projekty „Poznajemy Osadę" i „Po co nam obrazy" w 2022 r. nie były realizowane.

TABELA 3.2.

Postęp finasowy realizowanych w 2022 roku projektów rewitalizacyjnych

LP.	NAZWA PROJEKTU	Wydatki poniesione od początku realizacji PRT do końca 2021 roku	Wydatki poniesione w 2022 roku	W tym wkład miasta:
1.	BAZA - BANK AKTY-WNYCH LUDZI MIASTA	441 820,00 zł	23 200,00 zł	20 000,00 zł
2.	RENOWACJA OSIEDLA A	3 128 008,07	137 637,00 zł	137 637,00 zł
3.	KULTOWE OSIEDLE A – OSIEDLE A PRZYJAZNE TWÓRCOM	35 882,88 zł	10 996,75 zł	10 996,75 z
4.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY	2 125 364,67 zł	3 437 418,00 zł	3 437 418,00 zł
5.	POZNAJ SĄSIADA	142 851,22 zł	19 000,00 zł	15 000,00 zł
6.	KULTURA OSIEDLA – OSIE-DLE KULTURY	209 209,26 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł
7.	AKTYWNY JAWOREK – BU-DOWA WIELOFUNKCYJNYCH STREF AKTYWNOŚCI SPOR-TOWO-REKREACYJNYCH	196 617,80 z	0,00	0,00
8.	STREFA AKCELERACJI B+R I AKTYWIZACJI W BROWARZE OBYWATELSKIM	12 590 000,00	200 000,00	0,00
RAZEM		**18 869 753,90 z**	**3 858 251,75 zł**	**3 651 051 ,75 zł**

3.03.

Pozyskiwanie Funduszy Zewnętrznych

W 2022 r. Miasto złożyło wnioski o dofinansowanie ze środków krajowych i europejskich na realizację zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć społecznych oraz przygotowano wniosek o dofinansowanie projektu *„Tyski Hub Zielonej Gospodarki.”*. Miasto skupiło się również na monitorowaniu postępu rzeczowo-finansowego w realizacji projektów oraz przedsięwzięć ujętych w Programie Rewitalizacji dla Miasta Tychy do roku 2023 oraz na kontynuacji prac związanych z opracowaniem nowej Strategii Rozwoju Miasta Tychy do roku 2030+.

W ramach prac przygotowawczych do perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 podjęto aktywną współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego oraz Związkiem Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego. We współpracy z wydziałami Urzędu Miasta Tychy, jednostkami organizacyjnymi oraz spółkami miejskimi zostały opracowane wstępne propozycje projektów planowanych do współfinansowania ze środków zewnętrznych.

W połowie 2022 roku zakończono projekt *„Nowa szkoła, nowe możliwości – podniesienie jakości oferty edukacyjnej w Szkole Podstawowej nr 21 w Tychach”* współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Nową inicjatywą jest rozpoczęty projekt *„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy – Gmina Miasta Tychy – nr 1”*, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt ten zakłada zakup 100 sztuk laptopów dla uczniów tyskich szkół podstawowych i liceów.

Projekty złożone do dofinansowania w 2022 r.:

- **projekt *„Bezpieczny tyszanin”*** – doposażenie przejść dla pieszych i szkół w urządzenia do edukacji komunikacyjnej,
- **termomodernizacja i modernizacja Teatru Małego w Tychach** wraz z przebudową strefy wejściowej i zagospodarowaniem terenu,
- **budowa** ul. Grzybowej w Tychach,
- **rewitalizacja parku Jaworek w Tychach** – budowa wodnego i ekologicznego placu zabaw jako otwartej strefy aktywności i rekreacji,
- **budowa boiska piłkarskiego** przy ul. Edukacji w Tychach,
- **projekt *„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy – Gmina Miasta Tychy – nr 1”,***
- **projekt *„Cyfrowa gmina”,***
- **budowa oświetlenia wertykalnego** na przejściach dla pieszych na ul. Darwina.

Pozyskane dofinansowanie w 2022 r.:

- **wymiana węglowych źródeł ciepła** szansą na poprawę powietrza w Tychach – etap II;
- ***„Bezpieczny tyszanin”*** – doposażenie przejść dla pieszych i szkół w urządzenia do edukacji komunikacyjnej;
- **termomodernizacja i modernizacja Teatru Małego** w Tychach wraz z przebudową strefy wejściowej i zagospodarowaniem terenu;
- **przygotowanie alternatywnego połączenia aglomeracyjnego Tychy** – Katowice Murcki – Katowice linią kolejową nr 142;
- ***„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy – Gmina Miasta Tychy – nr 1”,***
- ***„Cyfrowa gmina”,***
- **budowa oświetlenia wertykalnego na przejściach dla pieszych** na ul. Darwina w Tychach.

Projekty realizowane w 2022 r.:

- **zakup nowoczesnego taboru autobusowego z napędem ekologicznym** na potrzeby rozwoju transportu publicznego w podregionie tyskim;
- ***„Nowa szkoła, nowe możliwości – podniesienie jakości oferty edukacyjnej w Szkole Podstawowej nr 21 w Tychach;”,***
- ***„Wsparcie dla uczniów z Ukrainy – Gmina Miasta Tychy – nr 1.”.***

CZĘŚĆ 4

Przestrzeń miejska i gospodarka lokalowa

4.01.
Gospodarka przestrzenna

4.01.1 Planowanie przestrzenne i urbanistyka

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego kształtują ład przestrzenny, są prawem lokalnym i ważnym narzędziem samodzielności samorządu terytorialnego. Plany miejscowe stanowią również bezpośrednią podstawę do uzyskiwania przez mieszkańców decyzji administracyjnych, np. pozwoleń na budowę czy decyzji w sprawie podziału nieruchomości. Zwiększanie pokrycia obszaru miasta planami miejscowymi jest korzystne dla jego mieszkańców, zapewnia im informacje o możliwościach inwestycyjnych w danym obszarze i przyspiesza prowadzenie procesu inwestycyjnego.

W 2022 r. Rada Miasta Tychy uchwaliła jedenaście miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni około 275,29 ha oraz jedną zmianę obowiązującego już planu. Na koniec 2022 r. w Mieście Tychy obowiązywało 117 uchwał w sprawie planów miejscowych o łącznej powierzchni 3185,25 ha a pokrycie planami wyniosło blisko 39% powierzchni miasta.

Interaktywny Plan Miasta Tychy, dostępny pod adresem http://sit.umtychy.pl/gpt4/ w ramach profilu „zagospodarowanie przestrzenne” udostępnia systematycznie aktualizowane informacje o obowiązujących miejscowych planach przestrzennych oraz podjętych przystąpieniach do ich sporządzenia.

Decyzje lokalizacyjne w przypadku braku planu miejscowego

Zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym:

- lokalizację inwestycji celu publicznego ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

W odniesieniu do terenów nieobjętych obowiązującymi planami miejscowymi w 2022 r. zostały wydane 222 decyzje o warunkach zabudowy oraz 40 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Ponadto wydano 734 zaświadczenia, w tym wypisy i wyrysy z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także 95 opinii dotyczących podziałów i 194 opinie na temat przeznaczenia terenów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta stanowi diagnozę zagospodarowania przestrzennego i zbiór wytycznych, w oparciu o które należy kształtować politykę gminy w tym zakresie.

Jego podstawową rolą jest określenie kierunków zagospodarowania przy sporządzaniu projektów planów miejscowych. Pomimo prowadzonych prac nad zmianą studium, opisane w nim kluczowe uwarunkowania oraz strategiczne cele polityki przestrzennej są nadal aktualne.

4.01.2 Budownictwo

Do działań miasta należy:

- **wydawanie decyzji o pozwoleniu na budowę,** rozbiórkę, zmianę sposobu użytkowania obiektu i zezwoleń na realizację inwestycji drogowych,
- **przyjmowanie zgłoszeń** robót niewymagających pozwolenia na budowę,
- **wydawanie zaświadczeń** o samodzielności lokali;
- **rejestracja dzienników budowy,**
- **przyjmowanie wniosków** dotyczących odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych,
- **przyjmowanie zgłoszeń** rozbiórek obiektów budowlanych,
- **zatwierdzanie projektów zamiennych,**
- **przenoszenie decyzji na innego inwestora,**
- **przyjmowanie zgłoszeń** z projektem budowlanym.

TABELA4 .1.
Zadania z zakresu budownictwa w Mieście Tychy w 2022 r.

Złozone Wnioski	Liczba ogółem
Wydawanie zezwoleń na realizację inwestycji drogowych	**2**
Pozwolenia na budowę	**372**
Pozwolenia na rozbiórkę	**32**
Zgłoszenie robót budowlanych	**187**
Zgłaszanie rozbiórek obiektów	**16**
Zmiana decyzji o pozwoleniu na budowę (projekty zamienne)	**14**
Wygaszenie decyzji	**5**
Przeniesienie pozwolenia na budowę na rzecz innego inwestora	**26**
Rejestracja dzienników budowy	**474**
Zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, zgłoszenie zmiany	**46**
Uchylenie decyzji o pozwoleniu na budowę	**2**
Zgłoszenie z projektem budowlanym	**183**
Wydawanie zaświadczeń o samodzielności lokali	**144**
Wnioski dotyczące odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych	**11**

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w 2022 r. otrzymał 392 zawiadomień o rozpoczęciu robót budowlanych, 287 zawiadomienia o zakończeniu budowy i przeprowadził 118 kontroli w terenie.

4.01.3 Konserwacja zabytków

W 2022 r. miasto przekazało dotacje do prac konserwatorskich i restauratorskich. Dotacje do takich prac prowadzonych w budynkach wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków zostały udzielone dwóm podmiotom:

- Parafii pw. Ducha Świętego w Tychach na opracowanie programu prac konserwatorskich oraz projektu odprowadzenia wód gruntowych i opadowych budynku kościoła,
- Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. Katowickiej 14 w Tychach na wykonanie i zamontowanie drzwi do budynku o profilu zabytkowym z drewna dębowego, przygotowanie do instalacji domofonu i samozamykacza.

Kwota przyznanych dotacji: 71 099,00 zł.

4.01.4 Nowe Centrum Tychów

Tychy są miastem unikatowym w skali kraju. Zostały zrealizowane holistycznie w oparciu o całościowy plan generalny zaprojektowany na początku lat 50. ubiegłego wieku. W konsekwencji zmian ustrojowych i gospodarczych, obszar strategicznie wyznaczony jako centrum miasta nie został zrealizowany. Powszechny kryzys demograficzny i mieszkaniowy sprawił, że władze miasta ponownie postanowiły pochylić się nad sensem realizacji centrum, kierunkiem jego rozwoju oraz sposobami jego wyznaczenia i realizacji. Ze względu na istotność i skomplikowanie przedsięwzięcia, typowe narzędzie planistyczne, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zostało uznane za niewystarczające. Pojawiła się potrzeba stworzenia bardziej interdyscyplinarnego narzędzia o charakterze strategicznym, planistycznym i koordynacyjnym, które nazwano masterplanem. Rozpoczęcie prac nad masterplanem nowego centrum miasta Tychy zainicjowane zostało powołaniem 1 sierpnia 2021 roku pełnomocnika prezydenta ds. koordynowania i monitorowania przedsięwzięć w zakresie rozwoju obszaru nowego centrum miasta Tychy.

W 2022 r. rozpoczęła się kampania informacyjna dotycząca tworzenia nowego centrum Tychów.

W styczniu Urząd Miasta zachęcał mieszkańców do wypełnienia ankiety, która pomogła poznać potrzeby, preferencje i wyobrażenia tyszan o tym, jak powinno ono wyglądać. Zebrane odpowiedzi uwzględniono w pracach nad wstępnym masterplanem projektu. W celu rozpowszechnienia informacji o nowym centrum Tychów przez przedstawicieli Miasta Tychy zrealizowano filmy promocyjne w języku polskim i angielskim, których celem jest przybliżenie inwestorom oraz partnerom gospodarczym miasta Tychy, jego potencjału inwestycyjnego. W połowie czerwca podczas konferencji prasowej w Urzędzie Miasta przedstawiono wyniki ankiet, makiety nowego centrum oraz plan działania na najbliższe miesiące. W lipcu odbyły się warsztaty z mieszkańcami i debata ekspercka w ramach cyklu Miasta Idei.

Najważniejsze wydarzenia związane z nowym centrum Tychów:

- do 31 stycznia 2022 r. prowadzone były konsultacje społeczne - ankieta (informacje na stronie oraz link do podsumowania: **https://razemtychy.pl/konsultacje-spoleczne/konsultacje/3905-konsultacje-dotyczace-zagospodarowania-nowego-centrum-miasta**),
- konsultacje inwestycyjne - uczestnictwo w międzynarodowych targach inwestycji i nieruchomości MIPIM w Cannes - 15-18 marca 2022 r.,
- konsultacje eksperckie - uczestnictwo w programie Plan Działań Dla Miast prowadzonym przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów oraz Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej - styczeń-czerwiec 2022 r.,
- prezentacja koncepcji nowego centrum miasta (dla radnych i na konferencji prasowej) - 15 czerwca 2022 r.,
- publiczna prezentacja na spotkaniu online - 22 czerwca 2022 r.,
- prezentacja koncepcji nowego centrum miasta w dniach 26-30 czerwca 2022 r. na Światowym Forum Miejskim (WUF11) - międzynarodowej konferencji organizowanej przez ONZ i zarazem najważniejszym światowym wydarzeniu dotyczącym polityki miejskiej, transformacji i rozwoju,
- konsultacje społeczne - warsztaty z mieszkańcami oraz debata ekspercka w ramach cyklu Miasta Idei - 25 lipca 2022 r.,
- konsultacje inwestycyjne – uczestnictwo w międzynarodowych targach inwestycji i nieruchomości EXPO REAL w Monachium -4-6 października 2022 r.,
- uczestnictwo w XI Kongresie Transportu Publicznego i Inteligentnego Miasta (w tym prezentacja koncepcji nowego centrum miasta) -20 października 2022 r.

4.02. Zasoby mieszkalne i użytkowe gminy

4.02.1 Dzierżawa i najem

Zasoby podlegające administrowaniu były udostępniane w ciągu roku nowym najemcom i użytkownikom. W 2022 r. zawarto:

- **300 umów najmu lokali mieszkalnych**, w tym 186 umów socjalnego najmu lokali,
- **9 umów na udostępnienie pomieszczeń tymczasowych,**
- **53 umowy najmu lokali użytkowych,**
- **1 umowę najmu powierzchni reklamowych,**
- **37 umów dzierżawy terenu o powierzchni 1 823,26 m²** z przeznaczeniem na dojścia, schody związane z działalnością gospodarczą, ogródki letnie i ogrody przydomowe, elementy małej architektury itp.,
- **11 umów udostępniania terenu pod budowę lub przebudowę infrastruktury technicznej.**

4.02.2 Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy

W zasobach mieszkaniowych gminy na dzień 31.12.2022 r. znajdowało się 4837 lokali komunalnych, w tym 472 lokale socjalne.

W zakresie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy w 2022 r.:

- **przyjęto 237 wniosków** o przydział mieszkania,
- **zrealizowano 37 wyroków eksmisyjnych**, wskazując lokale socjalne,
- **wydano 97 wskazań do zawarcia umów najmu** lokali komunalnych i socjalnych w ramach realizacji listy przydziału i zamiany mieszkań;
- **zrealizowano 14 zamian lokali z kontrahentem,**
- **zweryfikowano prawidłowe wykorzystanie lokali komunalnych** – przeprowadzono 51 wywiadów środowiskowych,
- **23 osobom mającym wyższe dochody przekwalifikowano najem socjalny lokali na umowy na czas nieokreślony** z wyższą stawką czynszu,

- **podejmowano działania regresowe wobec osób**, za które Gmina Miasta Tychy wypłacała wierzycielom odszkodowanie za brak lokalu socjalnego – wyegzekwowano kwotę 13 890,60 zł tytułem należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami.

PONADTO:

- **wydano 2 821 decyzji** o przyznaniu dodatków mieszkaniowych i wypłacono dodatek mieszkaniowy 16489 gospodarstwom domowym,
- **realizując zadanie zlecone (wypłatę dodatków energetycznych) wydano 4 decyzje o przyznaniu dodatków energetycznych i wypłacono dodatek energetyczny 918 gospodarstwom domowym.**

4.02.3 Zadłużenie i windykacja

Duży wpływ na finanse Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych ma zadłużenie najemców oraz byłych najemców mieszkań komunalnych. Mieszkania należące do gminy zajmują mieszkańcy o najniższych dochodach, co znacznie utrudnia windykację. Z dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 195 349,61 zł/miesiąc korzysta 669 najemców.

Mimo dość dobrze opracowanego i rozpowszechnionego trybu postępowania z dłużnikami zadłużenie najemców i byłych najemców z roku na rok rośnie. Rośnie również liczba zasądzonych wyroków eksmisyjnych. Jedną z głównych przeszkód skutecznej windykacji jest brak lokali z najmem socjalnym. Osoby posiadające wyroki dla lokali z najmem socjalnym w dalszym ciągu nie płacą, mieszkając w tym samym lokalu.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. wyroki eksmisyjne orzeczono względem 83 byłych najemców, z czego 8 wyroków faktycznie oczekuje na wskazanie do lokalu z najmem socjalnym. Zaległość osób z wyrokami eksmisyjnymi wynosi 1 457 924,03 zł. W wyniku działań windykacyjnych zapadło 1 666 sądowych nakazów zapłaty na kwotę 13 244 186,17 zł. Dotyczy to 722 komunalnych lokali mieszkalnych. W większości zaległości te egzekwuje komornik.

Obecnie umowy w sprawie spłaty zadłużenia w ratach podpisało 262 najemców i byłych najemców, na kwotę około 2 348 020,74 zł. Nie wszyscy dłużnicy, którzy skorzystali z rozłożenia na raty, realizują zapisy zawarte w umowach w sprawie spłaty zadłużeń. W takim przypadku sprawa o wyegzekwowanie trafia do komornika.

W 2012 r. wprowadzona została możliwość odpracowania zaległości. Niestety, zainteresowanie tą formą spłaty długów znacznie zmalało.

W 2022 r. z takiej formy pomocy skorzystał jedynie 1 dłużnik odpracowując zadłużenie w wysokości 144,16 zł.

4.03.
Działalność Tyskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (TTBS)

Tyskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Lokale mieszkalne budowane przez spółkę przeznaczone są dla osób, które nie spełniają kryterium dochodowego dla lokali komunalnych oferowanych przez Gminę Tychy, a równocześnie nie posiadają środków lub zdolności kredytowej na zakup mieszkania.

Spółka wybudowała 696 lokali mieszkalnych w 12 budynkach o łącznej powierzchni 40,759 tys. m^2, w tym 90 lokali wynajmowanych gminie jako lokale komunalne. W zasobach spółki mieszka 1793 osób, w tym 219 w lokalach komunalnych.

Spółka administruje lokalami użytkowymi o łącznej powierzchni 18,212 tys. m^2, posiada ponad 500 miejsc parkingowych i 15 garaży. Dodatkowo spółka zarządza 4 wspólnotami. W 2022 r. lokale mieszkalne wynajęte były w 100%, miejsca parkingowe i garaże również w 100%, natomiast lokale usługowe – w 94%.

ZAKOŃCZONE INWESTYCJE

Budowa budynku przy Alei Bielskiej 103

W 2020 r. została podpisana z firmą P.B. Dombud SA umowa o wartości 29,210 mln zł. Efekt rzeczowy to 91 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej ponad 4,219 tys. m^2 i lokale usługowe o łącznej powierzchni 1,025 tys. m^2. Termin zakończenia i rozliczenia inwestycji to grudzień 2022 r.

AKTUALNE INWESTYCJE:

Adaptacja budynku i budowa nowego budynku przy ul. Oświęcimskiej 256

Spółka otrzymała od gminy działki o łącznej powierzchni 4 605 m2. Efekt to 30 lokali mieszkalnych o powierzchni 1 874 m^2 i lokal usługowy o powierzchni 100 m^2. Generalnym wykonawcą został P.B. Dombud SA. Planowany termin zakończenia i rozliczenia inwestycji to III kwartał 2023 r. Lokale przeznaczone będą do zwiększenia gminnego zasobu mieszkaniowego i zasiedlane przez osoby, które złożyły wniosek o przydział lokalu mieszkalnego w UM Tychy.

PLANOWANE INWESTYCJE:

Budowa budynku mieszkalnego przy ul. Spacerowej

W wyniku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego podpisano umowę na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z uzyskaniem prawomocnej decyzji pozwolenia na użytkowanie budynku mieszkalno-usługowego. Termin realizacji umowy to luty 2023 r. (pierwotnie grudzień 2022 r.). Efekt rzeczowy to 31 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 1,536 tys. m^2 i dwa lokale usługowe o łącznej powierzchni ok. 67 m^2.

4.04.
Inwestycje i remonty

4.04.1 Inwestycje

INWESTYCJE LOKALOWE

INWESTYCJE FINANSOWANE Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

W IV kwartale 2022 r. zakończono realizację przedsięwzięcia dotyczącego termomodernizacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Katowickiej 145 w Tychach wraz z adaptacją lokalu usługowego na cele mieszkaniowe. W ramach zadania opracowano dokumentację projektową a następnie przeprowadzono kompleksową termomodernizację budynku: ocieplono ściany zewnętrzne, wymieniono stolarkę okienną i drzwiową oraz źródła ogrzewania. Piecyki na opał stały, w które wyposażone były mieszkania, zastąpiono kotłami gazowymi, zapewniając centralne ogrzewanie oraz ciepłą wodę. W budynku znajduje się 8 mieszkań (w tym 2 dla osób poruszających się na wózku). Lokale zostały wyposażone w niezbędne urządzenia. Wykonano dodatkową kondygnację w dobudowanej części budynku, na dachu której pojawiły się maty rozchodnikowe, tzw. zielony dach. Na podwórku posadzono nowe rośliny oraz ustawiono zbiorniki na deszczówkę.

W III kwartale 2022 r. rozpoczęto realizację zadania obejmującego termomodernizację wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Szkolnej 70 w Tychach. Zakres prac obejmuje termomodernizację budynku, wykonanie instalacji gazowej, wentylacji elektrycznej oraz centralnego ogrzewania. Zakończenie prac planowane jest na lipiec 2023 r.

W 2022 r. opracowano projekt kompleksowej termomodernizacji i modernizacji budynku Teatru Małego w Tychach wraz z przebudową strefy wejściowej do budynku i zagospodarowaniem terenu. Zakres obejmuje kompleksową termomodernizację obiektu, modernizację pomieszczeń wewnątrz budynku, wymianę instalacji wod.-kan., c.o., elektrycznej, hydrantowej, ppoż., odgromowej, wentylacji i klimatyzacji, zagospodarowanie dziedzińca oraz terenu wokół budynku.

INWESTYCJE OŚWIETLENIOWE

MODERNIZACJA SYSTEMU OŚWIETLENIA W MIEŚCIE TYCHY

Zadanie inwestycyjne obejmowało zaprojektowanie i wykonanie modernizacji systemu oświetlenia ulicznego na osiedlach D, E, F, N, O, U i T oraz A, B i Stare Tychy. Obszary te były niedostatecznie oświetlone ze względu na znaczne zużycie techniczne infrastruktury oraz rozmieszczenie opraw oświetleniowych. Zakres inwestycji obejmował wymianę istniejących opraw na nowe, energooszczędne, wymianę większości słupów oświetleniowych, ułożenie linii kablowych oraz zabudowę nowych szaf oświetleniowych. Moc systemu oświetlenia ulicznego została znacząco zmniejszona dzięki zastąpieniu istniejących opraw tymii wykonanymi w technologii LED i wyposażonymi w inteligentny system sterowania. W sumie na wymienionych obszarach zamontowano 2308 opraw.

Szacunkowy roczny spadek emisji gazów cieplarnianych wynosi 1040,321 t

a szacunkowa ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej – 1332,038 MWh/rok.

Koszt robót budowlanych wyniósł 15 292 933,49 zł brutto.

- BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO I WERTYKALNEGO PRZY UL. STREFOWEJ – 50 słupów oświetleniowych z oprawami LED
- BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO PRZY UL. GLINCZAŃSKIEJ – 12 słupów oświetleniowych z oprawami LED
- BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO PRZY UL. CHABRÓW – 9 słupów oświetleniowych z oprawami LED
- BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO PRZY UL. FILARETÓW 33A – 2 słupy oświetleniowe z oprawami LED
- BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO PRZY UL ŁĄKOWEJ – 10 słupów oświetleniowych z oprawami LED
- BUDOWA PUNKTU OŚWIETLENIOWEGO PRZY AL. NIEPODLEGŁOŚCI 70 – 1 słup oświetleniowy
- BUDOWA OŚWIETLENIA PRZY UL. PRZEŚWIT – 5 słupów oświetleniowych z oprawami LED
- BUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO PRZY UL. SIKOREK – 6 słupów oświetleniowych z oprawami LED
- BUDOWA PUNKTU OŚWIETLENIOWEGO PRZY UL. ZIEMIAŃSKIEJ – 1 słup oświetleniowy

ROZBUDOWA OŚRODKA REHABILITACYJNO-EDUKACYJNO -WYCHOWAWCZEGO PRZY AL. NIEPODLEGŁOŚCI

W wyniku rozbudowy powstanie nowy budynek o powierzchni użytkowej 1286,12 m2 oraz kubaturze 4973,30 m^3. W rozbudowanej części znajdą się pomieszczenia edukacyjne, rehabilitacyjne, opieki wytchnieniowej oraz ośrodek dla osób dorosłych.

Wartość umowy wynosi 12 477 795,56 zł.

BUDOWA KOLUMBARIUM

Wykonanie kolumbarium z niszami do chowania urn, zagospodarowanie terenu wokół kolumbarium, montaż elementów małej architektury, wykonanie nasadzeń.

MAŁA ARCHITEKTURA, OBIEKTY W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

Miasto prowadziło prace i kontrole związane z bieżącym utrzymaniem urządzeń zabawowych i siłowni plenerowych oraz obiektów rekreacyjno-sportowych. Przeprowadzono demontaż zużytych lub zniszczonych urządzeń oraz ich części, wymianę i montaż nowych elementów urządzeń, przeglądy podstawowe i roczne.

Zakres prac:

- doposażenie placu zabaw na ul. Zbożowej w Tychach;
- modernizacja zadaszenia nad piaskownicą w parku Jaworek;
- zakup ławek dla matek karmiących w trzech lokalizacjach;

Na realizację tych zadań w 2022 r. wydatkowano 147 663,08 zł.

4.04.2 Remonty

REMONTY LOKALOWE

MIEJSKI ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

Każdego roku MZBM przeprowadza remonty lokali mieszkalnych, tzw. wolnostanów, które udostępniane są mieszkańcom Tychów, oczekującym na przydział mieszkania lub kwalifikującym się do najmu socjalnego. W 2022 r. wykonano remont 109 mieszkań na łączną kwotę ok. 3 mln zł. Zakres prac obejmował: roboty tynkarskie, malarskie, wykonanie nowych posadzek, wymianę instalacji wewnętrznych, stolarki okiennej i drzwi, wyposażenie w kuchenkę i podgrzewacz wody oraz tzw. biały montaż. W lokalach przeznaczonych na najem socjalny – dodatkowo wykładzinę podłogową.

W związku z możliwością uzyskania dofinansowania na remont i modernizację mieszkaniowych zasobów gminy z Funduszu Dopłat w ramach programu realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego, MZBM w 2022 r. złożył 12 wniosków o udzielenie wsparcia na remont 133 lokali. Dofinansowanie na poziomie 80% kosztów kwalifikowalnych wyniosło 3,2 mln zł. Wsparcie z BGK umożliwia wykonanie pełnego zakresu remontu, podnisząc tym samym standard lokali oraz poprawiając stan techniczny zasobów gminy. **Od stycznia do końca grudnia 2022 r. zawarto 7 umów o dofinansowanie remontu 59 lokali, w ramach których uzyskano 1 178 931,85 zł dofinansowania.**

Dodatkowo przeprowadzono częściowe remonty zamieszkanych lokali, polegające m.in. na wymianie instalacji wewnętrznych, stolarki okiennej i drzwiowej oraz remoncie balkonów. Prace wykonano łącznie w 39 lokalach. Prowadzono również prace remontowe infrastruktury zewnętrznej –wyremontowano ok. 58 m^2 chodników.

W ramach dotacji gminy wykonano zagospodarowanie terenu m.in. Osady, terenu wokół budynków przy ul. Katowickiej 207 i 209, a także pomiędzy ulicami Grota Roweckiego, Niepodległości, Elfów i Ejsmonda. Wykonano I etap zagospodarowania terenu pomiędzy ulicami: Cichą, Czarnieckiego, Bielską, Cienistą. Zakończono II etap przebudowy podwórka przy ul. Budowlanych 84-86, 88-94, Brzozowej 3-5, 7-9, 11-13. Uzupełniono nasadzeniami zieleni wykonane w 2021 r. zagospodarowanie podwórka pomiędzy ulicami: Czechowa, Skłodowskiej, Cyganerii, oraz Grota – Roweckiego.

STRAŻ MIEJSKA

W 2022 r. przeprowadzono remont pomieszczeń zajmowanych przez Straż Miejską Tychy w budynku przy ul. Budowalnych 67. Remont obejmował wymianę stolarki drzwiowej, malowanie pomieszczeń oraz położenie nowych podłóg.

Koszt remontu wyniósł 188 190 zł.

REMONTY W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

REMONT POMIESZCZEŃ PIWNICZNYCH W ŻŁOBKU MIEJSKIM

W ramach zadania wykonano prace malarskie pomieszczeń piwnicznych żłobka miejskiego (w tym szatni, ciągów komunikacyjnych, pomieszczeń pomocniczych pralni, kuchni).

Wartość zadania: 32 841,21 zł.

PRZEBUDOWA DZIEDZIŃCA II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO PRZY UL. NORWIDA

Wartość zadania: 887 000 zł.

BUDOWA PLACU ZABAW DLA DZIECI Z KLAS I- III W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 21 PRZY UL. MŁODZIEŻOWEJ

Wartość zadania: 199 679 zł.

MODERNIZACJA ŹRÓDŁA CIEPŁA W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 1 PRZY UL. LEŚNEJ

Wartość zadania: 449 687 zł.

Zadanie zrealizowano w terminie: 20.06.2022-20.09.2022 r.

MODERNIZACJA SZYBU WINDOWEGO Z ZAKUPEM DŹWIGÓW TOWAROWYCH W PRZEDSZKOLU NR 5 PRZY UL. ORZESZKOWEJ

Wartość zadania: 96 370,50 zł.

PRZEBUDOWA I BUDOWA DRÓG DOJAZDOWYCH, CIAGÓW PIESZYCH, BOISKA ORAZ OŚWIETLENIA PRZY ZESPOLE SZKÓŁ NR 5 PRZY UL. EDUKACJI

Wartość zadania: 649 987,77 zł.

Zadanie zrealizowano w terminie: 23.12.2021-19.07.2022 r.

DOPOSAŻENIE PLACU ZABAW W PRZEDSZKOLU NR 18 PRZY UL. FITELBERGA

Wartość zadania: 155 972 zł.

Zadanie zrealizowano w terminie: 02.03.2022-11.08.2022 r.

DOPOSAŻENIE PLACU ZABAW W PRZEDSZKOLU NR 12 PRZY UL. CZARNIECKIEGO – II ETAP

MODERNIZACJA BOISK W TECHNIKUM NR 2 PRZY UL. ELFÓW

Wartość zadania: 1 306 470,23 zł.

Zadanie zrealizowano w terminie: 23.03.2022-25.11.2022 r.

MODERNIZACJA SZYBU WINDOWEGO Z ZAKUPEM DŹWIGÓW W PRZEDSZKOLU NR 17 PRZY UL. TOŁSTOJA

Wartość zadania: 145 755 zł.

MODERNIZACJA SZYBU WINDOWEGO Z ZAKUPEM DŹWIGÓW W PRZEDSZKOLU NR 21 PRZY UL. ZELWEROWICZA – I ETAP

Wartość zadania: 100 860 zł.

REMONT POSADZEK CIĄGÓW KOMUNIKACYJNYCH NA PARTERZE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 10 PRZY UL. BOROWEJ

Wartość zadania :129 150 zł.

REMONT SALI GIMNASTYCZNEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 13 PRZY AL. NIEPODLEGŁOŚCI

Wartość robót: 212 748 zł.

MALOWANIE POMIESZCZEŃ W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 19 PRZY AL. NIEPODLEGŁOŚCI

Wartość robót: 151 453,59 zł.

REMONT POMIESZCZEŃ WRAZ Z NAPRAWĄ DACHU W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 22 PRZY UL. HARCERSKIEJ

Wartość robót: 88 560,00 zł.

REMONT INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 36 PRZY UL. DE GAULLE'A – IV ETAP

Wartość robót: 186 347,34 zł.

REMONT KOMINÓW, WYMIANA ORYNNOWANIA, NAPRAWA OGRODZENIA W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 2 PRZY UL. JEDNOŚCI – I ETAP

Wartość zadania: 252 000 zł.

MALOWANIE POMIESZCZEŃ W PRZEDSZKOLU NR 1 PRZY UL. MYŚLIWSKIEJ 102

Wartość robót : 32 595 zł.

MALOWANIE POMIESZCZEŃ WRAZ Z WYMIANĄ DRZWI WEWNĘTRZNYCH W PRZEDSZKOLU NR 8 PRZY UL. WOJSKA POLSKIEGO

Wartość robót: 89 790 zł.

WYMIANA INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ W BOCZNEJ KLATCE SCHODOWEJ, REMONT OŚWIETLENIA AWARYJNEGO WEWNĘTRZNEGO WRAZ Z ROBOTAMI TOWARZYSZĄCYMI W PRZEDSZKOLU NR 11 PRZY UL. BUKOWEJ

Wartość robót: 148 584 zł.

WYMIANA ROZDZIELNICY GŁÓWNEJ ORAZ REMONT INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ W PIWNICY W PRZEDSZKOLU NR 29 PRZY UL. HUBALA

Wartość robót: 78 59 zł.

REMONT INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ WRAZ Z PRACAMI TOWARZYSZĄCYCMI – IV ETAP – Z REMONTEM POSADZEK W HOLU GŁÓWNYM W I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM PRZY UL. KORCZAKA

Wartość robót: 413 637,03 zł.

MALOWANIE ŚCIAN I KORYTARZA NA I I II PIĘTRZE W ZESPOLE SZKÓŁ MUZYCZNYCH PRZY AL. NIEPODLEGŁOŚCI

Wartość robót: 55 965 zł.

REMONT SCHODÓW WEJŚCIOWYCH ORAZ BOCZNYCH W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 8 PRZY UL. EDUKACJI

Wartość zadania: 114 390 zł.

REMONT SAL LEKCYJNYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 35 PRZY AL. PIŁSUDSKIEGO

Wartość robót: 48 585 zł.

REMONTY I INWESTYCJE W MIEJSKIM OŚRODKU SPORTU I REKREACJI – STADION ZIMOWY

W 2022 r. wykonano remonty infrastruktury stadionu zimowego: remont agregatu mrożeniowego – wymianę sprężarek amoniakalnych; remont systemu wtrysku amoniaku; remont oświetlenia w szatniach (sanitariaty); remont monitoringu CCTV oraz pomalowanie szatni zawodników i części trybun dla kibiców.

Mosty, mała architektura i pozostałe

Miasto prowadziło prace i kontrole związane z bieżącym utrzymaniem urządzeń zabawowych i siłowni plenerowych oraz obiektów rekreacyjno-sportowych. Przeprowadzono demontaż zużytych lub zniszczonych urządzeń oraz ich części, wymianę i montaż nowych elementów urządzeń, przeglądy podstawowe i roczne.

Na realizację tych zadań w 2022 r. wydatkowano 147 663,08 zł.

REMONTY MOSTÓW

W 2022 r. wykonano generalny remont czterech mostów wraz z dziesięcioma ławami zlokalizowanymi na terenie Miasta Tychy:

- remont dwóch mostów nad Potokiem Tyskim przy ROD TULIPAN, ul. Grota-Roweckiego,
- remont 2 mostków wraz z 10 ławami, w rejonie fontanny na Rynku.

REMONTY I INWESTYCJE W RODZINNYM PARKU BŁ. KAROLINY

Roboty budowlane niecki fontanny i komory technicznej z elementami zagospodarowania terenu oraz remont ławki przy fontannie.

CMENTARZ KOMUNALNY

- renowacja ogrodzenia w południowej części cmentarza - betonowe łupiny projektu Marka Dziekońskiego z 1961 r.,
- remont ogrodzenia z elementów żelbetowych,
- odwodnienie kolejnych kwater na cmentarzu.

MIEJSKIE SCHRONISKO DLA ZWIERZĄT

- Wykonanie przegród pełnych na wybiegach boksów izolatek.
- Zadaszenie boksu zewnętrznego.
- Wymiana ogrodzenia.

4.05.

Zarządzanie nieruchomościami w mieście

Działania miasta skupiają się na 3 głównych obszarach: gospodarowania posiadanymi zasobami mienia komunalnego oraz mienia Skarbu Państwa; regulacji stanów prawnych nieruchomości; obrotu prawnego nieruchomościami zabudowanymi, niezabudowanymi oraz lokalami.

Gospodarowanie nieruchomościami

Znaczny zakres gospodarowania nieruchomościami to udostępnianie osobom trzecim nieruchomości z zasobu komunalnego. W 2022 r. zarejestrowano 177 spraw, które dotyczyły przekazania nieruchomości gruntowych do korzystania w formie dzierżawy, użyczenia bądź przekazania do korzystania w innej formie.

Na dzierżawę nieruchomości gminnych ogłoszono w 2022 r. 3 przetargi. 2 z nich rozstrzygnięto pozytywnie. Wyłonieni dzierżawcy zobowiązani są do realizacji obiektów gastronomicznych na terenie OW „Paprocany" zgodnie z przedstawionymi projektami.

Odrębną część spraw związanych z gospodarowaniem nieruchomościami stanowią udostępnienia gruntów pod budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. W 2022 r. procedowano 38 takich wniosków. Wszystkie zakończono wydaniem zgody; 18 z nich to umowy dzierżawy, 3 to umowy użyczenia, 16 – przedwstępne umowy dzierżawy i 1 przedwstępna umowa użyczenia.

W 2022 miasto nadal realizowało zadania wynikające z zapisów ustawy przekształcającej prawo użytkowania wieczystego gruntu pod budynkami mieszkalnymi w prawo własności. W dużej mierze były to przekształcenia nieruchomości o skomplikowanym stanie prawnym bądź wymagające uzyskania dodatkowych opinii.

Ponieważ właściciele przekształconych nieruchomości mogli skorzystać z bonifikat przy jednorazowej spłacie opłat przekształceniowych, w 2022 r. większy nakład pracy skierowany był na rozpatrywanie tych wniosków.

W ramach postępowań związanych z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego wydano:

- **321** zaświadczeń o przekształceniu;
- **715** zaświadczeń/informacji o opłacie;
- **3099** pism określających wysokość jednorazowej opłaty przekształceniowej;
- **8178** zaświadczeń o spłacie.

W tym zakresie rozpatrzono również 5 wniosków o udzielenie pomocy *de minimis* przedsiębiorcom. W tematyce użytkowania wieczystego:

- wprowadzono do baz danych 515 nowych pozycji w programie „użytkowanie wieczyste" i 1154 nowe pozycje w programie „przekształcenia",
- 177 spraw skierowano na drogę postępowania egzekucyjnego celem windykacji należności przypadających Gminie Tychy,
- prowadzono 14 postępowań dotyczących umorzeń, rozłożeń na raty i przesunięć terminów płatności, z czego 13 rozpatrzono pozytywnie. Część z nich dotyczyła odstąpienia od dochodzenia należności i umorzenia czynszu dzierżawnego w formie pomocy publicznej dla przedsiębiorców w związku z pandemią COVID-19.

Realizowane były również przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości wszczynane wyłącznie na wniosek stron, czyli w pełnym trybie administracyjno-prawnym. Prowadzono 12 takich spraw, 2 z nich zakończono decyzją ostateczną, 1 – zwykłym pismem, 6 zawieszono, a 3 są w trakcie.

Obrót nieruchomościami

W 2022 r. 52 najemców złożyło wnioski o sprzedaż lokali mieszkalnych z bonifikatą, 2 najemców wystąpiło o sprzedaż lokali użytkowych, 3 – o sprzedaż garaży. 43 postępowania zakończono odmową sprzedaży; przyczyną większości odmów była wykonana termomodernizacja budynku, zaległości w płatnościach, niezamieszkiwanie w wynajmowanym lokalu oraz zbyt krótki okres najmu.

Do umów notarialnych dotyczących sprzedaży lokali mieszkalnych przystąpiło 15 wnioskodawców, przy czym:

- **2 WYKUPY** to realizacja spraw z 2020 r.,
- **9 WYKUPÓW** dotyczyło spraw z 2021 r.,
- **2 WYKUPY** dotyczyły wniosków z 2022 r..

Wszyscy nabywcy posiadali uprawnienia do 40% bonifikaty przy wykupie lokalu mieszkalnego. Dochód z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych wyniósł w 2022 r. **1 725 674,06 zł.**

Wnioski z 2022 r. o sprzedaż garaży zostały rozpatrzone pozytywnie, 31 grudnia 2022 r. wszystkie były w toku. Do umowy przystąpił natomiast 1 najemca garażu, który wniosek złożył w 2018 roku. Nie wyrażono zgody na sprzedaż żadnego lokalu użytkowego.

W obrocie lokalami mieszkalnymi w 2022 r. wyraźnie widoczne były konsekwencje zmian w zasadach sprzedaży lokali gminnych, wprowadzone uchwałą z 2020 roku. Do znacznego ograniczenia sprzedaży mieszkań przyczyniła się także niekorzystna sytuacja społeczno-ekonomiczna związana z wybuchem wojny w Ukrainie, co przyczyniło się do wzrostu cen również na lokalnym rynku mieszkaniowym.

W zakresie obrotu nieruchomościami prowadzono 79 spraw dotyczących sprzedaży nieruchomości gruntowych na własność, z tego:

- **40** zakończono,
- **23** jest kontynuowanych,
- **16** z różnych przyczyn wstrzymano.

Istotną dla gminy transakcją w 2022 r. było nabycie budynku po byłej Telekomunikacji przy ul. Jana Pawła II, który po przeprowadzeniu gruntownej modernizacji ma zmienić przeznaczenie na mieszkalne.

Regulacje stanów prawnych

W ramach prowadzonych zadań regulowane są m.in. wzajemne roszczenia z przedsiębiorstwami przesyłowymi względem nowo powstającej oraz istniejącej na działkach komunalnych sieci infrastruktury technicznej. W tym celu na podstawie operatów szacunkowych określana jest wysokość jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu.

Uzyskany w 2022 r. dochód z tego tytułu to 49 090,83 zł, a służebność przesyłu ustanowiona została na rzecz:

- Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej;
- Orange SA,
- Qsun25 Sp. z o.o.

Ogółem służebność przesyłu ustanowiono na 10 działkach gminnych.

W 2022 r. zawarto również 4 umowy notarialne o ustanowieniu służebności drogowej na rzecz osób fizycznych i prawnych. Poprzez te postępowania właściciele działek pozbawionych dostępu do drogi publicznej uzyskują prawne uregulowanie tej kwestii. Pozwala im to na sprzedaż nieruchomości dotychczas pozbawionych dostępu do drogi publicznej bądź ich geodezyjny podział. Dochód gminy z tytułu ustanowienia służebności drogowych wyniósł 252 983,00 zł.

Przeprowadzane są także regulacje stanu prawnego nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi. Są to postępowania bardzo skomplikowane, długotrwałe i wymagające ścisłej współpracy z członkami wspólnot mieszkaniowych.

W 2022 r. zakończono 2 takie regulacje – na ul. Estkowskiego i ul. Andersa.

Do realizowanych postępowań regulacyjnych można również zaliczyć sprawy związane ze zwrotami nieruchomości na rzecz byłych właścicieli. W większości postępowania gmina prowadzi jako gmina zastępcza, wyznaczona przez wojewodę śląskiego. W 2022 r. wszczęto również 1 postępowanie dotyczące zwrotu na rzecz Skarbu Państwa.

4.06.

Zadania z zakresu geodezji

30 września 2022 r. zakończono projekt unijny *„Zwiększenie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej poprzez rozbudowę i modernizację referencyjnych baz danych powiatowych rejestrów publicznych.”*..

W ramach projektu wykonano modernizację ewidencji gruntów i budynków oraz modernizację pozostałych baz danych; zakupiono również sprzęt komputerowy. Uruchomiono także Portal Komornika, Portal Rzeczoznawcy i Portal Interesanta.

Wartość dofinansowania projektu z EFRR wyniosła 84,9%, udział miasta – 15,1%.

Od 1 stycznia 2022 r. funkcjonuje portal *Narada Koordynacyjna.* Wnioski na naradę przyjmowane są drogą elektroniczną za pomocą uruchomionego Portalu Projektanta. Uzgodniono 344 projekty usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu w ramach narad koordynacyjnych. W 2022 r. przyjęto do państwowego zasobu geodezyjno-kartograficznego (pzgik):

- **w zakresie aktualizacji bazy EGiB** – 13 376 dokumentów, w tym 2167 aktów notarialnych i 6 968 zawiadomień z sądu w postaci elektronicznych dokumentów,
- **w zakresie aktualizacji pozostałych baz pzgik** – 1 698 operatów geodezyjnych, wszystkie w postaci dokumentu elektronicznego.

W 2022 r. wydano:

- w zakresie informacji, wypisów i wyrysów z operatu geodezyjnego – 6 425 dokumentów, w tym 2 297 w postaci dokumentu elektronicznego,
- **w zakresie udostępniania materiałów** (map) stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny – 1 674 dokumentów,
- **w sprawie wyłączenia gruntów z produkcji rolnej** – 23 decyzje i 73 zaświadczenia,
- **w zakresie podziału nieruchomości** – 133 decyzje administracyjne dotyczące podziału nieruchomości (zatwierdzających lub umarzających),
- **w zakresie nadania numeru porządkowego nieruchomości** – 237 zawiadomień.

4.07.

Działalność spółki Śródmieście

W 2022 r. przedmiotem działalności spółki był wynajem lokali i zarządzanie nieruchomościami, w tym wynajem lokali usługowych i powierzchni handlowych, pomieszczeń biurowych, usługowych i związanych z działalnością oświatową, świadczenie usług prowadzenia biura wirtualnego, a także wynajem powierzchni i świadczenie usług reklamowych, dzierżawa gruntów, działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej – dzierżawa światłowodów. Ponadto wydawanie bezpłatnego tygodnika „Twoje Tychy” oraz prowadzenie portalu internetowego.

Obiekty handlowe

Spółka prowadzi najem powierzchni handlowych w dwóch obiektach handlowych: Tyskie Hale Targowe i targowisko miejskie przy al. Bielskiej. W 2022 r. w obiekcie Tyskie Hale Targowe zorganizowano zbiórkę dla obywateli Ukrainy uciekających przed wojną we współpracy ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Tyskiej oraz utworzono magazyn przechowywania produktów, które następnie były przekazywane w punkcie wydawania. Punkt ten był zlokalizowany na piętrze Tyskich Hal Targowych.

W tym samym miejscu w 2022 r. na piętrze Tyskich Hal Targowych otwarto sklep społeczny wraz z klubokawiarnią. Zadanie to jest realizowane przez Urząd Miasta Tychy w ramach zadania zleconego fundacji. Jest to zadanie publiczne *„w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób – prowadzenie sklepu socjalnego wraz z klubokawiarnią.”*

Wychodząc naprzeciw potrzebom klientów Tyskich Hal Targowych, część piętra hali zaadaptowano pod wynajem powierzchni na cele rekreacyjne, tj. klub sportowy i siłownię.

W sierpniu 2022 r. zorganizowano III Kiermasz Miodu, na którym wystawcy z całego kraju prezentowali swoje produkty, w tym m.in. miody, słodycze, kosmetyki i pochodne produkty pszczele. Warto również podkreślić, że w wydarzeniu wzięło udział tyskie Stowarzyszenie Pszczelarzy. Impreza miała także walor edukacyjny, a patronat nad wydarzeniem objęła między innymi zastępca prezydenta Miasta Tychy ds. Zrównoważonego Rozwoju Pani Hanna Skoczylas.

W 2022 r. na targowisku miejskim przy al. Bielskiej umożliwiono dodatkowo handel w piątki przez rolników i ich domowników prowadzących handel produktami rolnymi lub spożywczymi.

Obiekty biurowe i edukacyjne

Spółka zarządza biurowcem przy al. Piłsudskiego 12 o powierzchni 3 459 m2. Do nieruchomości przynależy parking z 48 indywidualnymi miejscami postojowymi. Przeważająca część lokali wykorzystywana jest na działalność biurową firm. Na parterze budynku znajdują się lokale usługowe. Na parterze biurowca został również utworzony punkt obsługi interesantów, który zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

Największe powierzchnie zajmują jednostki organizacyjne miasta oraz jednostka organizacyjna Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii:

- Miejskie Centrum Oświaty,
- Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- UM Tychy Wydział Remontów,
- Zarząd Transportu Metropolitalnego.

Spółka zarządza budynkiem przeznaczonym na cele edukacyjne przy al. Niepodległości 32 w Tychach w którym funkcjonują przedszkole, żłobek i Niepubliczne Technikum Kolejowe.

Działalność wydawnicza

Spółka Śródmieście jest wydawcą bezpłatnego tygodnika miejskiego „Twoje Tychy”. Gazety dostępne są m.in. w urzędach, miejskich instytucjach, sklepach, na Tyskich Halach Targowych, targowisku i prywatnych firmach – łącznie w mniej więcej 70 punktach. Liczba punktów dystrybucyjnych jest korygowana na bieżąco, w zależności od informacji docierających od firm, instytucji oraz prywatnych przedsiębiorców, zainteresowanych współpracą w zakresie dystrybucji tygodnika, a także opinii mieszkańców i czytelników. W 2022 r. nakład tygodnika wynosił 10 tysięcy egzemplarzy na jedno wydanie.

Portal informacyjny miasta (www.tychy.pl) jest największym tego typu medium w mieście. Oprócz tekstów newsowych dotyczących miasta publikuje też zapowiedzi i relacje z imprez kulturalnych oraz wydarzeń sportowych. Organizowane są konkursy dla internautów, w których można wygrać m.in. wejściówki na ciekawe imprezy. Ponadto portal publikuje materiały reklamowe i promocyjne. W 2022 r. witrynę odwiedziło 568 302 użytkowników. Portal ma konto na Facebooku, gdzie publikuje swoje materiały. Średni zasięg strony wynosi około 59 916 użytkowników miesięcznie.

CZĘŚĆ 5

Komunikacja

5.01.
Bezpieczeństwo na drogach

W celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych na tyskich drogach w 2022 r. przy kolejnych przejściach dla pieszych zainstalowano oświetlenie wertykalne. Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania pieszy na przejściu i w jego pobliżu jest bardziej dostrzegalny przez kierowców. Dodatkowo zbudowano nowe azyle dla pieszych, przejścia, progi zwalniające, szykany i wzniesienia. Azyle pojawiły się m.in. przy ul. Budowlanych i Mikołowskiej. Na ul. Nałkowskiej, Orzeszkowej oraz Dębowej zbudowano wzniesione przejścia dla pieszych, a przez ul. Graniczną wyznaczono nowe przejście.

TABELA 5.1.

Zdarzenia drogowe na terenie miasta

	2021	2022
Ogólna liczba zdarzeń	1 534	1 323
Liczba kolizji	1 500	1 284
Liczba wypadków	34	39
Liczba wypadków z udziałem osób pieszych	10	17
Liczba ofiar śmiertelnych	2	1
Liczba osób rannych	38	40

Zadania inwestycyjne MZUiM w 2022 r. finansowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej

Inteligentny System Zarządzania i Sterowania Ruchem w Tychach

Z końcem czerwca 2022 r. zakończyły się prace nad najbardziej zaawansowanym i rozbudowanym systemem sterowania ruchem w Polsce. Przeprowadzono pełne wdrożenie systemu zarówno pod kątem informatycznym jak i funkcjonalnym. Całkowity koszt wyniósł około 121 mln zł, z czego blisko 85% procent stanowi dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ramach budowy i wdrażania systemu:

- **wykonano m.in. przebudowę w celu dostosowania do funkcjonowania w systemie na:** 39 skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną; 5 sygnalizacjach świetlnych wzbudzanych na przejściach dla pieszych, 5 sygnalizacjach świetlnych ostrzegawczych na przejściach dla pieszych i przejazdach rowerowych – z systemem monitoringu i aktywnego doświetlenia przejścia po wykryciu pieszego,
- **wdrożono obszarowy system sterowania ruchem drogowym umożliwiający zarządzanie co najmniej 100 skrzyżowaniami,**
- **wdrożono priorytet na sygnalizacjach świetlnych dla pojazdów uprzywilejowanych,** w tym 15 pojazdów ratowniczych wyposażano w urządzenia umożliwiające geolokalizację oraz system nawigacyjny.

Budowa centrum przesiadkowego u zbiegu ulic Wyszyńskiego i Edukacji

Powstał parking park&ride składający się z dwóch kondygnacji nadziemnych, gdzie znajdzie się 117 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, 48 miejsc postojowych dla rowerów oraz 22 miejsca postojowe dla motocykli. Zamontowano monitoring, przebudowano istniejące ciągi piesze, wybudowano nowe odcinki chodników i ścieżek rowerowych o łącznej długości 675 m, a także wymieniono dwie wiaty przystankowe zlokalizowane po obu stronach ul. Wyszyńskiego. Całkowita wartość projektu wyniosła prawie 13 mln zł, z czego ponad 81% stanowi dofinansowanie z UE ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Gmina miasto Tychy podpisała umowę o dofinasowanie projektu z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego w Katowicach.

Zadania inwestycyjne poprawiające bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów:

- **Remonty chodników i ścieżek rowerowych.** W 2022 r. wykonano remonty cząstkowe chodników i ścieżek rowerowych o łącznej długości 4,7 km i powierzchni ok. 12 870 m2, w tym m.in.: Budowlanych (od Glinczańskiej do Barbary), Bema (od Cienistej do Słonecznej), Cyganerii (od Grota Roweckiego do Ciasnej), Edukacji (od Wejchertów do Wyszyńskiego), Katowicka (od Edukacji do Starokościelnej), Uczniowska 12-22 (od Borowej do Skalnej), Orzeszkowej oraz bieżące naprawy cząstkowe chodników, ścieżek rowerowych.
- **Infrastruktura rowerowa.** W 2022 r. w mieście wykonano kolejne odcinki dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, łącznie 1 850 m, oraz 1 370 m pasów ruchu dla rowerów. Łączna długość zmodernizowanych oraz wybudowanych dróg rowerowych w 2022 r. to 5,9 km. Zgodnie ze stanem na 31.12.2022 r. miasto posiada około 72 km dróg rowerowych.
- **Budowa i przebudowa ścieżek rowerowych:** Al. Piłsudskiego od ronda w ul. Armii Krajowej do ul. Jordana, budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż ul. Dąbrowskiego (od ul. Grota-Roweckiego do ul. Darwina).
- **Budowa ciągu pieszo - rowerowego:** Ul. Żwakowska odcinek od ul. Harcerskiej do ul. Kopernika, budowa ciągu w al. Jana Pawła II odcinek ul. Bielska-Grota-Roweckiego, budowa ciągów na al. Bielskiej, odcinki: ul. Edukacji/al. Niepodległości, Tychy ul. Grota-Roweckiego - do skrzyżowania z al. Jana Pawła II, na odcinku ul. Stoczniowców do ul. Żorskiej, ul. Jaśkowicka, odcinek od ul. Borowej do ul. Skalnej (ciąg pieszo-rowerowy).
- **zadania inwestycyjne poprawiające bezpieczeństwo pieszych:** Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie ul. Nad Jeziorem, budowa przy ul. Grabowej, Piaskowej, Palmowej, Grzybowej, Żorskiej 43-45, oraz Gruszowej, budowa ronda przy ul. Jaśkowickiej, ul Borowej połączenia drogowego ul. Goździków z ul. Oświęcimską, sygnalizacji świetlnej dla pieszych w al. Niepodległości w rejonie ul. Darwina, miejsc postojowych przy ul. Dunikowskiego, oraz przebudowa wyniesionych tarcz skrzyżowań ul. Bocheńskiego z ul. Batorego i ul. Bohaterów Warszawy, wiaduktu w ciągu ul. Grota-Roweckiego nad torami PKP, budowa chodnika przy ul. Sadowej.
- **BEZPIECZNY TYSZANIN:** Doposażenie przejść dla pieszych i budowa wyniesionych przejść dla pieszych na ul. Nałkowskiej, Orzeszkowej, oraz Dębowej budowa azyli dla pieszych przy ul. Budowlanych oraz Mikołowskiej w rej. skrzyżowania z ul. Szpakową.

Do zadań miasta w zakresie utrzymania dróg należą również:

- **remonty dróg:** asfaltowe nakładki, remont dróg gruntowo-żużlowych – w 2022 r. na tyskich drogach ułożono asfaltowe nakładki w ponad 24 lokalizacjach na odcinkach o łącznej długości 13,8 km. Jednocześnie w ramach remontów bieżących wyremontowano ubytki w jezdniach o powierzchni ok. 5 059 m2;
- **utrzymania dróg zimą,**
- **remonty obiektów inżynierskich oraz utrzymanie odwodnienia ulicznego,**
- **konserwacja rowów, poboczy i przepustów (m.in. uzupełnienie poboczy destruktem asfaltowym, umocnienie dna rowu, oczyszczenie rowu z namułu, odtworzenie rowu, oczyszczenie przepustu),**
- **oznakowanie pionowe i poziome dróg,**
- **utrzymanie sygnalizacji świetlnej, oświetlenie świąteczne,**
- **remonty wiat i peronów przystankowych;**
- **obsługa stref płatnego parkowania w mieście oraz parkingów wielopoziomowych typu park&ride,**
- **utrzymanie dróg krajowych i powiatowych latem.**

5.02.

Komunikacja miejska i kolej

Miasto włącza się aktywnie w działania mające na celu reorganizację siatki połączeń autobusowych i trolejbusowych na terenie gminy. Zadania te są realizowane w ścisłej współpracy z organizatorem lokalnego transportu zbiorowego. Na mocy porozumienia, które weszło w życie 1 stycznia 2019 r. ‚tyskie spółki Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. i Tyskie Linie Trolejbusowe Sp. z o.o., działają w ramach Zarządu Transportu Metropolitalnego (ZTM). Miasto działa również na rzecz zwiększania dostępności połączeń kolejowych w gminie. Zadania z tego zakresu realizowane są w porozumieniu z Miejskim Zarządem Ulic i Mostów, Polskimi Kolejami Państwowymi oraz Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią.

W 2022 r. w porozumieniu z ZTM, PKM Tychy i TLT zostały zrealizowane następujące projekty:

- **uruchomienie linii autobusowej M10** na trasie Kobiór-Tychy-Katowice wraz z reorganizacją ciągu Tychy-Katowice, M15 na trasie Tychy-Lędziny-Mysłowice-Sosnowiec,
- **uruchomienie dodatkowych przystanków na** ul. Goździków i włączenie ich do obsługi przez linię szkolną Sz2. Projekt został zrealizowany na wniosek społeczności lokalnej,
- **wydłużenie linii trolejbusowej B** do przystanku Sikorskiego Wiadukt, coznacznie zwiększa dostępność komunikacji dla mieszkańców Paprocan i osiedla „Z".

Ponadto w 2022 r. na poziomie gmin i ZTM rozpoczęły się prace dotyczące racjonalizacji oferty przewozowej na ciągach komunikacyjnych Tychy – Katowice Kostuchna-Katowice Piotrowice-Katowice Ligota oraz Tychy – Mikołów – Gierałtowice – Gliwice. Oczekiwane wdrożenie zmian przypada na 2023 r.

W 2022 r. miasto aktywnie uczestniczyło w zadaniach dotyczących funkcjonowania i rozwoju transportu kolejowego na terenie gminy:

- **na poziomie krajowym wyłoniono gminy, które otrzymają dofinansowanie w ramach Rządowego Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej Kolej Plus do 2029 r.** Dofinansowanie otrzyma zadanie *„Przygotowanie alternatywnego połączenia aglomeracyjnego Tychy – Katowice – Murcki – Katowice – Ligota linią kolejową nr 142"*. Prace projektowe przewidziano na lata 2023-2026, a budowę na lata 2026-2028. Liderem projektu są Katowice, a Tychy są miastem partnerskim. Szacowana wartość całego zadania (prace projektowe i budowlane) to ponad 140 mln zł;
- **projekt *„Modernizacja infrastruktury pasażerskiej na stacji Tychy Miasto na linii kolejowej nr 179 jako poprawa dostępności do połączenia aglomeracyjnego relacji Katowice - Tychy Lodowisko"*** trafił na listę rezerwową programu Kolej+. Jego realizacja uzależniona jest od dostępnej alokacji finansowej..
- **toczą się prace nad dokumentacją projektową dotyczącą rewitalizacji linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim.** Projekt zakłada budowę przystanków: Tychy Potok w pobliżu fabryki FCA w Tychach, Bieruń Kopalnia w okolicy kopalni KWK Piast w Bieruniu oraz przystanku Bieruń Łysina. Uruchomione mają zostać nieczynne przystanki Tychy Urbanowice i Bieruń Mleczarnia.
- **na szczeblu krajowym i regionalnym toczyły się konsultacje społeczne dotyczące przebiegu linii kolejowych w ramach Centralnego Portu Komunikacyjnego.** W odniesieniu do linii kolei dużych prędkości Katowice – granica państwa – Ostrawa władze Tychów, Katowic oraz gmin powiatu mikołowskiego proponowały alternatywne trasowanie w stosunku do przebiegów przedstawionych przez spółkę CPK. Finalnie najkorzystniejsze z punktu widzenia miasta trasowanie linii CPK przez stację Tychy i dalej na południowy-zachód przez lasy Wyr i Kobióra zostało odrzucone. Procedowane będą warianty wskazane przez spółkę CPK, z których wyłoniony zostanie jeden, tzw. wariant inwestorski.

5.02.1 Działalność Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej sp. z o.o.

Realizacja zadania „Budowa, przebudowa i rozbiórka obiektów budowlanych, infrastruktury technicznej i drogowej zajezdni Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.."

Realizacja działań mających na celu utrzymanie w należytym stanie technicznym, funkcjonalnym i estetycznym infrastruktury czterech przystanków kolejowych powstałych w trakcie realizacji projektu „Szybka Kolej Regionalna Tychy – Dąbrowa Górni-cza", polegających na częściowej wymianie tablic systemu informacji pasażerskiej oraz oświetlenia na LED-owe.

Budowa miejsc postojowych dla autobusów oraz parkingów dla samochodów osobowych w południowej i wschodniej części zajezdni. Remonty budynków administracyjnego, dyspozytorni, stacji paliw oraz stacji transformatorowej.

„Tankuj wodór z PKM Tychy!"

Złożono wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia – jest jego pozytywna ocena przez NFOŚIGW.

Rekrutacja i szkolenia

W związku z oczekiwaniami co do zwiększonej pracy przewozowej, przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej zostały postawione przed koniecznością zwiększenia liczby kierowców autobusów. Jednak utrzymujący się od dłuższego czasu w całej Polsce brak dostępności wykwalifikowanych kadr wynikający ze strukturalnych niedoborów kierowców na rynku usług transportowych ogranicza możliwość wykonywania pracy przewozowej na wyższym niż dotychczas poziomie. Skutkiem tego, przy współpracy z Zarządem Transportu Metropolitalnego, przeprowadzono optymalizację rozkładów jazdy w celu dostosowania do możliwości kadrowych spółki przy równoczesnym zachowaniu dotychczasowej atrakcyjności oferty przewozowej dla pasażerów. Spółka kładzie duży nacisk na efektywną rekrutację, realizując m.in. projekt szkolenia nowych kierowców poprzez finansowanie uzyskania uprawnień dla wybranych kandydatów.

Ceny paliw i energii

Zmienność cen surowców energetycznych znajduje swoje odzwierciedlenie w rosnącej dynamice kosztów paliw. Drugie półrocze 2022 r. przyniosło niespotykany wzrost cen. Duża zmienność cen surowców energetycznych znajduje odzwierciedlenie w rosnącej dynamice wzrostu kosztów paliwa gazowego ponoszonych przez PKM, którą obserwuje się od paru lat. Ryzyko to związane jest ze zmianą formuły rozliczeniowej stosowanej przez głównego kontrahenta dostarczającego paliwo gazowe do PKM z formuły fixed price w skali okresu obowiązywania kontraktu na cenę zmienną. Zmiana ta dodatkowo wprowadza istotny element dotyczący oszacowania kosztów eksploatacji taboru (zużycie paliwa) w procedurze budżetowania.

5.02.2 Działalność Tyskich Linii Trolejbusowych Sp. z o.o.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest transport pasażerski, realizowany taborem trolejbusowym i autobusowym. Spółka obsługuje łącznie 8 linii komunikacyjnych, oznaczonych literami od A do H. W pierwszej połowie 2022 roku tabor komunikacyjny Spółki składał się z 18 trolejbusów z dodatkowym napędem bateryjnym, 5 trolejbusów starego typu i 2 autobusów elektrycznych (elektrobusów). W drugiej połowie 2022 roku zrealizowano Projekt GEPARD 2, dofinansowany ze środków zewnętrznych, w efekcie którego wszystkie obecnie posiadane przez Spółkę trolejbusy to nowoczesne pojazdy z dodatkowym zasilaniem bateryjnym.

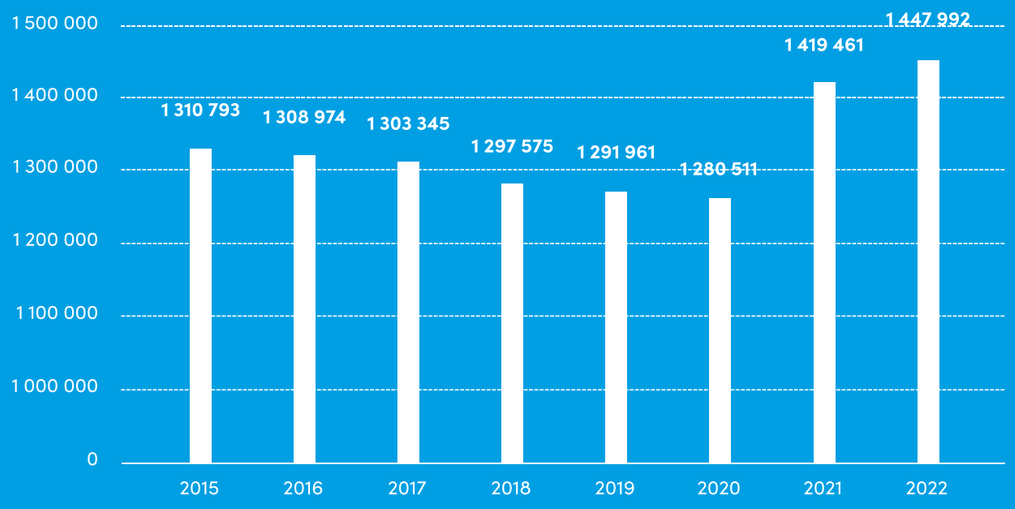
W 2022 roku wykonano pracę przewozową w łącznej ilości 1 447 992 wozokilometrów, więcej o 28 531 w stosunku do roku ubiegłego.

Wysoka wartość tego wskaźnika oznacza bardzo dużą niezawodność funkcjonowania komunikacji trolejbusowej w Tychach i jest jednym najlepszych wyników spośród przedsiębiorstw komunikacyjnych.

POZIOM REALIZACJI USŁUGI WYNIÓSŁ 99,84%.

WYKRES 5.2.

Wielkość zadań przewozowych w latach 2015–2022 [WKM]*

*Wozokilometry

Inwestycje w 2022 r.

Sieć trakcji trolejbusowej w Tychach została zbudowana kilkadziesiąt lat temu dlatego utrzymanie jej w sprawności wymaga ciągłych działań modernizacyjnych. Ponadto, każda wykonana w tym zakresie inwestycja znacząco podnosi standard i jakość przejazdu, dostosowując infrastrukturę do parametrów „szybkojezdności". W 2022 roku zrealizowano kilka inwestycji w zakresie sieci trakcji trolejbusowej i dodatkowo projekt „Zakup elektrycznych pojazdów komunikacji miejskiej wraz z budową i modernizacją systemu zasilania" współfinansowany w ramach programu Gepard 2 ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. W ramach projektu zakupiono 6 nowoczesnych trolejbusów hybrydowych oraz zmodernizowano podstacje zasilające.

Ekologicznie od 40 lat

Tyskie Trolejbusy od 40 lat przyczyniają się do zmniejszenia emisji i szkodliwych substancji odpowiedzialnych za tworzenie smogu w mieście. Z tej okazji na placu Pod Żyrafą zorganizowano uroczyste obchody 40-lecia komunikacji trolejbusowej w Tychach. Goście tego wydarzenia mogli dojechać specjalną linią okolicznościową numer 40, otrzymując przy okazji pamiątkowe bilety, a na miejscu zostali poczęstowani tortem. Uczestnicy mieli możliwość podziwiać i usiąść za kierownicą najnowszych pojazdów. Ponadto dla chętnych zorganizowano przejazdy techniczne przez zajezdnię autobusowo-trolejbusową. Pozytywnym zaskoczeniem była bardzo duża liczba mieszkańców oraz miłośników trolejbusów, którzy przybyli na wydarzenie, aby wspólnie świętować jubileusz. Doskonałym prezentem dla mieszkańców było zapowiadane wydłużenie linii B do przystanku Sikorskiego Wiadukt. Linia B jest jedną z najważniejszych linii trolejbusowych przez wiele lat funkcjonowała w niezmienionym śladzie.

Przewidywane kierunki rozwoju

Komfort życia mieszkańców w znacznym stopniu zależy od sprawnie działającej komunikacji publicznej. Niezawodność jej funkcjonowania wymaga systematycznego ponoszenia nakładów finansowych na odbudowę taboru i infrastruktury. Rozwój komunikacji w znacznym stopniu możliwy jest dzięki finansowaniu zewnętrznemu w tym w szczególności dzięki środkom unijnym. Dlatego Spółka, w ramach pojawiających się możliwości, będzie podejmować kolejne działania mające na celu pozyskanie środków na inwestycje, w tym na zakup nowoczesnego taboru.

5.03.
Obsługa użytkowników dróg

Do zakresu działania Miasta należą sprawy rejestracji i oznaczania pojazdów, wydawania uprawnień do kierowania pojazdami, inżynierii ruchu drogowego, krajowego transportu drogowego osób i rzeczy, kontroli i nadzoru nad stacjami diagnostycznymi i ośrodkami szkolenia kierowców.

Zarządzanie ruchem drogowym

Zarządzający ruchem rozpatrzył i zatwierdził w 2022 r. 279 projektów zmian stałych i czasowych organizacji ruchu drogowego. Wyznaczeni pracownicy odebrali 115 organizacji ruchu oraz skontrolowali 71 stałych organizacji pod kątem zgodności istniejącej organizacji z zatwierdzonym projektem. Wydział komunikacji aktywnie uczestniczył w odbiorach systemu ITS Tychy – przeprowadzono odbiory oznakowania i kontrole wszystkich 49 skrzyżowań z sygnalizacją świetlną oraz stacji ważenia pojazdów. Wydział bierze również aktywny udział w cyklicznie odbywających się Komisjach Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, na których omawiane są m.in. wnioski wynikające z przeprowadzonych obserwacji organizacji i bezpieczeństwa ruchu. Rozwiązania techniczne uzgodnione wraz z innymi jednostkami (m.in. MZUiM, policja, straż miejska) są opracowywane przez MZUiM w formie projektów organizacji ruchu drogowego. Regularnie przeprowadzane są kontrole bezpieczeństwa i organizacji ruchu z policją poprzez objazdy oznakowania. Od chwili uruchomienia systemu ITS Tychy wydział bierze czynny udział w pracach kalibrujących system; odbywają się testy, a wszelkie uwagi do poszczególnych podsystemów są zgłaszane na bieżąco.

Rejestracja pojazdów

W 2022 r. wydano 34 022 decyzje związane z rejestracją pojazdów. Można zaobserwować tendencję spadkową w liczbie wydawanych decyzji oraz dokumentów komunikacyjnych. Wpływ na tę sytuację miało kilka czynników, m.in. sytuacja ekonomiczna i związany z nią kryzys, a także zmiany w przepisach, ktore powodują że wiele osób jedynie zgłasza nabycie lub zbycie pojazdu i nie dokonuje przerejestrowania. Kolejne zmiany prawa umożliwiły zachowanie tablic rejestracyjnych przy przerejestrowaniu pojazdu zarejestrowanego wcześniej w kraju oraz wycofały z obiegu karty pojazdu i nalepki legalizacyjne na szybę.

Widoczna jest zmiana w strukturze klientów obsługiwanych przez wydział. Znacznie wzrasta liczba obcokrajowców, którzy rejestrują na siebie pojazdy. W 2021 r. samochody zarejestrowane przez obcokrajowców stanowiły 4,25% ogólnej liczby pojazdów zarejestrowanych na osoby fizyczne, w zeszłym roku było to już 8,9%. W 2022 r. prawie 90% obcokrajowców, którzy zarejestrowali na siebie pojazd, stanowili obywatele Ukrainy. Znacznie wzrosła również liczba wydanych tablic wywozowych. Na wysokim poziomie utrzymuje się liczba wniosków dotyczących zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu które wpływają do wydziału w ostatnich latach.

TABELA 5.3.

Liczba wybranych spraw z zakresu rejestracji pojazdów zrealizowanych w 2022 r

Wydane tablice wywozowe	259
Wnioski o zbycie/nabycie pojazdu zgłoszone przez ePUAP	2 458
Zgłoszenia zbycia/nabycia pojazdu	18 490

Prawa jazdy

W porównaniu z danymi z ostatnich lat, w 2022 r. była widoczna tendencja wzrostowa w zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami, pomimo ogólnopolskich zmian przepisów, epidemii czy panującej inflacji a tym samym wzrostu kosztów życia. W 2022 r. wydano o 84% więcej praw jazdy niż w roku 2021. Do odbycia kursu w Ośrodku Szkolenia Kierowców, a następnie zdania egzaminu z wynikiem pozytywnym w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego niezbędne jest uzyskanie w wydziale Profilu Kandydata na Kierowcę (PKK). Analiza zwiększającej się w kolejnych latach liczby składanych nowych wniosków o wydanie PKK wskazuje, że posiadanie prawa jazdy jest dla tyszan istotne nie tylko ze wzgledu prywatnych – prawo jazdy jest również elementem podwyższania kwalifikacji zawodowych.

- wydane prawa jazdy – **3 280**;
- wydane Profile Kandydata na Kierowcę (PKK) **– 1 424**.

Licencje i zezwolenia w transporcie drogowym

W 2022 r. zauważono tendencję wzrostową w liczbie wydanych licencji i zezwoleń na przewóz osób/rzeczy. W większości o licencje i zezwolenia wnioskowali przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność w Tychach. Fakt ten obrazuje zwiększający się popyt na usługi transportowe na poziomie lokalnym. Od dwóch lat zauważalny jest skokowy wzrost liczby wydawanych wypisów z licencji na przewóz osób taksówką. **Jest to spowodowane zmianami w regulacjach prawnych na poziomie krajowym i wejściem na rynki lokalne korporacji taksówkarskich:**

- wydanie nowych licencji TAXI – **51**;
- wydanie wypisów z licencji TAXI (zgłoszenie nowych samochodów) – **489**;
- wydanie nowych zezwoleń na krajowy transport drogowy rzeczy / zezwolenie na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego – **19**;
- wydanie nowych licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy – **8**;
- wydanie nowych zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub pojazdem przewożącym wartości pieniężne – **11**.

Ośrodki szkolenia kierowców

Zauważalny jest wzrost zapotrzebowania na usługi świadczone przez OSK w Tychach, a co za tym idzie – wzrost zapotrzebowania na kadrę instruktorską. Podczas przeprowadzania kompleksowych analiz obserwujemy wzrost zdawalności egzaminów państwowych wśród kandydatów na kierowców. **Potwierdza to profesjonalizm kadry szkoleniowej rodzimych ośrodków i duże zaufanie, którym obdarzają ich tyszanie.**

- ewidencja Ośrodki Szkolenia Kierowców – 20 OSK.
- ewidencja elektronicznego zgłaszania kursów poprzez Portal Starosty i ePUAP:
  - » Portal Starosty – 673 kursy;
  - » ePUAP – 558 kursów;
  - » wpis nowych Instruktorów naukijazdy – 10 instruktorów.

Rejestracja jednostek pływających

W porównaniu z danymi z lat poprzednich zauważalny jest wzrost liczby rejestracji jednostek pływających w tym jachtów, motorówek itp. Łącznie w 2022 r. zarejestrowano 16 takich jednostek. Z uzyskanych informacji wynika, że są one często wykorzystywane do celów rekreacyjnych poza granicami kraju.

Stacje Kontroli Pojazdów

Zauważalna jest dobrze prosperująca działalność Stacji Kontroli Pojazdów. Nastąpiły kilkudziesięcioprocentowe wzrosty liczby przeprowadzonych przeglądów technicznych. Potwierdza to profesjonalizm kadry i zaufanie do niej.

Liczba Stacji Kontroli Pojazdów na 2022 r.:

- Okręgowe Stacje Kontroli: 2
- Podstawowe Stacje Kontroli: 10

CZĘŚĆ 6

Środowisko

6.01.
Ochrona środowiska

Jakość i monitoring powietrza w mieście

Miasto Tychy w ramach prowadzonego monitoringu jakości powietrza znajduje się w aglomeracji górnośląskiej, dla której co roku odnotowywane są przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10. Analizując dane prezentowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska z państwowego monitoringu prowadzonego na lokalnej stacji pomiarowej w Tychach (stacja automatycznego pomiaru przy ul. Tołstoja 1), można stwierdzić, że jakość powietrza w ostatnim roku poprawiła się. Z analizy przedstawionych danych wynika, że w 2022 r. od początku kwietnia do końca października poziom PM10 w powietrzu był w normie. W sezonie grzewczym, tj. od stycznia do końca marca oraz od listopada do końca grudnia, jakość powierza pod względem zawartości pyłu PM10 pogorszyła się. Natomiast najgorszym miesiącem w roku był marzec, kiedy to średnia norma dobowa została przekroczona 10 razy. W ciągu całego roku było łącznie 25 dni z przekroczeniem normy średniodobowej wynoszącej 50 µg/m3.

Jakość powietrza w Tychach mierzona jest również za pomocą sieci czujników administrowanych przez firmę Airly Sp. z o.o. z Krakowa. Urządzenia te mierzą stężenie pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, temperaturę powietrza, wilgotność oraz ciśnienie atmosferyczne. Do 2021 r. pomiar jakości powietrza był mierzony za pośrednictwem 21 czujników, a w 2022 r. sieć została rozbudowana o trzy urządzenia, które zostały zamontowane w ramach realizacji budżetu obywatelskiego. Z raportu rocznego firmy Airly sp. z o.o. wynika, że w 2022 r. najgorsza jakość powietrza w rozliczeniu kwartalnym była w dzielnicy Zwierzyniec, natomiast najlepsza w rejonie osiedla T. Należy podkreślić, że średnie stężenia kwartalne nie przekraczają wartości dopuszczalnej, co dowodzi, że jakość powietrza w mieście Tychach w 2022 r. była dobra.

Projekty w zakresie poprawy jakości powietrza w mieście:

- ***„Wymiana węglowych źródeł ciepła szansą na poprawę powietrza w Tychach – ETAP I ”***
  Projekt polega na wymianie w latach 2022/-2023 łącznie 54 nieekologicznych, węglowych źródeł ciepła klasy 3 według normy PN-EN 303-5 oraz bezklasowych ogrzewających budynki jednorodzinne w Tychach na ekologiczne i wysokosprawne urządzenia grzewcze, w tym dostawie i montażu:
  - *15 kotłów gazowych kondensacyjnych,*
  - *39 kotłów gazowych kondensacyjnych wraz z urządzeniem do c.w.u.*

  Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, 4.6. Czyste powietrze, poddziałanie 4.6.1. Czyste powietrze – konkurs (85% kosztów kwalifikowanych), środków gminy (15% środków kwalifikowanych) oraz środków mieszkańca. Projekt zaplanowany jest do realizacji w latach 2022 - 2023, na łączną kwotę 641 604,00 zł., w tym dofinansowanie w kwocie 545 363,40 zł.
  W roku 2022 podpisano i rozliczono umowy dotacji do wymiany 5 źródeł ciepła, w tym zamontowano:
  - *2 kotły gazowe kondensacyjne,*
  - *3 kotły gazowe kondensacyjne wraz z urządzeniem do c.w.u.*

  Łączny koszt dostawy i montażu nowych źródeł ciepła w roku 2022 wyniósł: 88.247,00 zł, w tym dofinansowanie gminy w wysokości: 50.400,00 zł.

- ***„Wymiana węglowych źródeł ciepła szansą na poprawę powietrza w Tychach – ETAP I i II”***
  Projekt polega na wymianie w latach 2022 - 2023 łącznie 122 nieekologicznych, węglowych źródeł ciepła klasy 3 według normy PN-EN 303 - 5 oraz bezklasowych ogrzewających budynki jednorodzinne w Tychach, na ekologiczne i wysokosprawne urządzenia grzewcze, w tym dostawie i montażu:
  - 17 kotłów gazowych kondensacyjnych,
  - 94 kotłów gazowych kondensacyjnych wraz z urządzeniem do c.w.u.,
  - 3 kotłów na biomasę (pellet) spełniających wymagania ekoprojektu,
  - 7 kotłów na biomasę (pellet) spełniających wymagania ekoprojektu wraz z urządzeniem do c.w.u.,
  - 1 podłączenia do sieci ciepłowniczej.

  Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, 4.6. Czyste powietrze, poddziałanie 4.6.1. Czyste powietrze – konkurs (85% kosztów kwalifikowanych), środków gminy (15% środków kwalifikowanych) oraz środków mieszkańca. Projekt zaplanowany jest do realizacji w latach 2022 – 2023, na łączną kwotę 1 385 558,00 zł., w tym dofinansowanie w kwocie 1 177 724,30 zł.
  W roku 2022 podpisano i rozliczono umowy dotacji do wymiany 5 źródeł ciepła w tym zamontowano:
  - 7 kotłów gazowych kondensacyjnych,
  - 18 kotłów gazowych kondensacyjnych wraz z urządzeniem do c.w.u.,
  - 1 kocioł na biomasę wraz z urządzeniem do c.w.u.

  Łączny koszt dostawy i montażu nowych źródeł ciepła w roku 2022 wyniósł: 473.666,46 zł, w tym dofinansowanie gminy w wysokości: 264.000,00 zł.

- ***„Odnawialne źródła energii szansą na poprawę jakości powietrza w Tychach”.*** *Projekt polega na udzieleniu grantu (dotacji) mieszkańcom miasta, do zabudowy (dostawy i montażu):*
  - ***649 szt. instalacji fotowoltaicznych,***
  - ***108 szt. instalacji solarnych,***
  - ***39 szt. powietrznych pomp ciepła c.w.u.,***
  - ***142 szt. powietrznych pompy ciepła c.o. + c.w.u.,***
  - ***10 szt. kotłów na biomasę,***

  Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii, Poddziałanie 4.1.3 Odnawialne źródła energii – konkurs (95% kosztów kwalifikowanych), środków Gminy (5% środków kwalifikowanych) oraz środków mieszkańca. Projekt realizowany jest w latach 2020 – 2023, na łączną kwotę 23.233.551,50 zł., w tym dofinansowanie w kwocie 22.071.873,93 zł.

  W roku 2022 podpisano i rozliczono umowy dotacji do zabudowy 254 instalacji OZE w tym:
  - *97 szt. instalacji solarnych,*
  - *34 szt. powietrznych pomp ciepła c.w.u.,*
  - *115 szt. powietrznych pompy ciepła c.o. + c.w.u.,*
  - *8 szt. kotłów na biomasę.*

  Łączny koszt dostawy i montażu instalacji OZE w roku 2022 wyniósł: 5.044.310,36 zł, w tym dofinansowanie gminy w wysokości: 4.819.132,83 zł.

- **Program „ Zmiany systemu ogrzewania”.** Program polega na dofinansowaniu do wymiany wyłącznie nieekologicznych pieców/ kotłów węglowych do 4 klasy na kotły gazowe, podłączenia budynków do lokalnej sieci ciepłowniczej, ogrzewania elektrycznego oraz pompy ciepła.

  Realizowany jest corocznie od 2018 r wyłącznie ze środków gminy. Udzielana dotacja wynosi 5000 zł. (bez względu na rodzaj instalowanego źródła ciepła).

  W roku 2022 podpisano i rozliczono umowy dotacji do wymianę 23 źródeł ciepła w tym zamontowano:

  - 14 szt. kotłów gazowych,

  - 9 szt. powietrznych pomp ciepła c.o. + c.w.u,

  Łączny koszt dostawy i montażu nowych źródeł ciepła w roku 2022 wyniósł: 636.072,34 zł, w tym dofinansowanie gminy w wysokości: 115.000,00 zł.;

Program „Stop smog”

W dniu 17 lutego 2022 r. gmina miasta Tychy podpisała umowę ramową z Górnośląsko- Zagłębiowską

Metropolią w sprawie wspólnej realizacji rządowego programu „Stop smog" we metropolii.

W dniu 24 listopada 2022 r. na sesji Rady Miasta Tychy przyjęto Uchwałę nr XLV/850/22 w sprawie przyjęcia regulaminu realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach realizacji projektu „Stop Smog w GZM - poprawa jakości powietrza na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii".

Program będzie realizowany w latach 2023-2025. Zakres zadania obejmuje wymianę źródeł ciepła, termomodernizację budynków oraz montaż odnawialnych źródeł energii w budynkach jednorodzinnych. Program przewidziany jest dla mieszkańców o niskich dochodach, będących jednocześnie właścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Program finansowany będzie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii oraz środków własnych gminy.;

Rządowy program „Czyste Powietrze"

W dniu 20 grudnia 2022 r. gmina miasta Tychy podpisała porozumienie z WFOŚiGW w celu uruchomienia przez gminę punktu konsultacyjno – informacyjnego programu Czyste Powietrze. Wobec powyższego w ramach punktu gmina od 1 marca 2023 r. będzie przyjmować wnioski do programu.

Program realizuje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, który będzie realizował złożone w gminie wnioski.

Kontrole z zakresu ochrony środowiska

Miasto wykonuje kontrole z zakresu ochrony środowiska. Są one związane z gospodarką odpadami, zaopatrzeniem gospodarstw indywidualnych w pojemniki na odpady, kontrolą palenisk i kanalizacji w obrębie miasta. W ramach posiadanych upoważnień do wykonywania kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska prowadzone są działania sprawdzające w zakładach oraz gospodarstwach indywidualnych.

Corocznie prowadzone są kontrole źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych realizowane przez ekopatrol. Są to kontrole planowe, interwencyjne oraz obowiązkowe podczas ogłoszonych alarmów smogowych. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie przez mieszkańców zapisów uchwały antysmogowej, obowiązującej na terenie naszego województwa, oraz zakazu spalania odpadów. W 2022 r. przeprowadzono łącznie 128 kontroli.

Rodzaje działań kontrolnych wykonywanych przez straż miejską:

- interwencyjnie na wniosek lub skargę zgłaszaną do dyżurnego straży miejskiej;
- zgłoszenia mieszkańców;
- planowane kontrole;
- wymagane kontrole związane z alarmem smogowym poziomu II i III.

W MIEŚCIE:

- przeprowadzono 97 kontroli spalania odpadów na wolnym powietrzu oraz 225 na posesjach prywatnych i zakładach;
- przyjęto 15 skarg mieszkańców dotyczących spalania w piecach;
- ogłoszono 3 razy poziom II – wykonano 24 kontrole;
- przekazano 6 próbek do analizy;
- w ramach czynności nałożono 6 mandatów i udzielono 20 pouczeń.

Działania informacyjno -edukacyjne prowadzone przez ekodaradcę

1 września 2022 r. w Urzędzie Miasta Tychy zatrudniony został ekodoradca w ramach Zintegrowanego Projektu LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit". Do jego zadań należy m.in. wyszukiwanie programów zarówno dla mieszkańców, jaki i dla samorządu, które wpłyną na poprawę jakości powietrza w mieście, a także koordynacja działań informacyjno-edukacyjnych. Działania Ekodoradcy skupiają się głównie na wdrażaniu założeń programu ochrony powietrza i uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego. Mieszkańcy mogą otrzymać wsparcie w zakresie pozyskiwania dotacji do wymiany źródeł ciepła, podniesienia efektywności energetycznej budynku, a także w prawidłowym wypełnianiu wniosków o dotacje. Ekodoradca pomaga również w wyborze optymalnego źródła ciepła.

W grudniu 2022 r. przez ekodoradcę ostały zorganizowane 2 spotkania z seniorami. Temat spotkań brzmiał *„Zadbajmy o czyste powietrze w Tychach."*. Podczas spotkań omówiono m.in.: skład czystego powietrza, rodzaje zanieczyszczeń, ich wpływ na zdrowie człowieka, przedstawiono możliwości pozyskania informacji o bieżącej jakości powietrza w mieście, omówiono działania naprawcze oraz Plan Działań Krótkoterminowych wynikających z Programu Ochrony Powietrza województwa śląskiego. Ponadto przedstawiono ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, wynikające z uchwały antysmogowej, a także omówiono programy, w ramach których można pozyskać dofinansowanie do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła oraz do zakupu i montażu instalacji OZE.

Od października do końca grudnia 2022 r. ekodoradca udzielił 153 porad dotyczących dofinansowania do wymiany nieekologicznych źródeł ciepła.

.

Ochrona przed hałasem

Tychy, w których mieszka ponad 100 tysięcy osób, podobnie jak wszystkie aglomeracje Unii Europejskiej prowadzą długofalową politykę walki z hałasem. W ramach tej strategii tworzone są w cyklu 5-letnim mapy akustyczne, a w oparciu o nie – programy ochrony środowiska przed hałasem.

W 2022 r. opracowana została po raz pierwszy Strategiczna Mapa Hałasu Miasta Tychy, która jest dokumentem mającym na celu określenie narażenia obszaru miasta na hałas pochodzący z różnych źródeł hałasu w ujęciu długookresowym. Mapa obejmuje wyniki obliczeń, pomiarów i analiz w odniesieniu do trzech źródeł hałasu: drogowego, kolejowego i przemysłowego. Na tej podstawie możliwe jest wytypowanie terenów wymagających ochrony przed hałasem, a w dalszej kolejności zaplanowanie działań naprawczych mających na celu poprawę warunków akustycznych w mieście. Zostanie ona uwzględniona w Programie Ochrony Środowiska przed Hałasem, który zostanie opracowany przez Marszałka Województwa Śląskiego. Mapa zostanie opublikowana na stronie internetowej Urzędu Miasta Tychy po jej zaakceptowaniu przez Generalnego Inspektora Ochrony Środowiska. Aktualnie jest ona weryfikowana przez ten organ.

Opieka nad zwierzętami

MIEJSKIE SCHRONISKO DLA ZWIERZĄT

Program opieki nad zwierzętami realizowany jest w mieście przez Miejskie Schronisko dla Zwierząt, które funkcjonuje w ramach Tyskiego Zakładu Usług Komunalnych. W 2022 r. do schroniska przyjętych zostało 195 psów, wydanych 190 (144 sztuki to zwierzęta odebrane przez właścicieli). Przyjętych zostało 135 kotów, a wydanych 129 (w tym 14 do właścicieli).

EDUKACJA I AKCJE PROMOCYJNE SCHRONISKA

Istotnym elementem sprzyjającym walce z bezdomnością zwierząt jest edukacja. Miejskie Schronisko dla Zwierząt w Tychach realizuje zadania edukacyjne we współpracy z nauczycielami wszystkich szczebli szkół oraz z przedszkolami. Na terenie schroniska organizowane są prelekcje, których celem jest przekazywanie wiedzy dotyczącej ochrony zwierząt i opieki nad nimi, jak również zasad funkcjonowania schroniska. Podczas zwiedzania schroniska dzieci poznają obowiązki wynikające ze świadomego posiadania zwierząt, informowane są o potrzebach zwierząt domowych oraz o opiece, jakiej one wymagają. Ważnym elementem każdej prelekcji jest również propagowanie identyfikacji i sterylizacji zwierząt. W 2022 r. przeprowadzono prelekcje w 8 jednostkach oświatowych.

W 2022 r. kontynuowana jest akcja adopcyjna wraz ze sklepem Leopardus w Galerii Libero Katowice oraz sklepem Maxi Zoo w Galerii Gemini w Tychach. Akcja ma na celu edukację społeczną, szczególnie w zakresie sterylizacji oraz kastracji, poszukiwanizwierząt, naszych podopiecznych, promocję schroniska oraz zbiórkę karmy dla jego mieszkańców.

Pod koniec 2021 r. zawarto porozumienia o współpracy pomiędzy gminą miasta Tychy a Tyskim Sportem SA oraz Klubem Piłkarskim GKS Tychy SA. Celem współpracy jest wdrożenie działań mających na celu podnoszenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie problematyki porzucania i bezdomności zwierząt, jak również zachęcanie lokalnej społeczności do adopcji zwierząt oraz propagowanie postaw

obywatelskich i udzielania pomocy w codziennym funkcjonowaniu schroniska. Realizacja odbywa się poprzez publikację artykułów w gazetach oraz na stronach internetowych, występy medialne w radiu i telewizji oraz organizowanie happeningów tematycznych.

W 2022 r. ruszyła akcja informacyjna zachęcająca do adopcji psich seniorów z tyskiego schroniska.

WSZCZEPIANIE ZWIERZĘTOM ELEKTRONICZNYCH MIKROCZIPÓW IDENTYFIKACYJNYCH

W ramach realizacji *„Programu zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Tychy"* wszystkie zwierzęta przekazywane do adopcji nowym właścicielom posiadają mikroczipy. Do końca 2022 r. wszczepionych zostało 114 mikroczipów, z czego 27 psom i 87 kotom.

WOLONTARIAT

U podstaw idei wolontariatu stoi dobrowolne, bezpłatne wykonywanie czynności o charakterze charytatywnym, pomocniczym i uzupełniającym. W tyskim schronisku funkcjonuje wolontariat, a wolontariusze dobrowolnie podejmują się wykonywania na rzecz schroniska: socjalizacji zwierząt, wspierania adopcji, promowania działalności schroniska, pielęgnacji zwierząt, wykonywania drobnych prac porządkowych. Dla potrzeb wolontariatu zagospodarowano teren do spacerów i zabaw dla psów i urządzono na nim tor agility. Powstało także pomieszczenie socjalne dla wolontariuszy. Aktualnie w schronisku pomaga 10 czynnych wolontariuszy.

REJESTRACJA W BAZIE SAFE-ANIMAL

Na podstawie zawartej w 2021 r. umowy z Międzynarodową Bazą Danych Safe-Animal wszystkie zwierzęta wydawane nowym właścicielom z Miejskiego Schroniska dla Zwierząt w Tychach są rejestrowane w tej bazie.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na 2022 r.

W ramach programu m.in.:

- **wydano 82 karmicielom kotów wolno żyjących 493 kg karmy mokrej i suchej** w celu dokarmiania kotów w okresach niedoboru pożywienia;
- **wysterylizowano 60 kotek i wykastrowano 104 kocury** wraz z jednoczesnym wszczepieniem mikroczipa;
- **zapewniono całodobową gotowość do opieki weterynaryjnej** w przypadku powstania zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt na terenie Gminy Tychy;
- na podstawie zawartej umowy **zapewniono miejsce bezdomnym zwierzętom gospodarskim z terenu gminy miasta Tychy, jak również przewiezienie bezpańskich zwierząt gospodarskich, przyjmowanie i przetrzymywanie tych zwierząt, zapewnienie opieki weterynaryjnej oraz pomoc w zbyciu zwierząt;**
- na podstawie zawartej **umowy zapewniono mieszkańcom miasta Tychy usługę usypiania ślepych miotów wraz z kremacją zwłok;**
- **wykonano sterylizację 54 suk, kastrację 60 psów, sterylizację 51 kotek oraz kastrację 42 kocurów** będących własnością mieszkańców miasta Tychy (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego);
- **wszczepiono 199 zwierzętom domowym (psom i kotom)** będącymh własnością mieszkańców miasta Tychy mikroczipów identyfikujących, łącznie z wpisaniem danych zwierzęcia i właściciela do ogólnopolskiej bazy danych posiadaczy zwierząt (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego).

Zwierzęta dzikie i bezdomne

Mieszkańcy mają możliwość zgłaszania do dyżurnego straży miejskiej różnych rodzajów interwencji dotyczących zwierząt. Od zgłoszeń dotyczących bezdomnych psów czy kotów po zwierzęta egzotyczne i dzikie.

Najczęściej interwencje te dotyczyły:

- **616** zgłoszeń na temat bezpańskich psów i kotów;
- **221** zgłoszeń o martwych zwierzętach;
- **40** zgłoszeń dotyczyło znęcania się nad zwierzętami.

Łącznie przeprowadzono 1520 interwencji związanych z zwierzętami. Strażnicy miejscy na bieżąco kontrolowali przestrzeganie przepisów *„Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Tychy, dotyczącego obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe.".* Zawarto umowę z Nadleśnictwem Katowice na przyjmowanie do Ośrodka Rehabilitacyjnego dla Dzikich Zwierząt LEŚNE POGOTOWIE chorych dzikich zwierząt z terenu gminy Tychy.

Budki lęgowe i karmniki dla ptaków

Na podstawie opracowania ***„Stan skrzynek lęgowych i karmników dla ptaków w miejskich parkach i skwerach w Tychach oraz ocena możliwości rozmieszczenia kolejnych wraz z zaleceniami co do typów, ilości, wykonania i rozmieszczenia skrzynek lęgowych, karmników i pojników"*** zamontowano 297 budek lęgowych oraz 9 karmników dla ptaków typu „Heski". Ptaki dokarmia miasto, ale pokarm mogą przekazywać także mieszkańcy.

Zakup karmy dla dzikich zwierząt

W celu ograniczenia migracji zwierząt leśnych, zakupiono 4100 kg kukurydzy paszowej dla Koła Łowieckiego DANIEL.

Zakup ryb drapieżnych do zbiornika Paprocany

Zakupiono 317 kg narybku szczupaka, aby poprawić różnorodność przyrodniczą zbiornika oraz jakość wody.

W 2022 r. zrealizowano:

- **projekt *„Poprawa stanu zdrowia rodzin pszczelich w pasiekach na terenie Gminygminy Tychy",***
- **projekt *„Zwalczanie motylicy wosku pszczelego w pasiekach na terenie Gminy Tychy",***
- **działanie edukacyjne *„Pszczoły głosu nie mają, dzieci pomagają",***
- **dDziałanie edukacyjne *„Oddech z lasu",***

Lasy w mieście gmina miasta Tychy prowadzi nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, które mają powierzchnię 116,6 ha. Są to lasy będące własnością prywatną oraz lasy gminne. Nadzór ten corocznie przekazuje na podstawie porozumienia Nadleśnictwu Kobiór. W 2022 r. gmina opracowała *Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na lata 2023-2032.* Dokument ten dotyczy wyłącznie lasów należących do osób fizycznych oraz wspólnot gruntowych. Zawiera skrócony opis lasu oraz podstawowe zadania dotyczące gospodarki leśnej.

6.01.1 Program ochrony środowiska dla miasta Tychy na lata 2022–2025 z perspektywą do roku 2029

Polityka ochrony środowiska obejmuje działania mające na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Program stanowi instrument zarządzania środowiskiem w mieście i integruje wszystkie działania z zakresu ochrony środowiska i przyrody na szczeblu miasta, odnosząc się do strategii ochrony środowiska przyjętych w dokumentach na szczeblu województwa i kraju. We wdrażaniu programu uczestniczą podmioty organizujące, realizujące i kontrolujące zadania, w tym instytucje finansujące. W programie wyznaczono cele, kierunki, zadania i wskaźniki ich realizacji, pokazujące oczekiwane kierunki zmian. Główne obszary interwencji to: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenie poważnymi awariami. Działania ujęte w programie mają na celu osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy miasta Tychy oraz poprawę jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska, a także poprawę świadomości mieszkańców gminy w zakresie zachowań proekologicznych.

6.01.2 Zieleń miejska

Głównym celem działań miasta w zakresie zarządzania terenami zielonymi jest nie tylko stworzenie pięknej, funkcjonalnej zieleni i jej właściwe pielęgnowanie, ale również wprowadzanie kompleksowych rozwiązań dotyczących m.in. ochrony drzewostanu czy małej retencji.

W 2022 r. prezydent miasta wydał zezwolenia na usunięcie 1165 szt. drzew i 3940 m^2 krzewów. W ramach rekompensaty przyrodniczej nakazano wykonanie nowych nasadzeń: 946 szt. drzew i 3952 m2 krzewów.

Bieżące utrzymanie zieleni

W ramach utrzymania terenów miasto administruje stanowiącymi własność gminy i Skarbu Państwa terenami zieleni zagospodarowanej (tj. parki i zieleńce) o łącznej powierzchni około 139 ha oraz terenami w pasach drogowych o łącznej powierzchni 231 ha. Prace związane z konserwacją zieleni niskiej i wysokiej oraz infrastruktury miejskiej obejmują m.in. koszenie traw, pielęgnację żywopłotów i krzewów, grabienie liści, urządzanie i utrzymanie wież kwiatowych, donic, koryt i rabat kwiatowych (rośliny sezonowe), pielęgnację rabat stałych, wycinkę i pielęgnację drzew oraz prace związane z utrzymaniem czystości i porządku.

W ramach umowy na utrzymanie zieleni wysokiej na terenach miejskich drzewa poddawane były kompleksowym zabiegom pielęgnacyjnym, usuwane były odrosty u podstawy drzew, prowadzona była pielęgnacja drzewek młodych, wykonywano cięcia skrajni, wykonano frezowanie i karczowanie pni, usuwano zwisające konary, odsłonięto znaki i sygnały drogowe oraz oprawy oświetlenia ulicznego. W 2022 r. wykonano wycinkę 178 drzew. Przeprowadzono również zabiegi związane z oczyszczaniem terenu z wiatrołomów oraz karczowaniem samosiejek.

W 2022 r. złożono do Marszałka Województwa Śląskiego 187 wniosków o wycinkę drzew, a w ramach nasadzeń zastępczych posadzono 81 drzew.

Wykonano kompleksową inwentaryzację 2002 drzew.

Realizując założenia obowiązującego ***Systemu zarządzania publicznymi terenami zieleni dla Miastamiasta Tychy***, wdrożono zmiany w rozwiązaniach projektowych dotyczących zagospodarowania terenów. Wprowadzano nasadzenia zamiast wiat śmietnikowych, zieleń na zagospodarowywanych podwórkach, nawiązana została współpraca z dendrologiem opiniującym zasadność i celowość dokonywania wycinki drzew oraz prześwietlania roślinności wysokiej, wykonano szczegółową inwentaryzację drzew obejmującą ocenę fitosanitarną i spis gatunkowy. Wnioski o wycinkę poprzedzane były wcześniejszymi ogłoszeniami dla mieszkańców, którzy mogli wnieść swoje uwagi i zastrzeżenia.

W 2022 r. zrealizowano 5 nowych zielonych przystanków. W ramach inwestycji za wiatami przystankowymi zamontowano siatki na pnącza, a z boku przystanków ustawiono betonowe donice na kwiaty.

Postawiono i wykonano obsadę pięciu donic z ziołami w miejskim parku Solidarności.

W Rodzinnym Parku bł. Karoliny posadzono 30 sztuk dużych drzew: Ich rozłożyste korony będą w przyszłości źródłem dużej ilości cienia. W miejskim parku Solidarności posadzono 500 szt. krzewów.

Rodzinne sadzenie drzew

W dziewięciu różnych miejscach w mieście rodzice posadzili 90 drzew, a każde z nich upamiętnia narodziny ich dziecka – małego tyszanina.

Opracowano standardy koszenia w 2022 r. dla miasta Tychy

Rośliny sezonowe

Rabaty sezonowe w mieście mają charakter hybrydowy łączący rośliny jednoroczne z wieloletnimi – bylinami i trawami.

- **WIOSNA** – posadzono w sumie 21 500 szt. bratków w różnych kolorach. W wyniku wymiany obsady wiosennej na letnią została przeprowadzona akcja, w której mieszkańcy mogli zabrać bratki dla siebie.
- **JESIEŃ** – w sumie posadzono około 6 tys. roślin.

Modernizacja małej architektury i zieleni

- skwer przy ul. M. Curie-Skłodowskiej,
- skwer przy ul. Cienistej,
- wyspa w parku Północnym - opracowanie projektu i realizacja modernizacji wyspy pod kątem nawierzchni oraz zieleni,
- zakup i montaż stołów do gry w szachy i chińczyka w Miejskim Parku Solidarności,
- pasieka z recyklingu w parku Łabędzi w Tychach,
- opracowanie projektu zagospodarowania terenu przy DDPS WRZOS na ul. Batorego 57,
- Aranżacja roślinnością przy kaplicy na cmentarzu Wartogłowiec.

Aktywne Parki

W dwóch tyskich parkach (park Suble i Rodzinny Park bł. Karoliny) zorganizowano dla mieszkańców zajęcia sportowo-rekreacyjne Aktywne Parki. Łącznie od czerwca do sierpnia odbyło się 29 zajęć.

Mała architektura

Na terenach zielonych pojawiają się projekty małej architektury. Miasto sprawuje opiekę nad:

- **33** placami zabaw;
- **24** piaskownicami;
- **20** siłowniami plenerowymi;
- **11** miejscami rekreacyjno-sportowymi.
- **17** mostami

oraz zajmuje się utrzymaniem 6 fontann **(koszt utrzymania fontann wyniósł 204 000,00 zł).** Miasto zajmuje się także utrzymaniem tężni solankowej, która zlokalizowana jest w Rodzinnym Parku bł. Karoliny i funkcjonuje od początku kwietnia do końca października. W 2022 r. na bieżące utrzymanie tego obiektu przeznaczono 33 579 zł, **natomiast na zakup solanki wraz z transportem wydano 42 158,70 zł.**

Miejsca Pamięci Narodowej oraz groby wojenne

Tyski Zakład Usług Komunalnych zajmuje się utrzymaniem 10 miejsc pamięci narodowych oraz 5 grobów wojennych zlokalizowanych na parafialnym cmentarzu przy ul. Nowokościelnej w Tychach.

CZĘŚĆ 7

Gospodarka komunalna

7.01.
Gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi

Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

W 2022 r. usługa była realizowana przez konsorcjum firm: Master – Odpady i Energia Sp. z o.o., Remondis Sp. z o.o. oraz PreZero Małopolska Sp. z o.o. Na uwagę zasługuje kilka faktów:

- odebrano o 2,5% mniej odpadów komunalnych niż w roku 2021; stan taki spowodowany był przede wszystkim poprawą świadomości mieszkańców w zakresie konieczności selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz zmianą źródeł ogrzewania nieruchomości;
- odebrano i zebrano o 18% mniej odpadów poremontowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, co w porównaniu ze wzrostami w ubiegłych latach może świadczyć o mniejszym wolumenie środków finansowych będących w dyspozycji gospodarstw domowych na artykuły i usługi niebędącymi tzw. pierwszej potrzeby;
- odebrano więcej odpadów kuchennych, co było efektem wyposażenia wszystkich nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej, oprócz przeznaczonych do tego worków, w pojemniki do gromadzenia tego typu odpadów oraz wyposażenia altan śmietnikowych w zabudowie wielolokalowej w pojemniki na odpady kuchenne znacznie odróżniające się pojemnością od pojemników na inne frakcje odpadów.

Tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Funkcjonowanie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w 2022 r. cechowało się:

- koniecznością zmiany lokalizacji jednego z PSZOK-ów – ze względu na wypowiedzenie umowy dzierżawy podmiotowi prowadzącemu punkt konieczna była likwidacja PSZOK Katowicka, w zamian uruchomiony został PSZOK Mikołowska;
- znacznym, ponad dwudziestoprocentowym spadkiem zarówno liczby transakcji wagowych, jak i ilości przekazanych przez mieszkańców odpadów, co przede wszystkim wynikało z mniejszej ilości odpadów remontowo-budowlanych i wielkogabarytowych.

Administrowanie systemem gospodarki odpadami komunalnymi

Rok 2022 był kolejnym, w którym realizowano działania mające ułatwić mieszkańcom możliwość pozbycia się odpadów komunalnych:

- kontynuowano współpracę z firmą MB Recycling, która na terenie miasta zamontowała 18 pojemników do gromadzenia zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego niewielkich rozmiarów;
- podjęto współpracę z firmą TrafinOil w zakresie zbierania zużytych olejów jadalnych;
- zainstalowano w węzłowych punktach dwie stacje do zbierania minielektroodpadów;
- zainstalowano w 2 punktach pojemniki do zbierania plastikowych nakrętek;
- rozwijano sieć aptek, w których mieszkańcy mogli nieodpłatnie oddać odpady komunalne w postaci przeterminowanych lekarstw (24 punkty).

„Gramy w kolory" w ramach kampanii SegreAguj

„Gramy w kolory" to kampania edukacyjno-informacyjna, której realizację rozpoczęto w 2022 r. jako kontynuację projektu ***„SegreAguj"***. Kampania była wsparciem działań prowadzonych przez Wydział Komunalny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

Wydział Promocji i Współpracy z Zagranicą, tworząc hasło i koncepcję kampanii, główny akcent postawił na prostotę przekazu, przyswajalność informacji, oraz możliwości dotarcia do różnych grup wiekowych. Celem kampanii była edukacja i nauczenie korzystania z już wypracowanych rozwiązań i bazy wiedzy.
Hasło „Gramy w kolory" miało uświadomić, że tak naprawdę segregacja odpadów może być łatwa jak gra dla dzieci. Wystarczy poznać dostępne zasady „gry w kolory", korzystać z nich i wdrażać w życie.

Kampania miała również na celu naukę dobrych nawyków, dlatego wiele działań było skierowanych do najmłodszych mieszkańców miasta. Jedną z głównych „atrakcji" dla najmłodszych był ekologiczny bus kampanijny. W ramach akcji odbyło się 11 wyjazdów busa. Pojawił on na plantach w Miejskim Parku Solidarności z akcją skierowaną do tyskich szkół. W czasie wyjazdów busa dzieci brały udział w warsztatach plastycznych, quizach, zabawach sprawnościowych uczących zasad segregacji, rozwiązywały krzyżówki, wysłuchały wykładu zasad prawidłowego segregowania odpadami.

7.02.

Działalność firmy Master - Odpady i Energia Sp. z o.o.

MASTER – Odpady i Energia Sp. z o.o. w Tychach jest nowoczesnym, spełniającym najwyższe wymagania klientów przedsiębiorstwem, wykonującym kompleksowe usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów. Spółka specjalizuje się w wywozie odpadów, unieszkodliwianiu ich, selektywnej zbiórce oraz energetyce odnawialnej. Dzięki zastosowaniu najnowszych technik i technologii stosowanych obecnie w Europie i na świecie zakład kompleksowego zagospodarowania odpadów komunalnych jest jednym z najnowocześniejszych w Polsce.

Efekty ekologiczne – ponowne zastosowanie w produkcji

Ogromną zaletą zakładu odzysku odpadów w Tychach jest skuteczna ochrona środowiska przed zanieczyszczeniem i ochrona zasobów naturalnych przed nadmierną eksploatacją dzięki ponownemu wykorzystaniu surowców wtórnych w ramach recyklingu. W stosunku do 2021 r. liczba osób objętych systemem gospodarki odpadami wzrosła o ponad 1300. W związku z tym w 2022 r. do zakładu spółki Master tylko z terenu miasta Tychy trafiło o 4% więcej odpadów komunalnych niż w 2021 r. Ilość generowanych przez mieszkańców odpadów komunalnych przekazanych do przetwarzania wzrosła w 2022 r. o prawie 2 tys. ton.

Master – Odpady i Energia Sp. z o.o. starannie monitoruje wyniki uzyskiwane w ramach dążenia do optymalizacji segregowania odpadów przez mieszkańców. Spółka prowadzi w Tychach dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, tzw. PSZOK-i. Efektem ich prowadzenia jest uzyskanie dodatkowych odpadów segregowanych w ilości 3669,6 t (za 2022 r.) przekazanych przez samych mieszkańców. W 2022 r. przy ul. Dojazdowej otwarto nowoczesny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych wyposażony w odpowiednie pojemniki i kontenery, magazyn odpadów niebezpiecznych oraz wiatę na sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Nowoczesne i przyjazne środowisku rozwiązania

Właściwa realizacja wszystkich założonych celów Społecznej Odpowiedzialności Biznesu i Zrównoważonego Rozwoju w firmie oraz przyjętej Strategii Rozwoju Spółki pozwala postępować zgodnie z założeniami ujętymi w *„Misji Master – Odpady i Energia Sp. z o.o.”*. Ogromnym sukcesem jest uzyskanie certyfikatów, dzięki którym możliwa jest produkcja środka poprawiającego jakość gleb – wysokiej jakości kompostu Kompo Master. W tym celu rozbudowany został zakład kompleksowego zagospodarowania odpadów poprzez wydzielenie z odpadów komunalnych selektywnie zbieranych odpadów biozielonych przetwarzanych na wysokiej jakości kompost.

Ponadto w zakładzie zagospodarowania odpadów rozbudowano instalację fermentacji beztlenowej o moduł przygotowania odpadów biodegradowalnych – kuchennych zbieranych selektywnie. Inwestycja ta ma na celu poprawę technologii zagospodarowania odpadów biokuchennych w zakładzie, a przy tym umożliwia produkcję energii odnawialnej (elektrycznej i cieplnej).

Zakończona została również budowa instalacji paneli fotowoltaicznych, której celem jest uzyskanie niezależności energetycznej zakładu. Zwiększenie ilości produkcji energii elektrycznej poprzez instalację paneli fotowoltaicznych o mocy 0,5 MW usprawniło działanie obecnie pracujących agregatów i umożliwiło zwiększenie produkcji energii elektrycznej na potrzeby pracy ciągłej zakładu.

Eko-logiczne myślenie

Edukacja ekologiczna jest jednym z podstawowych działań realizowanych przez spółkę Master od początku działalności. Podnoszenie świadomości ekologicznej nie kończy się jednak na etapie tworzenia warunków do wykonania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminach. Spółka prowadzi na szeroką skalę działalność informacyjną i edukacyjną.

Podstawowym założeniem realizowanych w 2022 r. działań edukacyjnych było wzmocnienie pozytywnych wzorców zachowań i postaw wobec środowiska poprzez popularyzację zasady 3R:
Reduce, Reuse, Recycling czyli Ograniczajmy produkcję odpadów – Używajmy wielokrotnie – Odzyskujmy.

Zakres działań obejmował m.in.:

- **kampanie informacyjno-ekologiczne** poświęcone prawidłowej segregacji odpadów, m.in. kampania *„Selektywna zbiórka odpadów – korzyści i zmiany”;*
- **organizację warsztatów ekologicznych** powiązanych ze zwiedzaniem zakładu. W 2022 r. przeszkolonych zostało aż 386 osób;
- **realizację cyklu konferencji** *„Zrównoważona gospodarka odpadami komunalnymi dążenie do osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu”;*
- **wdrożenie programu konkursowego pt. *„Wirtualne Centrum Edukacji Ekologicznej”,*** które stanowi nowatorską platformę łączącą dobrąłączącą dobrą zabawę, pogłębianie wiedzy, rywalizację i zdobywaniei zdobywanie atrakcyjnych nagród. ;
- **zakup urządzeń do odbioru małych elektroodpadów oraz pojemników** do zbierania zakrętek z tworzyw sztucznych lub metali.
- **współpracę z placówkami oświatowymi** – kontynuacja programu ***„Eko-TY, Eko-JA;”***;
- **z myślą o ukraińskich mieszkańcach miasta opracowanie ulotki** „Jak prawidłowo segregować odpady?” w języku ukraińskim;
- **realizację akcji *„Torby bumerang,”*** której istotą jest łączenie i wzmacnianie lokalnych społeczności w walce z zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi otaczającego środowiska u jego źródła;
- **współorganizację akcji ekologicznej** organizowanej przez miasto Tychy w ramach kampanii ***„SegreAguj. Gramy w kolory”***;
- **promowanie bezpłatnej aplikacji *Ecoharmonogram***, w której dostępne są aktualne harmonogramy wywozu odpadów, przewodnik po ekoedukacji, a także wyszukiwarki odpadów, która rozwiewają wątpliwości, jak należy segregować odpady.

7.03.

Działania Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej sp. z o.o. w Tychach

System ciepłowniczy w mieście

Zapewnieniem dostaw ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania i podgrzania ciepłej wody dla mieszkańców zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. w Tychach. PEC sp. z o.o. eksploatuje w mieście 150 km sieci ciepłowniczej, w tym ponad 60% sieci preizolowanej najnowszej generacji oraz 1028 węzłów cieplnych jest eksploatowanych przez przedsiębiorstwo.

Większość węzłów indywidualnych to węzły najnowszej generacji oparte o efektywne wymienniki płytowe z pełną automatyką pogodową i pompami o zmiennej wydajności. Sprawne zarządzanie systemem ciepłowniczym w mieście zapewnia spółce rozbudowany system telemetryczny, obejmujący źródło ciepła oraz wybrane strategiczne węzły ciepłownicze w 41 obiektach.

Ogrzewanie letnie

Likwidacja grupowych węzłów cieplnych i budowa w ich miejscu węzłów indywidualnych umożliwia rozszerzenie oferowanych usług o tzw. ogrzewanie letnie.

W okresie od 15 maja do 15 września w przypadku wystąpienia nagłego ochłodzenia automatycznie uruchamiane jest ogrzewanie, dla odbiorców, którzy zgłosili takie zapotrzebowanie i mają oficjalny zapis w umowie. Z takiego rozwiązania w 2022 r. korzystało w mieście 318 obiektów.

Podłączenia do miejskiego systemu ciepłowniczego

Przedsiębiorstwo podejmuje również starania, by jak najwięcej nowo wybudowanych obiektów podłączyć do wysokoefektywnego systemu ciepłowniczego miasta Tychy.

Informacje dotyczące możliwości przyłączenia są dostępne na stronie internetowej https://www.pec.tychy.pl/strefa-klienta/jak-sie-przylaczyc

Remonty i inwestycje

W 2022 r. w Tychach zrealizowano następujące zadania:

- sieć ciepłownicza osiedla T;
- likwidacja grupowego węzła SWC T-1 wraz z budową 17 węzłów cieplnych;
- przebudowa sieci wysokoparametrowej osiedla; przyłączenia nowych odbiorców.

7.04.

Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach SA

Dostawą wody dla tyszan zajmuje się Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach SA. W 2022 r. przedsiębiorstwo sprzedało blisko 12 mln m3 wody, z czego prawie 7 mln m³ dostarczyło mieszkańcom Tychów. Zakup od dostawców hurtowych wyniósł ok. 13 mln m³ wody, a pobór z własnych źródeł0,5 mln m³. Z Internetowego Biura Obsługi Klienta Przedsiębiorstwa korzysta dzisiaj 12 tys. odbiorców.

W 2022 r. Wodociągi Tyskie aktywnie brały udział w życiu społecznym tyszan. Wspólnie z partnerami przedsiębiorstwa kreowano wizję ekologii przyjaznej w codziennym życiu. Promowano picie wody prosto z kranu, w której to akcji logo Wodociągów Tyskich stało się stałym akcentem wydarzeń sportowych, takich jak Półmaraton Tyski czy Perła Paprocan, wpisując się w krajobraz miasta także poprzez popularne obiekty miasta: Tyskie Hale Targowe, Stadion Miejski czy Stadion Zimowy. Działania edukacyjne firmy w 2022 r. obejmowały lekcje w szkołach prowadzone przez jej wykwalifikowanych pracowników oraz czynny udział w propagowaniu aktywnego trybu życia dzieci – przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych – np. poprzez zajęcia treningowe z zaprzyjaźnionymi klubami sportowymi (np. Falcons) czy uczestnictwo w akcji *„Kręcę dla Tychów – Rowerowa Stolica Polski 2022.”.*

Remonty i inwestycje Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Tychach SA

W 2022 r. wykonano inwestycje infrastrukturalne o wartości blisko 11 mln zł, z czego połowę zrealizowano na terenie Tychów. Podstawą do realizacji przedsięwzięć modernizacyjnych w mieście był Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Sieci Wodociągowej. W 2022 r. zmodernizowano i wybudowano w Tychach około 6 km przewodów wodociągowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zrealizowano także ekologiczną inwestycję budowy farmy fotowoltaicznej, zabezpieczającej potrzeby przedsiębiorstwa związane z zakupem energii elektrycznej. Strategiczną inwestycją dla Wodociągów Tyskich, z korzyścią dla wszystkich mieszkańców Tychów, jest realizowana aktualnie budowa kolejnej stacji uzdatniania wody dla miasta. Ponadto przedsiębiorstwo wydało inwestorom na terenie Tychów 400 sztuk warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej oraz dokonało 570 odbiorów technicznych przyłączenia do tej sieci.

7.05.

Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej SA

Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej SA (RCGW SA) w Tychach jest odpowiedzialne za odprowadzanie i oczyszczanie ścieków sanitarnych podchodzących z terenu miasta Tychy. Zarządza siecią kanalizacyjną o łącznej długości ponad 400 km. RCGW SA realizuje również zadania własne gminy z zakresu rekreacji i sportu poprzez zarządzanie wybudowanym przez siebie Wodnym Parkiem Tychy (WPT).

Samowystarczalni energetycznie dzięki zielonej energii!

RCGW SA od 2006 r. jest producentem w kogeneracji energii elektrycznej i cieplnej ze źródeł odnawialnych. Posiada dwie bioelektrociepłownie – w oczyszczalni i w Wodnym Parku Tychy. Biogaz powstaje w tyskiej oczyszczalni ścieków w procesie fermentacji osadów ściekowych i przemysłowych odpadów biodegradowalnych. W oczyszczalni powstała jedyna w Polsce instalacja uszlachetniania biogazu ściekiem oczyszczonym. Obie bioelektrociepłownie – w oczyszczalni i parku wodnym – połączono zostały innowacyjnym, liczącym 6,2 km długości gazociągiem.

Zlokalizowana w oczyszczalni elektrociepłownia w 2022 roku wytworzyła 7 179,202 MWh energii elektrycznej, co stanowiło 108,3% pokrycia energii wytworzonej w stosunku do zapotrzebowania oczyszczalni na energię elektryczną. Zużycie energii na oczyszczalni w ubiegłym roku było niższe niż w 2021 r. o mniej więcej 443,131 MWh.

Elektrociepłownia w Wodnym Parku Tychy w 2022 r. wytworzyła 6 451,748 MWh energii elektrycznej, co stanowiło 149,3% pokrycia energii wytworzonej w stosunku do zapotrzebowania obiektu na energię elektryczną Średnie zużycie obiektu w 2022 r. wyniosło 360,016 MWh/mc.

Łączna produkcja energii elektrycznej na oczyszczalni ścieków i Wodnym Parku Tychy wyniosła 13 630,950 MWh. W obu obiektach osiągnięto samowystarczalność energetyczną, a nadwyżkę w wysokości 3 544 MWh energii elektrycznej sprzedano do OSD Tauron.

Oczyszczalnia ścieków w Tychach – lider na skalę europejską

W 2022 r. samowystarczalność energetyczna tyskiej oczyszczalni ścieków po raz kolejny stawia obiekt na pozycji lidera w Polsce, a także plasuje w ścisłej czołówce europejskich przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych w Europie.

W 2022 r. tyska oczyszczalnia przyjęła 9 966 000 m³ ścieków.

Remonty i inwestycje Regionalnego Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A

W 2022 r. RCGW SA przeznaczyło na inwestycje, remonty i zakupy wyposażenia infrastruktury kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków niemalże 17 mln zł. Najważniejsze działania inwestycyjne to m.in. budowa kanalizacji sanitarnej: przy Dzikiej Plaży w Paprocanach, w rejonie ul. Oświęcimskiej / ul. Goździków, przy obiekcie gastronomicznym w parku miejskim, w rejonie ul. Wichrowej, a także budowa instalacji fotowoltaicznych na potrzeby obiektów przepompowni ścieków. Wykonano także projekty kanalizacji sanitarnej: w rejonie ul. Jaroszowickiej, ul. Szmaragdowej i Rubinowej II, ul. Paproci oraz ul. Świerkowej i Piaskowej. W sumie w 2022 r. zbudowano/wykupiono i oddano do eksploatacji ok. 3 256 m sieci kanalizacyjnej.

Opracowano również kompleksową koncepcję funkcjonowania planowanej inwestycji – budowa zadaszonego lodowiska zlokalizowanego przy Wodnym Parku Tychy.

Spółka przeprowadzała również działania w zakresie kontroli jakości ścieków (własne, certyfikowane laboratorium) oraz eksploatacji sieci kanalizacyjnych, pompowni i gazociągu łączącego oczyszczalnię ścieków i Wodny Park Tychy.

7.06.

Gospodarka wodno-ściekowa

Utrzymanie cieków wodnych

Gmina utrzymuje cieki wodne oraz urządzenia wodne stanowiące dopływy rzeki Gostyni oraz rzeki Mlecznej. W 2022 r. wykonano następujące prace:

- na ciekach wodnych prowadzono na bieżąco utrzymanie drożności cieków, rowów i stawów, wykonano pielęgnację roślinności i utrzymanie czystości stawów;
- roboty związane koszeniem i grabieniem skarp cieków i rowów, wyczyszczono osadniki piasku;
- odmulono cieki oraz hakowano i odmulono dna rowów nieumocnionych;
- usunięto drzewa (wiatrołomy) wyłamane w trakcie wichur i burz na ciekach;
- przebudowano istniejące betonowe umocnienie koryta cieku oraz wykonano roboty ziemne związane z profilowaniem koryta cieku;
- wykonano konserwację rowów odwadniających na terenie gminy miasta Tychy;
- wykonano roboty remontowe na betonowych umocnieniach dna i skarp cieku Potok Przegon (Żwakowski) w rejonie ul. Żarowskiej;
- wykonano remont i konserwację barierek na cieku Tyskim – rejon ul. Kościuszki i ul. Sienkiewicza.

Gmina odpowiedzialna jest również za roboty związane z utrzymaniem roślinności wodnej jeziora Paprocany oraz stawów na terenie parku Św. Franciszka z Asyżu – w zakresie wykaszania oraz usunięcia z toni wodnej uzyskanej biomasy. Sprawuje także bieżący nadzór techniczny i hydrologiczny nad utrzymaniem urządzeń wodnych stawów w mieście.

Kanalizacja deszczowa

Aktualnie długość kanalizacji deszczowej w gminie wynosi 363,96 km. W 2022 r. rozbudowano sieć o 0,42 km. W ramach konserwacji oraz utrzymania sieci kanalizacji deszczowej w ubiegłym roku zrealizowane zostały m.in. następujące prace: przegląd roczny urządzeń kanalizacyjnych, inwentaryzacja geodezyjna, monitoring TV wraz z raportem, uzupełnienie włazu, odtworzenie nawierzchni, czyszczenie piaskownika, zadymianie kanalizacji deszczowej, mechaniczne czyszczenie kanalizacji, wymiana kanalizacji.

Za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych wylotami kanalizacji deszczowej gmina wnosi opłaty na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie". W 2022 r. koszty te wyniosły łącznie 566 933 zł.

7.07.

Oświetlenie

Na terenie miasta znajduje się 17 846 punktów oświetleniowych, w tym 17 179 będących własnością gminy miasta Tychy i 667 punktów stanowiących własność firmy Tauron Nowe Technologie SA. Do zapewnienia zasilania oświetlenia ulicznego gmina posiada 280 szaf oświetleniowych (punktów poboru energii elektrycznej).

Łączne zużycie energii przez oświetlenie uliczne w roku 2022 wyniosło: 5334,94 MWh.

Koszty dystrybucji i dostawy energii dla oświetlenia ulicznego wyniosły 3,9 mln zł brutto.

Koszty bieżącego utrzymania i konserwacji oświetlenia ulicznego w 2022 r. wynosiły: 1 158 608,59

7.08.

Sprzedaż węgla

W listopadzie 2022 r. gmina po raz pierwszy przystąpiła dobrowolnie do preferencyjnego zakupu węgla. Działanie to miało na celu ułatwienie mieszkańcom naszego miasta zakupu tego paliwa, którego dostępność w 2022 r. była w znaczny sposób ograniczona. Gmina miasto Tychy sprzedawała mieszkańcom węgiel zakupiony od Polskiej Grupy Górniczej SA.

Gmina do końca grudnia zebrała 269 wniosków pozytywnie zweryfikowanych w tym 234 na zakup węgla typu ekogroszek oraz 35 na zakup węgla typu orzech. Łącznie zapotrzebowanie wyniosło 395 t paliwa stałego w tym 346 t ekogroszku oraz 49 t przecha.

Ostatecznie na zakup węgla zdecydowały się 254 gospodarstwa domowe, w tym 222 na zakup węgla typu ekogroszek oraz 32 na zakup węgla typu orzech.

W ramach realizacji tego zadania gmina w roku 2022 sprzedała łącznie 375,5t paliwa stałego w tym 331 t ekogroszku oraz 44,5t orzecha.

7.09.

Zasady gospodarowania drewnem

We wrześniu 2022 r. weszło w życie Zarządzenie Prezydenta Miasta Tychy w sprawie określenia zasad gospodarowania drewnem pozyskanym z terenów miasta. Celem zarządzenia jest pomoc mieszkańcom w obecnym trudnym czasie związanym z kryzysem surowcowo-ciepłowniczym. W związku z utrudnionym dostępem do węgla oraz rosnącymi cenami gazu mieszkańcy mają możliwość zakupu drewna opałowego przeznaczonego do ogrzewania domostw w przystępnych cenach. Akcja cieszy się sporym zainteresowaniem wśród mieszkańców. W 2022 r. sprzedano łącznie około 20 m3 drewna.

7.10.

Usuwanie azbestu

Gmina realizuje obowiązki wynikające z rozporządzeń dotyczących azbestu, m.in. wprowadza dane do bazy azbestowej, stanowiącej jedno z narzędzi monitorowania zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Zgodnie z danymi z bazy azbestowej według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.:

- zinwentaryzowano: 2 707 986 kg (w tym osoby fizyczne: 501 917 kg);
- unieszkodliwiono: 1 868 914 kg (w tym osoby fizyczne: 255 402 kg);
- pozostało do unieszkodliwienia: 839 073 kg (w tym osoby fizyczne: 246 515 kg).

Miasto realizuje usługę wywozu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest pochodzący z pokryć dachowych lub elewacji budynków stanowiących własność osób fizycznych, pokrywając koszty wywozu i unieszkodliwienia azbestu.

CZĘŚĆ 8

Zdrowie

8.01.
Realizacja programów i projektów

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 stanowi część polityki społecznej miasta Tychy i wyznacza główne kierunki profilaktyki oraz działań w zakresie rozwiązywania problemu uzależnień. Głównym celem programu jest z jednej strony przeciwdziałanie powstawaniu uzależnień, z drugiej natomiast ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania substancji psychoaktywnych czy zaburzeń behawioralnych.

W 2022 r. w ramach programu m.in.:

- **funkcjonowały placówki wsparcia dziennego dla dzieci** (MOPS i NGO), Centrum Integracji Społecznej, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy;
- **organizowano kolonie,** obozy oraz inne wyjazdy wakacyjne dla dzieci z rodzin zagrożonych dysfunkcjami;
- **prowadzono programy i terapię** dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych **prowadziła działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu;**
- uczniowie klas I-III szkół podstawowych **uczestniczyli w zajęciach w ramach programu rekomendowanego o charakterze profilaktyczno-wychowawczym EPSILON;**
- **realizowano działania edukacyjno-informacyjne, warsztaty i programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od środków psychoaktywnych, behawioralnych oraz cyberprzemocy,** rozwijające kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży, angażujące w konstruktywne aktywności;
- **prowadzono warsztaty dla rodziców, nauczycieli i pedagogów** podnoszące kompetencje rodzicielskie i wychowawcze;
- **przeprowadzono badanie socjologiczne** „Zachowania i postawy społeczne dorosłych mieszkańców miasta Tychy wobec środków psychoaktywnych i przemocy";
- **prowadzono działania podnoszące kwalifikacje i poszerzające umiejętności** realizatorów programu w obszarze uzależnień i przemocy, w tym wykłady, szkolenia, warsztaty, superwizje itp

Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla osób w wieku 65-74 lata

Program realizowany w Tychach od 2016 r. został opracowany zgodnie z rekomendacjami Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji i finansowany jest w całości z budżetu miasta.

W 2022 r. z bezpłatnych szczepionek skorzystało 702 mieszkańców Tychów w przedziale wiekowym 65-74 lata – przewlekle chorych i/lub wykazujących się niskimi dochodami. Przed szczepieniami oraz w ich trakcie przeprowadzono kampanię promocyjną oraz spotkania edukacyjne skierowane do seniorów.

Szczepienia przeciwko HPV

Od 2010 r. z budżetu miasta Tychy finansowane są profilaktyczne szczepienia przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV). W 2022 r. szczepienia realizowane były w ramach Programu zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki dla 14-letnich dziewczynek w Mieście Tychy, który został opracowany zgodnie z rekomendacją Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Jego celem było zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy w perspektywie wieloletniej. Adresaci programu to: dziewczynki i chłopcy w wieku 14 lat oraz ich rodzice. Z pełnego cyklu szczepień w 2022 r. skorzystało 160 dziewczynek. Ponadto przeprowadzono spotkania edukacyjne dla dziewczynek i chłopców oraz ich rodziców, jak również kampanię informacyjno-edukacyjną.

Zdrowie psychiczne

Zagadnienia zdrowia psychicznego reguluje Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego do 2022 r. Podmiotami współpracującymi i realizującymi jego założenia były m.in.: Miasto Tychy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowy Urząd Pracy, Miejskie Centrum Oświaty, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe.

W 2022 r. w ramach programu zrealizowano m. in.:

- **projekt *„Działania edukacyjno-informacyjne w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz szkolenia w zakresie promocji zdrowia psychicznego,"*** w ramach którego odbyło się 60 warsztatów dla uczniów z cyklu „Jak nie stracić rozumu w domu i w szkole" oraz 12 warsztatów dla kadry pedagogicznej. Celem projektu było zapoznanie uczniów z problemami natury psychicznej, z którymi mogą się zetknąć. Tematyka szkoleń dla nauczycieli obejmowała m.in. samookaleczenia, myśli suicydalne, próby samobójcze u młodzieży – ABC pierwszej pomocy, empatyczną komunikację, sposoby wzmacniania odporności psychicznej ucznia, depresje, fobie i inne nerwice, dysforię płciową u młodzieży, autyzm i zespół Aspergera.
- **rozpowszechniano publikację „Informator Tyski. Osoby dotknięte kryzysem psychicznym"** Stanowi ona kompendium wiedzy dla osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego i zawiera między innymi wyjaśnienia podstawowych pojęć psychologicznych oraz psychiatrycznych, a także informacje o tym, w jaki sposób można pomóc osobom przeżywającym kryzys psychiczny.

8.02.

Działalność spółki Megrez Sp. z o.o.

W 2022 r. Megrez Sp. z o.o. po okresie pandemii COVID-19 przywracała stopniowo regularne przyjęcia do oddziałów szpitalnych. Wszystkie komórki szpitala powróciły w ciągu roku do normalnego funkcjonowania.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. hospitalizowanych było 13 436 pacjentów.

TABELA 8.1.

Liczba pacjentów hospitalizowanych w Megrez Sp. z o.o. w 2022 r.

Oddział szpitalny	Liczba leczonych pacjentów
Chorób wewnętrznych	1 049
Chorób wewnętrznych z pododdziałem kardiologicznym	540
Geriatryczny	499
Neurologiczny	1 346
Anestezjologii i intensywnej terapii	73
Obserwacyjno-zakaźny	220
Ginekologiczno-położniczy z pododdziałem ginekologii onkologicznej	3 523
Chirurgii ogólnej i onkologicznej	1 694
Chirurgii rekonstrukcyjnej narządu ruchu	1 282
Okulistyczny	1569
Otolaryngologiczny	629
Neonatologiczny	1 012
RAZEM	**13 436**

Utworzenie poradni geriatrycznej

15 sierpnia 2022 r. w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Tychach rozpoczęła działalność poradnia geriatryczna, która zlokalizowana jest w budynku Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej. W poradni tej przyjmowani są pacjenci, którzy ukończyli 60 rok życia. W trakcie wizyty lekarz geriatra, poza zebraniem wywiadu i zbadaniem chorego, może zmodyfikować schemat leczenia i zaproponować postępowanie w przypadku schorzeń takich jak: zaburzenia pamięci, depresja, upadki oraz przyjmowanie wielu leków, zwłaszcza w chorobach neurogennych i kardiologicznych.

Polityka kadrowa

W 2022 r. polityka kadrowa szpitala ukierunkowana była na zapewnienie bezpiecznych i satysfakcjonujących warunków pracy dla wszystkich pracowników w sytuacji pełnego powrotu do działalności wielospecjalistycznej. Podobnie jak w 2021 r., priorytetem było odbudowanie kadry medycznej po okresie epidemii, który przyniósł znaczący spadek zatrudnienia.

Grudzień 2022 r., w porównaniu do grudnia 2021 r., zakończył się wzrostem zatrudnienia o blisko 120 pracowników, z czego szczególnie istotny wzrost nastąpił w grupie lekarzy kształcących się na stażu podyplomowym oraz szkoleniu specjalizacyjnym:

- **lekarze (łącznie) – wzrost zatrudnienia o 20%;**
- **lekarze rezydenci – wzrost zatrudnienia o 50%;**
- **lekarze stażyści – wzrost zatrudnienia o 290%.**

Ponadto w minionym roku doświadczenie zawodowe zdobywało blisko 300 praktykantów kształcących się w zawodach medycznych na śląskich uczelniach i w szkołach. Celem na 2022 r. było umacnianie pozycji szpitala jako atrakcyjnego miejsca pracy zarówno dla specjalistów, jak i kształcących się medyków, zapewniającego jednocześnie realizację procesu diagnostyczno-leczniczego na jak najwyższym poziomie.

Między innymi dlatego z początkiem 2022 r. zdecydowano się na wprowadzenie nowych rozwiązań w ramach polityki personalnej:

- **uatrakcyjnienie Megrez jako miejsca odbywania szkolenia specjalizacyjnego poprzez dodatki do wynagrodzeń lekarzy rezydentów;**
- **pełne finansowanie specjalizacji operacyjnej i anestezjologicznej dla pielęgniarek oraz zapewnienie opieki mentora na czas kształcenia;**
- **program poleceń pracowniczych z nagrodami finansowymi.**

Miniony rok był także czasem inwestycji w podnoszenie kwalifikacji pracowników szpitala. Każdy z blisko tysiąca pracowników Megrez w ubiegłym roku mógł uczestniczyć w fachowych szkoleniach z resuscytacji krążeniowo-oddechowej i cyberbezpieczeństwa. Ponadto zrealizowano szereg szkoleń specjalistycznych odpowiadających na potrzeby edukacyjne poszczególnych grup pracowników.

Wydatki na środki trwałe

W 2022 r. spółka za blisko **1,8 mln zł zakupiła środki trwałe, w tym m.in. sprzęt medyczny i elektroniczny oraz wyposażanie oddziałów**.

Jubileusz 50-lecia szpitala

21 września 2022 r. miały miejsce uroczyste obchody 50-lecia szpitala w Tychach.

Podczas części uroczystości odbywającej się w szpitalu dyrekcja placówki oraz zaproszeni goście byli świadkami instalacji pamiątkowej kapsuły czasu. Umieszczony w niej został m.in. aktualny egzemplarz tygodnika ***„Twoje Tychy”***. Jako symbol 10 lat funkcjonowania szpitala pod szyldem spółki Megrez na terenach zielonych zasadzonych zostało dziesięć drzew. Jubileusz uświetniła także wystawa fotografii przedstawiająca szpital od jego początków aż do czasów współczesnych.

Wieczorem odbyła się gala w tyskiej Mediatece, podczas której podziękowano wszystkim aktywnie tworzącym szpital w obecnym jego kształcie, a także darczyńcom i przyjaciołom, którzy nieustannie wspierają działanie instytucji swoją fachową wiedzą, doświadczeniem czy dobrym słowem.

Inwestycje Megrez

We wrześniu 2022 r. zakończono realizację inwestycji *„Poprawa efektywności energetycznej budynków podmiotu leczniczego Megrez Sp. z o.o. w Tychach z wykorzystaniem instalacji OZE”,* w ramach której wykonano termomodernizację. Zwieńczeniem zakończenia procesu było pojawienie się na dachu szpitala neonu w kształcie medycznego krzyża, który każdego wieczoru rozświetla się na cztery strony świata i górując nad miastem, wskazuje drogę do placówki. Dzięki temu szpital jako jeden z punktów orientacyjnych Tychów jest lepiej widoczny.

W listopadzie 2022 r. ruszyła kolejna inwestycja – *„Przebudowa budynku Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego i Geriatrycznego na budynek Chorób Zakaźnych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Megrez sp. z o.o. w Tychach”,* która obejmuje unowocześnienie i dostosowanie infrastruktury szpitala do aktualnych potrzeb w kontekście wspierania kryzysowych działań naprawczych z punktu widzenia COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Wartość zadania wynosi 11 787 360 zł brutto, zaś planowany termin jego zakończenia to listopad 2023 r.

Informatyzacja szpitala

W 2022 r. rozpoczął się największy w historii szpitala projekt informatyzacji, dzięki któremu mieszkańcy zyskają dostęp m.in. do Portalu Obsługi Pacjenta, w którym będą oni mogli m.in. sprawdzić online swoją dokumentację medyczną, historię choroby, wyniki badań lub zarejestrować się na wizytę. Co istotne, zgodnie z obowiązującymi standardami system będzie dostosowany do obsługi przez osoby z niepełnosprawnościami.

Utworzenie Portalu Obsługi Pacjenta jest częścią projektu modernizacji infrastruktury teletechnicznej oraz informatycznej, która obejmuje m.in.: zakup nowych serwerów, systemu do archiwizacji i digitalizacji danych, nowych komputerów czy wdrożenie cyfrowego systemu numerkowego do obsługi pacjentów. W planach jest również utworzenie pomieszczenia do wideokonsultacji w wysokiej jakości obrazu i dźwięku, dzięki któremu lekarze będą mogli przeprowadzać konsultacje z pacjentami a także odbywać zdalne konsylia lekarskie z innymi specjalistami.

8.03.
Żłobek Miejski i żłobki niepubliczne

Żłobek Miejski w Tychach jest samodzielną jednostką gminy. Jego zadaniem jest sprawowanie opieki nad dziećmi zdrowymi w wieku od 20 tygodnia życia do końca roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia, lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia.

W ramach opieki realizowane są funkcje opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna. Do wszystkich placówek w naszym mieście zapisanych było łącznie 833 dzieci, a do żłobków niepublicznych 695. Przeciętny miesięczny koszt związany z pobytem dziecka w Żłobku Miejskim (bez kosztów żywienia) w 2022 r. wyniósł 1892,32 zł, z czego 346,58 zł (18,3%) ponosili rodzice/opiekunowie, a 1547,74 zł (81,7%) Urząd Miasta Tychy. W czasie rekrutacji zaobserwowano spadek liczby składanych wniosków o przyjęcia do żłobka, co zapewne było skutkiem zmniejszonej liczby urodzeń w Tychach w 2020 r. (502) i 2021 r. (667).

Dane z rejestru żłobków oraz odnośnie przekazanej dotacji na działalność żłobków niepublicznych

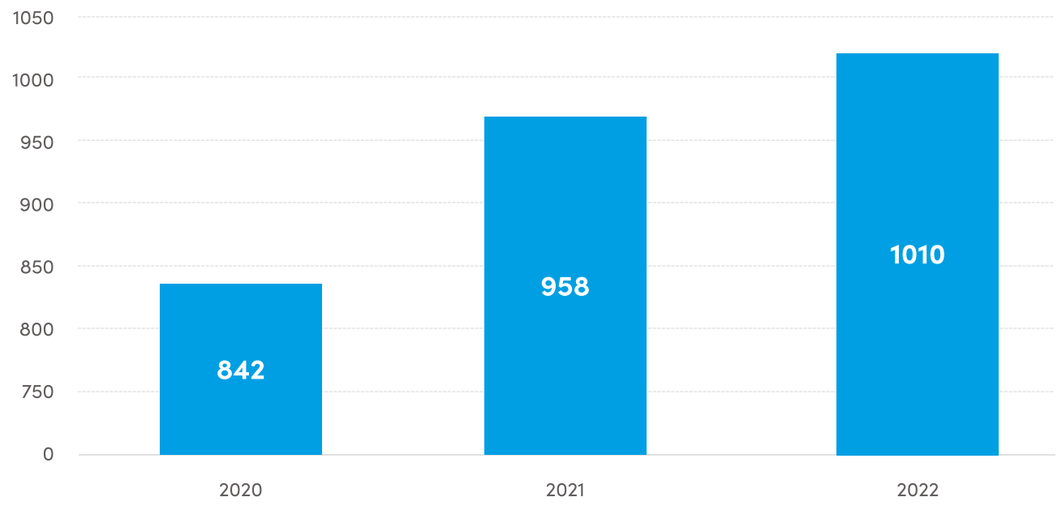
Liczba miejsc w żłobkach

Na dzień 31 grudnia 2022 r. do rejestru żłobków wpisane były 24 placówki niepubliczne oraz Żłobek Miejski w Tychach.

Liczba miejsc w Żłobku Miejskim zgodnie z rejestrem żłobków wynosiła 150, w placówkach niepublicznych – 860.

WYKRES 8.2.

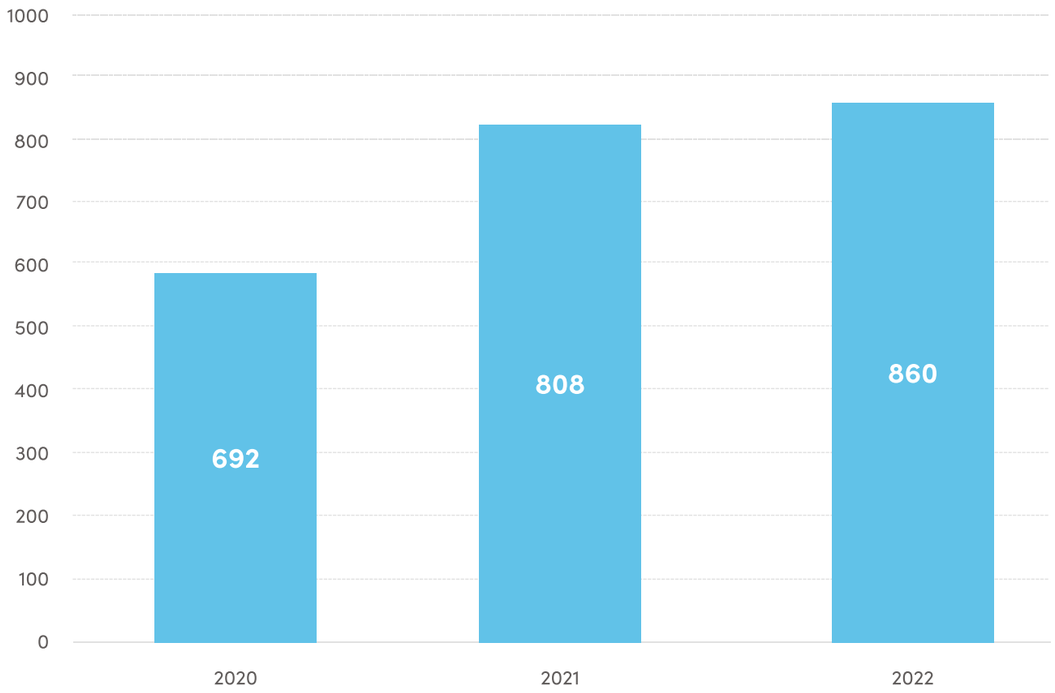
Liczba miejsc w żłobkach – Żłobek Miejski oraz żłobki niepubliczne w latach 2020, 2021, 2022 (stan na 31.12 danego roku)[3]

[3]opracowanie własne Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej na podstawie danych z rejestru żłobków. (w 2020 r. liczba miejsc w RZ wynosiła 863, jeden ze żłobków uzyskał wpis do rejestru w 2020 r., ale działalność rozpoczął od 2021 r., zatem maksymalna liczba faktycznie dostępnych miejsc w żłobkach niepublicznych na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła 842)

WYKRES 8.3.

Liczba miejsc w żłobkach niepublicznych w latach 2020, 2021, 2022 (stan na 31.12 danego roku)[4]

W 2022 r. do rejestru żłobków wpisane zostały cztery placówki niepubliczne.

Warto wspomnieć, że działalność rozpoczęło również dwóch opiekunów dziennych (którzy mogą zapewnić opiekę 9 dzieciom).

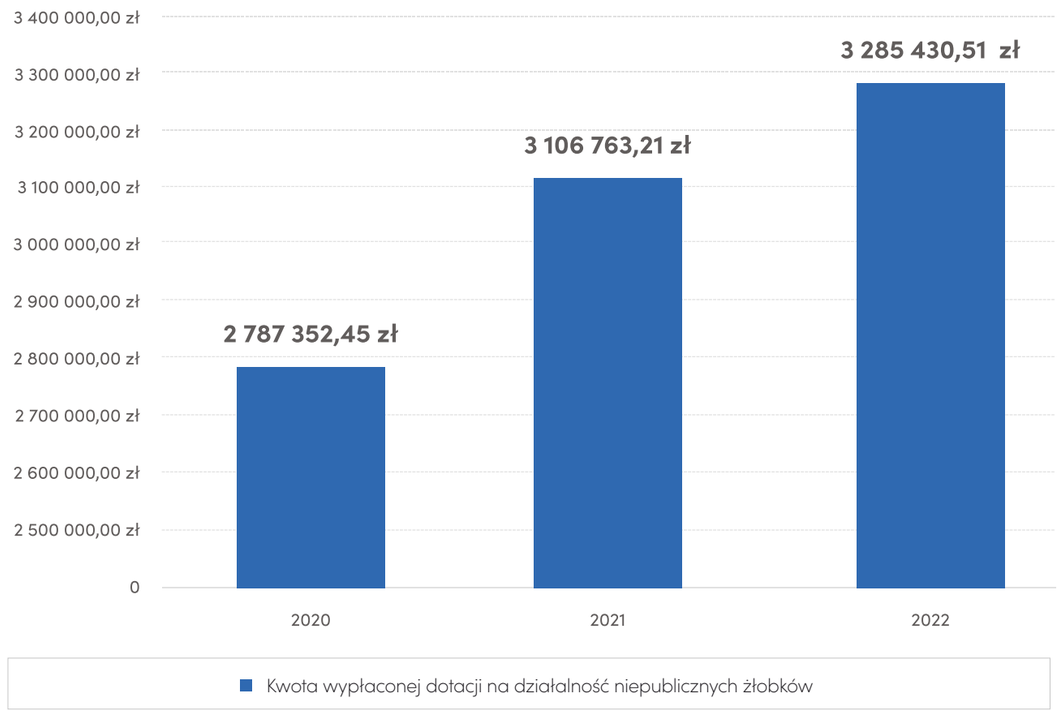
[4] opracowanie własne Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej na podstawie danych z rejestru żłobków. (w 2020 r. liczba miejsc w RZ wynosiła 713, jeden ze żłobków uzyskał wpis do rejestru w 2020 r., ale działalność rozpoczął od 2021 r., zatem maksymalna liczba faktycznie dostępnych miejsc w żłobkach niepublicznych na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła 692)

Dotacje dla podmiotów prowadzących żłobki niepubliczne

Wysokość miesięcznej dotacji dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie miasta Tychy wynosi 400 zł na każde dziecko objęte opieką, którego rodzice lub opiekunowie prawni mieszkają w Tychach. **Rzeczywista liczba dzieci objętych dotacją w 2022 r. wyniosła 758.**

WYKRES 8.4.

Wykres Kwota wypłaconej dotacji w latach 2020, 2021 oraz 2022[5]

[5] opracowanie własne Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej

CZĘŚĆ 9

Polityka społeczna

9.01.

Pomoc świadczona przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej „WRZOS”

Pomoc świadczona przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej WRZOS

W roku 2022 ze wsparcia w formie dziennego domu pomocy skorzystało 41 seniorów, natomiast w filii, którą jest Centrum Usług Społecznościowych – 30 osób.

W czasie pobytu dziennego w godzinach 7.30-15.30 prowadzone były zajęcia o szerokim obszarze oddziaływania terapeutycznego, mające na celu podtrzymanie jak największej sprawności tyskich seniorów. Realizowane formy wsparcia miały charakter grupowy oraz indywidualny w postaci: treningu umiejętności społecznych, rehabilitacji ruchowej, warsztatu muzykoterapii, fitoterapii, nowoczesnych technologii w tym obsługa smartfona, treningu pamięci.

Zadaniem kadry było pełne wykorzystanie wsparcia systemowego, jakie oferowały inne jednostki: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach, PFRON (w postaci wyjazdu na turnusy rehabilitacyjne i skorzystania z dofinansowania do środków ortopedycznych) oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Tychach (w postaci pomocy w procesie uzyskania stopnia niepełnosprawności). Z tej możliwości skorzystało 7 seniorów, z czego 4 pensjonariuszy uzyskało stopnie niepełnosprawności, co pozwoliło na objęcie ich rehabilitacją .

Zadaniem Dziennego Domu Pomocy Społecznej WRZOS w Tychach jest również zapewnienia wyżywienia dla mieszkańców miasta objętych wsparciem innych jednostek organizacyjnych Miasta Tychy. Łączna liczba przygotowanych posiłków wynosiła 104 358.

Najważniejsze wydarzenia:

- benefis Pani Danuty Wencel, autorki książki „Babciu, dziadku – opowiedz swoim wnuczętom",
- 40-lecie Dziennego Domu Pomocy Społecznej Wrzos w Tychach,
- realizacja projektu KISS – Kreatywny i Skuteczny Senior wraz z Uniwersytetem III Wieku w Knurowie,
- konferencja "Bezpieczny Senior w Tychach",
- wizyta Johna Brodta radnego regionu Vasta Gotaland w Szwecji.

9.02.

Pomoc świadczona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizatorem zadań polityki społecznej w Tychach jest także Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2022 r. realizował on m.in. następujące zadania:

- **pomoc dla rodzin:** łącznie w 2022 r. z tej formy pomocy skorzystało 1581 rodzin. Zadania zlecone finansowane są z budżetu państwa, natomiast zadania własne z budżetu gminy i dotacji budżetowych w ramach ustawy o pomocy społecznej;
- **usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych,** z tej formy pomocy w 2022 r. skorzystało 425 osób. Zakres pomocy ustalany był indywidualnie dla każdego podopiecznego zgodnie z jego stanem zdrowia, w oparciu o zaświadczenie lekarskie;
- **opieka w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** W 2022 r. z tej formy pomocy korzystały 42 osoby;
- **projekt *„Po ludzku, po sąsiedzku, u siebie.”*** świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze: pielęgnacja dla 15 osób oraz rehabilitacja dla 29 osób;
- **Dom Pomocy Społecznej DOM HOSPICYJNY** prowadzony przez Społeczne Stowarzyszenie Hospicyjne im. św. Kaliksta. Gmina Tychy w 2022 r. ponosiła łącznie odpłatność za pobyt 19 osób;
- **Placówka wsparcia dla dzieci i młodzieży "Baza"** w 2022 r. obejmowała swoją opieką 76 dzieci z 55 środowisk;
- **Noclegownia Miejska całodobowa placówka dla bezdomnych mężczyzn z terenu miasta Tychy,** w 2022 r. z pomocy skorzystało 131 bezdomnych mężczyzn. Ponadto w sezonie jesienno-zimowym na terenie noclegowni jedna z sal służy jako ogrzewalnia dla potrzebujacych;
- **zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych,**
- **kampanię na rzecz rodzicielstwa zastępczego** – aby zwiększyć liczbę kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych, miasto zrealizowało drugą edycję kampanii „Zaproś Miłość” mającą na celu promocję idei rodzicielstwa zastępczego. W 2022 r. roku kampania skupiła się wokół 8. Pikniku Rodzin Zastępczych, który dawał możliwość spotkania się z praktykami rodzicielstwa zastępczego, zasięgnięcia bezpośrednich informacji u rodziców zastępczych oraz u pracowników tyskiego MOPS a także pikniku przy parafii Ojca Pio w Tychach Mąkołowcu . W ramach kampanii w przestrzeni miejskiej a także w tyskich szkołach pojawiły się plakaty z hasłem kampanii. Ideę „Zaproś Miłość” nagłośniono w śląskich mediach, m.in. w Radiu Złote Przeboje, Radiu Pogoda i Radiu Tok FM. **Utworzono podstronę https://www.mops.tychy.pl/zapros_milosc/index.html**

Programy socjalne współfinansowanie ze środków zewnętrznych realizowane przez miasto

W 2022 r. miasto realizowało Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu przystąpiło 12 osób, a ukończyły go 4 osoby.

MIASTO FINANSUJE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH:

- asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej
  - **19442,5 godziny dla 49 osób**
  - **KOSZT 801 151,55 ZŁ**
- opiekę wytchnieniową pobyt dzienny
  - **7243,5 godziny dla 35 osób**
  - **KOSZT 293 760,00 ZŁ**
- opiekę wytchnieniową pobyt całodobowy
  - **1632 godziny dla 5 osób**
  - **KOSZT 13 600 ZŁ**

9.03.

Miejski system pieczy zastępczej

Placówka Pieczy Zastępczej KWADRAT, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Tychach są jednostkami organizacyjnymi miasta Tychy wchodzącymi w skład miejskiego systemu pieczy zastępczej. Dzieci przyjmowane są do placówek na podstawie postanowienia sądu lub na wniosek rodziców lub opiekuna prawnego dziecka, a także interwencyjnie w przypadku sytuacji kryzysowej w rodzinie. Głównymi przyczynami umieszczania dzieci w placówkach są: choroba alkoholowa rodziców lub jednego z nich, przemoc fizyczna i psychiczna wobec członków rodziny, choroby psychiczne, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niezaradność życiowa, wyjazd rodziców poza granice kraju, śmierć jednego z rodziców (lub obojga). Większość rodzin biologicznych dzieci to rodziny wieloproblemowe. Żadne dziecko nie trafia do pieczy zastępczej w sposób przypadkowy. Wszelkie przyczyny, które sprawiają, że młody człowiek zostaje umieszczony w placówce opiekuńczo-wychowawczej, badane są w sposób nadzwyczaj staranny. Skierowanie dziecka do pieczy zastępczej jest rozwiązaniem ostatecznym, po które sięga się wówczas, gdy inne formy pomocy wsparcia zostały wyczerpane. Tryb umieszczania dzieci w pieczy zastępczej regulują stosowne przepisy.

Cele i zadania funkcjonujących placówek opiekuńczo-wychowawczych

Placówki realizują zadania powiatu wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i w swojej działalności kierują się obowiązującymi przepisami prawa w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz finansów publicznych i rachunkowości. Zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodziny naturalnej oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, społeczne i religijne. Głównym celem podejmowanych przez placówki działań jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenie w rodzinie adopcyjnej lub zastępczej w możliwie jak najkrótszym czasie. Placówki są placówkami nieferyjnymi, działającymi przez cały rok kalendarzowy. Są zobowiązane do utrzymywania określonych standardów, w tym celu regularnie dokonują remontów, napraw a także doposażają siedziby w niezbędne przedmioty.

Placówki współpracują z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym, Komendą Miejską Policji, szkołami, przedszkolami, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapeutycznymi i wychowawczymi, Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Poradnią Leczenia Uzależnień, Stowarzyszeniem na rzecz Dzieci i Rodziny oraz rodzinami wychowanków.

Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłaszane są do Śląskiego Ośrodka Adopcyjnego, który zajmuje się poszukiwaniem potencjalnych rodzin adopcyjnych dla poszczególnych dzieci.

Na dzień 31.12.2022 r. pod opieką PPZK, POW 1, POW 2 było łącznie 49 wychowanków.

WYKRES 9.1.

Liczba dzieci objętych pomocą w placówkach pieczy zastępczej

Statystyka za rok 2022	PPZK	POW1	POW 2
Liczba przyjętych dzieci	9	17	4
Liczba skreślonych dzieci	8	13	4
Liczba usamodzielnionych wychowanków	1	6	1
Średnia miesięczna liczba wychowanków w placówce	15,34	17,3	16,65

Zrealizowane działania

W 2022 r. placówki zrealizowały następujące plany/ programy:

- ***„Więzi”,***
- ***„Higiena zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży”,***
- **przestrzeganie prawa dziecka do kontaktu z rodziną naturalną** – umożliwienie i ułatwienie dzieciom kontaktu z rodzicami biologicznymi oraz pozostałymi członkami rodziny.

Placówka jest regularnie **wspierana przez zaprzyjaźnione firmy, anonimowych sponsorów, prywatne osoby**

9.04.

Orzekanie o niepełnosprawności

W mieście działa Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Informacje o jego działalności znajdują się w tabelach poniżej.

TABELA 9.2.

Liczba przyjetych wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności

WNIOSKI	LICZBA
Wnioski o ustalenie niepełnosprawności dotyczy osób przed 16 rokiem życia	**468** (z czego 321 dot. mieszkańców Tychów)
Wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawnościdotyczy osób powyżej 16 roku życia	**2656** (z czego 1933 dot. mieszkańców Tychów)
RAZEM	**3124**

TABELA 9.3.

Liczba wydanych orzeczeń

ORZECZENIA	LICZBA
o niepełnosprawności	**397** (z czego 273 dot. mieszkańców Tychów)
o stopniu niepełnosprawności	**2380** (z czego 1758 dot. mieszkańców Tychów)
RAZEM	**2777**

TABELA 9.4.

Liczba wydanych kart parkingowych

KARTY PARGINGOWE	LICZBA
dla osób fizycznych	**728** (w tym 631 dla mieszkańców Tychów)
dla placówek	**1** (w tym 0 dla placówek działających na terenie Tychów)
RAZEM	**729**

TABELA 9.4.

Liczba wydanych legitymacji

LEGITYMACJE	LICZBA
dla osób przed 16 rokiem życia	**135** (z czego 104 dla mieszkańców Tychów)
dla osób powyżej 16 roku życia	**849** (z czego 688 dla mieszkańców Tychów)
RAZEM	**984**

TABELA 9.4.

Odwołania od wydanych orzeczeń

ODWOŁANIA	LICZBA
dla osób przed 16 rokiem życia	**36** (z czego 27 złożonych przez mieszkańców Tychów)
dla osób powyżej 16 roku życia	**151** (z czego 101 złożonych przez mieszkańców Tychów)
RAZEM	**187**

9.05.

Pomoc świadczona przez Środowiskowy Dom Samopomocy MOZAIKA

Środowiskowy Dom Samopomocy MOZAIKA w Tychach jest ośrodkiem dziennego pobytu dla 20 osób przewlekle chorych psychicznie.

Działalność prowadzi od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-15.30. Z usług domu mogą korzystać osoby mieszkające w Tychach na podstawie zaświadczenia wydanego przez lekarza psychiatrę lub neurologa o zaburzeniach psychicznych oraz od lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach. Korzystanie z usług jest świadczeniem okresowym pomocy społecznej.

W 2022 r. z usług domu skorzystało 25 osób. W 2022 r. na liście osób oczekujących na miejsce w Środowiskowym Domu Samopomocy figurowało 12 osób, z czego 3 zostały przyjęte. Ośrodek ma możliwość dowozu do ośrodka uczestników wymagających takiego wsparcia własnym środkiem transportu, z którego korzystało 7 uczestników. Dom zapewnia wyżywienie, w 2022 r. z ciepłego posiłku skorzystało 16 osób.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy jest zapewnienie osobom chorym psychicznie oparcia społecznego, pozwalającego na zaspokajanie ich podstawowych potrzeb życiowych oraz poprawę funkcjonowania społecznego. Uczestnicy objęci są wielowymiarowym wsparciem wykwalifikowanego personelu tj. psychologa, pielęgniarki, pracownika socjalnego oraz instruktora terapii zajęciowej.

Wsparcie realizowane jest poprzez indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego, ustalany wspólnie przez zespół wspierająco-aktywizujący i konkretnego uczestnika. Indywidualny plan dostosowany jest do możliwości konkretnej osoby i zawiera różnego rodzaju treningi. Realizacja powyższego planu jest procesem nakierowanym na minimalizację negatywnych skutków choroby i docelowo ma doprowadzić do osiągnięcia samodzielności życiowej.

Formy działalności ośrodka:

- **trening funkcjonowania w życiu codziennym,**
- **trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,**
- **trening umiejętności spędzania czasu wolnego,**
- **pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,**

- **pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,**
- **poradnictwo psychologiczne,**
- **terapia ruchowa,**
- **inne formy** postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy,
- **trening poszukiwania pracy**.

Zakładane rezultaty:

- **umiejętność radzenia sobie z doświadczeniem choroby psychicznej,**
- **zwiększenie poczucia własnej wartości** w kontaktach z ludźmi,
- **racjonalne planowanie własnej aktywności,**
- **rozwijanie zainteresowań,**
- **indywidualne i społeczne usamodzielnienie,**
- **profilaktyczne oddziaływania społeczne** – poszerzenie wiedzy i świadomości dotyczącej kontaktu, relacji i udzielania wsparcia osobom chorym,
- **podjęcie zatrudnienia.**

20 października Środowiskowy Dom Samopomocy MOZAIKA obchodził jubileusz 25-lecia.

9.06.

Program współpracy Miasta Tychy z organizacjami pozarządowymi na rok 2022

Program współpracy Miasta Tychy z organizacjami pozarządowymi na rok 2022

Głównym celem programu było ustalenie zasad i form współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi w prowadzeniu działań mających na celu wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego.
W ramach programu były wyznaczone następujące priorytetowe obszary współpracy:

- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- nieodpłatna pomoc prawna oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa, udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- ochrona i promocja zdrowia;
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
- ekologia i ochrona zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego;
- promocja i organizacja wolontariatu;
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;
- rewitalizacja;
- działalność na rzecz integracji cudzoziemców;
- działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka.

9.07.

Wolontariat

W 2022 r. w ramach realizacji zadania publicznego Tyskie Centrum Wolontariatu (TCW) prowadziła fundacja Internationaler Bund Polska, która szkoliła wolontariuszy oraz pozyskiwała dla nich oferty pracy oraz współpracowała ze szkolnymi kołami wolontariatu, gdzie aktywizowała uczniów.

Efektem było podpisanie 370 umów wolontaryjnych i 25 ofert pracy. Wolontariusze wsparli miejskie wydarzenia kulturalne, takie jak: tyski bieg Perła Paprocan, Parkrun, kwesta tyskiego hospicjum, czytanie dzieciom w publicznym przedszkolu na osiedlu F, konferencja dla seniorów DPS WRZOS, Śląska Jesień Gitarowa. Ponadto TCW realizowało własne oferty pracy wolontaryjnej, np.: pomoc uchodźcom zamieszkującym w Tychach po zamknięciu punktu pomocy cudzoziemcom, współorganizację gry miejskiej dla młodzieży klas VIII, asystę osobom niepełnosprawnym w trakcie kolędowania, wolontariat opiekuńczy i asystencki. W terminie od 1 marca do 4 lipca 2022 r. TCW prowadziło na placu św. Anny punkt przyjmowania i wydawania pomocy rzeczowej dla uchodźców wojennych z Ukrainy. Pomocy udzielono blisko 2500 rodzinom, wydając 236 000 artykułów w 8 600 paczkach. W organizację pomocy włączyło się wielu wolontariuszy lokalnych i zagranicznych.

Kolejnym elementem działalności centrum było prowadzenie bazy tyskich szkół wolontariatu. Dla koordynatorów kół zorganizowano szkolenie, a dla zaangażowanych uczniów przeprowadzono cykl warsztatów, poświęconych aktywności obywatelskiej i przygotowaniu projektów społecznych. Autorzy dwóch najlepszych projektów otrzymali możliwość ich zrealizowania. W zakresie projektu przeprowadzona została kampania promująca wolontariat. Centrum prowadziło zakładkę na miejskiej stronie razemtychy.pl poświęconą Tyskiemu Centrum Wolontariatu i przystąpiło do sieci Centrów Wolontariatów Korpusu Solidarności.

Nagrody i certyfikaty za działalność Tyskiego Centrum Wolontariatu:

- **7 WYRÓŻNIEŃ** w kategorii *Wolontariusz Tyskiego Centrum Wolontariatu* w ramach konkursu Tyski Społecznik Roku;
- **CERTYFIKAT** Miejsce Przyjazne Wolontariuszom, spełniający kryteria wysokiej jakości zarządzania wolontariatem i współpracy z wolontariuszami w Korpusie Solidarności, przyznany przez Narodowy Instytut Wolności;
- **I MIEJSCE** w kategorii Organizacja w konkursie organizowanym przez urząd marszałkowski – Śląskie Lwy Wolontariatu.

Tyski Społecznik Roku

W 2022 r. odbyła się czwarta edycja konkursu Tyski Społecznik Roku. Organizatorem konkursu oraz uroczystej gali była Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej i Miasto Tychy.

Celem organizacji konkursu jest upowszechnianie postaw prospołecznych i docenianie bezinteresownego udziału w społecznych inicjatywach. Zgłoszonych do tytułu Społecznika Roku zostało:

- w kategorii *Osoba*: 35 kandydatur;
- w kategorii *Instytucja*: 20 kandydatur;
- w kategorii *Wolontariusz Tyskiego Centrum Wolontariatu*: 7 kandydatur.

Kapituła konkursu zdecydowała o przyznaniu tytułu Tyskiego Społecznika Roku 2022 w kategorii *Osoba* oraz o przyznaniu dwóch wyróżnień w kategorii *Instytucja*. Ponadto przyznano 7 wyróżnień w kategorii *Wolontariusz Tyskiego Centrum Wolontariatu*. Uroczysta gala odbyła się 1 grudnia 2022 r. w Pasażu Kultury „Andromeda". Podczas gali zaprezentowano sylwetki osób najbardziej zaangażowanych w sprawy swojego miasta, wręczono statuetkę Tyskiego Społecznika Roku oraz dyplomy. Galę uświetniły występy artystyczne i poczęstunek.

CZĘŚĆ 10

Budżet Obywatelski

10.01.

Budżet Obywatelski – informacje ogólne

VIII edycja Budżetu Obywatelskiego w liczbach:

- złożonych wniosków: 191;
- projektów poddanych pod głosowanie: 144,
- w tym mieszkańcy, którzy oddali głos: ponad 18 tys.;
- frekwencja w skali całego miasta: 15,76%;
- liczba wybranych projektów: 75;
- w tym wartość projektów wybranych do realizacji: 5 000 000 zł.

Zadania zrealizowane w VIII edycji BO według kategorii:

- Wspotkania, warsztaty, integracja: 30 zadań na kwotę 439 125 zł;
- skwery, tereny rekreacyjne, zieleń: 6 zadań na kwotę 451 883 zł;
- ulice, chodniki, parkingi: 10 zadań na kwotę 990 484 zł;
- zagospodarowanie podwórek: 5 zadań na kwotę 490 900 zł;
- boiska, siłownie, place zabaw: 5 zadań na kwotę 769 070 zł;
- pozostała infrastruktura: 10 zadań na kwotę 582 143 zł;
- ogólnomiejskie: 9 zadań na kwotę 1 276 395 zł.

Zadania zrealizowane w VIII edycji BO według realizatorów:

- Wydział Remontów: 10 zadań na kwotę 1 439 000 zł;
- Wydział Innowacji i Inwestycji: 4 zadania na kwotę 683 453 zł;
- Tyski Zakład Usług Komunalnych: 7 zadań na kwotę 477 400 zł;
- Miejskie Centrum Kultury: 23 zadania na kwotę 429 052 zł;
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji: 9 zadań na kwotę 75 000 zł;
- Miejski Zarząd Ulic i Mostów: 9 zadań na kwotę 798 910 zł;
- Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych: 7 zadań na kwotę 880 217 zł;
- pozostałe jednostki i wydziały urzędu miasta: 6 zadań na kwotę 216 995 zł.

Łącznie 75 zadań:

Lp.	Tytuł projektu ujęty w budżecie miasta	Kwota wydzielona w budżecie	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA
1.	Budowa oświetlenia skweru przy ul. Łabędziej	82 000 zł	RWR
2.	Budowa dojścia do budynku przy ul. Sportowej	102 000 zł	RWR
3.	Wykonanie trybuny na boisku przy ul. Jedności	95 000 zł	RWR
4.	Budowa oświetlenia przy Przedszkolu nr 29 przy ul. Hubala	50 000 zł	RWR
5.	Budowa altany śmietnikowej przy ul. Orzeszkowej 17-29	150 000 zł	RWR
6.	Remont schodów przy ul. Armii Krajowej 10	38 000 zł	RWR
7.	Budowa placu zabaw na terenie Przedszkola nr 14 przy ul. Cyganerii	210 000 zł	RWR
8.	Wykonanie strefy wypoczynku i rekreacji na terenie I LO przy ul. Korczaka	420 000zł	RWR
9.	Doposażenie placu zabaw przy Przedszkolu nr 22 przy ul. Dąbrowskiego	260 000 zł	RWR
10.	Wykonanie ogrodu sensorycznego na terenie SP nr 17 przy ul. Begonii	32 000 zł	RWR
11.	Zakup wraz z montażem defibrylatorów oraz szkolenie z zakresu obsługi	80 395 zł	SWZ
12.	Festyn na Mąkołowcu	25 000 zł	MCK
13.	Cykl warsztatów artystycznych dla dzieci w dzielnicy Mąkołowiec	16 000 zł	MCK
14.	Spotkania integracyjne dla seniorów w dzielnicy Mąkołowiec	14 000 zł	MCK
15.	Festyn osiedlowy w dzielnicy Wartogłowiec	25 525 zł	MCK
16.	Wieczór taneczny w dzielnicy Wartogłowiec	4 000 zł	MCK
17.	Mikołajki na Wartogłowcu	10 000 zł	MCK
18.	Dzień Seniora w dzielnicy Wartogłowiec	9 000 zł	MCK
19.	Półkolonie letnie w dzielnicy Urbanowice	35 000 zł	MCK
20.	Mikołajki w Cielmicach	8 000 zł	MCK
21.	Animacje dla dzieci w plenerze na Żwakowie	6 000 zł	MCK
22.	Piknik rodzinny na os. B	24 700 zł	MCK
23.	Półkolonie na Balbinie	46 800 zł	MCK
24.	Świąteczne warsztaty artystyczne	6 000 zł	MCK
25.	Cykl animacji dla dzieci na os. L	8 000 zł	MCK
26.	Półkolonie letnie i zimowe w dzielnicy Wilkowyje	50 000 zł	MCK
27.	Cykliczne warsztaty dla mieszkańców na os. A	30 000 zł	MCK
28.	Koncert kolęd w dzielnicy Wartogłowiec	5 000 zł	MCK
29.	Rodzinny piknik w dzielnicy Jaroszowice – Urbanowice – Wygorzele	18 000 zł	MCK
30.	Dzień Seniora w dzielnicy Jaroszowice – Urbanowice – Wygorzele	8 000 zł	MCK
31	Starotyskie animacje dla dzieci	10 000 zł	MCK
32.	Starotyski Dzień Seniora	10 000 zł	MCK
33.	Ekologiczny festyn osiedlowy na Balbinie	20 000 zł	MCK
34.	Młode Talenty – XXX edycja	40 000 zł	MCK

35.	Integracyjne półkolonie dla dzieci na osiedlu F	9 100 zł	ZSS nr 8
36.	Zakup wraz z montażem czujników pomiaru zanieczyszczeń powietrza w dzielnicy Czułów	9 000 zł	RKO
37.	Zakup wraz z montażem czujnika pomiaru zanieczyszczeń powietrza w dzielnicy Wartogłowiec	3 500 zł	RKO
38.	Kastracja i sterylizacja psów i kotów oraz wszczepianie elektronicznych identyfikatorów	100 000 zł	RKO
39.	Przebudowa przejścia dla pieszych na al. Bielskiej w rejonie zjazdu do przepompowni	50 000 zł	MZUiM
40.	Budowa ekranów dźwiękochłonnych pomiędzy ul. Damrota i ul. Andersa	35 000 zł	MZUiM
41.	Remont chodnika od ul. Jordana 29 do al. Piłsudskiego 116	50 000 zł	MZUiM
42.	Remont chodnika przy ul. Jagiełły 52-110 (strona południowa)	150 000 zł	MZUiM
43.	Zakup wraz z montażem luster drogowych przy al. Niepodległości	5 000 zł	MZUiM
44.	Remont parkingu przy al. Niepodległości 222-224	180 000 zł	MZUiM
45.	Budowa parkingu przy ul. Hierowskiego 37-43	120 000 zł	MZUiM
46.	Remont parkingu przy ul. Reymonta 9-28	168 910 zł	MZUiM
47.	Remont chodnika przy ul. Żółkiewskiego 22-24	50 000 zł	MZUiM
48.	Zajęcia ruchowe w dzielnicy Wilkowyje	16 500 zł	MOSiR
49.	Zajęcia fitness w dzielnicy Wartogłowiec	2 400 zł	MOSiR
50.	Dni sportu w dzielnicy Wartogłowiec	7 000 zł	MOSiR
51.	Aerobik i zumba dla dzieci i młodzieży na Żwakowie	2 700 zł	MOSiR
52.	Nauka jazdy na łyżwach	1 400 zł	MOSiR
53.	Warsztaty judo	2 000 zł	MOSiR
54.	Rajd rowerowy	5 000 zł	MOSiR
55.	Turniej piłki nożnej	4 000 zł	MOSiR
56.	Nauka jazdy na łyżwach i rolkach z elementami hokeja	34 000 zł	MOSiR
57.	Zagospodarowanie terenu wokół krzyża przy ul. Cielmickiej - mała architektura wraz z nasadzeniem zieleni	19 900 zł	TZUK
58.	Zagospodarowanie terenu zielonego przy ul. Zgody	80 000 zł	TZUK
59.	Nasadzenie kwiatów przy Rynku	80 000 zł	TZUK
60.	Utworzenie łąki kwiatowej na os. C	100 000 zł	TZUK
61.	Utworzenie ogrodu deszczowego przy ul. Darwina	10 000 zł	TZUK
62.	Nasadzenie drzew przy ul. Dębowej 40	3 500 zł	TZUK
63.	Zagospodarowanie terenu przy ul. Sikorskiego pomiędzy Przedszkolem nr 17 a SP nr 7 – nasadzenia zieleni i mała architektura	184 000 zł	TZUK
64.	Wykonanie miejsca rekreacji przy ul. Wiązowej	174 383 zł	RII
65.	Budowa placu do gry w bule w parku Suble	65 000 zł	RII
66.	Budowa boiska przy ul. Konecznego 14	218 728 zł	RII
67.	Budowa placu zabaw i strefy relaksu przy ul. Ujejskiego	225 342 zł	RII
68.	Remont boiska przy ul. Szkolnej 94	65 000 zł	MZBM
69.	Budowa dwóch wiat śmietnikowych przy ul. Wojska Polskiego 5-5b i Arkadowej 6-6c	137 643 zł	MZBM
70.	Budowa placu zabaw przy ul. Bibliotecznej 24 - 34 i ul. Batorego 4 - 18	195 000 zł	MZBM
71.	Nasadzenia zieleni przy ul. Skłodowskiej 20 - 24	84 000 zł	MZBM
72.	Zagospodarowanie terenu przy ul. Estetycznej i Ejsmonda – drogi wjazdowe, nasadzenia zieleni	193 574 zł	MZBM
73.	Zagospodarowanie terenu przy ul. Wyszyńskiego 22-28 – wiata śmietnikowa, oświetlenie i mała architektura	105 000 zł	MZBM
74.	Budowa placu zabaw przy ul. Edukacji 11A	100 000 zł	MZBM
75.	Wykonanie tablicy historycznej na Rynku	15 000 zł	MUZEUM

Młodzieżowy Budżet Obywatelski

V edycję Młodzieżowego Budżetu Obywatelskiego wprowadzono zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy z dnia 4 marca 2022 r. Kwota wydzielona na realizację MBO w budżecie miasta w 2022 r. wynosiła 100 tys. zł. i została podzielona w równych częściach pomiędzy publiczne szkoły ponadpodstawowe. Uczniowie każdej szkoły otrzymali maksymalnie 10 000 zł na realizację projektu. W ramach V edycji MBO zrealizowano 10 projektów.

Z inicjatywy młodzieży doposażono szkolne siłownie, świetlice, sale komputerowe, korytarze oraz zakupiono nagłośnienie. Powstały także dwa szkolne sklepiki. Zadanie jest koordynowane przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia.

CZĘŚĆ 11

Usługi świadczone mieszkańcom

11.01.

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, rodzin i seniorów

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami

W ramach działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Tychach w 2022 r. realizowano między innymi następujące działania:

- prowadzenie świetlicy terapeutycznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- prowadzenie Punktu Wczesnej Interwencji dla dzieci powyżej 7 roku życia;
- prowadzenie działań aktywizujących na rzecz środowiska osób niewidomych i niedowidzących w Tychach;
- prowadzenie programu z zakresu rehabilitacji społecznej;
- prowadzenie warsztatów edukacyjnych i informacyjnych dotyczących niepełnosprawności, skierowanych do społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży;
- prowadzenie warsztatów edukacyjnych i informacyjnych z nauki języka migowego. Projekt miał charakter uświadamiający i był odpowiedzią na potrzeby osób z niepełnosprawnościami w zakresie likwidowania barier komunikacyjnych. Warsztaty dedykowane były tyszanom, którzy chcieli nauczyć się podstaw języka migowego oraz pogłębić wiedzę i umiejętności posługiwania się językiem migowym;
- organizacja kampanii społecznej z nich jesteśmy dumni, która miała na celu przybliżenie działań organizacji wspierających osoby z niepełnosprawnościami, a przede wszystkim udowodnienie, że osoby z niepełnosprawnościami realizują swoje pasje, odnoszą sukcesy i mogą być inspiracją dla innych w pokonywaniu barier. W ramach kampanii odbył się XX Festiwal Piosenki i Twórczości Osób Niepełnosprawnych, dni otwarte w siedzibach organizacji oraz w Atelier Kolorowy Świat Katarzyny, a tyska młodzież i podopieczni Ośrodka św. Faustyna spotkali się w Mediatece z osobami, które pomimo niepełnosprawności realizują swoje pasje i marzenia. Akcja zakończyła się piknikiem rodzinnym na Paprocanach, podczas którego odbyły się występy o charakterze artystycznym i rozrywkowym, pokazy, warsztaty z podmiotami i organizacjami pozarządowymi, które na co dzień działają na rzecz osób z niepełnosprawnościami, a także kiermasz, animacje i zabawy dla rodzin.

Działania na rzecz rodzin

PROGRAM 3+ LICZNA RODZINA

Program 3+ liczna rodzina funkcjonuje od 2009 r. Skierowany jest do rodzin wielodzietnych i zastępczych oraz podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych w Tychach. Głównym celem zadania jest poprawa sytuacji ekonomicznej tych rodzin, kształtowanie pozytywnego wizerunku rodzin wielodzietnych oraz zwiększenie szans rozwojowych i edukacyjnych ich członków. W ramach programu oferowane są zniżki i rabaty przez instytucje miejskie oraz przedsiębiorców prywatnych. Program przyczynia się do zacieśniania więzi między dziećmi a rodzicami poprzez wspólne i aktywne spędzanie czasu wolnego. Dzięki rabatom wzrasta uczestnictwo rodzin wielodzietnych w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Pomimo współistnienia rządowego programu Karta Dużej Rodziny, z kart 3+ korzysta w dalszym ciągu duża liczba mieszkańców, a sam program jest bardzo pozytywnie odbierany. W 2022 r. do programu przystąpiło 371 rodzin, w tym 81 po raz pierwszy, a 290 przedłużyło karty.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to rządowy program wsparcia rodzin wielodzietnych realizowany w gminie przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia. Karta wydawana jest niezależnie od dochodu i daje możliwość skorzystania ze zniżek oferowanych przez instytucje publiczne i firmy prywatne w całym kraju. Prawo do posiadania karty przysługuje rodzicom (rodzicowi) lub małżonkowi rodzica, którzy mają lub mieli na utrzymaniu troje i więcej dzieci, dzieciom w wieku do 18 roku życia lub do 25 roku życia, jeśli dziecko się uczy. W 2022 r. Karty Dużej Rodziny otrzymało 1901 osób.

Akcja informacyjno-edukacyjna *Mama, tata, dziecko, praca. Jak to ogarnąć?*

W 2022 r. przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną skierowaną do rodziców małych dzieci, w szczególności podejmujących decyzję o powrocie na rynek pracy. W ramach wydarzenia rodzice zostali zaproszeni do wysłuchania prelekcji na temat m.in. uprawnień, z jakich może skorzystać pracująca mama i pracujący tata, możliwości założenia własnej firmy oraz sposobach przygotowania rodziny do powrotu mamy do pracy. Zainteresowane osoby mogły także wziąć udział w warsztatach Siła i moc relacji. Dlaczego adaptacja jest taka ważna? Prawda i mity na temat adaptacji dziecka (i rodzica), a także w warsztatach Czym zastąpić ekrany – jak atrakcyjnie i wspólnie spędzać czas z dzieckiem, nie zatracając siebie. Nie daj się zwariować mamo i tato! Gościem specjalnym wydarzenia była ekspertka ds. profilaktyki uzależnień, która poprowadziła warsztat dla rodziców Stop ekranom. Smartfony i telewizja, a najmłodsze dzieci – DLACZEGO NIE! W akcję zaangażowane zostały również tyskie żłobki, których przedstawiciele odpowiadali na pytania rodziców dotyczące warunków oferowanych dzieciom w placówkach ze szczególnym uwzględnieniem procesu adaptacji. Akcja została zorganizowana we współpracy ze Stowarzyszeniem TYSKIE SZPILKI oraz Fundacją PASJA ROZWOJU.

W 2022 r. zrealizowano także cykl warsztatów Rodzina w rozwoju. Umiem, potrafię, dam radę! Celem było wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez naprawę i ochronę więzi emocjonalnych, a także pomoc rodzicom w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi, w tym nauka dialogu i kształtowania więzi opartych na wzajemnym szacunku.

Sklep społeczny

We wrześniu na terenie Tyskich Hal Targowych został otwarty pierwszy w Polsce sklep społeczny sieci Spichlerz. **To miejsce, gdzie można kupić pełnowartościowe produkty w cenach niższych niż w innych sklepach. Najważniejszą zasadą działania tego typu placówek jest sprzedaż produktów, których ceny za ogólny koszyk zakupów nie przekraczają 50% wartości ceny rynkowej.** Miejsce utworzono z myślą o osobach, które z powodu niskich dochodów lub na skutek zdarzeń losowych, problemów finansowych czy utraty pracy znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Niezależnie od dochodów ze sklepu mogą korzystać tyscy seniorzy, a w soboty wszyscy mieszkańcy miasta. W ramach sklepu działa również klubokawiarnia, która jest miejscem spotkań i integracji mieszkańców, w szczególności osób samotnych, starszych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Sklep społeczny powstał w ramach współpracy Urzędu Miasta Tychy z Fundacją Wolne Miejsce.

POLITYKA SENIORALNA : Program Aktywni60plus

Program funkcjonuje w mieście od 2012 r. Skierowany jest do osób powyżej 60 roku życia zameldowanych na terenie Miasta Tychy, a jegocelem jest podnoszenie poziomu aktywności społecznej i fizycznej tych osób poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych. Program oferuje zestaw zniżek dla seniorów w miejskich instytucjach kultury, sportu, jak również w przedsiębiorstwach prywatnych. W 2022 r. kontynuowano także zakup usługi w Wodnym Parku Tychy „druga godzina gratis", skierowanej do posiadaczy kart AKTYWNI60PLUS. Do każdego zakupionego przez seniora biletu wstępu oferowano drugą godzinę gratis – oferta była ważna w poniedziałek, środę oraz piątek w godzinach 10.00-15.00. Natomiast bilet ze zniżką 10% oferowano w weekendy oraz dni powszednie w godzinach popołudniowych. Beneficjenci Programu Aktywni60plus mogli również wziąć udział w zajęciach tanecznych, nordic walking, Tai Chi oraz „Zdrowy kręgosłup". W 2022 r. do programu dołączyło 1075 seniorów. Łącznie program Aktywni60plus ma 13 935 beneficjentów.

23 czerwca 2022 r. w Mediatece odbył się jubileusz 10-lecia Programu Aktywni60plus. Była to okazja do podsumowania ostatnich lat programu, wysłuchania wykładów, a także spotkania z wyjątkowymi seniorkami i seniorami, którzy poprzez swój aktywny styl życia stali się inspiracją dla innych. W jubileuszu wzięło udział prawie 300 osób.

Klub Senior+

Klub ten w 2022 r. prowadzony był przez Fundację Rozwoju Ekonomii Społecznej.

DZIAŁANIA MIAŁY NA CELU ZAPEWNIENIE WSPARCIA SENIOROM POPRZEZ PRZYGOTOWANIE DLA NICH OFERTY ZAJĘĆ PROZDROWOTNYCH, W ZAKRESIE AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ, A TAKŻE OFERTY ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH, REKREACYJNYCH I OPIEKUŃCZYCH, W ZALEŻNOŚCI OD POTRZEB.

W ramach działalności klubu seniorom była udostępniana infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu. Angażowano ich również w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. **Udział w zajęciach był bezpłatny.**

W 2022 r. z usług klubu korzystało systematycznie 150 seniorów, dla których zorganizowano m.in.:

- **zajęcia o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, towarzyskim** – z komunikacji społecznej i rozwoju osobistego;
- **spotkania ze specjalistami w celu stałej edukacji seniorów** – m.in. ze specjalistami z zakresu rehabilitacji, zdrowia, urody, bezpieczeństwa, a także z ludźmi różnych pasji;
- **grupy hobbystyczne** – zajęcia kulinarne, taneczne oraz gry towarzyskie, działania w ramach wolontariatu międzypokoleniowego;
- **Punkt Pomocowy, w którym udzielano informacji na temat możliwości wsparcia seniorów w zakresie realizacji podstawowych/ bytowych potrzeb** (w codziennych czynnościach takich jak utrzymanie czystości, zakupy, sprawy urzędowe itp.).

Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych

W Tychach funkcjonują trzy Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych – prowadzone przez organizacje pozarządowe i współfinansowane przez miasto, które działają przy placówkach wsparcia dziennego dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, dając możliwość integracji międzypokoleniowej. Dzięki wspólnym działaniom przełamywane są stereotypy na temat osób starszych, a także zmienia się sposób myślenia o starości wśród dzieci i młodzieży. Osoby prowadzące zajęcia oraz uczestnicy dążą do tworzenia więzi międzypokoleniowych i nawiązywania trwałych relacji młodzi-seniorzy.

Srebrna Linia

To numer telefonu, pod którym dyżurowali specjaliści udzielający seniorom różnego rodzaju porad. Dzwoniąc pod numer 793 516 516, osoby starsze mogły uzyskać np. wsparcie psychologiczne, informacje o wydarzeniach i ciekawych inicjatywach dla seniorów, drobne doradztwo prawne. Dodatkowo w ramach infolinii udzielane były także informacje o dostępności i możliwości zarezerwowania leków w aptekach na terenie miasta, jak również informacje pomocne w rozwiązywaniu problemów z obsługą telefonu komórkowego czy komputera.

Program edukacyjno -integracyjno-rehabilitacyjny

Od 2001 r. Tychy realizują program edukacyjno-integracyjno-rehabilitacyjny w formie stacjonarnej bądź wyjazdowej dla osób starszych, samotnych, a także z niepełnosprawnościami. Jego głównym celem jest podtrzymywanie aktywności życiowej, poprawa jakości życia seniorów, propagowanie idei aktywnej starości oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W 2022 r. w ramach programu organizowane były m. in. wyjazdy integracyjne oraz zajęcia plenerowe na terenie ogródków działkowych, a także zajęcia edukacyjne z zakresu profilaktyki zdrowia. W ramach programu odbywają się również zajęcia komputerowe i rehabilitacyjne, zgodne z zainteresowaniami uczestników i dostosowane do ich stanu zdrowia.

11.02.
Nieodpłatna pomoc prawna

Zgodnie z Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej w Tychach w 2022 r. działało 5 punktów nieodpłatnej pomocy, w tym 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i 2 punkty poradnictwa obywatelskiego. Zostało udzielonych 2477 porad.

Nieodpłatnych porad prawnych udzielili:

- adwokaci Okręgowej Rady Adwokackiej w Katowicach – 545 udzielonych porad;
- radcy prawni z Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach – 469 udzielonych porad;
- organizacje pozarządowe m.in. Stowarzyszenie DOGMA z Katowic – 604 udzielone porady.

Punkty nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego prowadzone są przez:

- organizację pozarządową Stowarzyszenie Sursum Corda z Nowego Sącza – 508 udzielonych porad;
- organizację pozarządową Stowarzyszenie DOGMA z Katowic – 351 udzielonych porad.

Od początku roku wszystkie punkty działały w trybie hybrydowym, to znaczy że porady mogły być udzielane stacjonarnie oraz za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania punktów można znaleźć na stronie Biuletynu Informacji Publicznej pod adresem: https://bip.umtychy.pl/nieodplatna-pomoc-prawna.

Zadanie koordynowane jest przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia.

11.03.

Działania na rzecz konsumentów

11.03.1 Edukacja

Edukacja konsumencka stanowi jedno z ważniejszych zadań Miejskiego Rzecznika Konsumentów. Realizowane przez rzecznika działania w tym zakresie przybierają formę bezpośrednich spotkań z konsumentami (warsztaty, konferencje, szkolenia), publikacji zamieszczanych w prasie, mediach społecznościowych, na stronie internetowej rzecznika, przygotowywaniu własnych materiałów edukacyjnych (ulotek, plakatów), a także publikacji wydawanych przez inne instytucje konsumenckie.

Kampania „Kupuję z głową”

Kampania obejmowała działania edukacyjne za pośrednictwem profilu rzecznika na Facebooku m.in.: rebusy z nagrodami dla najmłodszych, krzyżówki z nagrodami dla nieco starszych, cykl porad konsumenckich, konkursy dla przedsiębiorców w trosce o zapewnienie procedur zgodnych z przepisami prawa.

W Światowy Dzień Konsumenta w Centrum Handlowym Gemini Park Tychy 19 marca 2022 r., przy okazji zakupów, w specjalnie zaaranżowanej na tę okazję przestrzeni konsumenci mieli możliwość uzyskania bezpłatnej porady pracowników biura rzecznika w Tychach z zakresu prawa konsumenckiego. Podczas spotkania klienci dowiedzieli się m.in., jak reklamować wadliwy towar, czy można zwrócić nietrafiony prezent, co zrobić, gdy biuro podróży nie wywiązało się z umowy, jak zwrócić towar zakupiony w sklepie internetowym oraz jak zrezygnować z zakupu towaru nabytego podczas tzw. „pokazu”. Każdy konsument, który skorzystał z konsultacji uzyskał Certyfikat Świadomego Konsumenta, ulotki edukacyjne z wielu dziedzin prawa konsumenckiego oraz upominek. W różnych miejscach centrum handlowego zamieszczono informacje z poradami z zakresu prawa konsumenckiego. Spotkanie było również okazją do zrobienia sobie zdjęcia z „dymkami” zawierającymi zabawne konsumenckie hasła

Kampania pod hasłem „Kupuję z głową” realizowana była przez miasto w marcu. Jej celem było przybliżenie działalności rzecznika i zakresu usług, porad, pomocy, z jakich bezpłatnie może skorzystać każdy konsument w Tychach. Punktem kulminacyjnym, który cieszył się największym zainteresowaniem, było spotkanie „Ekipy rzecznika” z konsumentami w Galerii Handlowej Gemini. Komiksowa czarno-biała grafika zwracała uwagę, a w przestrzeni galerii stanęły postaci „niezadowolonych” konsumentów z tektury. Spójność wizerunkowa połączyła reklamę na plakatach, ulotkach, nośnikach multimedialnych, grafikach do social mediów i ubraniach *„Ekipy rzecznika”* oraz torbach z hasłem kampanii.

Szeroko prowadzona akcja informacyjno-wizerunkowa przyczyniła się do większej rozpoznawalności instytucji Miejskiego Rzecznika Konsumentów

Wirtualna edukacja

Ważnym elementem edukacyjnym są informacje publikowane na stronie internetowej rzecznika: **www.konsument.umtychy.pl.** Dużą popularnością cieszą się udostępnione wzory pism do pobrania i samodzielnego uzupełnienia. W 2022 r. na stronie internetowej rzecznika opublikowano łącznie 4 artykuły.

Po utworzeniu w 2020 r. profilu rzecznika na portalu społecznościowym Facebook, w 2022 r. kontynuowano działania w tym zakresie. Jest to pierwszy taki profil utworzony wśród rzeczników na Śląsku i prawdopodobnie 5 w kraju.

Największą popularnością cieszyły się informacje z zakresu finansów, szczególnie wcześniejszej spłaty kredytów (ponad 13 tysięcy wyświetleń) oraz wyliczenia zwrotu związanych z tym opłat okołokredytowych. W 2022 r. na profilu opublikowano łącznie 100 wpisów.

W 2022 r. na profilu rzecznika pojawiły się także cykle porad, m.in dotyczących organizacji wyjazdów wakacyjnych czy bezpiecznych zakupów w trakcie *black friday* oraz *cyber monday*.

Edukacja seniorów, młodzieży i dzieci:

- konferencja Bezpieczny Senior w Tychach,
- stała współpraca z Dziennym Domem Pomocy Społecznej WRZOS,
- cykl zajęć z uczniami tyskich szkół w Szkole Podstawowej nr 36 i 37

W 2022 R. MIEJSKI RZECZNIK KONSUMENTÓW UDZIELIŁ:

- **1791 porad ustnych,**
- **404 porad pisemnych,**
- **426 wystąpień,**

Pisma procesowe – w 2022 r. przygotowano dla konsumentów 27 pozwów i innych pism procesowych. Wnioski o ukaranie – złożono 7 wniosków o przesłuchanie przedsiębiorcy przez policję, tylko w 1 sprawie wystąpiono do organów ścigania z wnioskiem o ukaranie.

Interwencje w indywidualnych sprawach konsumenckich

Interwencje w indywidualnych sprawach konsumenckich dotyczyły głównie usług telekomunikacyjnych, turystycznych, ubezpieczeniowych oraz z sektora energetycznego. W 2022 r. rzecznik skierował łącznie 426 wystąpień do przedsiębiorców. W 2022 r. interwencje doprowadziły do polubownego zakończenia sporu z przedsiębiorcą w 52% spraw zakończonych na dzień sporządzenia raportu.

Porady i informacje prawne

Poza poradami udzielanymi telefonicznie oraz osobiście w biurze rzecznika, dużym zainteresowaniem nadal cieszą się pozostałe formy kontaktu: pisemne, elektroniczne, za pośrednictwem platformy ePUAP, a także za pośrednictwem komunikatora Messenger. Realizując obowiązek wykonywania bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej Miejski Rzecznik Konsumentów w Tychach udzielił w 2022 r. 2195 porad.

11.04.

Punkt Wsparcia Dla Cudzoziemców

Punkt Wsparcia dla Cudzoziemców powstał w 2021 r. w ramach współpracy Urzędu Miasta Tychy z organizacją pozarządową. W ramach punktu realizowane były m. in.: kurs języka polskiego dla dzieci i dorosłych, konsultacje w zakresie legalizacji pracy i pobytu, lekcje uzupełniające z historii i kultury Polski, pomoc psychologiczna, tematyczne spotkania integracyjne, wydarzenia kulturalne. W związku z konfliktem zbrojnym, który rozpoczął się w lutym 2022 r. w Ukrainie, zorganizowano w ramach placówki punkt informacyjny dla uchodźców przebywających w Tychach. Do jego zadań należało m.in.: kierowanie uchodźców do miejsc noclegowych, miejsc wydających żywność, środki higieny osobistej i odzież. Obsługiwano także infolinię pod numerem telefonu 885 531 713. Z ramienia UM Tychy zadanie koordynował Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia.

11.05.

Przeciwdziałanie bezrobociu

W związku z sukcesywnym znoszeniem obostrzeń pandemicznych w 2022 r. można zauważyć polepszenie sytuacji na rynku pracy w porównaniu z rokiem poprzednim. Zmniejszenie restrykcji dotyczących obostrzeń z powodu pandemii przełożyło się na większe zainteresowanie pracodawców korzystaniem ze wsparcia urzędu przy tworzeniu nowych miejsc pracy. Odzwierciedleniem tej sytuacji jest większa liczba zaktywizowanych osób bezrobotnych w 2022 r.

Analizując dane statystyczne można zauważyć, że od początku 2022 r. (z wyłączeniem sierpnia) utrzymuje się tendencja spadkowa liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Na koniec 2022 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach było zarejestrowanych 1059 bezrobotnych mieszkańców miasta Tychy. W porównaniu do grudnia 2021 r. nastąpił spadek zarejestrowanych osób o 262 (20%). Analogicznie sytuacja kształtowała się w przypadku stopy bezrobocia w mieście Tychy. W porównaniu do końca 2021 r. zmniejszyła się o 0,4 punktu procentowego i na koniec 2022 r. wyniosła 1,7%.

W sumie w 2022 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowało się 3 098 osób, w tym 1 681 kobiet. Wyrejestrowanych zostało 3 360 osób bezrobotnych, w tym 1 815 kobiet.

STOPA BEZROBOCIA W TYCHACH W LATACH 2020-2022:

- **2020 – 3,0%**
- **2021 – 2,1%**
- **2022 – 1,7%**

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA w LATACH 2020-2022

- **2020 – 9,3%**
- **2021 – 6,7%**
- **2022 – 9,5%**

Najczęstsze powody wyrejestrowania z ewidencji osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach:

- **podjęcie pracy** – 1 688 osób (976 kobiet), co stanowi 50,2% ogółu wyrejestrowanych, w tym refundowane miejsca pracy – 270 osób (159 kobiet);
- **niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy** – 817 osób (358 kobiet), co stanowi 24,3% ogółu wyrejestrowanych;
- **dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego** 268 osób (174 kobiety), co stanowi 8,0% ogółu wyrejestrowanych;
- **odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** – 103 osoby (47 kobiet), co stanowi 3,1% ogółu wyrejestrowanych;
- **nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego** 20 osób (11 kobiet), co stanowi 0,6% ogółu wyrejestrowanych.

Liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy

W 2022 r. pracodawcy zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach **10 084 wolne miejsca pracy – to mniej o 771 miejsc** niż w 2021 r., w którym było ich 10 855.

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w ramach środków finansowych przeznaczonych na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia

Limit środków na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia w 2022 r. wyniósł 9 524 393,16 zł, w tym:

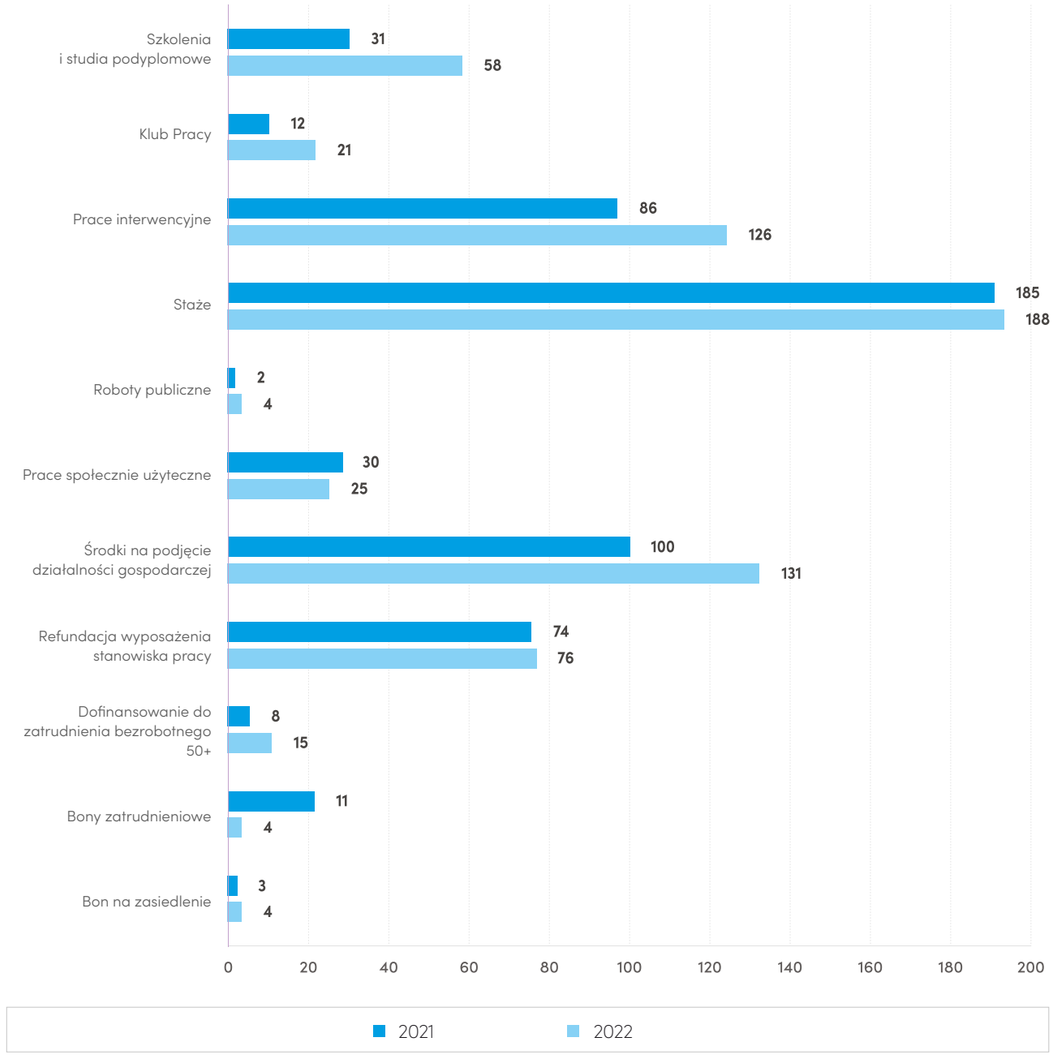
- Fundusz Pracy – **5 629 232,28 zł;**
- Program ***„Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku +30 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach”***, współfinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) – **1 982 304,69 zł;**
- Program ***„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim”*** współfinansowany ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) – **1 912 856,19 zł.**

W związku z mniejszymi restrykcjami dotyczącymi obostrzeń z powodu pandemii oraz większym zainteresowaniem pracodawców spowodowanym stabilizacją rynku pracy w 2022 r. zaktywizowano więcej osób bezrobotnych w ramach dostępnych środków niż w 2021 r.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Tychach w 2022 r. otrzymał środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w kwocie 68 134,10 zł. W ramach posiadanych środków 3 osoby z niepełnosprawnością otrzymały wsparcie. Jedna z osób skierowana została do odbycia stażu, kolejna otrzymała dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, a trzecia podjęła zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

WYKRES 11.1.

Aktywizacja osób bezrobotnych w latach 2021-2022

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Limit środków na kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy wyniósł w 2022 r. 1 762 311,90 zł. Z kształcenia zawodowego finansowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach ze środków z KFS skorzystało 615 pracowników i pracodawców.

Zatrudnienie cudzoziemców

- **Zarejestrowano 3 562 oświadczenia** o powierzeniu pracy cudzoziemcowi, z czego w przeważającej większości dla obywateli Ukrainy.
- **Wydano 12 zezwoleń na pracę** sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Wydano 252 informacje starosty** na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi, obejmującą obywateli polskich i cudzoziemców zarejestrowanych jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

Odnotowany spadek liczby składanych oświadczeń w stosunku do roku ubiegłego związany jest z wybuchem konfliktu zbrojnego w Ukrainie oraz obowiązującymi przepisami prawa, które automatycznie przedłużają możliwość pobytu i legalnej pracy obywatelom Ukrainy. Powiatowy Urząd Pracy w Tychach otrzymał od podmiotów powierzających pracę obywatelom Ukrainy 2 576 powiadomień o podjęciu pracy. Najczęściej zgłaszane stanowiska pracy to: operator wózka widłowego, montażysta, kontroler jakości, operator produkcji, pakowacz ręczny, operator maszyn i urządzeń, pracownik restauracji, kierowca, robotnik prac prostych, pracownik budowlany, kelner.

DECYZJE W 2022 r.

Liczba wydanych decyzji – 9 486

Zakres wydawanych decyzji:

- uznanie za osobę bezrobotną,
- odmowa przyznania prawa do zasiłku,
- przyznanie prawa do zasiłku,
- przyznanie stypendium,
- przyznanie dodatku aktywizacyjnego,
- utrata statusu osoby bezrobotnej,
- utrata prawa do zasiłku,
- utrata prawa do stypendium,
- utrata dodatku aktywizacyjnego,
- odmowa wpisu do ewidencji oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi,
- rozłożenie na raty lub umorzenie nienależnie pobranych świadczeń, zwrotu refundacji oraz jednorazowo przyznanych środków

Programy miejskie – powiatowe realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach w 2022 r.

Działania umożliwiające osobom niepełnosprawnym włączenie się w aktywne życie zawodowe

- **Zamieszczanie** przydatnych linków z adresami stron, gdzie znajdują się oferty pracy, porady i informacje dla osób niepełnosprawnych.
- **Realizacj**a poradnictwa zawodowego.
- **Organizowanie** spotkań doradców zawodowych z rodzicami oraz uczniami szkół specjalnych i z oddziałami integracyjnymi w celu zwiększenia świadomości dotyczącej planowania kariery zawodowej zgodnie z potrzebami rynku pracy.
- **Udzielanie wsparcia** uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych specjalnych i z oddziałami integracyjnymi w wyborze zawodu zgodnie z predyspozycjami i preferencjami zawodowymi.
- **Umożliwienie nabycia,** podniesienia, uzupełnienia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.
- **Świadczenie usługi pośrednictwa pracy.**
- **Wspieranie przedsiębiorczości** poprzez dostęp do informacji zawodowej oraz udzielenie wsparcia finansowego na podjęcie działalności gospodarczej.
- **Pomoc w finansowaniu** zadań ustawowych powiatu dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Wspieranie działań sprzyjających rozwojowi otwartego rynku pracy przyjaznego osobom niepełnosprawnym poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz edukowanie pracodawców

- **Aktualizacja** strony internetowej PUP Tychy na temat zatrudniania osób niepełnosprawnych.
- **Zamieszczanie** informacji o projektach i innych przedsięwzięciach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych przez jednostki zewnętrzne.
- **Zapewnienie** wsparcia finansowego w ramach posiadanych środków przy organizacji nowych miejsc pracy u pracodawców.
- **Zapewnienie** wsparcia finansowego w ramach posiadanych środków przy organizacji staży.
- **Umożliwienie** nabycia, podniesienia, uzupełnienia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.

Program *„Praca dla Seniora”*

W dniach 5-6 grudnia 2022 r. zostały przeprowadzone dwudniowe warsztaty w ramach programu *„Praca dla Seniora”*. W trakcie spotkań przedstawiono aktualną sytuację na rynku pracy, omówiono zasady redagowania dokumentów aplikacyjnych, poruszono temat dotyczący rekrutacji dokonywanych przez pracodawców, w tym e-rekrutacji. **Przeprowadzone przez doradców zawodowych zajęcia umożliwiły praktyczną naukę wyszukiwania ofert pracy zamieszczonych w internecie. W programie udział wzięło 6 seniorów.**

„Szybki powrót” – przeciwdziałanie skutkom pandemii wirusa SARS-CoV-2

Celem zadania było zwiększenie **możliwości zatrudnienia osób pozostających bez pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach jako osoby bezrobotne,** w tym w szczególności osób, które pozostają poza rynkiem pracy w wyniku negatywnych skutków pandemii wirusa SARS-CoV-2, zamieszkujących Miasto Tychy i powiat bieruńsko-lędziński. W szczególności realizowane jest ono poprzez wsparcie udzielane w ramach pośrednictwa pracy, również z wykorzystaniem subsydiowanych ofert pracy. Podjęto działania mające na celu promocję wśród pracodawców zatrudnienia osób bezrobotnych, w tym również z możliwością wykorzystania refundowanych form zatrudnienia. **W ramach prac interwencyjnych oraz bonów zatrudnieniowych zatrudnienie pozyskało 10 osób bezrobotnych**.

Promowanie kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy

Działania polegały na upowszechnianiu informacji na temat sytuacji na rynku pracy oraz zapotrzebowania na zawody i wsparciu uczniów w wyborze zawodu zgodnie z predyspozycjami i preferencjami zawodowymi. W marcu 2022 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tychach został zaproszony do udziału w projekcie *„Świadomy zawód – zwolnieni z teorii”* realizowanym przez Zespołu Szkół nr 5 w Tychach. Doradca zawodowy urzędu pracy wygłosił prelekcję na temat lokalnego rynku pracy. Projekt kierowany był do uczniów klas ósmych tyskich szkół podstawowych w związku z wyborem dalszego kierunku kształcenia. Ponadto doradcy zawodowi urzędu w kwietniu i w grudniu 2022 r. przeprowadzili zajęcia warsztatowe w Szkole Podstawowej im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego Społecznego Towarzystwa Oświatowego (STO) na temat rynku pracy, metod poszukiwania pracy, autoprezentacji oraz barometru zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W kwietniu 2022 r. Młodzieżowe Centrum Kariery w Tychach zorganizowało Wiosenne Targi Pracy skierowane do młodzieży kończącej naukę w szkole średniej. Do udziału w targach zaproszony został Powiatowy Urząd Pracy w Tychach.

Program *„Poznaj swój zawód"*

Powiatowy Urząd Pracy w Tychach włącza się w orientację zawodową dla młodzieży ósmych klas inicjując program *„Poznaj swój zawód”*. Polega on na krótkich relacjach przedstawicieli zawodów, omawiających warunki pracy, wykonywane zadania

oraz potrzebne kompetencje. Prezentowane zawody to m.in.: laborant, mechanik, elektryk, informatyk, logistyk, kucharz, kelner, pracownik budowlany.

Program *„Trafny wybór”*

W maju i w czerwcu 2022 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tychach realizował program planowania kariery edukacyjnej i zawodowej *„Trafny wybór”*. Celem programu było wsparcie uczniów w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia i planowania kariery zawodowej poprzez praktyki zawodowe. Realizacja programu była możliwa dzięki uprzejmości lokalnych przedsiębiorców, którzy z dużym zaangażowaniem i odpowiedzialnością włączyli się do działań i przyjęli uczniów na praktyki, umożliwiając tym samym młodzieży kontakt z realnym środowiskiem pracy. W programie wzięło udział 70 uczniów klas II i III liceum ogólnokształcącego. Odbyli oni praktyki w wybranych przez siebie zawodach, m.in.: sędzia, radca prawny, lekarz weterynarii, informatyk, grafik komputerowy, programista, nauczyciel języka obcego, menedżer muzyczny, pracownik biurowy, fotograf, tatuażysta, architekt, prawnik.

Tyskie Targi Pracy i Przedsiębiorczości

W maju i w październiku 2022 r. odbyły się na Stadionie Miejskim w Tychach Tyskie Targi Pracy i Przedsiębiorczości. Organizatorami byli: Urząd Miasta Tychy, Okręgowa Izba Przemysłowo-Handlowa w Tychach, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna Podstrefa Tyska, Cech Rzemiosł i Przedsiębiorczości w Tychach oraz Powiatowy Urząd Pracy w Tychach. W obu wydarzeniach wzięło udział około 1 400 osób, a 85 lokalnych pracodawców zaprezentowało około 1 600 wolnych miejsc pracy. Formuła targów została przygotowana tak, by nie tylko była to okazja do zapoznania się z ofertami pracy, ale również do promocji przedsiębiorczości. Do dyspozycji odwiedzających byli m.in. pracownicy Urzędu Skarbowego w Tychach i Zakładu Ubezpieczeń. Ponadto podczas targów można było zasięgnąć informacji na temat założenia własnej działalności gospodarczej.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach w ramach Tarczy Antykryzysowej w 2022 r.

Powiatowy Urząd Pracy w 2022 r. przyjmował wnioski dotyczące wsparcia przedsiębiorców w ramach Tarczy Antykryzysowej. Z przyznanego limitu środków wsparcia udzielono 5 przedsiębiorcom na łączną **kwotę 25 000 zł.**

11.06.

Działalność gospodarcza

Statystyka w zakresie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG)

W 2022 r. przedsiębiorcy złożyli 2825 wniosków do CEiDG w Urzędzie Miasta Tychy, w tym:

- **351** o założenie działalności gospodarczej;
- **1427** dotyczyło zmiany we wpisie;
- **38** zmiany z zakończeniem;
- **501** zmiany z zawieszeniem;
- **207** zmiany ze wznowieniem;
- **301** dotyczyło zakończenia działalności gospodarczej.

TABELA 11.1.

Liczba wniosków złożonych przez przedsiębiorców do CEiDG w Urzędzie Miasta Tychy w latach 2021 i 2022[6]

Typ wniosku	2021 r.	2022 r.
Zmiana ze wznowieniem	205	207
Zmiana z zawieszeniem	449	501
Zmiana wpisu w CEiDG	1 671	1 427
Zmiana z zakończeniem	44	38
Zakończenie działalności gospodarczej	338	301
Założenie działalności gospodarczej	328	351

Z danych wynika, że 351 przedsiębiorców złożyło w 2022 r. w Urzędzie Miasta w Tychach wniosek o wpis do CEiDG. Na 351 złożonych w urzędzie wniosków o rozpoczęcie działalności gospodarczej, 51 złożyli cudzoziemcy (32 – obywatele Ukrainy, po 3 – obywatele Szwecji, Hiszpanii i Francji, po 2 – obywatele Niemiec i Słowenii, po 1 – obywatele Białorusi, Holandii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Finlandii oraz Austrii).

Wydane zezwolenia, kontrole punktów sprzedaży alkoholu, i umowy zawarte na reklamy

W 2022 r. wydano 300 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży. 134 zezwolenia na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych oraz 3 zezwolenia tzw. cateringowe, wydawane przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę.

Wpływy do budżetu miasta w 2022 r. za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 3 056 566,32 zł.

Pracownicy Wydziału Ewidencji Działalności Gospodarczej wspólnie ze strażą miejską i członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili w 2022 r. kontrole w 28 punktach sprzedaży napojów alkoholowych w mieście.

Reklamy

Na dzień 31 grudnia 2022 r. zawarte były 22 umowy na reklamy, **w tym 15 umów z płatnością roczną i 7 z płatnością miesięczną.**

[6] opracowanie własne Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej UM Tychy, na podstawie raportów z CEIDG: R024 Liczba złożonych wniosków przez pracowników gminy

11.07.

Działania miasta na rzecz przedsiębiorców

Program *„Tyska Baza Rzemieślników"*

Program wprowadzono Zarządzeniem nr 0050/303/22 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 23 sierpnia 2022 r. w sprawie Programu „Tyska Baza Rzemieślników", i jest realizowany od września 2022 r. „Tyska Baza Rzemieślników" to program mający na celu stworzenie internetowej bazy zakładów tradycją, dotarcie do osób, które swojej codziennej pracy oferują produkty usługi będące dziełem ich rąk talentu. Jego ideą jest wsparcie lokalnych rzemieślników, którzy nie zawsze mają możliwości promowania swojej działalności czy produktów. Baza ułatwi mieszkańcom miasta znalezienie rzemieślników, którzy m.in. wykonają/naprawią obuwie, zrobią poprawki krawieckie, zaoferują unikalne wyroby. Program ten ma przyczynić się do promocji ochrony cennych zawodów rzemieślniczych jeszcze większej rozpoznawalności firm prowadzonych przez rzemieślników, ich zakładów warsztatów działających na terenie naszego miasta. Obiekty z Tyskiej Bazy Rzemieślników dostępne są na stronie:

https://umtychy.pl/tyscyrzemieslnicy

Została uruchomiona strona internetowa poświęcona projektowi wraz z mapą obiektów Tyskiej Bazy Rzemieślników i formularzem do zgłoszeń. Przygotowano, ulotki oraz naklejki do oznaczania lokali będących w bazie. Sukcesywnie na stronie internetowej oraz w miejskich mediach społecznościowych publikowane są reportaże i osobach, które znalazły się w bazie.

Dzień Przedsiębiorcy

14 września 2022 r. zorganizowano Dzień Przedsiębiorcy. To czwarte takie spotkanie przygotowane z myślą o przedsiębiorcach, ale również osobach zainteresowanych rozpoczęciem prowadzenia własnej działalności. Do tej pory Dzień Przedsiębiorcy odbywał się w Urzędzie Miasta w Tychach, w 2022 r. zorganizowano go w Pasażu Kultury Andromeda. Do dyspozycji zainteresowanych byli specjaliści, którzy udzielali porad i informacji m.in. o: procedurze rejestracji działalności gospodarczej, wyborze formy opodatkowania, dofinansowaniach na podjęcie działalności gospodarczej, opłacaniu składek społecznych i zdrowotnych z tytułu prowadzenia działalności, możliwościach dofinansowania na podnoszenie i nabywanie nowych kwalifikacji (szkolenia) i innych możliwościach wsparcia na zakładanie działalności gospodarczej.

W spotkaniu wzięli udział m. in. przedstawiciele ZUS, Urzędu Skarbowego, Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, Okręgowej Izby Przemysłowo-Handlowej, Funduszu Górnośląskiego, Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Katowicach, Fundacji Rozwoju Ekonomii Społecznej w Tychach, spółki Śródmieście w Tychach. Podczas Dnia Przedsiębiorcy odbyły się warsztaty dotyczące zasad podejmowania działalności gospodarczej. Można było również wziąć udział w prezentacji „Polska Strefa Inwestycji – jak uzyskać wsparcie dla biznesu". Prezentację poprowadzili pracownicy podstrefy tyskiej KSSE.

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. Podstrefa Tyska

KSSE Podstrefa Tychy rozpoczęła działalność w 1996 r. obszar objęty wówczas granicami SSE wynosił ponad 114 ha, obecnie jest to obszar o powierzchni ponad 333 ha.

Historycznie pierwszym inwestorem strefowym był japoński koncern Isuzu Motors Polska Sp. z o.o, który zainwestował na obszarze o powierzchni ponad 34 ha przy ul. Towarowej i otrzymał zezwolenie nr 3 z 29.04.1997 r. Inwestor zadeklarował realizację inwestycji o wartości 200 mln DEM i rozpoczęcie działalności operacyjnej w 1999 r. Jednocześnie warto dodać, że zezwolenie nr 1 na działalność w Podstrefie Tyskiej otrzymała firma Agora - wydawca „Gazety Wyborczej". Chronologicznie jedną z ostatnich inwestycji jest projekt firmy Zakład Produkcji Sprzętu Oświetleniowego ROSA - to zezwolenie strefowe nr 553 datowane na 2018r. Inwestor zadeklarował nakłady inwestycyjne o wartości łącznej minimum 62 mln zł i wzrost zatrudnienia o 30 osób oraz uzyskanie ogólnych zasobów pracy na poziomie 235 osób.

Aktualnie w Podstrefie Tyskiej prowadzi działalność 43 inwestorów, którzy wspólnie stworzyli około 15,5 tys. miejsc pracy. Największa liczba inwestorów jest zlokalizowana w rejonie ul. Fabrycznej, Towarowej, Cielmickiej, Przemysłowej, Strefowej i Cielmickiej, razem zajmują ok 86 ha. Obszar o największym zagospodarowanym areale przez jednego inwestora, to obszar na terenie którego znajduje się fabryka Stellantis (niegdyś FCA Poland) o powierzchni ponad 167 ha. Generalnie łączna powierzchnia zajmowana przez tego inwestora w Tychach to ponad 183 ha. Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości podmiotów działających na terenie KSSE, Podstrefy Tyskiej zamknęły się w roku 2022 kwotą ponad 41 mln zł.

Spośród największych pracodawców w Podstrefie Tyskiej wymienić można: Stellantis, Lear, Nexteer Automotive Poland, HUF, Boryszew S.A. o/ Maflow, Magna Car Top. KSSE i Podstrefa Tyska podejmują działania w kierunku tworzenia dedykowanych hubów dla rozwoju i akceleracji biznesu w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, odnawialnych źródeł energii czy gospodarki obiegu zamkniętego, W planach jest również stworzenie takiego miejsca w Tychach. W związku z utworzeniem w 2018r. Polskiej Strefy Inwestycji każdy przedsiębiorca spełniający kryteria ilościowe i jakościowe może uzyskać decyzję o wsparciu oraz ulgi w podatku PIT lub CIT i nie jest ograniczony geograficznie pierwotnymi granicami KSSE. W 2022r. wiceprezesem KSSE odpowiadającym m.in. za rozwój Podsrtefy Tyskiej został dr hab. prof. UE Rafał Żelazny, zastępując na stanowisku panią Ewę Stachurę-Pordzik.

CZĘŚĆ 12

Oświata w Tychach

12.01.

Oświata w Tychach

Struktura oświaty w mieście Tychy

Miasto Tychy w 2022 r. było organem prowadzącym 68 szkół i placówek oświatowych różnego typu funkcjonujących w 53 jednostkach organizacyjnych (rok szkolny 2022/2023), wśród nich były m.in. zespoły szkół i zespoły szkolno-przedszkolne. W 2022 r. Uchwałą nr XL/758/22 Rady Miasta Tychy z dnia 23 czerwca 2022 r. został utworzony Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Tychach, a w jego skład weszły Szkoła Podstawowa nr 6 im. Ks. Karola Palicy i Przedszkole nr 20 im. Karlika i Karolinki. W 24 szkołach podstawowych objętych edukacją było 9971 uczniów, a w 17 szkołach ponadpodstawowych 5124, do Państwowej Szkoły Muzycznej uczęszczało 175 uczniów. Łącznie we wszystkich szkołach publicznych funkcjonowały 733 oddziały klasowe. Do 136 oddziałów przedszkolnych w tyskich przedszkolach publicznych w 2022 r. uczęszczało łącznie 3152 dzieci. Miasto Tychy prowadzi także Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz dwa Młodzieżowe Domy Kultury.

Nauczanie zdalne

Rok 2022 w oświacie, podobnie jak rok wcześniejszy, rozpoczął się kształceniem w trybie zdalnym, mającym na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2. Nauka zdalna została wprowadzona od 20 grudnia 2021 r. do 9 stycznia 2022 r. (z wyłączeniem przedszkoli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek oświatowo-wychowawczych). Od 27 stycznia 2022 r. do rozpoczęcia ferii zimowych 14 lutego 2022 r. uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz wszystkich klas szkół ponadpodstawowych ponownie kształcili się na odległość (przedszkolaki i uczniowie klas I-IV szkół podstawowych kontynuowali w tym czasie naukę w trybie stacjonarnym). Doświadczenie zdobyte rok wcześniej pozwoliło prawidłowo organizować naukę dla uczniów pozostających w placówce, jak i przebywających na kwarantannie, mimo wyzwań organizacyjnych i dodatkowych zadań dla szkół.

Prace nad nową strategią oświatową miasta Tychy

W związku ze stałym dążeniem miasta Tychy do zapewnienia jak najwyższych standardów organizacji edukacji, opieki i wychowania w mieście, Miejskie Centrum Oświaty w Tychach podejmowało inicjatywy i działania mające na celu podniesienie jakości usług oświatowych. W MCO, szkołach i placówkach oświatowych wdrożono oprogramowanie kadrowe zintegrowane z systemem płacowym, co pozwoliło na wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów finansowych z wykorzystaniem podpisów elektronicznych. Ponadto włączono do obsługi wspólnej prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych, z wyłączeniem zamówień udzielonych przez te jednostki finansowanych ze środków publicznych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Zintensyfikowano w 2022 r. działania nad opracowaniem nowej strategii oświatowej dla miasta Tychy na kolejne lata. Punktem wyjścia dla określenia dalszych potrzeb i opracowania Strategii Oświatowej Miasta Tychy na lata 2023-2027+ była wieloaspektowa analiza dotycząca realizacji i efektów poprzedniej strategii. Projekt, opracowany przez Radę Dyrektorów Publicznych Szkół i Placówek Oświatowych prowadzonych przez Miasto Tychy, pod kierunkiem dyrektora Miejskiego Centrum Oświaty Doroty Gnacik, został poddany pod konsultacjez organizacjami pozarządowymi i podmiotami (wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w trybie Uchwały nr 0150/XLVI/1036/10 Rady Miasta Tychy z dnia 26 sierpnia 2010 r.) oraz z mieszkańcami miasta Tychy (w oparciu o Uchwałę Rady Miasta Tychy nr XXXII/617/21 z dnia 28 października 2021 r.).

Rekrutacje i nabory 2022

Wykonując zadania ustawowe w 2022 r. przeprowadzono rekrutacje na rok szkolny 2022/2023: do oddziałów przedszkolnych w przedszkolach i szkołach podstawowych, do klas pierwszych szkół podstawowych oraz klas siódmych dwujęzycznych w szkołach podstawowych. Rekrutacje w mieście Tychy były wspierane systemem elektronicznym NABO. Przeprowadzono również nabory do szkół ponadpodstawowych, w wyniku których w liceach ogólnokształcących uruchomiono 26 oddziałów, w technikach 22, natomiast w szkołach branżowych I stopnia 11.

W toku naboru uwzględniono także rekrutacje do 5 oddziałów przygotowawczych dla uczniów będących uchodźcami z Ukrainy. Na uwagę zasługuje fakt efektywnego naboru w roku szkolnym 2022/2023 32 uczniów do klasy pierwszej kształcącej w zawodzie elektryk w Branżowej Szkole I stopnia nr 1 w Zespole Szkół nr 4 w Tychach.

Sukcesem zakończyły się starania miasta Tychy i dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego im. Leona Kruczkowskiego mające na celu utworzenie oddziału z maturą międzynarodową w I Liceum Ogólnokształcącym im. Leona Kruczkowskiego. Sfinalizowano trwające od kilku lat procedury tworzenia tego typu klasy – Minister Edukacji i Nauki wydał zgodę z dnia 7 czerwca 2022 r. Nabór do oddziału z maturą międzynarodową odbył się w rekrutacji uzupełniającej. We wrześniu 2022 r. uczniowie po raz pierwszy rozpoczęli naukę w oddziale kończącym się możliwością uzyskania Dyplomu IB, który jest uznawany na wielu prestiżowych uczelniach na całym świecie.

Kadra

Struktura zatrudnienia pracowników pedagogicznych tyskich placówek oświatowych w 2022 r. wynosiła odpowiednio: **nauczyciele dyplomowani – 1 465,63 etatu (60,3%), nauczyciele mianowani – 405,15 etatu (16,7%), nauczyciele stażyści i kontraktowi (początkujący) 560,26 etatu (23%). Średnioroczne zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w tyskiej oświacie w 2022 r. wyniosło łącznie 693,37 etatu.**

Awans zawodowy nauczycieli

W 2022 r. powołano 60 komisji egzaminacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego oraz przeprowadzono postępowania egzaminacyjne – wszystkie z wynikiem pozytywnym. **Ponadto wydano 1 akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego na wniosek nauczyciela w związku z uzyskaniem wyższego poziomu wykształcenia (licencjat – magister).**

Konkursy na stanowiska dyrektorów szkół, przedszkoli i placówek oświatowych

Ogłoszono łącznie 20 konkursów na stanowiska dyrektorów szkół, przedszkoli i placówek oświatowych w trybie art. 63 ust 1 i 10 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 1082, z późn. zm.). **Powołano komisje konkursowe i zorganizowano konkursy. Po wygranych konkursach powierzono 18 dyrektorom kadencje zgodnie z przepisami na okres pięciu lat.** Na podstawie art. 63 ust. 1, 12 i 21 ww. Ustawy powierzono stanowiska dyrektora dwóm nauczycielom ustalonym przez organ prowadzący, po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną placówki oraz w porozumieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny – 1 dyrektorowi na okres trzech lat od 01.09.2022 r. do 31.08.2025 r., 1 dyrektorowi na okres czterech lat od 01.09.2022 r. do 31.08.2026 r.

W związku z wygaśnięciem lub rozwiązaniem umowy o pracę z dotychczasowym dyrektorem (w trakcie trwania roku szkolnego 2021/2022) w 4 przypadkach powierzono pełnienie obowiązków dyrektora wicedyrektorom. .

12.02.

Realizacja programów i projektów

Realizacja programów rządowych

„AKTYWNA TABLICA" – w ramach edycji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica" na lata 2020-2024 13 publicznych szkół (4 szkoły podstawowe i ponadpodstawowych) uzyskało w 2022 r. dofinansowanie w wysokości 221 689,48 zł. Zostało ono przeznaczone na zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych służących rozwijaniu szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli.

Wkład własny organu prowadzącego wyniósł 55 423,82 zł.

„LABORATORIA PRZYSZŁOŚCI" – kontynuowano program, którego celem jest wsparcie szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM, tj. nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka. W 2022 r. szkoły wydatkowały 2 048 505,15 zł na zakup pomocy służących rozwijaniu tych kompetencji, przydatnych w procesie dydaktycznym, zgodnie z zapotrzebowaniem szkoły i katalogiem wyposażenia, który obowiązywał uczestników programu.

„POZNAJ POLSKĘ" – miasto pozyskało dofinansowanie w kwocie 330 198,19 zł na realizację 36 szkolnych wycieczek edukacyjnych dla 13 szkół, w tym dla 8 szkół podstawowych i 5 szkół ponadpodstawowych (wkład własny stanowiły wkład gminy w wysokości 75 932,5387 oraz wkład rodziców w wysokości 95 620,58 zł).

RZĄDOWY PROGRAM POMOCY UCZNIOM NIEPEŁNOSPRAWNYM W FORMIE DOFINANSOWANIA ZAKUPU PODRĘCZNIKÓW, MATERIAŁÓW EDUKACYJNYCH I MATERIAŁÓW ĆWICZENIOWYCH

Dofinansowanie zakupu podręczników w 2022 r. w ramach Rządowego rogramu Pomocy Uczniom Niepełnosprawnym w latach 2020-2022 w formie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych stanowi dla uczniów formę pomocy materialnej o charakterze socjalnym na cele edukacyjne. W roku szkolnym 2022/2023 pomocą objęci byli uczniowie uczęszczający do branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego bądź technikum, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na: słabe widzenie, niesłyszenie, słabe słyszenie, autyzm (w tym zespół Aspergera), niepełnosprawność ruchową (w tym afazję), niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi (w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej), jak również uczniowie uczęszczający do szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy.

Łącznie w 2022 r. wsparcia udzielono 201 niepełnosprawnym uczniom tyskich szkół na kwotę 63 185,06 zł.

PROGRAM KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA DLA RODZIN „ZA ŻYCIEM"

W 2022 r. na realizację w mieście Tychy programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem" otrzymano dotację w wysokości 396 000 zł, z czego wykorzystano 360 543,77 zł. Program „Za życiem" realizowany był przez powołany przez Prezydenta Miasta Tychy Ośrodek Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczy, działający w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tychach. Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc w ramach programu kierowana jest do niepełnosprawnych dzieci w wieku od 0 roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz do ich rodzin.
Dzięki działaniom podejmowanym w ramach realizacji programu „Za życiem" w 2022 r. 223 dzieci skorzystało z 3 709 godzin dodatkowego wsparcia specjalistycznego logopedów, rehabilitantów, terapeutów integracji sensorycznej, pedagogów, psychologów i surdopedagogów.

PROJEKTY REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

W ramach programu „Erasmus+" zorganizowano projekty obejmujące w pełni opłacone wyjazdy zagraniczne, wizyty gości z zagranicy (Turcja, Serbia, Słowacja, Włochy i Hiszpania), szkolenia językowe, warsztaty oraz zakup sprzętu.

Wśród zrealizowanych programów znalazły się m.in.:

- ***„Erasmus+ Przemoc rówieśnicza? – NIE w mojej szkole!"*** – Szkoła Podstawowa nr 10;
- ***„Erasmus+ Tu i tam, angielski jest wszędzie"*** – Szkoła Podstawowa nr 13;
- ***„Erasmus+ EKO-Świadomi my dla przyszłości EKO-UE"*** – Szkoła Podstawowa nr 14;
- ***„Erasmus+ Klimat i zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego"*** – Szkoła Podstawowa nr 14
- ***„Erasmus+ Pełną parą w S. T. E. A. M."*** – Szkoła Podstawowa nr 18;
- ***„Erasmus+ 7 smaków – Portugalia od kuchni inspiracją dla przyszłych pracowników gastronomii i hotelarstwa"*** – Zespół Szkół nr 7;
- ***„Erasmus+ Curaçao – Karaibski sen spełnieniem marzeń kucharzy i hotelarzy Zespołu Szkół nr 7 w Tychach"*** – Zespół Szkół nr 7;
- ***„Erasmus+ Dwujęzyczność atut i wyzwanie"*** – Zespół Szkół nr 1.

Wśród zrealizowanych projektów znalazły się także m.in.:

- ***„Jeden zespół, wiele nauk, wspólny cel"*** – Szkoła Podstawowa nr 18. W 2022 r. w ramach projektu zorganizowano konkurs na logo nowego projektu. Zakupiono nagrody dla 4 uczniów. Termin zakończenia projektu to sierpień 2023 r.;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego ***„Nowa szkoła, nowe możliwości podniesienie jakości oferty edukacyjnej w Szkole Podstawowej nr 21 w Tychach".*** W ramach projektu w 2022 r. zrealizowano zajęcia rozwijające kompetencje matematyczne, przyrodnicze i językowe (język angielski). W zajęciach wzięło udział łącznie 73 uczniów z klas 2-7;
- ***„Mobilna kadra szkolna oknem na świat dla ucznia"*** oknem na świat dla ucznia – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4. W ramach projektu w 2022 r. nie dokonano żadnych wydatków. Planowany termin zakończenia projektu to 2024 r.;
- POWER ***„W poszukiwaniu inspiracji w Europie, by budzić szkołę"*** – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4. W ramach projektu w 2022 r. zorganizowano wyjazdy nauczycieli na kurs języka angielskiego (2 osoby na Islandię) oraz obserwacji zajęć (Job Shadowing) – wyjazd 5 nauczycieli do Niemiec i 5 nauczycieli do Szwecji. Projekt zakończono we wrześniu 2022 r.
- POWER ***„Świadome nauczanie i uczenie się dla potrzeb rynku pracy"*** – Zespół Szkół nr 4. W ramach projektu 2022 r. zorganizowano wyjazdy 8 nauczycieli do Hiszpanii w ramach obserwacji zajęć (Job Shadowing). W okresie kwiecień-maj 2022 r. zorganizowano wyjazd dwóch grup młodzieży (32 uczniów) i 3 nauczycieli do Portugalii oraz grupy 16 uczniów wraz z 2 nauczycielami do Włoch w ramach stażu zawodowego.
- Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki **„Pomiszmaszujmy razem"-** Zespół Szkół Nr 1- W ramach projektu w 2022 r. zorganizowano wyjazdy na Słowację 2 nauczycieli i 11 uczniów w listopadzie 2022 r.
- **„Staże zagraniczne uczniów i nauczycieli zawodowców z szóstki"** - Zespół Szkół nr 6 - W ramach projektu w 2022 r. zorganizowano wyjazd na staże listopad/grudzień 2022 r. - 15 uczniów i 2 opiekunów oraz wyjazd celem obserwacji zajęć (Job Shadowing) 1 nauczyciela do Bragi w Portugalii (listopad 2022 r.).
- **„Dobre wykształcenie - lepsza praca"**- Zespół Szkół Nr 4. W ramach projektu 2022 r. środki projektu wydatkowano na: studia podyplomowe i kursy dla 11 nauczycieli, zajęcia z doradztwa zawodowego dla uczniów, realizację staży zawodowych. Środki zostały także wydatkowane na dodatkowe zajęcia dla uczniów, przygotowujące do egzaminów zawodowych. Realizowano zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami - poniesiono koszty wynagrodzenia pedagoga prowadzącego zajęcia oraz sfinansowano 4 wycieczki w ramach zajęć.

INNE PROGRAMY

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego – wzmocnienie potencjału edukacyjnego

Miejskie Centrum Oświaty w Tychach przy współpracy z Wydziałem Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich we wrześniu 2022 r. rozpoczęło działania w celu przystąpienia do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020, osi priorytetowej XI „Wzmocnienie potencjału edukacyjnego", działanie 11.1 „Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego", poddziałanie 11.1.6 Wzrost dostępności do edukacji ogólnej dla uczniów z Ukrainy – tryb nadzwyczajny.

Celem głównym projektu jest wzrost dostępu do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnego 100 uczniów z Ukrainy, którzy wyemigrowali do Polski w związku atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, uczęszczających do tyskich szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących. Realizacja projektu 2022-2023 o wartości całkowitej 306 270 zł - kwota sprawdzana przez MCO, pozwoli na zniwelowanie barier edukacyjnych, społecznych i osobistych uczniów, na osiąganie wyższych wyników w nauce i ułatwi dostępność do wysokiej jakości edukacji ogólnej. Wykorzystanie zakupionego sprzętu (laptopów) korzystnie wpłynie na motywację uczniów do nauki i jakość pracy nauczycieli.

Międzynarodowy program powszechnej dwujęzyczności – dwujęzyczne dzieci

Dzięki przekazanym przez miasto Tychy środkom w wysokości 157 327, 68 zł dwadzieścia dwa tyskie przedszkola kontynuowały udział w **Międzynarodowym Programie Powszechnej Dwujęzyczności**. Programem objętych zostało 1431 dzieci w wieku 3-5 lat. Wychowankowie najmłodszych grup wiekowych poprzez codzienny kontakt z językiem angielskim, zabawy językowo-muzyczno-ruchowe i nauczanie równoległe do języka polskiego nabywają niezbędnych umiejętności pozwalających w sposób naturalny posługiwać się językiem obcym.

Dwujęzyczność poprawia koncentrację, podzielność uwagi i pamięć, rozwija zdolności analityczne i empatyczne oraz pogłębia wrażliwość kulturową i społeczną. W konsekwencji sprawia, że dzieci osiągają lepsze wyniki w nauce, lepiej adaptują się w społeczeństwie.

Przeprowadzone po zakończeniu pierwszego roku ewaluacje pokazały, że Program Powszechnej Dwujęzyczności spotkał się z pozytywnym przyjęciem zarówno przez nauczycieli, jak i dzieci i będzie kontynuowany w następnym roku szkolnym.

12.03.

Działania podejmowane na rzecz wsparcia kształcenia dzieci i uczniów

Szkolnictwo zawodowe

W 2022 r. w mieście Tychy wzmacniano pozytywny wizerunek kształcenia zawodowego, by zwiększyć jego prestiż w społeczeństwie. Został opracowany w formie elektronicznej „Informator o tyskich szkołach ponadpodstawowych na rok szkolny 2022/2023" dla uczniów klas ósmych, zawierający m.in. ofertę tyskich szkół zawodowych. Informator został udostępniony na tyskim Portalu Oświatowym oraz przesłany za pośrednictwem tyskich szkół podstawowych bezpośrednio do uczniów klas VIII. W 2022 r. prowadzone były działania związane z promocją szkolnictwa zawodowego również w formie wirtualnej, poprzez internet, media społecznościowe oraz publikacje artykułów w prasie i dystrybucję ulotek. Oferta szkolnictwa zawodowego jest ukierunkowywana na potrzeby rynku pracy.

W ramach promocji szkolnictwa zawodowego szkoły ponadpodstawowe organizowały dni otwarte, podczas których kandydaci mogli bezpośrednio zapoznać się ze szkołą. Dla zainteresowanych uczniów klas VIII oraz ich rodziców na stronach internetowych szkół zamieszone były opisy zawodów, w których prowadzone jest kształcenie, opisy projektów zawodowych realizowanych w szkole, sukcesy uczniów i absolwentów oraz szczegółowe informacje na temat warunków przyjęcia do szkoły i terminów rekrutacji. Zainteresowanym rodzicom umożliwiono również kontakt z dyrekcją szkoły oraz z nauczycielami za pośrednictwem łączy telekomunikacyjnych.

Od czerwca 2022 r. w Zespole Szkół nr 1 uruchomiony został ośrodek egzaminacyjny dla zawodów technik analityk i technik ochrony środowiska. Dzięki dofinansowaniu ze środków budżetowych miasta szkołę wyposażono w laboratoria zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi.

Szkoły zawodowe podejmowały różnorodne działania, np. organizowanie przez nauczycieli przedmiotów zawodowych wycieczek edukacyjnych i pokazów zawodowych w celu zapoznania z nowoczesnymi technologiami oraz z rzeczywistymi warunkami pracy; organizowanie szkoleń/kursów dla uczniów umożliwiających uzyskanie kompetencji przydatnych na danym stanowisku pracy; spotkania z lokalnymi pracodawcami, które przybliżają przyszłym pracownikom wymagania nowoczesnego rynku pracy; promocja kierunków kształcenia wśród uczniów szkół podstawowych w ramach realizacji projektu *„Poznaj swój zawód"*, organizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach; udział uczniów w konkursach branżowych, projektach edukacyjnych oraz warsztatach prowadzonych przez specjalistów branżowych; organizacja olimpiad i konkursów z wiedzy i umiejętności zawodowych; współpraca ze szkołami podstawowymi; realizacja doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego; doskonalenie nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym organizowanie szkoleń branżowych.

Tematyka preorientacji zawodowej była realizowana w szkołach zgodnie z ramowymi planami nauczania (doradztwo zawodowe).

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA, realizując działania w zakresie doradztwa zawodowego dla uczniów, wzorem lat ubiegłych zaprosiła uczniów klas VIII szkół podstawowych do udziału w projekcie *„Twoje predyspozycje i preferencje zawodowe"*. W ramach projektu odbyły się 2-godzinne zajęcia z doradcami zawodowymi, mające na celu pomoc uczniom w wyborze dalszej ścieżki kształcenia, w szczególności zachęcenie uczniów posiadających odpowiednie predyspozycje do wyboru dalszego kształcenia w szkołach technicznych. Projekt jest formą wsparcia edukacji tyskich uczniów w ramach wieloletniej współpracy miasta z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną SA. Zajęcia zostały przeprowadzone we wszystkich szkołach podstawowych.

Pracodawcom młodocianych pracowników przyznano dofinansowania dofinansowania za wyszkolenie i praktyczne przygotowanie uczniów kształcących się w danym zawodzie – **wydano 47 decyzji**.

Wsparcie materialne dla uczniów w trudnej sytuacji materialnej

Uczniom spełniającym wymagania przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków z budżetu państwa (80%) i budżetu jednostki samorządu terytorialnego (20%), przyznawanej w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego. W 2022 r. wydano 138 decyzji przyznających stypendium szkolne, w tym 14 decyzji przyznających stypendium szkolne uchodźcom z Ukrainy. W całym roku nie przyznano stypendium szkolnego 55 uczniom ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Na podstawie pozytywnych decyzji i złożonych przez wnioskodawcę dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków na cele edukacyjne wypłacono stypendia szkolne stanowiące refundację tych wydatków o wartości 108 443, 89 zł.

Uczniowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego (np. zgon żywiciela rodziny, nagła ciężka choroba, utrata pracy przez rodzica, zniszczenie mienia wskutek klęski żywiołowej itp.), można przyznać zasiłek. W 2022 r. na podstawie pozytywnych decyzji 26 uczniom, w tym 10 uchodźcom z Ukrainy, wypłacono jednorazowe zasiłki szkolne w wysokości 620 zł. Łącznie wydano na nie w 2022 r. 16 120 zł.

TABELA 12.1.

Liczba wypłaconych stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych.[7]

Odbiorcy świadczeń	STYPENDIA SZKOLNE		ZASIŁKI SZKOLNE	
	Liczba uczniów	Kwota wypłaconych stypendiów szkolnych	Liczba uczniów	Kwota wypłaconych zasiłków szkolnych
Uczniowie z Polski	120	**107 328,52 zł**	16	**9 920,00 zł**
Uchodźcy z Ukrainy	3	**1 115,37 zł**	10	**6 200,00 zł**
RAZEM	123	**108 443,89 zł**	26	**16 120,00 zł**

Wyrównywanie szans edukacyjnych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Tygodniowa liczba godzin pomocy psychologiczno-pedagogicznej przeznaczonej na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych i z dysfunkcjami rozwojowymi, dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, według stanu na dzień 31.12.2022 r. wyniosła tygodniowo odpowiednio: 1253 godziny przeznaczone na zajęcia rewalidacyjne, 171 godzin na zajęcia wczesnego wspomagania, 666 godzin na inne zajęcia pomocne (nauczanie indywidualne, zindywidualizowana ścieżka kształcenia), 576 godzin na zajęcia pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dodatkowo miasto Tychy w 2022 r. wydatkowało kwotę 324 617,57 zł otrzymaną z subwencji przeznaczonej na zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Poradnia psychologiczno-pedagogiczna

Działająca na terenie miasta Tychy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, w związku ze znacznym przyrostem uczniów z problemami edukacyjnymi oraz dzieci i młodzieży z zaburzeniami w sferze emocjonalno-społecznej (szczególnie z zaburzeniami zachowania, lękowymi, wycofaniem, depresją), w 2022 r. przyjęła 3653 osoby. W odpowiedzi na problemy i wyzwania, z którymi mierzą się mieszkańcy Tychów, w ramach profilaktycznych działań dla dzieci na terenie przedszkoli i szkół poradnia prowadziła warsztaty i prelekcje, na których najmłodsi uczyli się radzić sobie z emocjami, w tym z agresją, budować poczucie własnej wartości oraz nawiązywać właściwe relacje.

W ramach swoich statutowych działań poradnia proponowała szereg projektów dla rodziców dzieci zdrowych oraz dzieci z różnego rodzaju dysfunkcjami, m.in. warsztaty „Szkoła dla rodziców", prelekcje „Akademia Świadomego Rodzica". Działające przy poradni grupy wsparcia jak np. „Otwarta grupa wsparcia dla rodziców" dają dorosłym możliwość spotkania się z osobami o podobnych problemach, wymiany doświadczeń czy uzyskanie porady specjalisty. Projekty prowadzone przez poradnię pomagają rodzicom zmierzyć się ze współczesnymi zagrożeniami, uczą budować właściwe relacje w rodzinie i środowisku, zwracają uwagę na świadome korzystanie ze zdobyczy cywilizacyjnych. Wśród zrealizowanych projektów są m.in.: **„Rodzic w roli głównej – rodzicielskie wsparcie dziecka"; „Chcesz mieć rację – czy mieć relację; "; „Jak budować spokój i uważność dzieci w czasach wysokich technologii"; „Jak zadbać o higienę cyfrową dziecka".**

[7] *dane MCO*

12.04.

Inicjatywy edukacyjne oraz działania inspirujące

W 2022 r. środki funduszu Tyskich Inicjatyw Oświatowych wyniosły łącznie 310 000 zł, z tego wydano 304 103,84 zł na:

- **realizację** Międzynarodowego Programu Powszechnej Dwujęzyczności w przedszkolach;
- **doposażenie** świetlic szkolnych w sprzęt i pomoce dydaktyczne (obszar 1);
- **doposażenie** szkół w sprzęt i pomoce dydaktyczne mające na celu uatrakcyjnienie uczniom przerw (obszar 2);
- **dofinansowanie szkół i placówek** w pomoce naukowe umożliwiające prowadzenie aktywnych lekcji, odejście od schematów, szukanie innych, niewykładowych metod nauczania (obszar 3);
- **doposażenie przedszkoli** w sprzęt i pomoce dydaktyczne do realizacji zajęć niwelujących różnego rodzaju deficyty rozwojowe (obszar 4);
- **dofinansowanie drobnych inicjatyw kulturalnych** o charakterze edukacyjnym, patriotycznym bądź regionalnym (obszar 5).

Wspieranie innowacji pedagogicznych

Zgodnie z zapisami art. 1 pkt. 18 Ustawy Prawo Oświatowe system oświaty zapewnia kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych. Działalność innowacyjna jest działaniem realizowanym przez szkoły obligatoryjnie i w chwili obecnej niewymagającym zgłaszania ani zgody organu nadzoru pedagogicznego i organu prowadzącego. Szkoły realizują szereg działań w tym zakresie w ramach zadań statutowych. Niektóre z tych działań wymagają dodatkowych środków finansowych na realizację innowacji, o których przyznanie placówka występuje do organu prowadzącego.

W 2022 r. w szkołach i przedszkolach realizowano z dodatkowych środków JST innowacje pedagogiczne w wymiarze odpowiednio: w okresie od stycznia 2022 r. do czerwca 2022 r.

97 godzin JST tygodniowo, a w okresie od września 2022 r. do grudnia 2022 r. 118 godzin JST tygodniowo.

Działania na rzecz uczniów uzdolnionych

GALA NAJZDOLNIEJSZYCH

Jesienią 2022 r. wyłoniono grupę wyróżniających się uczniów szkół, którzy za swoje osiągnięcia w roku szkolnym 2021/2022 zostali wyróżnieni w ramach VII Gali Najzdolniejszych Uczniów, która odbyła się w Teatrze Małym w Tychach w dniu 7 listopada 2022 r.

Podczas gali przekazano listy gratulacyjne uczniom, którzy otrzymali stypendium Prezydenta Miasta Tychy ***„Tyskie Orły”***, stypendium ***„Lider zawodu”*** oraz 22 stypendystom Prezesa Rady Ministrów i 45 stypendystom ***„Śląskie – inwestujemy w talenty”.*** Ponadto za trud włożony w poprzednim roku szkolnym w edukację oraz za osiągnięcia artystyczne i sportowe docenionych zostało łącznie 54 uczniów i 3 grupy.

Wśród wyróżnionych znaleźli się laureaci i finaliści konkursów oraz olimpiad przedmiotowych, laureaci prestiżowych konkursów na szczeblu wojewódzkim, uczniowie z sukcesami sportowymi bądź sukcesami artystycznymi oraz znaczącymi osiągnięciami, dzięki którym w znaczny sposób przyczynili się do budowania dobrego wizerunku i promowania miasta.

Stypendium Miasta Tychy *„Tyskie Orły”*

Stypendium Miasta Tychy ***„Tyskie Orły”*** jest jedną z form wspierania przez miasto Tychy zainteresowań i uzdolnień uczniów. Stypendium to wypłacane jest co miesiąc przez okres 10 miesięcy najzdolniejszym uczniom uczęszczającym do szkół na terenie miasta Tychy za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe, uzyskane w poprzednim roku szkolnym

Stypendium *„Tyskie Orły”* w 2022 r.:

- wypłacono stypendia przyznane we wrześniu 2021 r. na okres roku szkolnego 2021/2022 34 uczniom w kwocie po 500 zł miesięcznie – w okresie od stycznia 2022 r. do czerwca 2022 r. na **kwotę 102 000 zł;**
- wypłacono stypendia przyznane we wrześniu 2022 r. na okres roku szkolnego 2022/2023 40 uczniom w kwocie po 500 zł miesięcznie – w okresie od września 2022 r. do grudnia 2022 r. na **kwotę 80 000 zł;**
- łączna kwota wypłaconych stypendiów ***„Tyskie Orły”*** w 2022 r. **wyniosła 182 000 zł.**

Stypendium *„Lider zawodu”*

Stypendium miasta Tychy ***„Lider zawodu”*** jest przyznawane uczniom szkół prowadzących kształcenie zawodowe, którzy mają znaczące osiągnięcia w tym zakresie i wypłacane co miesiąc przez okres 10 miesięcy roku szkolnego w wysokości po 500 zł miesięcznie.

W 2022 r. stypendium ***„Lider zawodu”*** pobierało łącznie 3 uczniów: **od stycznia do czerwca 2022 r. stypendium otrzymywała 1 uczennica Technikum nr 6 w Zespole Szkół nr 7 w Tychach, a od września do grudnia 2022 r. 2 uczennice, jedna z Technikum nr 6 w Zespole Szkół nr 7 w Tychach, druga z Branżowej Szkoły II st. Fryzjerstwa i Kosmetyki Da Vinci w Tychach.**

Ogółem kwota wypłaconych stypendiów *„Lider zawodu”* w 2022 r. wyniosła 7 000 zł.

Działania inspirujące

Miasto Tychy i Miejskie Centrum Oświaty w Tychach zorganizowało IV Konferencję Inspirującą ***„Uczenie się przez działanie – jak wprowadzać zmiany”,*** która była adresowana do szerokiego grona odbiorców: dyrektorów i nauczycieli szkół, przedszkoli oraz placówek oświatowych, rodziców, a także uczniów. Konferencja, mająca na celu dzielenie się wiedzą i doświadczeniami dotyczącymi nauczania i uczenia oraz wdrażanie zmian i zarządzanie zmianą w szkołach, odbyła 29 listopada 2022 r. w tyskiej Mediatece i zgromadziła stacjonarnie około 180 uczestników.

Wydarzenie było transmitowane na żywo w mediach społecznościowych miasta Tychy https://pl-pl.facebook.com/TychyDobreMiejsce/

Podczas spotkania uczestnicy skorzystali z wykładów inspirujących i warsztatów oraz mieli możliwość poznania działań innowacyjnych, w tym innowacji społecznej, realizowanych w ramach projektu ***„Lingwistyczna papuga – o dykcji i nie tylko”*** (PoPojutrze 2.0 – SenseConsulting z Poznania) – innowacja stworzona przez Monikę Szydłowiecką i Macieja Gruchlika – autorów z tyskiego środowiska oświatowego. **Ogólnopolski Projekt *„Lingwistyczna papuga”*** ma na celu propagowanie poprawnej wymowy wśród dzieci i młodzieży oraz przedstawienie nauczycielom, instruktorom teatralnym, rodzicom i logopedom oferty gotowych i ciekawych narzędzi do pracy z dykcją.

W ramach projektu utworzono wiele elementów m.in. publikację książkową, grę planszową, bezpłatną aplikację na telefon.

Więcej o projekcie w części 14 - Kultura i promocja miasta Tychy.

12.05.

Wykonywanie pozostałych zadań własnych gminy i powiatu w obszarze oświaty

Kierowanie do młodzieżowych ośrodków wychowawczych

W związku z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz.U. 2011, poz. 1755, Dz.U. 2021, poz. 1502) nieletni, wobec którego sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zwanym dalej „ośrodkiem", kierowany jest do ośrodka wskazanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, zwany dalej „ORE", przez starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania nieletniego, a w przypadku braku miejsca zamieszkania – starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu nieletniego.

W 2022 r. na podstawie wydanych postanowień Sądu Rejonowego w Tychach do młodzieżowych ośrodków wychowawczych skierowanych zostało 28 nieletnich, z czego 22 przebywa w wyznaczonych przez ORE placówkach.

Kierowanie do kształcenia specjalnego do ośrodków /szkół poza miastem

Na podstawie art. 127 ust. 15 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.), w związku z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego wydanymi przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w 2022 r. **16 uczniów zamieszkujących w Tychach na wniosek rodziców / opiekunów prawnych zostało skierowanych do szkół specjalnych poza Tychami,** odpowiednich ze względu na rodzaj niepełnosprawności, m.in. do młodzieżowych ośrodków socjoterapeutycznych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

Organizacja dowozu niepełnosprawnych do szkół i przedszkoli

Jako organ prowadzący miasto Tychy zobowiązane jest przepisami ustawowymi tak zorganizować sieć publicznych szkół, aby wszystkie dzieci zamieszkujące na terenie naszego miasta miały możliwość spełniania obowiązku szkolnego w placówkach, których odległość od ich miejsca zamieszkania nie przekraczała odpowiednio 3 km w przypadku klas I-IV szkół podstawowych i 4 km w przypadku klas V-VIII szkół podstawowych. Dzięki wprowadzonej od stycznia 2018 r. karcie ŚKUP dzieci i młodzież do 16 roku życia mogą bezpłatnie korzystać z komunikacji na terenie 41 miast w 21 gminach aglomeracji katowickiej, wchodzących w skład Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Ponadto zgodnie z art. 32 ust.6 oraz art. 39 ust.4 i art. 39a ustawy Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 z późn. zm.) obowiązkiem organu prowadzącego jest zapewnienie niepełnosprawnym uczniom oraz dzieciom pięcioletnim i sześcioletnim realizującym obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu odpowiednio do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego, szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej.

Porozumienie w sprawie opieki stomatologicznej dla uczniów

W celu realizacji przepisów Ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. z 2019 r. poz. 1078) w zakresie opieki stomatologicznej miasto Tychy jako organ prowadzący szkoły zawarło w dniu 27.10.2022 r. „Porozumienie w zakresie udzielania świadczeń opieki stomatologicznej dla uczniów w gabinecie stomatologicznym" z podmiotem wykonującym działalność leczniczą udzielającym świadczeń zdrowotnych z zakresu profilaktyki stomatologicznej dla dzieci i młodzieży Possum Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Na mocy porozumienia podmiot zobowiązał się do wykonywania świadczeń ogólnostomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18 roku życia oraz wykonywania profilaktycznych świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 19 roku życia – określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 31d Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w części dotyczącej wykazu świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży, z wyłączeniem świadczeń ortodoncji, a także do współpracy z pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania albo higienistką szkolną oraz dyrektorem szkoły w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia jamy ustnej oraz profilaktyki próchnicy zębów u uczniów. Miejscem realizacji świadczeń przez lekarza dentystę został gabinet stomatologiczny zlokalizowany w budynku Szkoły Podstawowej nr 7 im. Powstańców Śląskich w Tychach przy ul. Tołstoja 1.

Wydawanie decyzji administracyjnych

Wydano następujące decyzje administracyjne dotyczące placówek niepublicznych:

- 5 decyzji o wykreśleniu szkół i placówek niepublicznych z ewidencji;
- 1 decyzję odmawiającą dokonania zmiany we wpisie do ewidencji;
- 4 decyzje w sprawie określenia dotacji pobranej w nadmiernej wysokości z budżetu miasta Tychy na prowadzenie szkoły/przedszkola oraz dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w poszczególnych latach objętych postępowaniami;
- 2 decyzje w sprawie wstrzymana dotacji.

W 2022 r. nie było postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem postanowienia o nałożeniu grzywny w sprawie kontroli realizacji obowiązku nauki. Wydano jednak 12 wezwań do rodziców o konieczności poinformowania organu prowadzącego o miejscu realizacji obowiązku nauki przez ucznia oraz 9 wezwań do rodziców zobowiązujących do realizacji obowiązku nauki przez ucznia.

CZĘŚĆ 13

Sport i Rekreacja

13.01.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Miasto zarządza i udostępnia bazę sportową dla mieszkańców oraz organizuje wiele imprez sportowych i rekreacyjnych w tych obiektach.

W ramach Miejskiego Ośrodka Sportu Młodzieżowego w Tychach prowadzono treningi w następujących dyscyplinach: piłka ręczna dziewcząt, siatkówka dziewcząt i chłopców, koszykówka chłopców, pływanie, lekkoatletyka, tenis stołowy, zapasy, boks, kajakarstwo oraz hokej na lodzie.

Łącznie w 2022 r. przeprowadzono 9 763 treningi w ramach 10 dyscyplin sportowych.

OBIEKTY SPORTOWE

Kryta Pływalnia

Obiekt w obecnej formie funkcjonuje od 2001 r. Na podstawie oceny stanu technicznego stwierdzono potrzebę wykonania generalnego remontu. W 2022 r. uzyskano pozwolenie wraz z zatwierdzeniem projektu architektoniczno-budowlanego przebudowy, rozbudowy i remontu Krytej Pływalni, w związku z tym obiekt nie był w znaczący sposób doposażony oraz nie wykonano żadnych większych prac remontowych.

Stadion Zimowy

Od 26.04.2022 r. do 1.05.2022 r. na tyskim lodowisku goszczono reprezentacje Polski, Ukrainy, Serbii, Japonii i Estonii w trakcie Mistrzostw Świata Seniorów Dywizji 1B.

W 2022 r. na Stadionie Zimowym w treningach i meczach brały udział również amatorskie sekcje hokeja na lodzie, a także SKKH Atomówki GKS Tychy oraz drużyna seniorska GKS Tychy cyklicznie rozgrywająca mecze w ramach ligi PHL. Obiekt wykorzystywany jest także na zgrupowania narodowych kadr młodzieżowych U-18 czy U-20. Co roku organizowany jest też charytatywny mecz Hokejowej Reprezentacji Artystów Polskich. Obiekt stanowi bazę treningową i meczową sekcji młodzieżowych i dziecięcych.

Lodowiska sezonowe

W 2022 r. udostępniono mieszkańcom lodowiska sezonowe przy ul. Brzozowej i ul. Parkowej, które funkcjonowały w styczniu, lutym i grudniu. Urząd Miasta Tychy zakupił nowe lodowisko (maty mrożące, bandy i agregat). Pozwoliło to na otwarcie obiektu w parku Solidarności.

Liczba użytkowników lodowisk sezonowych w 2022 r:

- **24 621 osób** – sezonowe lodowisko przy ul. Brzozowej;
- **27 531 osób** – sezonowe lodowisko na OW „Paprocany";
- **5 321 osób** – sezonowe lodowisko przy ul. Edukacji.

Na lodowiskach organizowane były ślizgawki, zajęcia nauki jazdy na łyżwach oraz na OW „Paprocany" Bal Przebierańców na lodzie dla dzieci.

Ośrodek Wypoczynkowy „Paprocany"

Od maja do końca września 2022 r. na terenie ośrodka dostępny był wodny plac zabaw, a także kąpielisko „Paprocany" i wypożyczalnia sprzętu wodnego, w której można było wypożyczyć rowery wodne oraz kajaki. W okresie działalności wypożyczalni z jej usług skorzystało aż 4 516 osób. Ponadto na terenie ośrodka odbyło się wiele imprez sportowych organizowanych przez MOSiR we współudziale z tyskimi stowarzyszeniami kultury fizycznej.

Na szczególne wyróżnienie zasługują cykliczne imprezy sportowe takie jak:

- XXXV Perła Paprocan,
- IV Duathlon Paprocański,
- XV Czwórbój MOSiR,
- IV Tyski Bieg Świętojański,
- XXIV Ogólnopolski Rodzinny Rajd Rowerowy,
- X Tyski Dogtrekking,
- XII Bieg Pawła Lorensa,
- V Bieg Jelenia oraz
- V Tyski Bieg Morsów.

W okresie letnim odbywały się nieodpłatne zajęcia plenerowe dla mieszkańców miasta, między innymi zajęcia z gimnastyki tai-Chi, Piknik Rodzinny „Gry podwórkowe", Festyn *„Witajcie bezpieczne wakacje"*, Piknik Rodzinny Przedszkola Sport-Art oraz cotygodniowe minikoncerty muzyczne „Na górce" organizowane przez Miejskie Centrum Kultury w Tychach.

Ponadto w obiekcie sportowym przy ul. Brzozowej zorganizowano zajęcia z aerobiku na świeżym powietrzu - ***„Ruch to zdrowie"*** oraz skate parku – ***„Warsztaty Extreme City"***, czyli szkolenia z instruktorami jazdy na rolkach, deskorolce, hulajnodze.

Kompleks Sportowy „Paprocany"

Od kwietnia do października 2022 r. na terenie obiektu KS „Paprocany" funkcjonowała wypożyczalnia rowerów. **Z tej formy wypoczynku w 2022 r. skorzystało 243 mieszkańców aglomeracji górnośląskiej oraz obywatele Niemiec i Ukrainy.** Na terenie obiektu znajdują się dwa korty do gry w tenisa ziemnego, z tej atrakcji skorzystało 981 osób. W okresie letnim trzy razy w tygodniu odbywały się nieodpłatne zajęcia plenerowe dla mieszkańców miasta ***„Joga na Paprach"*** mające na celu promocję zdrowia. Przez cały rok odbywają się zajęcia z piłki nożnej – treningi oraz mecze ligowe.

W grudniu 2022 r. wykonano remont oświetlenia boiska sztucznego. Remont polegał na wymianie naświetlaczy metahalogenowych na energooszczędne oświetlenie typu LED.

Hala sportowa

Obiekt jest wykorzystywany na zajęcia oraz imprezy, które są organizowane przez kluby sportowe takie jak: MOSM Tychy, GKS Tychy – sekcja koszykówki, TKS Tychy, GKS Futsal Tychy. W hali odbywają się turnieje oraz rozgrywki rangi I Ligi Koszykówki, I Ligi Futsalu, II Ligi Siatkówki, mecze i turnieje eliminacyjne Młodzieżowych Mistrzostw Polski w Futsalu, turnieje amatorów w siatkówce, Tyska Liga Futsalu. Odbył się również I Ogólnopolski Turniej Tańca ***Tychy Dance Cup*** pod patronatem Prezydenta Miasta Tychy oraz Polskiej Federacji Tańca, którego organizatorem było stowarzyszenie D'Way Of Life.

Arena lekkoatletyczna

Na arenie przez cały rok odbywają się zajęcia lekkoatletyczne sekcji MOSM Tychy. W okresie od lutego do listopada z boiska trawiastego 3 razy w tygodniu korzysta piłkarski I zespół GKS Tychy. W okresie od marca do października z obiektu korzystają tyskie szkoły w ramach zajęć WF. Ponadto swoje przygotowania „na sucho" przeprowadzają tu zawodnicy sekcji hokeja na lodzie GKS Tychy. Informacja o eventach zorganizowanych na terenie areny znajduje się w części dotyczącej organizacji imprez.

Boisko z podgrzewaną sztuczną nawierzchnią

Obiekt całoroczny, tygodniowo trenuje tu około 1400 zawodników.

ORGANIZACJA IMPREZ

W 2022 r. w Tychach zorganizowano 35 imprez, w których uczestniczyło ponad 3 390 osób (dzieci, młodzieży i dorosłych). Ponadto MOSiR współorganizował 19 imprez sportowo-rekreacyjnych, w których wzięło udział około 6 600 osób. Odbyły się także zawody kolarskie dla dzieci pod ***„Żyrafą"***, w których uczestniczyło 80 dzieci.

NAJCIEKAWSZE IMPREZY SPORTOWE I REKREACYJNE:

I Tyska Spartakiada Seniorów w ramach *Seniorady2022*

Zawody przeprowadzono 3.06.2022 r. na arenie lekkoatletycznej. W Spartakiadzie uczestniczyło 51 seniorów, którzy startowali w wieloboju sportowym, jeździe na czas na rowerku oraz w brydżu.

I Mityng Lekkoatletyczny im. Jana Dery

Mityng przeprowadzono 21.08.2022 r. Startowało w nim około 250 uczestników z całej Polski w kategoriach dzieci, młodzików, juniorów i seniorów. **Odbyło się ponad 300 osobostartów.** Wspólnie z Muzeum Miejskim przygotowano wystawę na temat Jana Dery.

X Tyski Półmaraton

Pierwszy raz start i meta imprezy znalazły się na arenie lekkoatletycznej. Wydarzenie organizowane przez Stowarzyszenie Promocji Lekkiej Atletyki w Tychach, MOSiR Tychy oraz Tyski Sport SA ***Trasa 21 km z atestem PZLA prowadziła ulicami miasta Tychy oraz wokół jeziora Paprocańskiego***. Celem imprezy była popularyzacja biegania, jako formy czynnej rekreacji oraz promocja Tychów, jako miasta dobrego do uprawiania sportu. Podczas zawodów odbyło się wiele imprez towarzyszących takich jak biegi dla dzieci, masaże, pokazy produktów sportowych oraz atrakcje dla najmłodszych.

W półmaratonie uczestniczyło ponad 1 600 zawodniczek i zawodników, a przed startem odbyły się biegi dziecięce i młodzieżowe na dystansach od 100 do 1000 metrów, w których uczestniczyło 450 dziewcząt i chłopców.

Bieg odbył się pod patronatem Prezydenta Miasta Tychy, a spółka Tyski Sport SA była współorganizatorem wydarzenia.

XX Tyski Triathlon

Głównym organizatorem był MOSiR przy współpracy ze Stowarzyszeniem Promocji Lekkiej Atletyki w Tychach. Triathlon odbył się 12.06.2022 r. a miejscem startu oraz mety był Ośrodek Wypoczynkowy „Paprocany". W związku z zamknięciem jeziora ze względów sanitarno-epidemiologicznych, zorganizowany został **Duathlon na dystansach: 5 km bieg, 25 km jazda na rowerze, 2,5 km bieg. W zawodach uczestniczyło 92 zawodniczek i zawodników.**

Imprezą towarzyszącą przy triathlonie był „XIV Bieg na 110 m pod Górkę z Przeszkodami dla Dzieci". W biegu uczestniczyło 91 dziewcząt i chłopców w wieku 3-10 lat.

Dodatkowo w ramach środków otrzymanych z budżetu partycypacyjnego na rok 2022 Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji przeprowadził 9 projektów zgłoszonych przez mieszkańców miasta. W przeważającej liczbie było to przeprowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych wspierających rozwój kultury fizycznej wśród mieszkańców poszczególnych dzielnic miasta Tychy.

„Nauka jazdy na łyżwach i rolkach z elementami hokeja"

W ramach realizowanego z budżetu obywatelskiego projektu ***„Nauka jazdy na łyżwach i rolkach z elementami hokeja"*** 7 lipca 2022 r. przeprowadzono imprezę rekreacyjną „Nightskating" – wieczorny przejazd rolkarzy ulicami Tychów. Około 1 000 uczestników wystartowało o godz. 20.00, a przejazd zakończono ok. 22.30. Trasa przejazdu licząca 15 kilometrów wyznaczona została ulicami: Piłsudskiego, Jaśkowicką, Stoczniowców, Harcerską, Begonii, Bocheńskiego, Sienkiewicza, al. Bielską, Edukacji, Grota Roweckiego, al. Niepodległości, Wyszyńskiego, Armii Krajowej, Piłsudskiego.

TYSKA GALA SPORTU

12 maja 2022 r. podczas Tyskiej Gali Sportu w Teatrze Małym Tychy wręczono nagrody i wyróżnienia Prezydenta Miasta Tychy w dziedzinie sportu.

Laureatami Nagrody Prezydenta Miasta Tychy w dziedzinie sportu zostali: Dawid Wiekiera (pływanie) oraz Stowarzyszenie Futbolu Amerykańskiego Tychy Falcons.

Wyróżnienia Prezydenta Miasta Tychy w dziedzinie sportu otrzymali:

JULIA FRĄCKOWIAK –LEKKOATLETYKA

ANDRZEJ KOWALCZYK - PROPAGATOR ZDROWEGO I AKTYWNEGO TRYBU ŻYCIA

WOJCIECH MIELNIK -KAJAKARSTWO

SYLWIA STANNY - KAJAKARSTWO – TRENER

SEBASTIAN SZUT -SZTUKI WALKI – TRENER

ALEKSANDRA RADEK -PŁYWANIE – TRENER

W plebiscycie na Najpopularniejszego Sportowca Tychów 2021 r. zwyciężyli: Karolina Naja (kajakarstwo) i Jakub Walter (pływanie).

Najciekawsze osiągnięcia

Kajakarstwo:

- **liczne medale** na mistrzostwach Śląska oraz regatach regionalnych;
- **III miejsce** na mistrzostwach Polski juniorów na dystansie 5 000 m K1;
- **III miejsce n**a długodystansowych mistrzostwach Polski w kategorii dzieci – chłopcy K2;
- **II miejsce** na ogólnopolskiej olimpiadzie młodzieży na dystansie 5 000 m K1.

Koszykówka:

- **zawodnik Bartosz Folga** został zakwalifikowany do kadry narodowej U-14;
- **Bartosz Folga oraz Mateusz Buczek** zdobyli II miejsce na ogólnopolskiej olimpiadzie młodzieży w sportach zimowych w koszykówce chłopców wraz z kadrą województwa śląskiego;
- **III miejsce** na mistrzostwach Śląska w minikoszykówce U-12 oraz w kategorii U- 14.

Pływanie:

- **dwie zawodniczki** były finalistkami mistrzostw Polski;
- na Międzywojewódzkich mistrzostwach młodzików **2 srebrne i 2 brązowe medale,** na mistrzostwach Śląska **2 srebrne i 19 brązowych medali.** Do kadry wojewódzkiej młodzika zakwalifikowało **się 5 osób;**
- w trakcie całego roku prowadzone były lekcje pływania dla klas III, w których uczestniczyło **łącznie 1 172 dzieci; przeprowadzono 1 388 zajęć. Przeprowadzono naukę pływania dla dzieci do lat 8, podczas 52 zajęć doskonaliło pływanie 24 dzieci.**

Siatkówka chłopców:

- **zawodnik Kacper Cybulski** zakwalifikował się do kadry Śląska.

Siatkówka dziewcząt:

- **II miejsce** na ogólnopolskiej olimpiadzie młodzieży w Białymstoku;
- **II miejsce** w finale mistrzostw Śląska młodziczek w siatkówce plażowej;
- **zawodniczki Zofia Chomać, Aleksandra Sykuła i Liliana Stojanowska** zostały powołane do kadry Śląska, natomiast **zawodniczki Paulinę Łęszczak, Karolinę Sidor i Lilianę Tabak** powołano do Kadry Nadziei Olimpijskich.

Tenis stołowy:

- **brązowe medale** mistrzostw Śląska w kategorii „Żak" zdobyły Aleksandra Brzoza i Justyna Zbijowska;
- **brązowy medal** w kategorii „Junior" w drużynowych mistrzostwach Śląska;
- **8 miejsce na 43 kluby** w klasyfikacji w kategoriach młodzieżowych.

Boks:

- **Jacek Targiel** zdobył brązowy medal na Mistrzostwach Polski i tytuł Mistrza Śląska;
- **Laura Wiatr i Mateusz Wróbel** zdobyli II miejsce na mistrzostwach Śląska.

Hokej na lodzie:

▸ **SEZON 2021/22 W POLSCE:**

- **III miejsce** w mistrzostwach Polski młodzików (nagroda dla najlepszego bramkarza turnieju);
- **I miejsce** mieoficjalne mistrzostwa Polski żaków starszych (nagroda dla najlepszego bramkarza, obrońcy i MVP turnieju).

▸ **SEZON 2021/22 NA ŚLĄSKU:**

- Junior młodszy – **II miejsce;**
- Młodzik – **I miejsce;**
- Żak starszy – **I miejsce;**
- Żak młodszy – **IV miejsce.**

Lekkoatletyka:

- w kadrze narodowej B są: **Mateusz Misterek, Roksana Gaj oraz Bartłomiej Wilk;**
- **Mateusz Misterek zdobył II miejsce** nahalowych mistrzostwach Polski Juniorów mł. trójskok;
- **Mateusz Misterek zdobył I miejsce** na mistrzostwach Polski juniorów mł. 3-skok;
- na mistrzostwach Śląska **sekcja lekkiej atletyki zdobyła 21 medali.**

Aktywne Parki

W dwóch tyskich parkach (Park Suble i Rodzinny Park bł. Karoliny) zorganizowano dla mieszkańców zajęcia sportowo-rekreacyjne Aktywne Parki. Łącznie od czerwca do sierpnia odbyło się 29 zajęć.

13.02.

Działalność spółki Tyski Sport SA

Stadion Miejski Tychy

Nowoczesny obiekt sportowy w Tychach to nie tylko sport, ale także świetne miejsce do urządzania różnego rodzaju spotkań, konferencji i szkoleń. Do dyspozycji mieszkańców oraz przedsiębiorców naszego miasta, na warunkach komercyjnych zostały oddane trzy sale konferencyjne – jedna z nich może pomieścić 300 gości. Na terenie stadionu są więc organizowane spotkania biznesowe, szkolenia, konferencje i targi. Stadion Miejski w Tychach dzięki doskonałej lokalizacji w samym centrum miasta cieszy się dużym zainteresowaniem przedsiębiorców. Od listopada 2015 r. swoją działalność prowadzi tam siłownia Active Point Fit & Gym. Tu działa też Klub Biznesu GKS Tychy, którego główną misją jest stworzenie warunków integracji środowiska biznesowego wokół sportu w naszym mieście. Obecnie liczy prawie 100 członków.

Strefa VIP, która została stworzona na Stadionie Miejskim w Tychach jest przygotowana głównie dla środowiska biznesowego, dla którego komfortowe warunki przeżywania emocji sportowych mają takie samo znaczenie, jak widowisko sportowe. Nowoczesna przestrzeń wraz z profesjonalną obsługą jest wyjątkowym miejscem zawierania nowych, jak również pielęgnowania już istniejących kontaktów biznesowych.

Członkostwo w Klubie Biznesu GKS Tychy nie oznacza jedynie obecności na meczach, ale też uczestnictwo w pozostałych eventach, takich jak: Gala Biznesu GKS Tychy, Biznes Lunch, śniadania biznesowe, spotkania noworoczne, wspólne wyjazdowe spotkania integracyjne.

▶ Informacja o wpisaniu Stadionu Miejskiego w Tychach do katalogu UEFA

W związku z obowiązującą sytuacją epidemiologiczną na świecie UEFA zwróciła się do Tyskiego Sportu z zapytaniem o ewentualną możliwość organizacji meczów międzynarodowych (klubowych i reprezentacyjnych) na stadionie w Tychach. Nasz obiekt został wpisany do katalogu UEFA, jako stadion zastępczy w przypadku, gdy dany klub lub reprezentacja nie mogłyby rozegrać meczu w ramach Ligi Europy, Ligi Mistrzów lub Ligi Narodów na własnym terenie.

Sekcja hokeja na lodzie

Pierwsza kolejka w roku 2022 została rozegrana 7 stycznia, w wyjazdowym meczu rywalem GKS Tychy był zespół GKS Katowice. W styczniu drużyna rozegrała w sumie 6 spotkań, z czego 3 zakończyły się zwycięstwem, a 3 porażką. Zaliczyliśmy 28 jednostek treningowych.

W okresie 01.02.2022 – 20.02.2022 drużyna rozegrała 6 kolejek ligowych. Sezon zasadniczy ukńczyła na 5 miejscu w tabeli, zdobywając 71 punktów.

Bezpośrednio po zakończeniu fazy zasadniczej sezonu 2021/22 rozpoczęła się faza play off. Zespół GKS Tychy zmierzył się w ćwierćfinale z Comarch Cracovią Kraków. Pierwsze dwa spotkania odbyły się w Krakowie w dniach 23-24.02.2022, następne dwa w Tychach w dniach 27-28.02.2022. Po rozegraniu czterech spotkań nastąpiła przerwa w rozgrywkach play off do 11.02.2022. Przerwa spowodowana była udziałem drużyny z Krakowa w rozgrywkach fazy finałowej Pucharu Kontynentalnego. Przerwę zespół GKS-u wykorzystał na doszlifowanie formy sportowej. W tym okresie drużyna trenowała dwa razy dziennie podnosząc swoje zdolności motoryczne i doskonaląc zagrywki taktyczne. Do rozgrywek powrócono 11.02.2022 r. rozgrywając mecz w Krakowie, następnie rywalizacja przeniosła się do Tychów, gdzie nastąpiło jej zakończenie na korzyść GKS Tychy. W rywalizacji do czterech zwycięstw lepszy okazał się GKS Tychy w stosunku 4-2. Kolejnym przeciwnikiem w półfinale był zespół GKS Katowice. Pierwsze spotkanie zaplanowano na 18.03.2022 r. w Katowicach

W porównaniu do poprzedniego sezonu w składzie drużyny doszło do kilku zmian mających na celu wzmocnienie zespołu przed nowymi rozgrywkami ligowymi. Do składu dołączyli napastnicy: Alexandre Boivin, Ondrej Sedivy, Filip Komorski, Jakub Bukowski oraz obrońcy: Oskar Jaśkiewicz, Bartosz Ciura, Emil Bagin, Alexander Younan, Olli Kaskinen. Do zespołu dołączyli również młodzi zawodnicy z MOSM Tychy bramkarz Mateusz Kubiaczyk oraz obrońca Karol Sobecki. Kilku zawodników zmieniło barwy klubowe: Biro, Smirnov, Korchemkin, Sierguszkin, Feofanov, Cichy, Szczechura, Witecki, Michałowski, Kotlorz, Żeldiakow. Nie przedłużono umowy z Israelssonem, Zawalskim,Gruźlą oraz Seedem

Pierwsza kolejka sezonu 2022/23 została rozegrana 11.09.2022 r. podczas meczu wyjazdowego. Rywalem GKS Tychy było Zagłębie Sosnowiec. We wrześniu drużyna rozegrała w sumie 7 spotkań, z czego dwa zakończyły się zwycięstwem, przy pięciu porażkach. W okresie 01.10.22-31.10.22 drużyna rozegrała 9 kolejek ligowych z bilansem 7 wygranych oraz dwa przegrane mecze. W listopadzie rozegrano 7 kolejek. GKS Tychy wygrał wszystkie 7 meczów, przechodząc przez cały miesiąc bez porażki. W grudniu ze względu na przerwę dla reprezentacji Polski do dnia 20.12.2022 GKS Tychy rozegrał 4 spotkania z bilansem 3 wygrane i 1 przegrana. Podsumowując zespół GKS Tychy w rozgrywkach PHL na stan po 28 kolejkach osiągnął 20 zwycięstw oraz poniósł 8 porażek.

▶ Finał Pucharu Polski 2022 w hokeju na lodzie

Drużyna GKS Tychy zdobyła kwalifikację do turnieju finałowego Pucharu Polski, który odbył się w dniach 28 - 30.12.2022 r. w Oświęcimiu. Brały w nim udział cztery najlepsze zespoły sklasyfikowane w tabeli po 2 rundach sezonu zasadniczego. W półfinale Pucharu Polski tyszanie pokonali GKS Katowice 2:0 i awansowali do finału. W drugiej parze półfinałowej rywalizowali: Tauron Re-Plast Unia Oświęcim z Comarch Cracovią. Wygrała Unia Oświęcim i mecz finałowy odbył się 30 grudnia 2022 r. w Oświęcimiu. W finale Pucharu Polski tyszanie pokonali Tauron Re-Plast Unię Oświęcim 1:3. Trójkolorowi grali skutecznie i zdyscyplinowanie. Dodatkowo w bramce znakomicie spisywał się Tomas Fučík. Tym samym drużyna GKS Tychy kolejny raz jest najbardziej utytułowaną drużyną w rozgrywkach pucharowych w lidze hokejowej i przez najbliższy rok jest w posiadaniu Pucharu Polski w hokeju na lodzie.

Sekcja koszykówki

Sekcja koszykówki GKS Tychy występująca w ramach rozgrywek I ligi mężczyzn zakończyła pierwszą rundę sezonu zasadniczego 2021/2022 w dniu 2 stycznia 2022 r. Tyscy koszykarze pokonali na hali w Tychach drużynę Sensation Kotwica Kołobrzeg 97:88.

Druga część sezonu zasadniczego 2021/2022 była dla tyskich koszykarzy dużo trudniejsza niż pierwsza runda. Wiązało się to z większą liczbą spotkać rozgrywanych na wyjeździe, w tym bardzo dalekich (Lublin, Koszalin, Pelplin czy Starogard Gdański). Ze względu na zawężoną rotację, sztab szkoleniowy musiał umiejętnie rotować siłami tak, aby z zawodników zdolnych do gry wycisnąć maksimum umiejętności.

Do zakończenia sezonu zasadniczego drużyna miała do rozegrania dwa spotkania, w Tychach podjęła Górnika Wałbrzych, a w meczu wyjazdowym Kotwicę Kołobrzeg.

Swoje rozgrywki w sezonie 2021/2022 zakończyła również II drużyna sekcji koszykówki występująca na poziomie III ligi. Sezon zasadniczy tyszanie zakończyli na 1 miejscu, w 12 spotkaniach tyszanie doznali jedynie 1 porażki na wyjeździe z drużyną Pogoni Ruda Śląska.

Sekcja koszykówki GKS Tychy występująca w ramach rozgrywek I ligi mężczyzn na początku kwietnia 2022 r. zakończyła sezon zasadniczy. Tyscy koszykarze uplasowali się na 5 miejscu, rozegrali w tym czasie 32 spotkania, 19 z nich zakończyło się z zwycięstwem w pozostałych 13 tyszanie musieli uznać wyższość przeciwników. W spotkaniach domowych zanotowali bilans 12-4, a w wyjazdowych 7-9.

Zakończenie pierwszej części sezonu na 5 miejscu dawało tyszanom prawo gry w playoffach, przeciwnik - Politechnika Opolska zgromadził o 1 punkt więcej i to on miał przewagę parkietu w serii do 3 zwycięstw.

W pierwszym spotkaniu drużyna z Opola rozpoczęła od prowadzenia 12:4, ale później zdecydowanie przeważał GKS, prowadząc 58:45. Gospodarze

wprawdzie doprowadzili do stanu 65:66, ale to tyszanie lepiej finiszowali wygrywając 80:73. GKS trafił 12/27 prób z dystansu, kluczowymi postaciami byli Piotr Wieloch oraz Łukasz Diduszko. W drugim spotkaniu Politechnika Opolska roztrwoniła jeszcze większą przewagę niż w meczu rozgrywanym dzień wcześniej. Gospodarze prowadzili 26:12, natomiast tyszanie w najlepszym momencie mieli pięć punktów przewagi, ale wygrali trzy kwarty i cały mecz 67:64. W tyskiej ekipie 22 punkty uzyskał Maciej Koperski.

W pierwszym spotkaniu rozegranym w Tychach podopieczni Tomasz Jagiełki prowadzili 59:47, ale goście nie mieli nic do stracenia i popisali się wielkim powrotem. Zdecydowała o tym skuteczność – 36/49 celnych prób z gry. GKS nie był tak skuteczny, ale trafił 16/33 „trójek", a jego rywal – 8/13. Przyjezdni popełnili aż 23 straty przy 16 przeciwnika. Indywidualnie skutecznością błysnął koszykarz GKS-u Kacper Mąkowski.

W spotkaniu numer trzy przyjezdni przeważali przez większość meczu, a tyszanie musieli gonić wynik. Udało im się doprowadzić do stanu 72:75, ale ostatecznie GKS przegrał 74:85. Na ostatnie spotkanie tyszanie pojechali do Opola mocno zdeterminowani, mecz rozpoczęli dobrze, ale to gospodarze prowadzili w ostatniej części spotkania. W końcówce Patryk Stankowski sprawił, że prowadzenie rywali zmalało tylko do punktu, jednak na więcej tyszan stać już nie było. Przegrali ostanie spotkanie 86:78 i zakończyli rozgrywki w sezonie 2021/2022 na 5 miejscu.

▶ II drużyna GKS Tychy, sekcja koszykówki, 3 liga

Druga drużyna sekcji koszykówki, która sezon zasadniczy zakończyła na 1 miejscu awansowała do dalszych rozgrywek w walce o awans do II ligi mężczyzn.

W dniach 22-24 kwietnia 2022 r. na tyskiej hali odbył się turniej półfinałowy, w którym oprócz GKS-u Tychy udział wzięły drużyny: TKM Włocławek, Enea Basket Junior Poznań oraz SKF Jura Basket Zabierzów. Tyszanie wygrali wszystkie trzy spotkania, awansując tym samym do finału rozgrywek.

W turniej finałowym rozegranym w Zgierzu w dniach 6-8 maja, przeciwnikiem tyszan były drużyny: MKK Interon Siejko Boruta Zgierz, KS Pogoń Ruda Śląska, AZS Politechnika Warszawska. Najbardziej wymagającym przeciwnikiem była drużyna MKK Interon Siejko Boruta Zgierz, podopieczni Wojciecha Jagiełki prowadzili zacięty pojedynek do ostatnich sekund spotkania, wygrywając ostatecznie 85:83. W pozostałych dwóch spotkaniach tyszanie również zwyciężali i z kompletem zwycięstw mogli się cieszyć z awansu do II Ligi Mężczyzn.

To był bardzo dobry sezon w wykonaniu zawodników drużyny rezerw, która składała się w większości z młodych tyskich zawodników. Uporem, determinacją i ciężką pracą udowodnili, że zasługują na grę w wyższej klasie rozgrywkowej.

Okres od 1 sierpnia do 20 grudnia 2022 r. to dla sekcji koszykówki czas obejmujący przygotowanie do sezonu oraz 16 spotkań zaliczających się do pierwszej część sezonu zasadniczego. Przed przystąpieniem do przygotowań do sezonu 2022/2023 w drużynie doszło do kilku zmian personalnych. Do drużyny dołączyli: Patryk Kędel, który wrócił do Tychów po jednym sezonie w ekstraklasie, Karol Kamiński i na początku grudnia Karol Nowakowski. Z drużyny odeszli: Radosław Trubacz (do ekstraklasowego Zastalu Zielona Góra), Łukasz Diduszko i Krystian Tyszka.

Pierwszy mecz sezonu zasadniczego tyska drużyna rozegrała 24 września. W spotkaniu domowym tyszanie podejmowali drużynę Polonii Warszawa. Tyszanie bardzo dobrze weszli w mecz. Polonia Warszawa została całkowicie zdominowana przez tyszan i spotkanie zakończyło się zwycięstwem 86:63. Tyszanie rozpoczęli sezon od 7 zwycięstw, po których przyszły dwie porażki z drużyną Kotwicy Kołobrzeg oraz Dzików Warszawa. Do 20 grudnia 2022 r. koszykarze rozegrali w sumie 16 spotkań, odnieśli 13 zwycięstw i doznali 3 porażek.

W meczach rozgrywanych w charakterze gospodarza tyszanie mają bilans: 8 zwycięstw i 1 porażka, w spotkaniach wyjazdowych: 5 zwycięstw i 2 porażki. Aktualnie GKS Tychy zajmuje 2 miejsce w tabeli ligowej.

W sezonie 2022/2023 do rozgrywek na poziomie II ligi dołączyła drużyna rezerw, która rok wcześniej wywalczyła awans. Trenerem drużyny rezerw został Wojciech Jagiełka, który został również powołany na asystenta trenera kadry Polski mężczyzn do lat 15. Założenie przy zgłaszaniu drużyny do rozgrywek było podobne jak w poprzednich sezonach tzn. aby znalazło się w niej jak najwięcej młodzieży, która reprezentuje Tychy na innych szczeblach koszykarskich rozgrywek.

W zespole jest 19 osób, w tym zawodnicy, którzy są zgłoszeni i występują w I drużynie tj. Artur Ziaja, Filip Wspaniały, Ignacy Jakacki. Aktualnie drużyna rezerw zakończyła pierwszą część sezonu, gdzie zajmuje 14 miejsce. Tyszanie do tej pory odnieśli 3 zwycięstwa i doznali 12 porażek.

Sekcja piłki nożnej – Klub Piłkarski GKS Tychy

▶ Rozwój środowiska biznesowego skupionego wokół klubu piłkarskiego

Ważnym elementem całej społeczności skupionej wokół klubu jest Klub Biznesu GKS-u. Spółka KP GKS Tychy jako główny cel na 2022 r. założyła rozwój tego obszaru działalności budując markę aktywną biznesowo. **Efektem podjętych działań było wprowadzenie cyklicznych spotkań Klubu Biznesu, integracja środowiska związana z wyjazdami na mecze ligowe oraz reprezentacyjne, turnieje piłkarskie skierowane do partnerów klubu oraz zwiększenie wartości współpracy z klubem związane m.in. z obsługą posprzedażową.**

Warto podkreślić, iż konsekwencją podjętych działań były nowe firmy, z którymi spółka podpisała umowy i które dołączyły do Klubu Biznesu GKS-u.

▶ Rozwój piłki kobiecej – integracja w strukturach klubu nowej sekcji

Mając na uwadze dalszy zrównoważony rozwój spółki oraz dostrzegając duży potencjał piłki kobiecej, dynamicznie rozwijającej się również w naszym mieście, podjęto działania w kieunku powołania drużyny seniorskiej występującej pod szyldem GKS-uTychy. Celem było wykorzystanie w pełni bogatego doświadczenia klubu zarówno od strony organizacyjnej, jak i sportowej, oraz przełożenie go na większe możliwości promocji tej dyscypliny sportu wśród mieszkańców miasta. Przykładem były wizyty w szkołach przedstawicielek tej sekcji oraz prezentacja zespołu na Stadionie Miejskim. Ma to szczególne znaczenie w obliczu planowanych mistrzostw Europy kobiet, których jedną z aren może zostać Stadion Miejski w Tychach.

Można odnotować już pierwsze sukcesy, takie jak awans do finału wojewódzkich rozgrywek Pucharu Polski czy powołanie zawodniczki GKS-u do futsalowej reprezentacji Polski.

▶ Zwiększenie atrakcyjności dnia meczowego na stadionie

Ważnym elementem oferty skierowanej do kibiców stał się dzień meczowy, a w szczególności ukierunkowane działania w obszarze gości VIP i całej strefy hospitality, dzieci oraz kibiców na sektorach. **Aktywizacja kibiców miała miejsce za pośrednictwem m.in. organizowanego wspólnie ze sponsorem głównym klubu – marką Superbet – konkursu z wysoką nagrodą pieniężną, otwarciem sektora rodzinnego wraz z aktywną strefą zabaw dla dzieci na każdym meczu czy wdrożeniem nowych rozwiązań w strefie VIP z wydzieloną przestrzenią dla legend klubu włącznie.**

Podjęte działania przełożyły się na większą frekwencję na stadionie w stosunku do poprzedniego roku.

▶ Sukcesy sportowe wychowanków Akademii

Piłkarskiej GKS-u

Akademia KP GKS Tychy w ostatnim czasie mocno rozwinęła swoją działalność zarówno w zakresie ilościowym, jak i jakościowym, stając się ważnym ogniwem w strategii rozwoju całego klubu. Obecnie Akademia GKS-u jest jednym z kluczowych ośrodków wprowadzających swoich wychowanków do piłki seniorskiej. Warto podkreślić, iż w rundzie jesiennej status młodzieżowców w I zespole GKS-u posiadali wyłącznie zawodnicy szkoleni w naszej Akademii. Potwierdzeniem tego jest I miejsce w projekcie ***„Pro Junior System,"*** gratyfikującym przez PZPN kluby promujące młodych zawodników.

Opracowana ścieżka rozwoju najbardziej utalentowanych zawodników w oparciu o II zespół GKS-u, w którym występują juniorzy, również przynosi rezultaty w postaci większej dojrzałości sportowej i przygotowania do wymogów sportu zawodowego, ale i w wynikach – wygranie rozgrywek IV ligi w sezonie 2021/2022 i udział w barażach o awans do III ligi, jak również wygranie Pucharu Polski w rozgrywkach podokręgu Tychy.

Rozwój sportowy wychowanków zauważalny jest również w powołaniach do reprezentacji młodzieżowych naszego kraju – Jan Biegański U21

Klub piłkarski jako organizacja odpowiedzialna społecznie – działalność społeczna i charytatywna

Odpowiedzialność społeczna to ważny aspekt działalności świadomie działającego klubu sportowego. Dążymy do postrzegania GKS-u jako marki społecznej ponad podziałami lokalnymi, organizacji otwartej i transparentnej w swoich działaniach. W 2022 r. podejmowane działania miały za zadanie zachęcanie do angażowania się w wydarzenia sportowe organizowane przez klub piłkarski czy różnego rodzaju aktywności ruchowe dążące do upowszechniania sportu wśród najmłodszych mieszkańców Tychów.

Realizowano to za pośrednictwem takich projektów, jak *„Edukujemy na 7"* czy *„Akcja Szkoła"*. Klub angażował się również w wiele inicjatyw charytatywnych takich jak: Szlachetna Paczka, zbiórki dla potrzebujących czy aktywności społeczno-edukacyjne – #tydzieńbezbarier i współpraca ze Stowarzyszeniem Kibiców Niepełnosprawnych.

Identyfikacja wizualna klubu oparta o promocję miasta Tychy

W czerwcu 2022 r. opracowana została koncepcja jednolitej identyfikacji wizualnej klubu na sezon 2022/2023, oparta o promocję miasta. Zakładana ekspozycja przedstawiała mapę miasta z wyszczególnieniem najbardziej rozpoznawalnych miejsc takich jak: Stadion Miejski, „Żyrafa", Urząd Miasta Tychy, „trójkolorowy Maluch", Piramida Paprocany, Brama Słońca, Fontanna na placu Baczyńskiego, Browar Tychy, Trolejbus. Do niniejszej koncepcji dostosowany został szereg działań marketingowych związany m.in. z prezentacją nowych zawodników klubu w poszczególnych miejscach wyszczególnionych na mapie.

KLUCZOWA JEDNAK STAŁA SIĘ KOSZULKA MECZOWA PIŁKARZY Z MAPĄ MIASTA, co wiązało się z ogólnopolską ekspozycją m.in. za pośrednictwem transmisji telewizyjnych podkreślającą mocną identyfikację klubu z miastem Tychy.

Wzmocnienie marki GKS-u Tychy w środowisku lokalnym

W 2022 r. dużą uwagę w spółce KP GKS Tychy poświęcono budowaniu wartości współpracy z klubem.

Działania podejmowane w poszczególnych obszarach miały za zadanie wzmocnić zaangażowanie mieszkańców miasta, trafić z atrakcyjną ofertą do poszczególnych grup społecznych i wiekowych oraz wyjść poza terytorialny obszar Tychów. To również świadome zwrócenie uwagi na atuty takie jak miasto zaangażowane w sport czy nowoczesny stadion. Zwiększenie identyfikacji miało miejsce m.in. za pośrednictwem projektów ***„Nasz GKS"*** czy projektu PZPN-u ***„Poznaj Polskę na Sportowo",*** zwiększających dostęp do wydarzeń sportowych grup zorganizowanych, budujących jednocześnie więzi we wspólnym przeżywaniu emocji sportowych. To również projekt klubów partnerskich – wykraczających poza teren Tych, a dotyczący współpracy sportowej i organizacyjnej m.in. za pośrednictwem Turnieju Mikołajkowego Klubów Partnerskich.

Działalność promocyjna GKS Tychy 2022

W I półroczu 2022 przeprowadzono następujące akcje promocyjne:

TABELA 13.1.

Działania marketingowe i promocyjne w I półroczu 2022 głównie dla dzieci i młodzieży

Miesiąc	Działania
STYCZEŃ	• **„NOWOROCZNE SPOTKANIE KLUB BIZNESU GKS TYCHY";** • **„BAL SPORTOWY NA STADIONIE ZIMOWYM"** nagrodą za najlepsze kartki świąteczne w konkursie - impreza dla przedszkoli i szkół podstawowych została zorganizowana w związku z konkursem na kartkę świąteczną z motywem tyskiego klubu; • **„GKS OD SZATNI"** VI edycja ferie 2022 – zwiedzanie Stadionu Miejskiego i Stadionu Zimowego, poznawanie zaplecza sportowego, strojów sportowych, itp.; • Akcja promocyjna w Sklepie Klubowym: **DZIEŃ BABCI I DZIADKA;** • **30. FINAŁ WOŚP** – Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – zaangażowanie GKS Tychy w WOŚP: licytacje koszulek meczowych i sprzętu sportowego; • **Kontynuacja działań promocyjnych ze Schroniskiem dla Zwierząt:** wirtualna adopcja, wolontariusze zawodnicy GKS Tychy;
LUTY	• Akcja promocyjna na mieście **„Zapraszamy na PLAY OFF 2022" Hokej:** plakaty, akcja reklamowa w Gemini; • **Konkursy dla kibiców** podczas meczów play off na lodowisku; • **Materiały promocyjne dlakibiców**: „klaskacze" podczas półfinałów;
MARZEC/ KWIECIEŃ	• **„DZIEŃ KOBIET Z GKS TYCHY"** akcja promocyjna w sklepie klubowym ; • **Zwiedzanie Stadionu Miejskiego Tychy oraz Stadionu Zimowego** przez grupy z przedszkoli i szkół z Tychów i okolic;
MAJ/CZERWIEC	• **Spotkania ze sponsorami** – podziękowania za współpracę ; • **KLUB BIZNESU SEKCJI KOSZYKÓWKI** – spotkanie podsumowujące osiągnięcia w drużynie i plany na następny sezon ;

II półrocze 2022 r.:

TABELA 13.2.

Działania marketingowe i promocyjne w II półroczu 2022 głównie dla dzieci i młodzieży

Miesiąc	Działania
SIERPIEŃ/WRZESIEŃ	• **Akcja sprzedażowo-reklamowa:** karnety na sezon 2022/2023, reklama na przystankach, w autobusach, w galerii handlowej Gemini, w szkołach, itp.; • **Spotkanie Klubu Biznesu na Stadionie Zimowym** – omówienie planów na nowy sezon sekcji hokeja na lodzie • Ogłoszenie akcji promocyjnej ***„Z klasą na Zimowym"*** dla dzieci ze szkół podstawowych w Tychach (rozdanie plansz w szkołach i zbieranie pieczątek przez dzieci na każdym meczu) • **Prezentacja drużyny hokejowej w sezonie 2022/2023** podczas meczu na Stadionie Miejskim w Tychach ; • **Miasteczko hokejowe** przed Stadionem Miejskim w Tychach oraz atrakcje i animacje dla dzieci, spotkania z hokeistami • Akacje promocyjne: **„HOKEIŚCI W MALUCHU"** – reklama meczów hokejowych w mieście Tychy, zapraszanie na wydarzenia sportowe ; • Pierwsze nagrody dla dzieci w ramach akcji ***„Z klasą na Zimowym";*** • **Aktywizacja Strefy Młodego Kibica** podczas meczów hokeja na lodowisku (specjalne animacje dla dzieci); • **Uroczyste podziękowanie** podczas meczu wieloletniemu pracownikowi GKS Tychy oraz zawodnikowi – W.Fuksowi;
PAŹDZIERNIK	• **„Wojskowy mecz hokeja ze wsparciem powietrznodesantowym"** współpraca z Wojskowym Centrum Rekrutacji (WCR) w Tychach – prezentacja sprzętu wojskowego podczas meczu na lodowisku; • **Promocyjny film z hokeistami *„Bilet czy przebranie! To będzie naprawdę strasznie dobry mecz!"*** dot. zaproszenia na mecz halloweenowy ze specjalnymi atrakcjami (podnoszenie frekwencji na meczach); • **Mecz hokejowy** z atrakcjami z okazji Halloween (przebrania wśród kibiców, okazjonalne koszulki) • **Sprzedaż specjalna** w sklepie klubowym okazjonalnych koszulek meczowych Halloween – cel: przekazanie kwoty ze sprzedaży na rozwój sekcji młodzieżowej „Tyskie Lwy"; • **Mecz koszykówki z akcentem halloweenowym**;
LISTOPAD	• ***„Wbij szpilkę rakowi i zostaw go na lodzie."*** To motyw przewodni wyjątkowego i prawdopodobnie jedynego takiego na świecie kalendarza. W głównych rolach wystąpili hokeiści, ale przede wszystkim kobiety, które na tafli pojawiły się w szpilkach i sprzęcie zawodników. – wspólna akcja stowarzyszenia Tyskie Szpilki i GKS Tychy; • **Sprzedaż kalendarza podczas meczów hokeja** – dochód przeznaczony na cele charytatywne; • **MOVEMBER W GKS TYCHY** – od listopada hokeiści GKS Tychy zapuszczają wąsy dla jaj i w ten sposób zwracaja uwagę na problem raka prostaty i jąder; • **Konkurs dla dzieci na kartkę świąteczną z GKS Tychy** (głowną wygrana jest udział w balu sportowym organizowanym na Stadionie Miejskim w Tychach); • **Andrzejki dla dzieci** podczas meczu hokeja (wyścigi na miotle, andrzejkowe wróżby);
GRUDZIEŃ	• Kolejne nagrody dla dzieci w ramach akcji ***„Z klasą na Zimowym"***; • **Mikołaj na meczu hokeja** – atrakcje dla dzieci; • **IX edycja Teddy Bear** – maskotki na lodzie; • **Okazjonalna świąteczna koszulka meczowa hokeistów**; • **Puchar Polski 2022** – spotkanie z kibicami na Stadionie Zimowym;

13.03.

Wodny Park Tychy

Wodny Park Tychy – jedyny taki w Polsce

Otwarty 30 kwietnia 2018 r. Wodny Park Tychy dzięki synergii z oczyszczalnią ścieków i produkowanemu tam biogazowi jest samowystarczalny energetycznie.

Posiada również unikatowe na skalę kraju atrakcje, **takie jak pierwsza w Polsce zjeżdżalnia z pionowym startem (aqualoop), symulator surfingu, Łaźnie Piwne czy edukatorium Wodna Akademia. Strefa rekreacyjna z falą morską, huśtawką i licznymi gejzerami, a także sportowa z basenem z ruchomym dnem, oraz klimatyczne i sensualne Sauny Książęce cieszą się wielkim zainteresowaniem wśród nowych klientów.**

Wodny Park Tychy dla tyszan

Dzięki współpracy z miastem Tychy w ramach programu *„Aktywni 60+ – druga godzina gratis”* z bezpłatnej godziny w strefie rekreacyjnej skorzystało 6 115 seniorów z Tychów.

Dodatkowo beneficjenci programu 1 322 razy skorzystali ze zniżki 10% na bilety. Natomiast aż 22 094 razy w ramach bezpłatnych lekcji pływania pod okiem wykwalifikowanej kadry instruktorskiej z atrakcji Wodnego Parku skorzystali uczniowie drugich klas szkół podstawowych z Tychów.

To był rekordowy rok!

Unikatowe atrakcje i efektywne akcje promocyjne przyczyniły się do frekwencyjnego rekordu. W 2022 r. Wodny Park Tychy odwiedziły aż 581 433 osób, co jest absolutnie najlepszym wynikiem od otwarcia obiektu w 2018 r. Największą popularnością cieszyły się bilety dwugodzinne do strefy rekreacyjnej. W czołówce popularności plasowały się również trzygodzinne bilety rodzinne 2+1 oraz 1+2. Nieustającym zainteresowaniem cieszyły się SPA Książęce oraz Sauny Książęce (organizowane w nich noce saunowe i wieczory tylko dla pań biją rekordy popularności).

Do sukcesu Wodnego Parku Tychy przyczyniły się także intensywne działania marketingowo-promocyjne prowadzone przez cały rok w mediach społecznościowych. Na najpopularniejszym z nich – Facebooku – profil zyskał ponad 3500 obserwujących w skali roku. Obecnie jest ich już ponad 36 tys. ludzi. Na początku 2023 roku zasięg strony na Facebooku wyniósł 1,25 mln odwiedzin. Płatne kampanie wygenerowały 350 tys. zasięgu. Zasięg na Instagramie wyniósł 11,3 tys., a liczba obserwujących profil wzrosła do 2,9 tys. Działania promocyjno-informacyjne prowadzono również przy użyciu profili na Twitterze czy LinkedInie.

W 2022 r. dział marketingu i promocji Wodny Park Tychy nawiązał bądź kontynuował współpracę z gabinetami kosmetycznymi, lekarskimi, gabinetami masażu, hotelami (Hotel Tychy, Hampton by Hilton – Oświęcim), Nadwiślańską Agencją Turystyczną (NAT). Sprawdzoną formą współpracy były także działania barterowe, które kontunowano z sukcesem z Kompanią Piwowarską, WW Golf Akademy, GTL SA (lotnisko Pyrzowice), parkiem Śląskim, GKS-em Tychy oraz Małopolską Uczelnią Państwową w Oświęcimu.

Przede wszystkim bezpieczeństwo

Dzięki zastosowaniu najnowocześniejszych technologii w Wodnym Parku Tychy zapewniono najwyższą jakość wody, która dezynfekowana jest poprzez działanie dichlorku sodu, następnie podchlorynu sodu, szkła aktywowanego, węgla aktywnego oraz lamp UV. Wielostopniowa dezynfekcja wody w każdym ze zbiorników basenowych, posiadającym niezależny obieg, gwarantuje bezpieczeństwo odwiedzających obiekt, a jakość wody potwierdzana jest poprzez ciągły monitoring jej parametrów. Łącznie w roku 2022 wykonano 19 231 ręcznych oznaczeń podstawowych parametrów fizykochemicznych wody basenowej i zestawiono w tabelach wyników 31520 odczytów automatycznych tych parametrów.

Samowystarczalny AQUAPARK to unikat!

Produkcja odnawialnej energii elektrycznej z biogazu w Wodnym Parku Tychy była prawie o 50% większa niż zapotrzebowanie urządzeń zlokalizowanych w obiekcie.

Spektakularny efekt ekologiczny dopełniają kolejne rozwiązania optymalizacyjne, takie jak wykorzystywanie energii promieniowania słonecznego do dodatkowego doświetlenia i dogrzania obiektu poprzez zamontowanie specjalistycznej membrany dachowej – folii ETFE, a także rozwiązania pozwalające na odzysk ciepła uznawanego za stratę (poprzez pompy ciepła).

Odzysk ten prowadzony jest zarówno z powietrza pochodzącego z centrali wentylacyjnych, jak i z wody – ścieków szarych oraz wód popłucznych, pochodzących z instalacji filtracji i uzdatniania wody w obiegach basenowych.

Zastosowane rozwiązania sprawiają, że Wodny Park Tychy jest jako jedyny w Polsce samowystarczalny energetycznie

Kolejne atrakcje w planach

W 2022 r. rozpoczęto budowę nowej, multimedialnej sauny zewnętrznej. **SAUNA DAISY** (od imienia pszczyńskiej księżnej) zostanie oddana do użytku wiosną 2023 r. **W interaktywnych seansach saunowych będzie mogło wziąć udział nawet 110 osób, co znacząco poszerzy ofertę saunarium i zapewni niepowtarzalne multimedialne wrażenia.**

Od 2022 r. spółka przygotowuje również kolejną nową inwestycję w sąsiedztwie Wodnego Parku Tychy – **całoroczne lodowisko**. Obiekt będzie korzystał z odnawialnej energii elektrycznej i cieplnej produkowanej w Wodnym Parku Tychy.

13.04.

Trasy rowerowe

Tychy rowerową stolicą Śląska

Czerwiec należał do akcji Rowerowa Stolica Polski, która w Tychach odbywa się pod hasłem „Kręcę dla Tychów". Promocja zdrowego stylu życia, wspólne, rodzinne wypady rowerowe, wycieczki i poznawanie miasta, zabawy integracyjne – to główne założenia tegorocznej edycji. W ramach akcji zorganizowano i wsparto pięć dużych wydarzeń rowerowych.

- **Kręcenie kilometrów: zainicjował Klub Turystyki Górskiej GRONIE** działający przy Oddziale PTTK w Tychach.
- **XXIV Święto Roweru i III Ogólnopolski Zlot Rowerów Składanych – okazja do przejazdu na „składakach"**
- **Tyski Nocny Rajd Rowerowy *pt. „Rozgrzewamy koła",*** który odbył się na początku czerwca.
- **Rowerowa Gra Miejska *pt. „Rodzinna przygoda na kole".*** Rodziny zwiedziły na rowerze miasto, wykonywały zadania, zbierały punkty i nagrody.
- **Tyski Nocny Rajd Rowerowy *pt. „Dokręcamy koła"*** to akcja zorganizowana na koniec czerwca i mająca na celu wykręcenie kolejnych kilometrów na rzecz rywalizacji w ramach Rowerowej Stolicy Polski.

W 2022 roku Tychy wykręciły 177 226,61 km, co dało 1404 pkt i 1. miejsce wśród miast województwa śląskiego. W skali kraju Tychy wywalczyły 20. miejsce, a w kategorii miast od 100 001 do 200 000 mieszkańców – 3 miejsce.

Najbardziej aktywne grupy w tym roku to: Grupa ogólna, KTK Gronie, Wesoły Rowerek, NOL Tychy, Wodociągi Tyskie, Warsztat Formy. Wśród szkół najaktywniejsze były: Szkoła Podstawowa nr 21, Zespół Szkół nr 4, Szkoła Podstawowa nr 36. Wśród instytucji wyróżniały się Tyskie Wodociągi.

Zwieńczeniem akcji i podsumowaniem zmagań „na kole" był odbywający się w połowie lipca ***„Rowerowy zlot gwieździsty"*** na Dzikiej Plaży w Paprocanach, podczas którego najaktywniejszym kolarzom rozdano dyplomy, medale i puchary i podziękowano za udział w walce o puchar Rowerowej Stolicy Polski.

Wypożyczalnia rowerów

W ramach realizowanej polityki rowerowej w Tychach od kilku lat funkcjonuje system bezobsługowej wypożyczalni rowerów Tyski Rower, który daje możliwość rowerowych podróży po Tychach i okolicach.

W minionym sezonie można było wypożyczyć 60 rowerów z kompletnym wyposażeniem (w tym: dwa tandemy, pięć dziecięcych – trzy większe i dwa mniejsze, pięć rowerów z fotelikiem oraz jeden rower trójkołowy przeznaczony dla osób z problemami narządów ruchu lub osób niepełnosprawnych). **Zorganizowano 84 miejsca dokowania rowerów na siedmiu stacjach. W 2022 r. rowery wypożyczono 9 708 razy.**

Samoobsługowe naprawcze stacje rowerowe

Poza wypożyczalnią rowerów w Tychach **od kwietnia do listopada można było nieodpłatnie wykonać drobne naprawy rowerowe czy też uzupełnić powietrze w oponach w samoobsługowych stacjach naprawy rowerów.** Obecnie miasto posiada dwadzieścia stacji naprawczych, które zlokalizowane są w różnych częściach Tychów.

CZĘŚĆ 14

Kultura i promocja miasta Tychy

14.01.
Działalność kulturalna

AUKSO ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY

CYKLE KONCERTOWE – W RAMACH SEZONU KONCERTOWEGO W TYSKIEJ MEDIATECE

AUKSO MODERN:

w ramach serii przypomniano tyskiej publiczności projekty zamówione i skomponowane dla AUKSO, łączące jazz z muzyką klasyczną, które swoją premierę miały m.in. podczas festiwalu AUKSODRONE 2020 w wersji online, bez udziału publiczności.

W Mediatece wystąpili: wybitny skrzypek jazzowy Adam Bałdych ze swoim kwartetem (styczeń), saksofonista Maciej Obara w towarzystwie pianisty Dominika Wani z Orkiestrą AUKSO pod kierownictwem Nikoli Kołodziejczyka (luty), legendarny pianista Andrzej Jagodziński ze swoim zespołem (marzec), saksofonista jazzowy Adam Pierończyk (kwiecień), Marcin Wasilewski Trio w towarzystwie saksofonisty Radka Nowickiego (maj) oraz kompozytor, aranżer i pianista – Krzysztof Herdzin (czerwiec).

W drugiej połowie sezonu w ramach tego cyklu odbyły się 3 koncerty z udziałem zaproszonych gości: trio akordeonowego Motion Trio (wrzesień) oraz słynnych zespołów specjalizujących się w fuzji muzyki świata i jazzu: Bester Quartet (listopad) oraz Kroke (grudzień).

CHOPIN 2020:

w pierwszej połowie sezonu w miejsce **serii *Next Wave*** zrealizowano cykl koncertów CHOPIN 2020, który zaprezentował najbardziej utalentowanych pianistów młodego pokolenia, uczestniczących w XVIII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina. W Tychach wystąpili: Kamil Pacholec (styczeń), Szymon Nehring (luty), Jakub Kuszlik (marzec), Andrzej Wierciński (kwiecień), Mateusz Krzyżowski (maj), Piotr Alexewicz (czerwiec). W programie poszczególnych koncertów zabrzmiały utwory Fryderyka Chopina, ale nie tylko.

NEXT WAVE:

podczas koncertów przybliżających twórczość młodych artystów współczesnej polskiej muzyki wystąpili: wiolonczelista Michał Pepol, prezentujący nieznaną do tej pory twórczość wokalistki Maanam Kory, oraz duet Piotr „Pianohooligan" Orzechowski i Kuba Więcek. Pianista i saksofonista zaprezentowali swój najnowszy projekt muzyczny zatytułowany „Themes of Dracula", inspirowany muzyką filmową Wojciecha Kilara.

AUKSO ON/SIDE:

kameralne koncerty przybliżyły najciekawsze dokonania w ambitnej muzyce XX i XXI wieku. W programie przedstawiono twórczość takich amerykańskich kompozytorów, jak laureat nagrody Grammy — Bryce Dessner (styczeń); duchowa spadkobierczyni minimalistów, ale i rockowej rewolucji Julia Wolfe (luty); a także Michael Gordon (marzec), który muzykę wzbogaca o kolejne wymiary za pomocą mediów i elektroniki; David Lang (kwiecień), przedstawiciel drugiego pokolenia amerykańskiego minimalizmu; Nico Muhly (maj), który cieszy się popularnością, bo równie dobrze czuje się w najszlachetniejszych salach koncertowych, jak i na festiwalach muzyki popularnej oraz Gavin Bryars (czerwiec), który porzucił jazzową improwizację, by zgłębiać kompozycję we współpracy z wielkimi awangardzistami, m.in. Johnem Cage'em.

W drugiej połowie sezonu w ramach cyklu odbyły się wydarzenia, które przybliżyły twórczość Valentina Silvestrova (wrzesień) oraz Gii Kanchelego (październik).

AUKSO4KIDS:

razem z Joanną Bronisławską, prowadzącą spotkania dla najmłodszych, muzycy orkiestry edukowali dziecięcych słuchaczy na temat wybitnych i fascynujących postaci ze świata muzyki klasycznej, jak wiolonczelista Dominik Połoński (styczeń), skrzypaczka Maria Pomianowska (luty) oraz kompozytorzy Roman Palester (marzec), Grażyna Bacewicz (kwiecień), Paweł Szymański (maj) i Witold Lutosławski (czerwiec). Sześć muzycznych spotkań odbyło się według scenariuszy zainspirowanych publikacjami wydanymi przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne w serii „Gama i Pasażerowie" oraz „Małe Monografie".

W drugiej połowie sezonu podczas warsztatów odbyły się spotkania z udziałem zaproszonych gości, którzy wspólnie z uczestnikami poszukiwali muzyki w przyrodzie: w lesie (wrzesień), w wodzie (październik), w górach (listopad) i w chmurach (grudzień). Gośćmi warsztatów byli: **Marek Leszczyński – muzyk i leśniczy, Monika Tomaszewska – artystka wizualna, performerka, aktywistka ekologiczna, Zbigniew Wałach – lider i założyciel kapeli Wałasi, twórca instrumentów pasterskich oraz Konrad Wierzchucki – zawodowy tancerz, choreograf i paralotniarz.**

Festiwal AUKSODRONE

Podczas trzech dni festiwalu (7-9 października 2022 r.) odbyło się 9 koncertów, w tym premiera nowej opery w wersji koncertowej, 3 cykle warsztatów dla dzieci i dorosłych, 4 spotkania z artystami, 3 sety dj-skie Jacka Hawryluka i Bartka Chacińskiego (Program Drugi Polskiego Radia).

W programie koncertowym zabrzmiała muzyka kompozytorów grupy Bang on a Can: Davida Langa, Julii Wolfe oraz Michaela Gordona, prawykonanie opery „Baśń o sercu" Alka Nowaka do libretta Radka Raka w wykonaniu Adama Struga, Cameraty Silesii Huberta Zemlera oraz nowe kompozycje cyklu JAZZ+ zamówione i wykonanie przez Wacława Zimpla, Huberta Zemlera oraz Kubę Więcka. Dwa koncerty poświęcono twórczości greckiego kompozytora Iannisa Xenakisa. Wśród zaproszonych do występu artystów byli: duet Skapel, perkusista Miłosz Pękala, śpiewaczka operowa Joanna Freszel. Warsztaty poprowadzili: Paweł Romańczuk (Małe Instrumenty), Michał Mendyk („Ruch Muzyczny"), Joanna Bronisławska.

We wszystkich koncertach uczestniczyła AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy pod kierownictwem maestro Marka Mosia. Festiwal odbył się m.in. pod patronatem: MKiDN, miasta Tychy, Programu Drugiego Polskiego Radia, Ruchu Muzycznego i Polskiego Wydawnictwa Muzycznego.

Działalność poza siedzibą

W 2022 r. AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy koncertowała poza siedzibą m.in. podczas następujących wydarzeń:

- ***Festiwal Muzyki Filmowej,*** 27.05.2022, Kraków, Centrum Kongresowe ICE. Koncert premierowy promujący album live pt. ***„Słowińska – AUKSO – Konieczny"***, z udziałem Joanny Słowińskiej i kwintetu Stanisława Słowińskiego;
- ***„Muzeum Wy-dźwięki. Obchody 100. Rocznicyrocznicy powrotu części Górnego Śląska do Polski",*** 2.07.2022, Katowice. Wykonanie reinterpretacji pieśni powstańczych Górnego Śląska;
- ***Young Arts Festival,*** 13.08.2022, Krosno. Koncert wraz z Leszkiem Możdżerem;
- ***Spisak Festival,*** 14.09.2022, Dąbrowa Górnicza. Wykonanie koncertu finałowego;
- ***Jazz Around Festival,*** 17.09.2022, Zamek Moszna. Koncert Jules Buckley conducts Quincy Jones;
- ***„Piazzolla. Show me your tango",*** 19.09.2022, Warszawa. Koncert z okazji 30. rocznicy śmierci kompozytora oraz 100. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Argentyną;
- ***Koncert w sali koncertowej NOSPR z udziałem AUKSO i solistów:*** pianisty Dominika Wani oraz saksofonisty Macieja Obary, 22.10.2022, Katowice;
- ***„Śląska Jesień Gitarowa",*** 26.10.2022, Tychy, Koncert: J. Jouve / M. Grgić / M. Nosal / AUKSO / dyr. Marek Moś oraz 30.10.2022, Tychy, Finał XVIII Międzynarodowego Konkursu Gitarowego im. J.E. Jurkowskiego;
- ***„Koncert dla Niepodległej:... oczy duszy mojej"*** 13.11.2022, Warszawa. Premiera nowego utworu Adama Bałdycha pt. „Kurhanek Maryli";
- ***7. Festiwal muzyczny Trzy-Czte-Ry Konteksty. Kontrasty. Konfrontacje*** 24.11.2022, Warszawa;
- ***Festiwal Emanacje,*** 17.12.2022, Praga, Czechy. Koncert z udziałem Aleksandry Świgut.

Działalność FONOGRAFICZNA

- **W lutym 2022 r. ukazała się nowa płyta AUKSO – *„Pokolenie 51”***, zawierająca muzykę wybitnych śląskich kompozytorów – Eugeniusza Knapika, Andrzeja Krzanowskiego i Aleksandra Lasonia – tworzących wspólnie słynne „Pokolenie‘51”, a których 70. rocznicę urodzin świętowano w 2021 r. podczas festiwalu Auksodrone. Wydawcą płyty jest Fundacja Wspierania Kultury AUKSO wraz z Instytucją Kultury Katowice Miasto Ogrodów.

  PATRONAT MEDIALNY: Dwójka – Program Drugi Polskiego Radia. Nagranie i wydanie płyty dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyczny ślad”, realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca oraz Funduszu Popierania Twórczości ZAiKS.

- **W pierwszej połowie roku AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy nominowana została do najważniejszej polskiej nagrody fonograficznej Fryderyk aż trzykrotnie, kolejno w kategoriach: *Album Roku Muzyka Koncertująca*** – za wydawnictwo Great Encounters z udziałem Adama Sztaby, Adama Pierończyka, Krzysztofa Herdzina, Igora Herbuta oraz Adama Bałdycha, a także ***Album Roku Muzyka Oratoryjna i Operowa*** oraz ***Najwybitniejsze Nagranie Muzyki Polskiej*** za wspólne dzieło Aleksandra Nowaka i Szczepana Twardocha – SYRENA. MELODRAMA AETERNA. Oba albumy sygnowane są marką ANAKLASIS. Ostatecznie nagrodę przyznano wydawnictwu ***„Syrena. Melodrama Aeterna”*** w kategorii ***Albumu Roku — Muzyka Oratoryjna i Operowa.***

- **W październiku 2022 r. ukazała się trzecia część tryptyku śląskiego dzieł Aleksandra Nowaka i Szczepana Twardocha.** Album ***„Pokora. Dramma Giocoso”*** dostępny jest na płycie kompaktowej, winylowej oraz w dostępie cyfrowym.

- **W listopadzie 2022 r. premierę miała z kolei płyta gitarzysty Marka Napiórkowskiego pt. „String Theory”** z udziałem AUKSO Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy.

Tyska Gala Kultury

Nagrody prezydenta Tychów w dziedzinie kultury otrzymali:

- **GRUPA ARTYSTYCZNA TEATR T.C.R.** - za stworzenie własnego niepowtarzalnego języka wypowiedzi artystycznej, który twórczo wpisuje się w społeczność lokalną;

- **ALEKSANDRA MATUSZCZYK**, dyrektor Muzeum Miejskiego w Tychach - za budowanie szerokich partnerstw w obszarze dziedzictwa kulturowego Tychów;

- **KAMILLA BAAR** – za kreacje aktorskie w ramach wyprodukowanego przez Teatr Mały w Tychach projektu „Zapiski z zamknięcia” oraz twórcze utożsamianie się z miejscem, z którego się wywodzi.

Po raz pierwszy przyznano nagrodę w nowej kategorii - Tyski Ambasador Kultury. Otrzymał ją Mateusz Krzyżowski -tyszanin, jeden z najbardziej utalentowanych pianistów młodego pokolenia, uczestnik m.in. XVIII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina, wcześniej laureat Nagrody Prezydenta Miasta Tychy w Dziedzinie Kultury.

TEATR MAŁY

▶ XIV Tyski Festiwal Monodramu MoTyF 16-20 marca 2022

W ramach tego jednego z najistotniejszych przeglądów teatru jednego aktora w Polsce odbyły się spektakle mistrzowskie, prezentacje konkursowe, fora teatralne, warsztaty i spotkania z artystami.

Tegoroczny festiwal otworzył spektakl **„PODRÓŻ DO BUENOS AIRES”** – monodram w wykonaniu Gabrieli Muskały z Teatru im. Stefana Jaracza w Łodzi.

Wśród spektakli mistrzowskich zaprezentowany został też monodram **„MATKA MAKRYNA”** w wykonaniu Ireny Jun z Teatru Studio w Warszawie. .

Podczas Gali Finałowej XIV Tyskiego Festiwalu Monodramu MOTYF widzowie zobaczyli przedstawienie **„STRYJEŃSKA. LET’S DANCE ZOFIA”** – monodram w wykonaniu Doroty Landowskiej – aktorki Teatru Polskiego w Warszawie.

Prezentacje te oceniło jury w składzie: **Irena Jun, Kamilla Baar i Paweł Drzewiecki.**

Była to pierwsza po pandemii edycja festiwalu z publicznością zasiadającą na widowni teatru.

▶ IX Logos Fest – Tyski Festiwal Słowa

Dziewiąta edycja festiwalu była poświęcona pisarstwu Edwarda Stachury.

Dzięki dodatkowemu wsparciu finansowemu ze strony gminy miasta Tychy, wyprodukowane zostały dwa przedstawienia własne na podstawie prozy Edwarda Stachury, co symbolicznie uczciło przypadającą w 2022 r. 75. rocznicę urodzin autora.

Pierwszą produkcją Teatru był inaugurujący festiwal spektakl ***„Cała jaskrawość”*** w reżyserii Aliny Moś-Kerger na podstawie pierwszej powieści Edwarda Stachury. Wykonawcami pokazu premierowego byli aktor Narodowego Starego Teatru w Krakowie – Michał Majnicz, związana z Teatrem Narodowym w Warszawie Kamilla Baar oraz pomysłodawca festiwalu Paweł Drzewiecki.

IX LOGOS FEST zakończyła druga z festiwalowych premier – przedstawienie muzyczne w reżyserii Jerzego Satanowskiego **„EDWARD STACHURA. MIĘDZY MNĄ A MGŁĄ”.** Satanowski był jednym z pierwszych kompozytorów muzyki do wierszy autora. Reżyser w oparciu o listy i fragmenty dzienników autora zbudował przejmującą opowieść o życiu i dojrzewaniu twórczym Stachury, w którego rolę wcielił się jeden z najwybitniejszych polskich aktorów – Artur Żmijewski.

Program festiwalu uzupełniły między innymi: przedstawienie Teatru Polonia „Piękny nieczuły” z Natalią Sikorą w roli głównej oraz turniej recytatorski zwieńczony pokazem literackim, który oceniało jury pod przewodnictwem Juliusza Chrząstowskiego – wykładowcy akademickiego oraz aktora Narodowego Starego Teatru w Krakowie, jak i wywiady Teresy Drozdy, dziennikarki radiowej. Podczas festiwalu przeprowadzała ona wywiady z Janem Kondrakiem, dr Jakubem Beczkiem i Jerzym Satanowskim, które dostępne są na kanale YouTube Teatru Małego w Tychach.

Produkcje własne

Teatr Mały w Tychach wyprodukował w 2022 r. kolejne 4 przedstawienia.

Spektakl **„DZIECI Z BULLERBYN”** zrealizowany z okazji Międzynarodowego podstawie prozy Astrid Lindgren. Perypetie sześciorga małych bohaterów zaprezentowały tyskiej publiczności dzieci wyłonione w drodze castingu, a następnie uczestniczące w intensywnych warsztatach teatralnych, prowadzonych przez Annę Białoń – edukatorkę teatralną i reżyserkę tego przedstawienia. W role do-rosłych postaci wcielili się zawodowi aktorzy od dawna współpracujący z naszą sceną: Iwona Loranc, Anna Buczkowska i Andrzej Warcaba. Od czerwca do grudnia 2022 r. przedstawienie zostało zapre-zentowane 21 razy, zarówno w ramach popołudniowych pokazów familijnych, jak i grup zorganizo-wanych (szkół i przedszkoli, zarówno tyskich, jak i gmin sąsiednich). Jak dotąd spektakl obejrzało 4 815 widzów.

DNI TEATRU MALUTKIEGO (24-26 czerwca 2022 r.) – program dedykowany jest najmłodszym widzom (0–5 lat) i bliskim im dorosłym, powstało premierowe przedstawienie **„O!” w reżyserii Kolektywu artystycznego NAJNAJlepiej, skupiającego mieszkanki Tychów.** Dni Teatru Malutkiego otrzymały Nagrodę Rodziców w konkursie na najciekawszą inicjatywę kulturalną skierowaną do dzieci i młodzieży „Słoneczniki 2022”, organizowaną przez portal ***„Czas Dzieci”***.

Projekt **„Ballady i dźwięki”** angażował młodzież szkolną, słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz instytucje lokalne, dzięki czemu zwiększyła się świadomość przestrzeni teatru jako miejsca dostępnego dla wszystkich – nie tylko w osobie widza, ale również jako realizatora teatralnego. 30 września odbył się premierowy pokaz będący słuchowiskiem teatralnym zrealizowanym na żywo z udziałem publiczności, gdzie poddano interpretacji 7 ballad Adam Mickiewicza: **„DO PRZYJACIÓŁ”, „ŚWITEZIANKA”, ”TO LUBIĘ”, „LILIJE”, „POWRÓT TATY”, „RYBKA”, „DUDARZ”.** Wydarzenie było streamingowane, a jego rejestracja znajduje się na kanale YouTube naszego Teatru. Dzięki temu projektowi młodzież poznała wielość różnych środków wyrazu, jakimi dysponuje współczesny teatr, a także jego interdyscyplinarny i angażujący charakter.

„WYSPA MOJEJ SIOSTRY” – spektakl w reżyserii Joanny Piwowar-Antosiewicz. Spektakl powstał jako owoc pracy warsztatowej o charakterze inkluzywnym, opartej na procesie grupowym. W warsztatach brały udział osoby ze Środowiskowego Domu Samopomocy im św. Faustyny w Tychach wraz z zespołem Teatru Małego i przedstawicielami tyskiego środowiska artystycznego. W tworzeniu wydarzenia wzięło udział 30 artystów, wykonawców, twórców. **LICZBA WIDZÓW SPEKTAKLI PREMIEROWYCH TO NIEMAL 900 OSÓB.**

48. Tyskie Spotkania Teatralne

Najważniejszym wydarzeniem artystycznym realizowanym przez Teatr Mały są posiadające wieloletnią tradycję i dorobek twórczy Tyskie Spotkania Teatralne.

Na ich 48. edycję Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznało instytucji dotację, stawiając ten festiwal w jednym rzędzie z największymi i najważniejszymi wydarzeniami teatralnymi w kraju. W programie nurtu mistrzowskiego festiwalu zaprezentowane zostały przedstawienia: „Panny z wilka” z Narodowego Starego Teatru w Krakowie, w reż. Agnieszki Glińskiej, „Kto się boi Virginii Woolf” z Teatru Polonia w Warszawie, w reż. Jacka Poniedziałka, oraz „Bracia Karamazow” z Teatru im. S. Jaracza w Warszawie w reż. Jacka Orłowskiego.

Nurt konkursowy natomiast, w tym roku skoncentrowany został tematycznie wokół kategorii męskości i kobiecości jako kategorii kulturowych wyznaczających normatywne role społeczne. Zaprezentowanych zostało 7 spektakli, zrealizowanych przez nieformalne grupy teatralne z całego kraju.

Na prestiż festiwalu, prócz programu nurtu mistrzowskiego i konkursowego, wpływa niewątpliwie współpraca z największymi autorytetami w świecie teatru – teoretykami i praktykami, którzy podczas 48 edycji festiwalu tworzyli kapitułę konkursu, a byli to: prof. dr hab. Krystyna Duniec z Zakładu Historii i Teorii Teatru Instytutu Sztuki PAN, dr Agnieszka Kulińska z Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie – Wydział Zamiejscowy we Wrocławiu, aktorka Wrocławskiego Teatru Pantomimy oraz dwaj uznani i wielokrotnie nagradzani reżyserzy teatralni – dyrektor artystyczny warszawskiego Teatru Ochoty Igor Gorzkowski oraz dyrektor naczelny i artystyczny Teatru WARSawy Adam Sajnuk. Prezentacje konkursowe zwieńczone zostały forum teatralnym z udziałem jury konkursu oraz uczestników festiwalu. Wydarzenie było streamingowane w sieci.

Miejska Galeria Sztuki Obok

Teatr Mały w Tychach realizuje swą działalność statutową również w przestrzeniach Pasażu Kultury Andromeda, gdzie odbywają się cykliczne działania w ramach cykli „Scena Teatru TV", „Andromeda" kino jakie znamy", „To jest sztuka". Przestrzenie te regularnie są też udostępniane organizacjom pozarządowym oraz twórcom niezależnym. Najważniejszym działaniem cyklicznym odbywającym się w budynku Andromedy jest program wystawienniczy Miejskiej Galerii Sztuki OBOK, która od początku roku zrealizowała następujące wystawy:

- 11.02.2022-11.02.2022 – **prof. Ernest Zawada zaprezentował swoje malarskie dzieła pod wspólnym tytułem „PRZESTRZENIE KOLORU – INNE SPOJRZENIE".** Wystawie towarzyszył opublikowany na kanale YouTube galerii wywiad z autorem. Tym razem partnerem ekspozycji była Wyższa Szkoła Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej;
- 26.03.2022-22.04.2022 – **odbył się już XXII Festiwal Fotografii Dokumentalnej Tychy Press Photo.** Na pokazie mistrzowskim swoje dzieła z cyklu „Portret Prowincji" zaprezentował Jacenty Dędek. Wystawie tej towarzyszyła pokonkursowa ekspozycja zwycięzców Festiwalu TPP;
- 14.05.2022-17.04.2022 – **swoje rzeźbiarskie „CZĘŚCI CIAŁA" prezentowała Anna Różycka.** Równolegle z wystawą opublikowany został wywiad z artystką.
- 29.05.2022-10.06.2022 – **partnerską współpracę pomiędzy Tychami a niemieckim Oberhausen rozpoczęła Miejska Galeria Sztuki OBOK, współorganizując wystawę w Galerie Der Kunstinitiative Ruhr (KIR) w Oberhausen.** Swoje prace zaprezentowali artyści związani z tyskim środowiskiem i MGS OBOK: Beata Wąsowska, Jerzy Rupik, Piotr Bąk i Wojciech Łuka. Wymienieni autorzy byli gośćmi Galerii KIR i uczestniczyli w wernisażu 29.05.2022 r. w Oberhausen;
- 24.06.2022-22.07.2022 – **swoje instalacje, rysunki i dzieła malarskie pokazała Ewa Kozera w wystawie zatytułowanej „W MOIM OGRODZIE".** Temu wydarzeniu również towarzyszyła internetowa publikacja wywiadu z autorką;
- 23.09.2022-4.11.2022 – **tyska malarka Beata Wąsowska pokazała instalacje i przekrój swojej twórczości podczas ekspozycji zatytułowanej *„Stan rzeczy".*** Miejska Galeria zrealizowała filmowy komentarz artystki do swojej wystawy;
- 18.11.2022-5.01.2023 – **w tych dniach tyszanie mogli podziwiać 50 rysunków Andrzeja Mleczki.** Wybrane prace nawiązywały tematycznie do motywu przewodniego Tyskich Spotkań Teatralnych – **„KOBIETA-MĘŻCZYZNA".** Ekspozycji towarzyszyła emisja wywiadu z autorem. Cała wystawa wzbogaciła kolekcje sztuki Teatru Małego – MGS OBOK.

Równolegle do swojej głównej aktywności wystawienniczej, Miejska Galeria Sztuki OBOK prowadzi działalność edukacyjną-warsztatową.

MUZEUM MIEJSKIE W TYCHACH

Wystawy

W 2022 r. Muzeum Miejskie w Tychach przygotowało cztery propozycje wystawiennicze, które można było oglądać w siedzibie głównej (Stary Magistrat), przy pl. Wolności 1.

„FARMACEUTKA – OGRÓD BALSAMICZNY" prezentowana od 21 stycznia do 19 lutego 2022 roku. To spojrzenie na warunki pracy w aptekach i próba przywrócenia przestrzeni, w której natura łączy się z nauką. Zaproszeni przez kuratorkę Agatę Szymanek artystki i artyści, podejmując tematykę zdrowia, odwoływali się do różnych metod leczenia, przywołując pamięć o uzdrawiającej mocy roślin.

Wśród artystek i artystów: Ryszard Bejnarowicz, Martyna Borowiecka, Ewa Ciepielewska, Suet Yi Chan, Sylwia Daniluk, Maja Krysiak, Katarzyna Kukuła, Jolanta Mrożek, Marta Niedbał, Nina Paszkowski, Natalia Rojek, Paweł Szeibel, Agata Szymanek, Andreas Tritsch, Miłosz Wnukowski, Ludmiła Woźniczko, Joanna Zdzienicka-Obałek. W wystawie udział brały także farmaceutki i uczestniczki warsztatów „Ogród balsamiczny", które zostały przeprowadzone w ramach projektu „Farmaceutka" organizowanego wraz z Muzeum Miejskim w Tychach w listopadzie 2020 r. Wystawa była realizowana w ramach Stypendium Marszałka Województwa Śląskiego w dziedzinie kultury 2020. Wystawa była realizowana w ramach Stypendium Marszałka Województwa Śląskiego w dziedzinie kultury 2020.

Wystawa była realizowana w ramach Stypendium Marszałka Województwa Śląskiego w dziedzinie kultury 2020.

„TONY INDUSTRII", którą można było oglądać od 4 marca do 14 kwietnia 2022 r., to wystawa prac ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Tychach wybranych przez słuchaczki i słuchaczy Studiów Podyplomowych Historii Sztuki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w ramach zajęć Warsztaty metodyczne: organizacja wystawy, których opiekunem był dr Patryk Oczko.

Wielki przemysł w malarstwie i grafice ma różne oblicza. Sposób prezentacji tematu jest wypadkową indywidualnego spojrzenia artysty oraz kontekstu, w którym przyszło mu tworzyć.

Autorzy prezentowanych prac: Zygmunt Acedański, Ireneusz Botor, Jan Dutkiewicz, Stanisław Gadomski, Tomasz Jura, Roman Kalarus, Benedykt Kubista, Damian Mazur, Zenon Moskwa, Jan Nowak, Joachim Ogiewa, Eryk Pudełko, Aleksander Rak, Bonifacy Śliwa, Czesław Ślosarczyk, Bogusław Trybus, Franciszek Wyleżuch.

Wystawa fotografii **„BARBARA KUBSKA – ZYGMUNT KUBSKI. CZAS NIEUTRACONY"** prezentowana od 14 maja do 30 września 2022 r.; jej kuratorkami były Barbara Kubska i Ewelina Lasota.

Wystawa fotografii Zygmunta Kubskiego (1921–2008) w ujęciu Barbary Kubskiej (ur. 1986), jego wnuczki oraz artystki wizualnej. On fotografował budowę Tychów od 1954 roku do lat 80. Ona sięgnęła do archiwum jego zdjęć współcześnie. Dziadek i wnuczka. Pracownik sektora budowlanego i artystka wizualna. Barbara Kubska skupiła uwagę na człowieku – na nowych mieszkańcach i mieszkankach miasta, którzy podobnie jak rodzina Kubskich przenieśli się do Tychów w nadziei na odbudowę życia po wojnie.

Wystawa – **„STANISŁAW MAZUŚ. MNIEJ ZNANY"** była prezentowana od 4 listopada 2022 roku do 25 lutego 2023 r. Muzeum zaprosiło w podróż do świata wyobrażeń Stanisława Mazusia, artysty związanego od 1968 r. z Tychami, któremu w grudniu 2022 roku przyznano tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tychy. Wystawa, której kuratorem był dr Patryk Oczko, łączyła teraźniejszość z przeszłością – prezentowała najnowsze, nieeksponowane jeszcze obrazy artysty z lat 2018 - 2022 oraz wybór prac zgromadzonych w zbiorach Muzeum Miejskiego w Tychach, które reprezentują całokształt jego twórczości.

Forum Praktyki Muzealnej

W 2022 r. Muzeum Miejskie w Tychach zainicjowało Forum Praktyki Muzealnej, współorganizując konferencję naukowo-techniczną **„ŻYCIE MUZEALNE WŚRÓD WYSTAW"**, która odbyła się 5 października 2022 roku w Tyskiej Galerii Sportu, oddziale Muzeum Miejskiego w Tychach. Wzięło w niej udział liczne grono muzealników z całej Polski.

Projekt „Nowe Miasto. Nowe Widzenie"

To wspólny projekt fotograficzny Muzeum Miejskiego w Tychach i Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jego nazwa czerpie z tego momentu w historii miasta, kiedy entuzjaści budowy Tychów – architekci, urbaniści, artyści i sami mieszkańcy – mianem Nowych Tychów określili swoje przyszłe miasto, swój dom.

Studenci i studentki pracowali pod okiem artysty i wykładowcy dr. hab. Rafała Milacha, prof. UŚ

Efektem jest publikacja – książka fotograficzna różnorodna formalnie i konceptualnie. Przedstawia takie tematy, jak nowa architektura czy tożsamość lokalna przejawiająca się w przywiązaniu do GKS-u Tychy. Tworzą ją prace Bartosza Gaczyńskiego, Pawła Grabarka, Tomasza Grzymały, Jakuba Kaźmierczaka i Anny Ryń.

Tyska Galeria Sportu

Aleja Gwiazd Tyskiej Galerii Sportu, powiększyła się o dwie kolejne osoby zasłużone dla sportu w Tychach.

14 czerwca 2022 r. miejscem w Alei Gwiazd Tyskiej Galerii Sportu została uhonorowana Joanna Brehmer, pochodząca z Tychów wybitna sędzia i działaczka piłki ręcznej.

Natomiast 21 sierpnia 2022 r. miejscem w Alei Gwiazd Tyskiej Galerii Sportu został uhonorowany Jan Dera (1935 - 2008) – trener lekkoatletyki, wieloletni szkoleniowiec GKS–u Tychy, a wcześniej Polonii Tychy. W sumie wprowadził do reprezentacji Polski 17 lekkoatletów w różnych kategoriach wiekowych, m.in. Lucynę Langer-Kałek, brązową medalistkę olimpijską z Moskwy 1980 i mistrzynię Europy z 1982 roku.

Muzeum Miejskie wśród wyróżnionych przez Marszałka Województwa Śląskiego

Wystawa czasowa Muzeum Miejskiego w Tychach „KSIĘŻNICZKI I DZIEWCZYNY" uzyskała wyróżnienie Marszałka Województwa Śląskiego za wydarzenie muzealne roku 2021 w kategorii „wystawy".

Frekwencja w Starym Magistracie i w Tyskiej Galerii Sportu

W 2022 r. sześć wystaw czasowych i jedną wystawę stałą zwiedziło około 6 256 osób, a w 107 wydarzeniach (oprowadzaniach po wystawach, spotkaniach, konferencjach, spacerach edukacyjnych, wycieczkach, konkursach, lekcjach i warsztatach muzealnych) wzięło udział **2 441 osób**.

Działalność wydawnicza Muzeum

Muzeum Miejskie w Tychach w 2022 r. wydało dwie książki w liczbie 1 900 egzemplarzy:

- **„NOWE MIASTO. NOWE WIDZENIE"** (nakład: 400 egzemplarzy),
- Krystyna Czerni **„NOWOSIELSKI NA ŚLĄSKU. SZTUKA SAKRALNA"** (nakład: 1 500 egzemplarzy).

„Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna" to publikacja o charakterze albumowym współwydana przez Muzeum Miejskie w Tychach i Szpalanka Lab.

Bogato ilustrowane wydawnictwo omawia dzieła sztuki sakralnej jednego z najwybitniejszych malarzy polskich XX wieku: ikony, ikonostasy, polichromie, aranżacje wnętrz i sprzęty liturgiczne – zarówno zrealizowane, jak i te już, lub zachowane wyłącznie w formie projektu – z terenu Górnego i Dolnego Śląska. Ta kompletna monografia realizacji sakralnych Nowosielskiego, w tym kościoła pw. Ducha Świętego w Tychach, pozwala na skuteczniejsze objęcie ich opieka naukową i konserwatorską.

Wysoki poziom zawartości merytorycznej, odzwierciadlającej aktualny stan badań nad sztuką Nowosielskiego, zapewniła wnikliwa badaczka jego życia i twórczości, Krystyna Czerni, finalistka Nagrody Literackiej Nike.

Projekt dofinansowano w ramach Nagrody Województwa Małopolskiego „Ars Quaerendi" dla Krystyny Czerni i Grzegorza Eliasiewicza – autorów tekstu i fotografii do publikacji – oraz z budżetu miasta Tychy i Kompanii Piwowarskiej w Tychach, a także przy wsparciu gminy miejskiej Kraków.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W TYCHACH

Miejska Biblioteka Publiczna realizuje działalność w siedzibie głównej w Mediatece oraz 12 filiach, stale poszerzając swoją ofertę dla czytelników. W 2022 r. przybyło ogółem - w formie kupna i darów - 17 339 jednostek zbiorów.

Czytenicy mogą korzystać z nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w tym:

- **SELFCHECKÓW** – do samodzielnego wypożyczania zbiorów,
- **KSIĄŻKOMATU** – w siedzibie głównej, do pobierania zamówionych książek,
- **KSIĄŻKOMATU** „Przystań Książka" do wypożyczania zaproponowanych nowości wydawniczych,
- **WRZUTNI** - do samodzielnego zwrotu zbiorów.

Z książkomatów w 2022 r. skorzystało 8076 osób, wypożyczając 14061 książek i zbiorów specjalnych DVD.

TABELA 14.1.

Stan tradycyjnych zbiorów bibliotecznych na 31.12.2022 r.

Zbiory	Liczba
Książki	271 033
Czasopisma oprawne	975
Zbiory specjalne	13 881

Biblioteka wprowadziła do użytkowania self checki - samodzielnie wypożyczalnie zbiorów w Bibliotece Głównej, oraz książkomaty, w których można wypożyczyć i oddać jedną z nowości książkowych biblioteki. Swoim czytelnikom biblioteka udostępnia m.in. książkomat w Bibliotece Głównej i urządzenie „Przystań Książka" - w 2022 roku funkcjonujące w Galerii Handlowej Gemini.

Z obu samoobsługowych urządzeń skorzystało 8076 użytkowników, wypożyczając 14061 książek i zbiorów specjalnych (DVD).

Zaproponowano również wejście do wirtualnego świata poprzez nową ofertę Akademie VR. To bardziej zaawansowana technologia umożliwiająca wirtualne podróże, naukę czy rozbudzenie poznawcze w cyfrowym zapisie. Z VR skorzystało 182 użytkowników.

Tury Kultury

Cykl spotkań z ludźmi szeroko pojętej kultury, przybliżający najciekawsze zjawiska kulturotwórcze w wielu płaszczyznach. Projekt adresowany jest do mieszkańców bez wskazania wieku, zainteresowań czy preferencji odbioru zjawisk kulturowych.

W 2022 r. odbyło się 17 spotkań dla 3063 uczestników, a zaproszeni goście to: Adrianna Biedrzyńska, Tigran Vardikyan, Rafał Królikowski, Grzegorz Klachacz, Ilona Łepkowska, Szymon Bobrowski, Maciej Blada, Ewa Kuklińska, Jan Nowicki, Olga Bończyk, Jarosław Kret, Jolanta Fraszyńska, Radosław Pazura, Piotr Zelt, Ewa Gawryluk.

Portrety Literackie

Cykl spotkań dla czytelników z ukształtowanym gustem literackim.

Zaproszenie w 2022 r. przyjęli m.in.: Wojciech Chmielarz, Igor Brejdygant, Maciej Blada, Ewa Kassala, Mikołaj Sokół, Anna Dziewit-Meller, Joanna Ostrowska, a w spotkaniach uczestniczyło 586 czytelników.

Biblioteka Młodych

***„Projekt Biblioteka Młodych"* zakłada cykl wydarzeń w formie spotkań autorskich oraz warsztatów. Są to:**

- **spotkania z pisarzami;**
- **warsztaty, dla których wspólnym mianownikiem jest książka** (np. warsztaty czerpania papieru, druku, ilustratorskie, warsztaty twórczego pisania);
- **prelekcje autorskie połączone z dyskusją opartą o współczesne zjawiska społeczne i literaturę dla młodych czytelników**.

Projekt adresowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych i średnich. Dla najmłodszych ofertą są tradycyjne spotkania autorskie połączone często z elementami zabawy. Dzieci w wieku szkolnym spotykają się z autorami oraz biorą udział w warsztatach.

Starszej młodzieży zaproponowano udział w spotkaniach z pisarzami oraz prelekcjach autorskich, które pozwoliły im zaangażować się w dyskusję i poszukać inspiracji oraz odpowiedzi w literaturze. Zaproszenie przyjęli między innymi: Bajanka Monika Sikiewicz, Monika Sławecka, Jolanta Resich-Klose, Marzena Filipczak, Alina Przydatek, Agnieszka Kulbat, Krzysztof Piersa, Wioletta Piróg, Monika Borkowska-Szmit, Eliza Piotrowska, Dominika Gałka. **W 36 spotkaniach wzięło udział 2 897 młodych czytelników.**

Bajkoopowiadacz

Unikatowy projekt, gdzie bajka nie jest czytana, tylko opowiadana na żywo dzieciom w wieku od 4 do 6 roku życia.

W 12 spotkaniach uczestniczyło 847 dzieci.

Akcje czytelnicze

W mieście organizowane są różne akcje czytelnicze. Ogółem w 152 akcjach czytelniczych w naszych placówkach MBP wzięło udział ponad 900 czytelników w każdym wieku.

Festiwal Bajki

I edycja Festiwalu Bajki w MBP Tychy odbyła się w dniach 17-21 października 2022 r. **BAJKI ZAMIESZKUJĄ NIE TYLKO DZIECIĘCE POKOJE LECZ TAKŻE... BIBLIOTECZNE ZAKAMARKI.** Mogą być opowiadane, czytane, śpiewane czy przedstawiane za pomocą kukiełki, lalki, marionetki, obrazka lub stworzone naprędce z kolorowej skarpetki. Wszystkie formy bajki ożyły właśnie dzieki wyobraźni małych widzów, którzy podczas Festiwalu Bajki mogli zobaczyć ukrytą w książce opowieść o Kici Koci i jej wyprawie do zoo oraz o Magicznym Lesie, w którym zamieszkiwali bohaterowie znanych baśni.

Festiwal Bajki w tyskiej bibliotece w ciągu 5 dni zgromadził 1 195 małych tyszan z przedszkoli i szkół podstawowych, którzy wzięli udział w 26 spotkaniach w 9 bibliotecznych placówkach. Gośćmi festiwalu byli: Maurycy Polaski, Alina Przydatek, Teatr Maska, Teatr Blaszany Bębenek, Justyna Biskup-Naumienko, Monika Szydłowiecka, Pan Poeta, Mateusz Świstak, Michał Malinowski MuBaBaO oraz Aleksandra Szpura.

Wydawnictwa własne

W 2022 r. ukazała się drukiem jubileuszowa publikacja wydana przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Tychach z okazji 65-lecia działalności tej najstarszej tyskiej instytucji kultury. Książka nosi tytuł **„OD REGAŁU DO SELF-CHECK'A : 65 LAT TYSKIEJ BIBLIOTEKI"** i ukazuje losy tyskiej książnicy począwszy od 1956 r. aż do chwili obecnej. Na blisko 300 stronach przedstawiono dzieje tyskiego bibliotekarstwa.

Historia tyskiej biblioteki to przede wszystkim historia ludzi ją tworzących, czytelników oraz bibliotekarzy.

Symbolem przejścia pomiędzy starym i nowym są właśnie tytułowe: regał i self-check, od skromnego wyposażenia pierwszych tyskich placówek bibliotecznych po piękną i wypełnioną nowoczesnymi technologiami Mediatekę. Publikacja została wydana w nakładzie 1000 egzemplarzy, tekst zilustrowano ponad 150 fotografiami autorstwa bibliotekarzy, powstałymi w różnych okresach działalności biblioteki.

MIEJSKIE CENTRUM KULTURY W TYCHACH

Jednym z najważniejszych wydarzeń kulturalnych w 2022 r. była Śląska Jesień Gitarowa.

XVIII edycja Międzynarodowego Festiwalu i Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego „Śląska Jesień Gitarowa" odbyła się w dniach 23-30 października 2022 r.. Do współtworzenia tegorocznej edycji zaproszono ostatecznie blisko 200 artystów z całego świata – solistów, zespoły kameralne, pięć polskich orkiestr i gwiazdy światowego formatu, m.in.: Adama del Monte, Enrike Solinisa, Erlendis Quartet, Yamandu Costę, laureata Latin Grammy Awards 2021 oraz nominowanego do Grammy Awards 2022 – Maka Grgicia. Festiwal zainaugurowany został w Filharmonii Śląskiej w Katowicach 23 września koncertem w wykonaniu Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod dyr. Macieja Tomasiewicza z udziałem solistów Marka Nosala i Jakuba Morozińskiego.

- **1 października w CH Gemini odbył się wernisaż wystawy fotografii „ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA W OBIEKTYWIE IRENEUSZA KAŹMIERCZAKA** – RETROSPEKTYWA". Wystawę można było oglądać do 21 października. Następnie została udostępniona w dolnym foyer Mediateki. Wernisażowi towarzyszył koncert muzyki flamenco w wykonaniu Duo Flamenco – Michał Czachowski (gitara) oraz Anna Mendak (taniec).
- **23 października w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach odbył się koncert solistów:** Adama del Monte – gitara oraz Shayan Fathi – cajón z towarzyszeniem orkiestry, którą dyrygowała Clelia Cafiero. Tego samego dnia w Studii Koncertowym Polskiego Radia w Katowicach wystąpiła Orkiestra Kameralna Archetti pod dyr. Macieja Tomasiewicza wraz z solistami: Kupiński Guitar Duo. 24 października w sali koncertowej Akademii Muzycznej w Katowicach odbyły się recitale gitarowe w wykonaniu Andrzeja Grygiera oraz François-Xaviera Dangremonta.
- **25 października w Teatrze Małym w Tychach odbyło się wydarzenie towarzyszące festiwalowi:** w ramach wymiany artystycznej pomiędzy miastami partnerskimi Tychy i Oberhausen (Niemcy) wystąpili z projektem Gitarissimo: Angenendt Guitar Duo – Martina and Tristan Angenendt oraz Peter Kroll-Ploeger. Na scenie zaprezentował się również Ireneusz Krosny, który wystąpił z program pantomimicznym zawierającym scenki związane z muzyką.
- **Jednym z dwóch filarów festiwalu jest Międzynarodowy Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego. Drugi etap przesłuchań odbył się w Zespole Szkół Muzycznych im. F. Rybickiego w Tychach w dniach 25-27 października i wzięło w nim udział 24 uczestników z następujących krajów:** Polska, Czechy, Węgry, Dania, Serbia, Włochy, Francja, Rumunia, Hiszpania, Japonia. Oceniało ich jury w składzie: Marcin Dylla (przewodniczący), Beata Będkowska-Huang, Jacek Hawryluk, Adam del Monte, Martin Krajčo, Thomas Offermann, Petr Saidl, Mak Grgić oraz Jérémy Jouve. Laureatami tej edycji konkursu zostali: Cassie Martin (Francja) – 1 miejsce, Andrzej Grygier (Polska) – 2 miejsce, Hugo Molto Medina (Hiszpania) – 3 miejsce.
- **Drugim filarem festiwalu były wieczorne koncerty gwiazd światowego formatu, które odbywały się w Mediatece w Tychach od 26 do 30 października.** Przed festiwalową publicznością wystąpili: AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy pod dyr. Marka Mosia, Jérémy Jouve, Mak Grgić, Marek Nosal, Koki Fujimoto, Jakub Kościuszko i Radomska Orkiestra Kameralna pod dyr. Szymona Morusa, Evangelina Mascardi, Duo Deloro, Erlendis Quartet, Yamandu Costa, Enrike Solinis i Euskal Barrokensemble.
- **Tradycją festiwalu są zamówienia kompozytorskie dedykowane każdej edycji festiwalu. W 2022 roku o napisanie utworu został poproszony Aleksander Lasoń, którego Concerto eufonico na gitarę amplifikowaną i trzy grupy smyczkowe amplifikowane premierowo wykonał Marek Nosal wraz z orkiestrą festiwalową** – AUKSO Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy pod batutą maestro Marka Mosia. Swoje polskie premiery miały także utwory Thierry'ego Escaiche'a – koncert na gitarę i orkiestrę smyczkową, oraz The Beatz Concerto na gitarę i orkiestrę smyczkową Leona Firšta.

Na wszystkich wieczornych wydarzeniach zanotowano 100-procentową frekwencję. Łącznie w wyda-rzeniach festiwalowych wzięło udział ok. 6 200 osób. Festiwal odbył się pod patronatem honorowym marszałka województwa Śląskiego Jakuba Chełstowskiego oraz honorowym patronatem prezydenta miasta Tychy Andrzeja Dziuby.

XXXI Tyskie Wieczory Kolędowe

XXXI edycja Tyskich Wieczorów Kolędowych odbyła się w tyskich kościołach w dniach 9-15 stycznia 2022 r.. Podczas sześciu wieczornych koncertów wystąpili Zespół Śpiewaków Miasta Katowice „Camerata Silesia", Magda Steczkowska z zespołem, Grażyna Auguścik z Bester Quartet, Trebunie Tutki, Gabriela Blacha z zespołem C.D.N. (Cantate Deo Następni) oraz laureat konkursu chórów z roku 2020 – zespół wokalny Ale Cantare z Zamościa. Po rocznej przerwie spowodowanej pandemią ponownie został zrealizowany ogólnopolski konkurs chórów – po raz pierwszy w formule dwuetapowej. Pierwszy etap został przeprowadzony online. Jury po odsłuchaniu 29 zgłoszonych zespołów wyłoniło 9. Otrzymali oni kwalifikacje do drugiego etapu, który odbył się na żywo w Młodzieżowym Domu Kultury nr 1 im. Artystów Rodu Kossaków w Tychach 15 stycznia 2022 r. W przesłuchaniach konkursowych wzięło udział łącznie 201 osób.

Podczas finału XXXI Tyskich Wieczorów Kolędowych w kościele Marii Magdaleny, zaprezentowało się 8 chórów:

- Męski Cantores Sancti Nicolai z Bochni pod dyr. ks. Stanisława Adamczyka,
- kameralny Piu Mosso z Wrocławia pod dyr. Dominika Jarockiego,
- Dominanta Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie pod dyr. Małgorzaty Langer-Król,
- Akademicki Politechniki Świętokrzyskiej z Kielc pod dyr. Małgorzaty Banasińskiej-Barszcz,
- kameralny Con Fuoco z Pszczyny pod dyr. Katarzyny Machnik, Chór
- Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu pod dyr. Aleksandry Pałki, Chór
- Bazyliki Grobu Bożego w Miechowie pod dyr. Alicji Gaweł-Kramarz
- oraz Zespół Chóralny SonArte z Radlina pod dyr. Tymoteusza Kubicy.

Łącznie w XXXI Tyskich Wieczorach Kolędowych wzięło udział 2066 osób.

XI Tyski Festiwal Performance

Tyski Festiwal Performance jest jednym z trzech największych festiwali sztuki performance w naszym kraju.

Temat 11. edycji, która odbyła się w dniach 16-18 czerwca 2022 r., brzmiał „totalne milczenie" i stanowił wyzwanie dla performerek i performerów, których poproszono o przygotowanie występów pozbawionych słów w jakiejkolwiek formie. Zaprezentowano 19 performance'ów w wykonaniu polskich i zagranicznych artystów, a także projekcję filmu „Osiedle X" autorstwa Grupy Artystycznej Teatr T.C.R. Ponadto odbyły się 4 wykłady i 3 panele dyskusyjne w postaci komentarzy prezentowanych performance'ów.

Wszystkie występy zostały zarejestrowane i zamieszczone na kanale YouTube MCK Tychy.

Łączna frekwencja publiczności na wszystkich 27 wydarzeniach w ramach XI Tyskiego Festiwalu Performance wyniosła 2165 osób.

Fortepian plenerowy na placu Baczyńskiego

Od 30 kwietnia do 15 maja 2022 r. na placu Baczyńskiego zainstalowany był fortepian zewnętrzny CADENZA.

Cykl ośmiu koncertów, podczas których zaprezentowali się tyscy muzycy m.in.: Henryk Jan Botor, Mateusz Krzyżowski, Piotr Pudełko i Hania Derej. Inicjatywa cieszyła się dużą popularnością mieszkańców miasta, dlatego w połowie roku podjęto decyzję o zainstalowaniu fortepianu plenerowego na stałe.

Muzyczne Wieczory nad Jeziorem

Koncerty odbywały się w każdy piątkowy wieczór lipca i sierpnia na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Paprocany" o godzinie 20:00. Wstęp na wydarzenie był wolny.

Od 1 lipca do 20 sierpnia łącznie odbyło się 9 koncertów. Przed tyską publicznością prezentując różne gatunki i style muzyczne wystąpili mm.in.: Los Cumbancheros (muzyka latynoamerykańska), Grzegorz Kapołka Trio (blues), Parnas Brass Band (pop/jazz), duet Michała Czachowskiego i Giridhara Udupy (muzyka hinduska), Marcin Pater Trio (jazz), AQuartet (muzyka lat 80), Marta Śliwa (szanty), duet STECHEK (muzyka świata i jazz). Łącznie w cyklu wzięły udział 2 134 osoby.

Wakacyjny Muzycznik

Wakacyjny Muzycznik to zupełnie nowy cykl bezpłatnych koncertów muzyki kameralnej o zróżnicowanej tematyce i edukacyjnym charakterze, w wykonaniu Kwartetu Sonos, którego głównymi adresatami były rodziny z dziećmi. Koncerty odbywały się od 17 lipca do 28 sierpnia w formie niedzielnych spotkań z muzyką i oprawą słowną. Uzupełnieniem koncertów były animacje edukacyjno-muzyczne, prowadzone przez edukatorki – Joannę Bronisławską i Katarzynę Prudło. Koncerty odbywały się w Parku Miejskim Solidarności.

Łącznie w siedmiu spotkaniach uczestniczyło 690 osób.

Festiwal Szantowy Port Pieśni Pracy

„ZIMOWA ROZGRZEWKA" festiwalu odbyła się w Teatrze Małym w Tychach. Na scenie zagrali Carrantuohil, Perły i Łotry oraz Trzecia Miłość. **Koncertu na żywo wysłuchało 277 osób.** Koncert był również streamingowany na kanale FB MCK w Tychach (zasięg ok. 5 tys.). W holu teatru dla najmłodszych zorganizowano marynistyczne warsztaty plastyczne z Klubem Żeglarskim Ziemowit oraz animacje dla dzieci z harcerzami z 9. Harcerskiej Drużyny Wodnej „Konie Morskie".

Latem **Port Pieśni Pracy** zagościł na 6 tyskich scenach, na których wystąpili m.in. Marek Szurawski, Marta Śliwa, Węże z Poligonu, Gumowe Szekle, Znienacka Projekt, Orkiestra Samanta, Duet ABC, Happy Crew, Banana Boat, Kapitan Thorn, North Cape, Trzecia Miłość, Dominika Żukowska i Andrzej Korycki, Mietek Folk, Sąsiedzi, Klang, Carrantuohill, jak również zespół Perły i Łotry, który od początku jest współorganizatorem wydarzenia i świętował w tym roku jubileusz 30-lecia. Podczas imprezy plenerowej na Dzikiej Plaży Paprocany można było wziąć udział w konkursach i zabawach organizowanych przez Klub Żeglarski Ziemowit oraz skorzystać ze strefy edukacyjno-promocyjnej w ramach kampanii **SegreAguj – Gramy w Kolory.**

Łącznie we wszystkich wydarzeniach festiwalowych wzięło udział blisko 2 tys. osób.

Rock na Plaży

Impreza odbyła się 3 września 2022 r. na terenie Dzikiej Plaży w Tychach. Koncerty zagrały konkursowe kapele rockowe: Ornette, Hengelo, Kasia Skiba i Ja, a następnie RoseMerry (laureat ostatniej edycji konkursu), Sztywny Pal Azji oraz tradycyjnie: Cree i Dżem. Imprezę poprowadził Piotr Baron z Programu Trzeciego Polskiego Radia. Laureatem tegorocznej edycji konkursu kapel rockowych został zespół Ornette .

Wydarzenie na żywo zobaczyło 20 000 osób, w szczycie koncertu na terenie imprezy masowej przebywało naraz 12 000 osób.

KOLEJNA IMPREZA MCK CZYLI:

XIV Tyski Jarmark Bożonarodzeniowy

Jarmark odbył się w dniach 16-19 grudnia na placu K.K. Baczyńskiego. W 36 domkach swoje produkty prezentowali wystawcy z całej Polski, w tym także tyskie stowarzyszenia. Na scenie występowali uczestnicy zajęć artystycznych, m.in. z MDK 1, MDK 2, UTW, PSM i inni. Odbyły się koncerty takich zespołów jak Tulia, Universe, Zespół Pieśni i Tańca Mały Śląsk, Sebastian Riedel. w programie nie zabrakło warsztatów kulinarnych, spektakli rodzinnych o tematyce świątecznej, pokazów (rzeźbienia w lodzie, laserowego i ogniowego.

Wydarzeniu towarzyszył konkurs dla dzieci i młodzieży „Drzewko Bożonarodzeniowe", którego laureatem został Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Tychach. Łącznie w jarmarku wzięło udział 13 000 osób.

Kompleksowa informacja o wydarzeniach kulturalnych w mieście

Promocja wszystkich wydarzeń kulturalnych w Tychach realizowana jest przez spójną identyfikację wizualną, wielotorowo, dzięki zaangażowaniu i współpracy wszystkich instytucji kultury:

- **kultura.tychy.pl** – strona będąca miejskim portalem kulturalnym zawierającym: kalendarium wydarzeń, aktualności, informacje na temat miejskich instytucji kultury oraz innych podmiotów prowadzących działalność społeczno-kulturalną. Strona funkcjonuje przy współpracy sektora publicznego oraz chętnych podmiotów z sektora prywatnego;
- **„Ramy Kultury"** – bezpłatny miesięcznik zawierający kalendarium wydarzeń, wywiady, zapowiedzi oraz recenzje najciekawszych wydarzeń, konkursy dla czytelników oraz prezentację dzieł tyskich artystów („Trzecim okiem"); miesięcznik wydawany jest w nakładzie 3000 egzemplarzy i jest dostępny w wielu miejscach w Tychach;
- **reklamy na wiatach przystankowych na terenie miasta (city lighty),** czyli zapowiedź najważniejszych wydarzeń w miesiącu;
- **audycja radiowa oraz reklama w Radiu eM** – w każdy ostatni czwartek miesiąca po godzinie 17.00 w programie „Strefa kultury" red. Justyny Stolfik można usłyszeć wywiady oraz zapowiedzi wydarzeń kulturalnych w Tychach na najbliższy miesiąc.

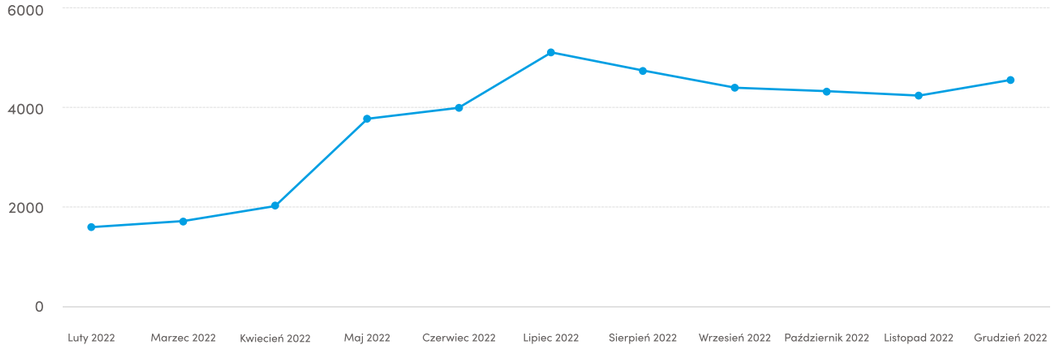
Strona internetowa

Od stycznia do grudnia 2022 r. strona **www.kultura.tychy.pl** zarejestrowała:

- **110 000 odsłon** (przy 79 636 odsłon w analogicznym okresie roku poprzedniego) unikalni użytkownicy;
- **33 995 unikalnych użytkowników** (w analogicznym okresie roku poprzedniego 17 982);
- **53 tysiące sesji** (sesja to okres, w którym użytkownik aktywnie korzysta ze strony) przy 30 tysiącach sesji w analogicznym okresie roku poprzedniego;
- **2,07 strona/sesja** (średnia liczba stron odwiedzonych podczas jednej sesji).

WYKRES 14.1.

Liczba użytkowników strony www.kultura.tychy.pl

Źrodło danych: Google Analytics dla strony www.kultura.tychy.pl dostęp: 02.01.2023

Facebook

FILMY:

- **1 146 761** – występ Romualda Ardanowskiego (półfinalista The Voice Senior) podczas Tyskiej Senioriady 2022;
- **76 048** – „NIECH ŻYJE BAL" – Raisa Misztela podczas koncertu na Pikniku Rodzinnym u Bł. Karoliny 2022 w parafii pw. bł. Karoliny Kózkówny;
- **50 486** – Los Cumbancheros Quartet na inauguracji Muzycznych Wieczorów nad Jeziorem 2022;
- **48 509** – Klezmafour na ***Etno Dzika Plaża*** 2022.

Odbiorcy na Facebooku Miejskiego Centrum Kultury w Tychach w 2022 r.

- **1 619 354 odbiorców** (wzrost o 15% w porównaniu z rokiem ubiegłym);
- **1661 nowych obserwujących.**

WSPÓŁPRACA Z INFLUENCERAMI:

- **1 500 polubień na Instagramie i 38,7 tys. obejrzeń na TikToku materiału** dotyczącego festiwalowego trolejbusa Śląskiej Jesieni Gitarowej – Adrian Rzytki.

MIESIĘCZNIK *„RAMY KULTURY":*

- **12 wydanych numerów, każdy w nakładzie 3000.**

DANE STATYSTYCZNE:

- **liczba imprez łącznie: 503;**
- **liczba imprez online: 39;**
- **liczba wydarzeń plenerowych: 148;**
- **łączna liczba uczestników: 114 642 osób;**
- **łączna liczba odbiorców działań online: 45 119 osób.**

MŁODZIEŻOWE DOMY KULTURY

Młodzieżowe domy kultury

Miasto Tychy poprzez prowadzenie dwóch młodzieżowych domów kultury zapewnia dzieciom i młodzieży możliwość udziału w bogatej ofercie zajęć pozaszkolnych oraz rozwijania ich pasji, zainteresowań i uzdolnień. Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 im. Artystów Rodu Kossaków oraz Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 realizowały zajęcia plastyczne, rękodzielnicze, taneczne, rytmiczne, umuzykalniające, a także integrujące, sprzyjające współpracy, uczące pracy w grupie. Podczas wakacji zajęcia dzielone były na bloki tematyczne, tak aby każdy mógł uczestniczyć w nich zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. W lipcu 2022 r. zorganizowano bezpłatne bloki zajęć łącznie dla ponad 200 dzieci w wieku 7-17 lat.

Młodzieżowe domy kultury poprzez upowszechnianie kultury i tradycji kulturowych w Tychach wnoszą wkład w promocję miasta, są organizatorami, realizatorami, partnerami i koordynatorami, a także inicjatorami wielu wydarzeń kulturalnych, przede wszystkim konkursów, koncertów, imprez, spotkań, prezentacji o różnym charakterze, wernisaży, plenerów i wystaw. Wspierają inicjatywy podejmowane przez inne jednostki miejskie, organizacje i poszczególne osoby.

Grupa 11 wychowanków Młodzieżowego Domu Kultury nr 1 im. Artystów Rodu Kossaków na przełomie lipca i sierpnia 2022 r. uczestniczyła w projekcie **„MULTI”** w Oberhausen, niemieckim mieście partnerskim Tychów. Podczas projektu MULTI uczestnicy w trakcie trwających międzynarodowych warsztatów poznali najważniejsze miejsca w mieście, elementy kultury, język, a także różne dziedziny sportu i sztuki. Było to międzynarodowe spotkanie młodzieży Oberhausen i miast partnerskich z całego świata oraz największa wymiana młodzieży w Niemczech.

MDK1:

Najważniejsze cykliczne wydarzenia:

- Wojewódzki Konkurs Pieśni Patriotycznej i Historycznej „Nad nami Orzeł Biały”,
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Jesteśmy dumni z Polski”,
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Witaj, gwiazdo złota”,
- Międzynarodowy Konkurs Plastyczny „Ludzie ludziom zgotowali ten los”,
- Festiwal Twórczości Dzieci i Młodzieży,
- Koncert kolędowo-noworoczny,
- Program edukacji teatralnej „Teatr na 5” i „Teatr na 6”.

Oferta

- Zespoły taneczne: taniec nowoczesny, hip-hop, jazz, taniec towarzyski, balet z rytmiką,
- Zespoły pieśni i tańca,
- Zespoły wokalne i wokalno-instrumentalne,
- Koła plastyczne: malarstwo, rysunek, ceramika, rzeźba, grafika, malarstwo na szkle,
- Koła rękodzieła artystycznego i tkaniny artystycznej,
- Kaligrafia,
- Dykcja i wymowa,
- Grupy teatralne: teatry dramatyczne, teatry lalkowe, teatry ruchu, pantomima, teatr improwizowany.

MDK 2:

Najważniejsze cykliczne wydarzenia:

- Międzynarodowy Konkurs Plastyczny „Tęczowy Kalendarz”,
- Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Książka artystyczna”,
- Rejonowy Konkurs Plastyczny „Muzyka i obraz”,
- Miejski Konkurs Plastyczny „Drzewo”,
- Konkurs Plastyczny „Inicjały i miniaturki”,
- Koncert „Dzieci – Dzieciom” oraz „Dzieci – Rodzicom”,
- Festiwal Kultur Świata.

Oferta

- Zespoły taneczne: taniec towarzyski, nowoczesny, współczesny, dancehall,
- Zajęcia rytmiczno- baletowe dla młodszych dzieci,
- Zespoły wokalne i wokalno - instrumentalne,
- Nauka gry na instrumentach - gitara, flet prosty,
- Grupy teatralne,
- Koła ceramiczne,
- Koła plastyczne: rysunek, malarstwo, grafika warsztatowa, papieroplastyka,
- Koło plastyczno-muzyczne dla dzieci przedszkolnych,
- Koła rękodzielnicze i dekoratorskie,
- Sekcje sportowe: szermierka, sztuki walki.

DAJ SIĘ POZNAĆ Z DOBREGO JĘZYKA!

„Lingwistyczna papuga” - dykcyjna aplikacja mobilna to gra edukacyjna, do nauki poprawnej wymowy. Aplikacja składa się z ćwiczeń oddechowych, dykcyjnych i artykulacyjnych, autorskich łamańców językowych, wierszy dykcyjnych i wiedzy teoretycznej. Celem gry jest zdobycie odznaki Mistrz wymowy, a zdobywa się ją po wykonaniu 20 zestawów ćwiczeń. Za wykonane ćwiczenia użytkownik otrzymuje krakersy, które wymienia na nagrody w sklepie dla papug.

Propozycja skierowana jest do uczniów klas IV-VIII szkoły podstawowej oraz nauczycieli, ale korzystać z aplikacji mogą również wszyscy ci, którzy chcą pracować na co dzień nad poprawą swojej wymowy. Użytkownik aplikacji ma stały dostęp do wszystkich przepracowanych ćwiczeń, łamańców i wierszy, a w poprawnym opanowaniu treści pomaga mu profesjonalny głos lektora.

Aplikacja jest darmowa i można ją pobrać ze sklepu Google Play lub App Store. Powstała w ramach projektu Popojutrze 2.0 – Kształcenie i została współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

POBIERZ Z Google Play

Pobierz z App Store

CO ZAWIERA APLIKACJA?

- 30 ćwiczeń oddechowych, dykcyjnych i artykulacyjnych,
- 50 autorskich łamańców językowych,
- 12 autorskich wierszy dykcyjnych,
- 16 wskazówek, jak mówić poprawnie,
- 8 unikatowych nakładek selfie,
- 10 awatarów dla papugi,
- 10 motywów tła do wyboru,
- minigrę „zakręć kołem”,
- możliwość losowania zadań dodatkowych.

DODATKOWE MATERIAŁY:

Na stronie **www.mdk1.tychy.pl** znajdują się dodatkowe ciekawe materiały i pomoce dydaktyczne do-tyczące dykcji oraz prawidłowej wymowy: #wyzwanie wzorowa wymowa (projekt planszy edukacyjnej i naklejek do wydruku), scenariusz zajęć dla nauczycieli z wykorzystaniem aplikacji. Innowatorami rea-lizującymi projekt są: Monika Szydłowiecka (wicedyrektor MDK 1, nauczycielka teatralna) i Maciej Gruchlik (dyrektor MDK 1).

14.02.

Działalność promocyjno-informacyjna

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Projekty zrealizowane z miastem partnerskim Oberhausen:

Wspólne projekty zapoczątkowano 29 maja 2022:

- odbył się wernisaż prac artystów związanych z Miejską Galerią Sztuki OBOK w Galerii KIR w Oberhausen. Więcej w rozdziale 14.
- Spektakl Teatru HOM - z przedstawieniem plenerowym „Monsieur Charlie". Mieszkańcy Oberhausen mogli zobaczyć cztery etiudy komiczne utrzymane w estetyce niemego kina z muzyką graną na żywo przez tapera, z wykorzystaniem projekcji wideo.

  Teatr wystąpił w trakcie obchodów Dni Polskich podczas wydarzenia „Jesteśmy na Ty", w dniu 18 czerwca 2022 r.

MULTI Youth Exchange

Od 23 lipca do 6 sierpnia, kilkunastoosobowa grupa tyskiej młodzieży z MDK 1, w towarzystwie grup z Mołdawii, Ukrainy, Estonii, Turcji, Rumunii, Niemiec, Izraela, Grecji, po raz pierwszy wzięła udział w projekcie „MULTI Youth Exchange", odwiedzając naszych partnerów w Oberhausen. Uczestnicy międzynarodowych warsztatów poznali najważniejsze miejsca w mieście, elementy kultury, język, a także różne dziedziny sportu i sztuki. Było to międzynarodowe spotkanie miast partnerskich z całego świata oraz największa wymiana młodzieży w Niemczech. W tym roku spotkanie to było wyjątkowe, z uwagi na 30-lecie projektu „ MULTI". Podczas finałowego występu, 5 sierpnia, młodzi ludzie zaprezentowali się na scenie. Występ oglądali m.in. przedstawiciele władz miasta Tychy i Oberhausen.

SPORT

W dniach 4-7 sierpnia w Oberhausen gościła drużyna GKS U-19 z trenerem Sebastianem Idczakiem i asystentem trenera Marcinem Zemankiem. Nasi zawodnicy rozegrali zwycięski sparing z rówieśnikami z miejscowej drużyny Rot-Weiß Oberhausen wygrywając 1:0. Zawodnicy z Oberhausen na co dzień występują w Centralnej Lidze Juniorów – Under 19 Bundesliga.

REWIZYTA PRZEDSTAWICIELI MIASTA OBERHAUSEN

W dniach 24-27 października 2022 r. Tychy odwiedziła oficjalna delegacja miasta Oberhausen. Do Tychów przyjechali: burmistrz Daniel Schranz i wiceburmistrzowie: Werner Nakot i Manfred Flore, a także Jürgen Schmidt – dyrektor ds. rodziny, integracji szkolnej i sportu, Kathrin Mädler – dyrektor Teatru w Oberhausen oraz Desbina Kallinikidou odpowiadająca za współpracę międzynarodową w Oberhausen. W ramach wizyty spotkali się z zarządem miasta.

Zaplanowano dalsze działania w ramach współpracy, m.in. wymianę doświadczeń gospodarczych.

Delegacji towarzyszyła reprezentacja niemieckich muzyków. **Więcej w rozdziale 14.01.**

Nawiązanie współpracy z miastem KARLOVAC w Chorwacji

We wrześniu Tychy odwiedziła delegacja z Karlovac w Chorwacji. Efektem wcześniejszych rozmów z konsulatem Chorwacji w Polsce, był podpisany we wrześniu list intencyjny między miastami, dotyczący współpracy kulturalnej i gospodarczej.

W skład delegacji weszli: ambasador Chorwacji w Polsce - Tomislav Vidošević, konsul honorowy Republiki Chorwacji w Polsce - Paweł Włodarczyk, pani Ivana Fočić - wiceburmistrz miasta Karlovac, Eva Sobotik-Pavan - główny specjalista ds. współpracy lokalnej i regionalnej oraz międzynarodowej miasta Karlovac. Miasta zdeklarowały się do rozwijania współpracy w zakresie turystyki, gospodarki, nauki i technologii, kultury, edukacji i sportu. Podczas wizyty naszych chorwackich gości miało miejsce symboliczne odsłonięcie „Ronda chorwackiego", którego nazwa została nadana z okazji 30. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Chorwacją.

Goście z Chorwacji odwiedzili także spółki miejskie: PKM, Master, RCGW oraz Park Wodny Tychy, zwiedzili tyskie Browarium oraz wysłuchali plenerowego recitalu fortepianowego w wykonaniu chorwackiej artystki Dory Petković na placu Baczyńskiego.

CASSINO - wyjazd młodzieży SZ nr 1 do Cassino

Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem „Cassino Città per la Pace" z miasta Cassino, w 2022 roku uczniowie Zespołu Szkół nr 1 w Tychach im. Gustawa Morcinka zostali przyjęci przez lokalną szkołę. „Medaglia d'Oro" o profilu techniczno – ekonomiczno - technologicznym w mieście Cassino.

W wyjeździe, który odbył się w maju 2022 r., wzięła udział młodzież w wieku 15-18 lat, łącznie 43 osoby i 4 opiekunów. Klasa o profilu turystycznym w szkole Medaglia d'Oro, zapewniła oprowadzanie młodzieży po mieście, bogaty program artystyczno-kulturalny, prezentacje miasta średniowiecznego i współczesnego.

WYBRANE DZIAŁANIA MIASTA W RAMACH GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

Pierwsze Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Ponad 100 różnych wydarzeń pod hasłem **„Kierunek GZM. Poznajmy się w Metropolii"** odbyło się 2 lipca 2022 r. w Tychach. W ramach święta zorganizowano 5 mikrowypraw, były to:

- Wycieczka objazdowa śladami wokalisty grupy Dżem Ryśka Riedla - ***„Trolejbusem z bluesem"***
- Zwiedzanie Tyskiej Galerii Sportu i Stadionu Miejskiego – ***„Tyscy herosi sportu"***
- Spacer architektoniczny – **„UNIKATOWE OSIEDLE A – PODRÓŻ W CZASIE DO LAT 50."**
- Zwiedzanie arcydzieła sztuki sakralnej końca XX wieku – ***Kościół pw. Ducha Świętego i jego wystrój"***
- ***„Etno Dzika Plaża"*** - impreza muzyczna w Paprocanach.

W wydarzeniach wzięło udział niemal 2000 osób, a miasto pozyskało na ten cel z GZM prawie 40 tys. zł.

UDZIAŁ MIASTA W ŚWIATOWYM FORUM MIEJSKIM

30 czerwca odbyło się w Tychach spotkanie, zorganizowane przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię skierowane do uczestników Metropolitalnych Szkół Prototypowania, z Gilem Peñalosą – światowej sławy ekspertem w dziedzinie mobilności miejskiej i przestrzeni. Ekspert podczas wykładu mówił o zrównoważonym rozwoju miast i metropolii oraz idei miasta 15-minutowego, które przedstawił jako koncepcję smart city. Udział w wykładzie i dyskusji wzięli urzędnicy, urbaniści i architekci zajmujący się na co dzień kwestami mobilności miejskiej, projektowaniem przestrzeni i zrównoważonym rozwojem miast.

Wydarzenie było zorganizowane w ramach trwającego w Katowicach Światowego Forum Miejskiego (World Urban Forum).

PROJEKT *„SZKOLNA ULICA"*.

We wrześniu w Tychach w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności, został pilotażowo zorganizowany Projekt ***„Szkolna ulica"***. Ulicę Czarnieckiego, przy Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi, wyłączono z ruchu samochodowego i powstało miasteczko edukacyjne. Akcja zwracała uwagę na zwiększenie świadomości dotyczącej nawyków związanych z komunikacją w mieście oraz w celu poprawy bezpieczeństwa dzieci, proponowała ograniczenie ruchu samochodowego przy placówkach oświatowych.

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym GZM.

WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE I PROMOCYJNO-INFORMACYJNE

ALBUM „TYCHY – GEOMETRIA PRZESTRZENI" ORAZ PROMUJĄCE ALBUM SPOTKANIE AUTORSKIE

W 2022 roku został wydany pierwszy promujący miasto, wizerunkowy album ***„Tychy – geometria przestrzeni"*** z fotografiami tyszanina Radosława Kaźmierczaka. Na niemal 100 stronach znalazły się fotografie ukazujące Tychy w sposób liryczny, a nie typowo dokumentalny.

Album wzbogaciły utwory tyskich poetek: Sławy Sibigi, Agaty Cichy i Danuty Skwarczyńskiej. Zofia Oslislo-Piekarska, z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, była odpowiedzialna za szatę graficzną i projekt.

Album to wydawnictwo polsko-angielskie. Za tłumaczenie odpowiedzialny był prof. Jacek Mydla, literaturoznawca, znawca twórczości Szekspira z Uniwersytetu Śląskiego oraz Alicja Kuberska – polska poetka, pisarka, dziennikarka, wydawca, tłumaczka literatury.

Album można nabyć w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta Tychy oraz Muzeum Miejskim w Tychach.

W grudniu odbyło się spotkanie autorskie promujące album, które poprowadziła redaktor Ewa Niewiadomska, dziennikarka radiowa, szefowa redakcji kultury Polskiego Radia Katowice.

FOLDER *„Tychy od A do Z"*

Folder *„Tychy od A do Z"*, to kolejne wydawnictwo zrealizowane w 2022 r. Autorką szaty graficznej jest Agnieszka Seidel-Kożuch, tyska artystka grafik, projektantka, fotograf. Każda strona publikacji to jedna litera alfabetu, pod którą kryją się obiekty, symbole, postaci czy miejsca ważne dla mieszkańców, jak i gości odwiedzających Tychy.

Inspirując się kolejnymi hasłami, Agnieszka Seidel-Kożuch zaprojektowała cykl kolaży przedstawiających miasto w różnych aspektach.

Identyfikacja graficzna stworzona na potrzeby folderu była punktem wyjścia dla produkcji kalendarzy oraz serii kolażowych gadżetów miejskich.

TWORZĘ W TYCHACH - ŚWIĘTA ZE SZTUKĄ

To konsekwentnie realizowana od 2020 r. promocja tyskich plastyków i fotografików na specjalnie projektowanych kartkach świątecznych. W 2022 roku kartki te promowały: obrazy Tadeusza Buławy przedstawiające Kościół pw. Ducha Świętego w Tychach oraz Zimowe Tychy - na święta Bożego Narodzenia, a także obrazy Izabeli Wądołowskiej: „Księżycowe historie" i „Looking for my planet" – na święta Wielkanoc.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Prowadzeniem polityki informacyjnej w mieście zajmuje się Biuro Prasowe we współpracy z wydziałami Urzędu Miasta, jednostkami i spółkami miejskimi.

DANE STATYSTYCZNE – W 2022 ROKU

- ponad 50 tys. użytkowników miesięcznie strony **umtychy.pl**, 470 opublikowanych aktualności;
- Facebook Miasto Tychy – 22 252 osoby obserwujące, zasięg: 803 590, liczba opublikowanych postów: ponad 1000;
- Facebook Prezydenta Miasta – 15 628 osób obserwujących, zasięg: 397 215,
- Twitter – 2 452 osoby obserwujace;
- Instagram – 4677 osób obserwujących, 262 wpisy;
- ponad 150 sesji zdjęciowych na terenie miasta;
- naTYCHmiastowy SMS – 15885 subskrybentów;
- 50 Honorowych Patronatów Prezydenta Miasta;
- przygotowanie projektów graficznych, ulotek, – ok. 100;
- 683 przekazane informacje środkom masowego przekazu;
- 768 przygotowanych odpowiedzi na zapytania wnoszone przez redakcje;
- 40 wkładek Tyskiego Informatora Samorządowego do tygodnika „Twoje Tychy" (nakład 10 000), informujących mieszkańców o najważniejszych miejskich wydarzeniach.

TYCHY W FOTOGRAFII

W lipcu utworzono facebookową grupę „Tychy w fotografii". Członkowie grupy publikują na niej zdjęcia z Tychów. Celem utworzenia grupy była między innymi integracja osób o podobnych zainteresowaniach oraz wymiana doświadczeń. Powstało przyjazne miejsce w sieci, które integruje obecnych i byłych mieszkańców Tychów.

Do miłośników tyskich kadrów dołączyło ponad 2000 osób, a liczba zdjęć publikowanych w serwisie systematycznie rośnie.

CZĘŚĆ 15

Bezpieczeństwo

15 .01.

Bezpieczeństwo i porządek publiczny

INTERWENCJE ZGŁASZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW

W siedzibie straży miejskiej przez całą dobę dyżurny Straży Miejskiej przyjmuje skargi mieszkańców dotyczące różnego rodzaju nieprawidłowości występujących na terenie miasta. Bezpłatny telefon alarmowy 986.

Odnotowano 11 882 skargi i interwencje mieszkańców to zdarzenia z zakresu:

- nieprawidłowości w parkowaniu;
- kierowców do znaków i sygnałów drogowych;
- bezdomnych;
- skargi dotyczace osób nietrzeźwych;
- zgłoszeń dotyczących zwierząt dzikich, bezdomnych i martwych.

WYKROCZENIA DROGOWE

Zgłaszane przez mieszkańców interwencje z zakresu wykroczeń drogowych popełnianych przez kierowców to najczęściej:

- **2 179** – nieprawidłowe parkowanie;
- **1 014** – niestosowanie się do znaków i sygnałów drogowych;
- **107** – kontrola terenu pod kątem ruchu drogowego w rejonach osiedli;
- **72** – zanieczyszczenie drogi publicznej;
- **17** – parkowanie na drogach pożarowych;
- **15** – tamowanie i utrudnianie ruchu;
- **13** – kolizja drogowa;
- **8** – zajęcie pasa drogowego.

W ramach podjętych czynności funkcjonariusze założyli **323** blokady oraz odholowali **94** nieprawidłowo zaparkowane pojazdy.

Zimą oraz w razie sporadycznych awarii samochodu strażnicy bezpłatnie pomagają w odpalaniu pojazdu przy pomocy urządzeń rozruchowych. W 2022 r. tego typu interwencje podejmowano 78 razy.

INTERWENCJE DOTYCZĄCE OSÓB NIETRZEŹWYCH

Do dyżurnego straży miejskiej w 2022 r. wpłynęło **1200 zgłoszeń** dotyczących spożywania alkoholu i osób nietrzeźwych. Przeprowadzono w sumie **5925 interwencji**.

Do izby wytrzeźwień wyjeżdżano 198 razy, w tym 15 wyjazdów odbyło się na wniosek KMP w Tychach.

WSPÓŁPRACA Z KMP TYCHY

Strażnicy miejscy w ramach współpracy z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Tychach podejmowali czynności podczas patroli nocnych. Funkcjonariusze SM i KMP współpracowali podczas 447 służb **zabezpieczając 53 imprezy masowe oraz 4 zgromadzenia.**

Współpraca policji i straży miejskiej obejmowała również działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się COVID-19.

W okresie od maja do września funkcjonował posterunek wodny na OW „Paprocany"y. Strażnicy dyżurowali tam 71 razy.

Ponadto współpraca z policją obejmowała prowadzenie akcji:

- **Bezpieczna woda – OW „Paprocany",**
- **Bezpieczne wakacje,**
- **ze strażą rybacką,**
- **kontroli akwenów wodnych pod kątem nielegalnego połowu ryb, rozpalania ognisk oraz zaśmiecania miejsc publicznych.**

SYSTEM MONITORINGU WIZYJNEGO MIASTA TYCHY (SMWM)

System Monitoringu Wizyjnego Miasta Tychy obejmuje **59 kamer**. 18 kamer dozoruje newralgiczne miejsca w mieście a 41 służy do nadzoru wizyjnego przystanków kolejowych. Straż Miejska Tychy posiada również samochód z monitoringiem mobilnym wyposażony w 3 kamery. System obsługiwany jest przez 6 operatorów pracujących w systemie zmianowym.

Operatorzy monitoringu miejskiego:

- przekazali **178 interwencji** dyżurnemu straży miejskiej dotyczących nieprawidłowości występujących w rejonie działania kamer;
- **zabezpieczyli 74 materiały dla uprawnionych podmiotów tj. policji bądź prokuratury;**
- na zlecenie uprawnionych służb przeglądali materiał archiwalny w **124 przypadkach na potrzeby dochodzeń prowadzonych przez funkcjonariuszy KMP oraz inne służby.**

PARKING STRZEŻONY DLA POJAZDÓW USUNIĘTYCH Z DRÓG

Straż Miejska Tychy w ramach zadań wynikających z prawa o ruchu drogowym prowadzi parking dla pojazdów usuniętych z dróg oraz wszystkie czynności związane z holowaniem i wydawaniem takich pojazdów właścicielom.

W ramach tych działań:

- **przyjęto 105 pojazdów** na parking;
- **wydano 48 dyspozycji** usunięcia pojazdów przez straż miejską;
- **w trakcie podejmowania czynności odholowania pojazdów zgłosił się właściciel, w takich przypadkach odstąpiono od holowania 12 razy;**
- **77 pojazdów** zostało odebranych przez właścicieli;
- **zlikwidowano 13 pojazdów.**

BIURO RZECZY ZNALEZIONYCH

W 2022 r. do Biura Rzeczy Znalezionych **zostało przekazanych 101 przedmiotów**, w tym znalezione pieniądze. Ogłoszenia o przyjętych przedmiotach zamieszczane są na stronie internetowej **www.strazmiejska.umtychy.pl** z zakładce „BRZ – obwieszczenia" oraz na tablicy ogłoszeń w BIP Urzędu Miasta Tychy.

SZKOLENIA I PROFILAKTYKA

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

W zajęciach profilaktycznych organizowanych przez Straż Miejską Miasta Tychy wzięło udział 11 796 osób. Przeprowadzono 499 spotkań z uczniami w różnych grupach wiekowych. W przedszkolach i szkołach podstawowych w klasach 1-3 prowadzono zajęcia dotyczące takich tematów jak: **„Bezpieczne ferie", „Co zrobić jak się zgubię", „Bezpieczna droga do szkoły", „Autochodzik – kodeks drogowy dla najmłodszych", „Bezpieczeństwo przedszkolaka", „Ten obcy", „Telefon alarmowy", „Czy pies musi ugryźć".** Starsi uczniowie klas szkoły podstawowej zostali zapoznani z takimi problemami jak: przemoc i agresja, zagrożenia płynące z internetu, cyberprzemoc oraz odpowiedzialność karna nieletnich.

W ramach szkoleń i działań profilaktycznych przeprowadzono również:

- 19 egzaminów na kartę rowerową, w których uczestniczyło 814 uczniów szkół podstawowych klas 3-4;
- 70 zajęć z pierwszej pomocy, które odbywały się w placówkach szkolnych i przedszkolnych przy wykorzystaniu specjalistycznych manekinów - trenażerów;
- 40 kursów samoobrony dla kobiet i seniorów. W spotkaniach uczestniczyło 1418 seniorów i 851 kobiet.

15 .02.

Zarządzanie kryzysowe i obrona cywilna

Przeprowadzono następujące działania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców miasta:

- „Plan akcji jodowej Miasta Tychy" dla mieszkańców do 60. roku życia;
- modernizację Systemu Alarmowania miasta Tychy;
- zorganizowano punkty szczepień powszechnych na terenie Miasta Tychy oraz transport osób niepełnosprawnych i tych powyżej 70. roku życia do punktów szczepień;
- przekazano wsparcie dla tyskiej policji, w tym dofinansowanie do zakupu samochodu dla Komendy Miejskiej Policji.

SPRAWY OBRONNE

W ich ramach realizowane są następujące zadania:

- opracowanie, zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń obronnych;
- opracowanie planu oraz realizacja kontroli zadań obronnych w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Prezydenta Miasta Tychy;
- realizacja zadań obronnych w zakresie akcji kurierskiej - aktualizacja dokumentacji związanej z prowadzeniem akcji;
- nakładanie świadczeń (osobistych i rzeczowych) na rzecz obrony;
- zadania wynikające z obowiązku państwa-gospodarza - aktualizacja dokumentacji Punktu Kontaktowego HNS;
- aktualizacja dokumentacji Stałego Dyżuru Prezydenta Miasta Tychy;
- plan operacyjnego funkcjonowania;
- aktualizacja planu organizacji i funkcjonowania zastępczych miejsc szpitalnych;
- aktualizacja dokumentacji Głównego Stanowiska Kierowania;
- przedsięwzięcia związane z reklamowaniem organu, radnych i innych osób przewidzianych do wykonania zadań obronnych w urzędzie;
- opracowanie ankiety do Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych;.
- opracowanie planu świadczeń osobistych przewidzianych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;.
- opracowanie planu świadczeń rzeczowych przewidzianych do wykonania w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI KOMISJI BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU

W 2022 r. odbyły się cztery posiedzenia Komisji a do zadań samej komisji należało m.in.:

- **koordynacja zadań** związanych z udzielaniem pomocy uchodźcom z Ukrainy;
- **ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa** obywateli na terenie miasta;
- **opiniowanie pracy, projektów programów** współdziałania policji i innych miejskich służb, inspekcji i straży, a także jednostek organizacyjnych wykonujących na terenie miasta zadania w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;
- **opiniowanie projektu budżetu miasta** w zakresie zadań zabezpieczenia środków finansowych niezbędnych do realizacji przedsięwzięć zmierzających do poprawy bezpieczeństwa publicznego i porządku;
- **opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych dokumentów** związanych z wykonywaniem zadań wynikających z oceny zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie miasta Tychy.

PRZETWARZANIE OŚWIADCZEŃ MAJĄTKOWYCH

- Informacja Prezydenta Miasta Tychy w sprawie realizacji zadania została przedstawiona na Sesji Rady Miasta w październiku 2022 r.
- W 2022 r. przetworzono 190 oświadczeń majątkowych, współpracowano z 10 urzędami skarbowymi.

REALIZACJA ZADANIA WYZNACZENIA NA 2022 ROK PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA BYŁA KARA OGRANICZENIA WOLNOŚCI ORAZ PRACA SPOŁECZNIE UŻYTECZNA

- Zadanie realizowano zgodnie z zarządzeniem nr 0050/399/21 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 27 października 2021 r. z późn. zm. oraz na podstawie decyzji wydanych przez Sąd Rejonowy w Tychach.
- Pracę realizowano w 26 podmiotach na terenie miasta (15 wyznaczonych przez Prezydenta Miasta oraz 11 wyznaczonych za jego zgodą).

ZAWIADOMIENIA O ZGROMADZENIACH

Liczba zarejestrowanych zawiadomień o zgromadzeniu w trybie uproszczonym (art. 22 ustawy Prawo o zgromadzeniach z 24 lipca 2015 r.) wynosi 6.

KWALIFIKACJA WOJSKOWA

5 kwietnia 2022 r. do 3 czerwca 2022 r. W tym czasie wezwano 485 mężczyzn z rocznika podstawowego (ur. w 2003 r.) oraz 90 mężczyzn z roczników starszych (ur. w latach 2002-1998), a także 26 kobiet.

BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH

Miasto wydaje zezwolenia na przeprowadzenie imprez masowych. W 2022 r. odbyły się na terenie Tychów 52 imprezy masowe w postaci meczy piłki nożnej w ramach rozgrywek 1 ligi piłki nożnej, mecze hokeja na lodzie oraz imprezy artystyczno-rozrywkowe – ETNO Dzika Plaża i ROCK na Plaży. Brało w nich udział ponad 110 tysięcy widzów (o ponad 60 tys. więcej niż w latach 2020 i 2021).

Pośród wszystkich imprez trzy zostały zakwalifikowane jako imprezy masowe podwyższonego ryzyka. Były to mecze piłki nożnej z Zagłębiem Sosnowiec, Wisłą Kraków oraz Ruchem Chorzów. **Przed wydaniem zezwolenia na każdą imprezę masową odbywała się lustracja, na której omawiane były ogólne założenia mające na celu bezpieczne przeprowadzenie imprezy oraz sprawdzany był stan techniczny obiektów**. W każdej lustracji uczestniczyli przedstawiciele organizatora, miasta, policji i straży miejskiej. Żaden z organów nie wydał negatywnej opinii dotyczącej rozgrywania imprez masowych na obiektach w Tychach. Stałe spotkania na linii organizator – policja – miasto pozwalają wyciągać wnioski z przeprowadzonych imprez i na ich podstawie udoskonalać bezpieczeństwo (w tym roku odbyło się 16 takich spotkań), a dzięki temu np. część meczy mogących być uznane za mecze podwyższonego ryzyka (z czym wiążą się koszty dla klubu i pewne utrudnienia dla publiczności) odbywały się w zwykłym trybie.

15.03. Bezpieczeństwo w sieci

Poprawa bezpieczeństwa informacji

W minionym roku, w odpowiedzi na zmieniające się zapotrzebowanie miasta Tychy, Centrum Usług Wspólnych rozwijało się, rozszerzając swoje usługi. Od 1 kwietnia 2022 r. obsługą wspólną w zakresie bezpieczeństwa informacji zostały objęte cztery jednostki budżetowe miasta Tychy: Dzienny Dom Pomocy Społecznej WRZOS, Zakład Usług Komunalnych, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz Żłobek Miejski. Placówka Pieczy Zastępczej KWADRAT wraz z Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi 1 i 2 została włączona do obsługi wspólnej w zakresie bezpieczeństwa danych osobowych. Aktualnie Centrum Usług Wspólnych miasta Tychy świadczy obsługę 12 jednostkom organizacyjnym Miasta Tychy: zarówno jednostkom budżetowym, jak i samorządowym instytucjom kultury.

Do najważniejszych zadań poprawiających bezpieczeństwo informacji należy zaliczyć:

- wykonanie niezbędnej wymiany systemu informatycznego KSAT2000i wspomagającego pracę Wydziału Spraw Obywatelskich jako baza danych osobowych mieszkańców Tychów;
- dostosowanie do wymagań ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych stron www: Żłobka Miejskiego, CUW Tychy oraz nowej strony www festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa";
- utrzymanie i rozwijanie rozwiązań sprzętowo-programowych i organizacyjnych, które umożliwiają świadczenie obsługi informatycznej wybranym jednostkom organizacyjnym i samorządowym instytucjom kultury miasta Tychy;

Gromadzenie i zarządzenie coraz większą ilością danych oraz konieczność efektywnego ich wykorzystania wymusza ciągły rozwój infrastruktury informatycznej, która jest kluczowa dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemów i aplikacji informatycznych.

W minionym roku wykonano kilka istotnych zadań w tym obszarze, m.in.:

- Internetowe Biuro Obsługi Klienta zostało przeniesione na nowy serwer,
- rozbudowano system kopii zapasowych celem zwiększenia bezpieczeństwa wytwarzanych i gromadzonych danych,
- zakupiono i wdrożono aplikację wspomagającą obsługę wniosków na zakup węgla,
- wspierano Wydział Geodezji przy realizacji projektu „Zwiększenie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej poprzez rozbudowę i modernizację referencyjnych baz danych powiatowych rejestrów publicznych w zakresie instalacji, konfiguracji i wdrożenia infrastruktury technicznej".

W minionym roku CUW Tychy obsłużył ponad 9000 zgłoszeń, z czego 82% dotyczyło obsługi informatycznej.

TABELA 15.1.

Liczba zrealizowanych zgłoszeń od użytkowników jednostek obsługiwanych

Obsługa teleinformatyczna	Obsługa finansowo-księgowa	Obsługa kadrowo-płacowa
7775	798	932

CZĘŚĆ 16

Realizacja Uchwał Rady Miasta

NR UCHWAŁY	TYTUŁ UCHWAŁY	DATA PODJĘCIA
	VIII KADENCJA RADY MIASTA TYCHY	
	Wydział Obsługi Rady Miasta - DUR	
XXXV/660/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIV/646/21 Rady Miasta Tychy z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia planów pracy komisji Rady Miasta na I półrocze 2022 r.	27.01.2022
XXXV/683/22	Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach.	27.01.2022
XXXV/684/22	Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Prezydenta Miasta Tychy.	27.01.2022
XXXV/685/22	Uchwała uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji w sprawie oświetlenia boiska przy ulicy Zacisze w Tychach.	27.01.2022
1/2022	APEL o pokój na Ukrainie	28.02.2022
XXXVII/686/22	Uchwała w sprawie wyboru Opiekuna Młodzieżowej Rady Miasta Tychy.	31.03.2022
XXXVII/718/2	Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Prezydenta Miasta Tychy oraz Dyrektora Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach.	31.03.2022
XXXVIII/719/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/10/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie zatwierdzenia składu osobowego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Tychy.	28.04.2022
XXXVIII/720/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/8/18 Rady Miasta Tychy dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie zatwierdzenia składów osobowych Komisji Rady Miasta Tychy.	28.04.2022
XXXIX/735/22	Uchwała w sprawie udzielenia wotum zaufania Prezydentowi Miasta Tychy.	26.05.2022
XXXIX/737/22	Uchwała w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Tychy za okres działalności od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku.	26.05.2022
XXXIX/738/22	Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdań z działalności komisji Rady Miasta Tychy w 2021 r.	26.05.2022
XL/750/22	Uchwała w sprawie odwołania Wiceprzewodniczącego Rady Miasta Tychy.	23.06.2022
XL/752/22	Uchwała w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Miasta Tychy do Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Międzygminny Dom Pomocy Społecznej".	23.06.2022
XL/753/22	Uchwała w sprawie przyjęcia planów pracy komisji Rady Miasta na II półrocze 2022 r.	23.06.2022
XL/769/22	Uchwała w sprawie przyjęcia planu pracy i kontroli Komisji Rewizyjnej na II półrocze 2022 roku.	23.06.2022
XLI/770/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/8/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie zatwierdzenia składów osobowych Komisji Rady Miasta Tychy.	25.08.2022
XLI/771/22	Uchwała w sprawie zasad podziału środków budżetowych dla jednostek pomocniczych miasta Tychy oraz wysokości środków budżetowych dla jednostek pomocniczych na rok 2023.	25.08.2022
XLIII/788/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/10/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie zatwierdzenia składu osobowego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/789/22	Uchwała w sprawie uchylenia uchwały Nr I/13/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/790/22	Uchwała w sprawie uchylenia uchwały Nr III/64/18 Rady Miasta Tychy z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wyboru Sekretarza Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/791/22	Uchwała w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/792/22	Uchwała w sprawie wyboru Sekretarza Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/793/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/8/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie zatwierdzenia składów osobowych Komisji Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/794/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/12/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Przewodniczących Komisji Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/795/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr I/12/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Przewodniczących Komisji Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/796/22	Uchwała w sprawie zmiany Nr I/15/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Zastępców Przewodniczących Komisji Rady Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/797/22	Uchwała w sprawie zmiany Nr I/15/18 Rady Miasta Tychy z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Zastępców Przewodniczących Komisji Rady Miasta Tychy.	29.09.2022

XLIII/798/22	Uchwała w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Miasta Tychy (Wojciech Czarnota).	29.09.2022
XLIII/799/22	Uchwała w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Miasta Tychy Lidia Gajdas).	29.09.2022
XLIII/820/22	Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania Komisji Rewizyjnej z przeprowadzonej kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach w zakresie działalności Noclegowni Miejskiej w Tychach	29.09.2022
XLVI/855/22	Uchwała w sprawie nadania tytułu Honorowego obywatela Miasta Tychy (Stanisław Mazuś).	15.12.2022
XLVI/856/22	Uchwała w sprawie nadania tytułu Honorowego obywatela Miasta Tychy (Ryszard Poręba).	15.12.2022
XLVI/857/22	Uchwała w sprawie przyjęcia planów pracy komisji Rady Miasta na I półrocze 2023 r.	15.12.2022
XLVI/858/22	Uchwała w sprawie zmiany Statutu i przedłużenia kadencji Tyskiej Rady Seniorów.	15.12.2022
XLVI/868/22	Uchwała w sprawie przyjęcia planu pracy i kontroli Komisji Rewizyjnej na I półrocze 2023 roku.	15.12.2022
XLVI/869/22	Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach.	15.12.2022

Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej – DUG

XXXV/661/22	Uchwała w sprawie wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników oraz regulaminu określającego zasady prowadzenia tego handlu.	27.01.2022
XXXVII/692/22	Uchwała w sprawie wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu przez rolników i ich domowników oraz regulaminu określającego zasady prowadzenia tego handlu.	31.03.2022
XXXVII/693/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr 0150/XXXVI/683/05 Rady Miasta Tychy z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie regulaminu targowisk miejskich w Tychach oraz zmiany Uchwały nr 0150/569/2001 Rady Miasta Tychy z dnia 25 stycznia 2001 r. w sprawie lokalizacji targowisk miejskich i określenia zasad oraz warunków prowadzenia handlu na tych targowiskach.	31.03.2022

Wydział Budżetu - DKB

XXXV/662/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	27.01.2022

XXXV/663/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	27.01.2022
XXXVII/688/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIV/650/21 Rady Miasta Tychy z dnia 16 grudnia 2021r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych udzielanych w 2022 roku z budżetu miasta Tychy dla Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach.	31.03.2022
XXXVII/689/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022r.	31.03.2022
XXXVII/690/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	31.03.2022
XXXVIII/721/22	Uchwała w sprawie w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIV/650/21 Rady Miasta Tychy z dnia 16 grudnia 2021r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych udzielanych w 2022 roku z budżetu miasta Tychy dla Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach	28.04.2022
XXXVIII/722/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022r.	28.04.2022
XXXVIII/723/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	28.04.2022
XXXIX/736/22	Uchwała w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego miasta Tychy wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2021 rok.	26.05.2022
XXXIX/739/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	26.05.2022
XXXIX/740/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	26.05.2022
XL/754/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	23.06.2022
XL/755/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	23.06.2022
XLI/772/2	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	25.08.2022
XLI/773/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	25.08.2022
XLII/787/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 rok. **SESJA NADZWYCZAJNA**	21.09.2022

XLIII/800/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	29.09.2022
XLIII/801/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 - 2032	29.09.2022
XLIV/821/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIV/650/21 Rady Miasta Tychy z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych udzielanych w 2022 roku z budżetu miasta Tychy dla Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach.	27.10.2022
XLIV/822/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	27.10.2022
XLIV/823/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	27.10.2022
XLIV/824/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVIII/585/17 Rady Miasta Tychy z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu w Europejskim Banku Inwestycyjnym na finansowanie wydatków majątkowych miasta Tychy w latach 2019 – 2022.	27.10.2022
XLV/837/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	24.11.2022
XLV/838/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	24.11.2022
XLVI/859/22	Uchwała w sprawie zmian uchwały budżetowej miasta Tychy na 2022 r.	15.12.2022
XLVI/860/22	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej miasta Tychy na lata 2022 – 2032.	15.12.2022
XLVI/861/22	Uchwała w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowych udzielanych w 2023 roku z budżetu miasta Tychy dla Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach.	15.12.2022
XLVI/862/22	Uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tychy na lata 2023 – 2038.	15.12.2022
XLVI/863/22	Uchwała w sprawie budżetu miasta Tychy na 2023 rok.	15.12.2022

Wydział Podatków i Opłat - DKP

XXXV/664/22	Uchwała w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości stadionów sportowych oraz boisk treningowych przy stadionach w ramach pomocy operacyjnej na infrastrukturę sportową.	27.01.2022

XXXVII/691/22	Uchwała w sprawie u poważnienia dyrektorów niektórych miejskich jednostek organizacyjnych do umarzania i udzielania innych ulg w spłacie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym.	31.03.2022
XLIV/825/22	Uchwała w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości i zwolnień od tego podatku obowiązujących na terenie gminy Tychy.	27.10.2022
XLIV/826/22	Uchwała w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie gminy Tychy.	27.10.2022

Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia - SWZ

XXXV/665/22	Uchwała w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego miasta Tychy.	27.10.2022
XXXVII/695/22	Uchwała w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.	31.03.2022
XXXVII/696/22	Uchwała w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2022 – 2025.	31.03.2022
XXXVII/697/22	Uchwała w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pod nazwą: "Program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy szczepienia przeciw HPV dla dziewcząt 14-letnich w mieście Tychy"	31.03.2022
XXXVII/698/22	Uchwała w sprawie określenia zakresu pomocy świadczonej przez miasto Tychy na rzecz obywateli Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.	31.03.2022
XXXIX/741/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXXVII/695/22 Rady Miasta Tychy z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.	26.05.2022
XLI/778/22	Uchwała w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pod nazwą: "Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla osób w wieku 65 -74 lata w mieście Tychy".	25.08.2022
XLIII/806/22	Uchwała w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego miasta Tychy.	29.09.2022
XLIII/807/22	Uchwała w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tychach na lata 2022-2027.	29.09.2022
XLIV/827/22	Uchwała w sprawie przyjęcia Programu współpracy miasta Tychy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023.	27.10.2022

XLIV/828/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr 0150/XLVI/1036/10 Rady Miasta Tychy z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.	27.10.2022
XLV/841/22	Uchwała w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pod nazwą: „Wsparcie leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – In vitro dla mieszkańców miasta Tychy na lata 2022-2025".	24.11.2022

Miejskie Centrum Oświaty - MCO

XXXV/666/22	Uchwała w sprawie złożenia wniosku o zezwolenie na utworzenie oddziału międzynarodowego w I Liceum Ogólnokształcącym im. Leona Kruczkowskiego w Tychach.	27.10.2022
XXXVII/701/22	Uchwała w sprawie utworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć oddziału przygotowawczego.	31.03.2022
XXXVII/702/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XLVI/755/18 Rady Miasta Tychy z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w prowadzonych przez Miasto Tychy publicznych przedszkolach.	31.03.2022
XXXVIII/725/22	Uchwała w sprawie nadania imienia Przedszkolu nr 30 w Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 4 w Tychach.	28.04.2022
XXXIX/742/22	Uchwała w sprawie upoważnienia dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi oraz dyrektorów zespołów szkolno-przedszkolnych, prowadzonych przez Miasto Tychy, do umarzania i udzielania innych ulg w spłacie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym.	26.05.2022
XL/756/22	Uchwała w sprawie ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w mieście Tychy do celów rozliczania kosztów przewozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych oraz rodziców w roku szkolnym 2022/2023.	23.06.2022
XL/757/22	Uchwała w sprawie przyznania dyrektorom publicznych szkół i przedszkoli zwolnienia od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2022/2023.	23.06.2022
XL/758/22	Uchwała w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 w Tychach.	23.06.2022
XLI/775/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr III/54/18 Rady Miasta Tychy z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia sieci publicznych szkół podstawowych w Tychach i określenia granic ich obwodów od dnia 1 września 2019 r.	25.08.2022
XLI/776/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr VI/114/19 Rady Miasta Tychy z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Tychy.	25.08.2022

XLI/777/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XV/305/20 Rady Miasta Tychy z dnia 20 lutego 2020 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli pełniących funkcje kierownicze, zasad zwalniania z realizacji tego obowiązku oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych stanowisk nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Tychy.	25.08.2022
XLIV/829/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr IX/171/19 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie powierzenia prowadzenia wspólnej obsługi szkół i placówek oświatowych, których organem prowadzącym jest miasto Tychy.	27.10.2022
XLIV/830/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr 0150/XXVII/596/09 Rady Miasta Tychy z dnia 29 stycznia 2009 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu wynagradzania nauczycieli w szkołach i placówkach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Tychy.	27.10.2022
XLIV/831/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIX/742/22 Rady Miasta Tychy z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie upoważnienia dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi oraz dyrektorów zespołów szkolno-przedszkolnych, prowadzonych przez Miasto Tychy, do umarzania i udzielania innych ulg w spłacie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym.	27.10.2022
XLV/842/22	Uchwała w sprawie ustalenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu używanego do przewozu dziecka / ucznia z niepełnosprawnością oraz rodzica do przedszkola / szkoły.	24.11.2022

Muzeum Miejskie

XXXV/667/22	Uchwała w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę Wojewody Śląskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach na Uchwałę Nr XIX/399/20 Rady Miasta Tychy z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania nowego statutu samorządowej instytucji kultury pod nazwą Muzeum Miejskie w Tychach.	27.01.2022
XXXVII/704/22	Uchwała w sprawie powołania Rady Muzeum Miejskiego w Tychach.	31.03.2022
XLI/774/22	Uchwała w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę kasacyjną Wojewody Śląskiego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 03 marca 2022 r. (sygn. akt II SA/Gl 1693//21) oddalającego skargę Wojewody Śląskiego na uchwałę Rady Miasta Tychy z dnia 27 sierpnia 2020 r. o nr XIX/399/20 w przedmiocie nadania nowego statutu samorządowej instytucji kultury pod nazwą Muzeum Miejskie w Tychach.	25.08.2022

Tyski Dom Pomocy Społecznej „Dobre Miejsce"

XXXV/668/22	Uchwała w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę Wojewody Śląskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach na Uchwałę Nr XXV/499/21 Rady Miasta Tychy z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej miasta Tychy o nazwie: Tyski Dom Pomocy Społecznej „Dobre Miejsce".	27.01.2022

XXXV/669/22	Uchwała w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę Wojewody Śląskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach na Uchwałę Nr XXV/500/21 Rady Miasta Tychy z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie nadania statutu jednostce organizacyjnej miasta Tychy o nazwie: Tyski Dom Pomocy Społecznej „Dobre Miejsce".	27.01.2022
XXXVII/687/22	Uchwała w sprawie utworzenia związku międzygminnego pod nazw „Międzygminny Dom Pomocy Społecznej" oraz przyjęcia jego statutu.	31.03.2022
XL/751/22	Uchwała w sprawie powierzenia reprezentowania Gminy Miasta Tychy w Zgromadzeniu Związku Międzygminnego „Międzygminny Dom Pomocy Społecznej".	23.06.2022
XLV/839/22	Uchwała w sprawie wniesienia do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 24 sierpnia 2022 r. (Uchwała Nr XXV/499/21)	24.11.2022
XLV/840/22	Uchwała w sprawie wniesienia do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 24 sierpnia 2022 r. (Uchwała Nr XXV/500/21)	24.11.2022

Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki - GWP

XXXV/670/22	Uchwała w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej przy ulicy Kopernika w Tychach na działce ewidencyjnej nr 5349/26, obręb nr 0001 Tychy.	27.01.2022
XXXV/671/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie Osiedla O pomiędzy al. Piłsudskiego, ul. Armii Krajowej i ul. Orzeszkowej w Tychach.	27.01.2022
XXXV/672/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie Osiedla U przy ul. Uczniowskiej i ul.	27.01.2022
XXXVII/705/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Osiedli D i G w rejonie ulic: Henryka Dąbrowskiego, Grota-Roweckiego, Alei Niepodległości, Beskidzkiej i linii kolejowej w Tychach.	31.03.2022
XXXVII/706/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie osiedli Żwaków i Suble pomiędzy ulicami: Nizinną, Chałupniczą, Lucjana Rydla, ks. Stanisława Radziejewskiego, Stoczniowców'70, Jaśkowicką i linią kolejową nr 139 w Tychach – etap I.	31.03.2022
XXXVIII/726/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ulicy Kolejowej w Tychach.	28.04.2022
XXXVIII/727/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ulicy Oświęcimskiej w Tychach.	28.04.2022

XXXVIII/728/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie Osiedla Z pomiędzy ul. Władysława Sikorskiego, ul. Beskidzką i rzeką Gostynką w Tychach.	28.04.2022
XXXVIII/729/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie Osiedla K pomiędzy ul. Stoczniowców'70, ul. Jaśkowicką i al. Bielską w Tychach.	28.04.2022
XXXVIII/730/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Urbanowickiej, Oświęcimskiej i Głównej w Tychach.	28.04.2022
XXXVIII/731/22	Uchwała w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę na Uchwałę Nr XXXI/605/21 Rady Miasta Tychy z dnia 30 września 2021 r. w sprawie „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego pomiędzy ulicą Beskidzką, rzeką Gostynką oraz granicami administracyjnymi miasta Tychy – etap II"	28.04.2022
XXXIX/744/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Podleskiej, doliny potoku Mąkołowiec, granicy administracyjnej miasta Tychy, granicy lasu oraz linii kolejowej w Tychach – etap I.	26.05.2022
XL/763/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Frycza-Modrzewskiego, ul. Beskidzkiej, linii kolejowej i kompleksu leśnego w Tychach.	23.06.2022
XL/764/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Spokojnej i ul. Długiej w Tychach.	23.06.2022
XL/765/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie osiedli Żwaków i Suble pomiędzy ulicami: Nizinną, Chałupniczą, Lucjana Rydla, ks. Stanisława Radziejewskiego, Stoczniowców'70, Jaśkowicką i linią kolejową nr 139 w Tychach – etap II.	23.06.2022
XL/766/22	Uchwała w sprawie wniesienia do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargi kasacyjnej od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 25 marca 2022 r.	23.06.2022
XLI/780/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulicy Budowlanych i ulicy Bpa. Burschego w Tychach.	25.08.2022
XLIII/808/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Osiedla C w rejonie ulic: Harcerskiej, Cienistej, Alei Niepodległości, Grota-Roweckiego i linii kolejowej w Tychach.	29.09.2022
XLIII/809/22	Uchwała w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Beskidzkiej, Towarowej, Cielmickiej i doliny rzeki Gostyni w Tychach.	29.09.2022
XLIII/810/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego po południowej stronie ulicy Lokalnej w Tychach.	29.09.2022

XLIII/811/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla placu Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Tychach.	29.09.2022
XLIII/812/22	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie alei: Marszałka Piłsudskiego i Bielskiej oraz ulic: Romana Dmowskiego i Władysława Sikorskiego w Tychach.	29.09.2022
XLIII/813/22	Uchwała w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę na Uchwałę Nr XL/765/22 Rady Miasta Tychy z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie osiedli Żwaków i Suble pomiędzy ulicami: Nizinną, Chałupniczą, Lucjana Rydla, ks. Stanisława Radziejewskiego, Stoczniowców'70, Jaśkowicką i linią kolejową nr 139 w Tychach - etap II".	29.09.2022
XLIV/832/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie Osiedla N pomiędzy al. Piłsudskiego, ul. Dmowskiego i ul. Nałkowskiej w Tychach.	27.10.2022
XLIV/833/22	Uchwała w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w południowej części osiedla Wilkowyje w Tychach – etap V.	27.10.2022

Wydział Gospodarki Nieruchomościami - GGN

XXXV/673/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy oraz wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości gminnej, położonej w Tychach przy ul. Dębowej (na czas nieoznaczony).	27.01.2022
XXXV/674/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (do 3 lat).	27.01.2022
XXXV/675/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIV/656/21 Rady Miasta Tychy z dnia 16 grudnia 2021 roku w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy na okres 10 lat.	27.01.2022
XXXVII/707/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (do 3 lat).	31.03.2022
XXXVII/708/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (czas nieoznaczony).	31.03.2022
XXXIX/745/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (do 3 lat).	26.05.2022
XXXIX/746/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (czas nieoznaczony).	26.05.2022

XL/759/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Rady Miasta Tychy nr XV/314/20 z 27 lutego 2020 roku w sprawie określenia warunków udzielenia bonifikaty od ceny sprzedaży z tytułu zbycia przyległej nieruchomości gruntowej.	23.06.2022
XL/760/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (do 3 lat).	23.06.2022
XL/761/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (czas nieoznaczony).	23.06.2022
XL/762/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonej w Tychach przy al. Jana Pawła II 40 i ul. Orzeszkowej 15 oraz ustanowienia na niej ograniczonych praw rzeczowych.	23.06.2022
XLI/781/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy oraz wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości Skarbu Państwa będącej w użytkowaniu wieczystym Gminy Miasta Tychy, położonej w Tychach przy ul. Henryka Rodakowskiego oznaczonej jako działka nr 2541/16 (na czas nieoznaczony).	25.08.2022
XLI/782/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty udzielonej przez Gminę Miasta Tychy przy zakupie lokalu mieszkalnego przy ul. Ciasnej 7.	25.08.2022
XLI/783/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (do 3 lat).	25.08.2022
XLI/784/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (czas nieoznaczony).	25.08.2022
XLIII/814/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy i zawarcie umowy dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy na 10 lat.	29.09.2022
XLIII/815/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (do 3 lat).	29.09.2022
XLIII/816/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy (czas nieoznaczony).	29.09.2022
XLIII/817/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości gruntowych położonych w Tychach w rejonie ul. Towarowej i ul. Beskidzkiej.	29.09.2022
XLV/845/22	Uchwała w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokalu (garaż).	24.11.2022

XLV/846/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne nabycie prawa własności nieruchomości oznaczonej jako działka nr 725/113, położonej w Tychach przy ul. Ułańskiej.	24.11.2022
XLV/847/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku zbycia w drodze przetargu nieruchomości zabudowanej położonej w Tychach przy ul. Sadowej.	24.11.2022
XLV/848/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy.	24.11.2022
XLV/849/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy.	24.11.2022
XLVI/865/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy oraz wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości gminnej, położonej w Tychach przy ul. Sportowej.	15.12.2022
XLVI/866/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy oraz zawarcie umów dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Gminy.	15.12.2022
XLVI/867/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości położonej w Tychach przy ul. Damrota.	15.12.2022

Wydział Gospodarki Lokalowej - RGL

XXXV/676/22	Uchwała w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach na Uchwałę Nr XXIX/578/21 Rady Miasta Tychy z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tychy.	27.01.2022
XLIII/819/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXIX/578/21 Rady Miasta Tychy z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tychy.	29.09.2022
XLIV/835/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXIX/578/21 Rady Miasta Tychy z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tychy.	27.01.2022

Wydział Komunalny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa - RKO

XXXV/677/22	Uchwała w sprawie przyjęcia „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miasta Tychy".	27.01.2022
XXXVII/709/22	Uchwała w sprawie wykazu kąpielisk oraz ustalenia sezonu kąpielowego na terenie Gminy Miasta Tychy na rok 2022.	.31.03.2022.

XXXVII/710/22	Uchwała w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłaty za pojemnik lub worek o określonej pojemności.	31.03.2022
XXXVII/711/22	Uchwała w sprawie ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od domku letniskowego na nieruchomości albo innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowego.	31.03.2022
XXXVII/712/22	Uchwała w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	31.03.2022
XXXVII/713/22	Uchwała w sprawie wzoru e-deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	31.03.2022
XXXVII/714/22	Uchwała w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla miasta Tychy na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029".	31.03.2022
XXXVI/715/22	Uchwała w sprawie przyjęcia raportu z realizacji „Programu ochrony środowiska dla miasta Tychy na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020".	31.03.2022
XXXVIII/732/22	Uchwała w sprawie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Tychy na rok 2022.	28.04.2022
XXXVIII/733/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XVI/338/20 Rady Miasta Tychy z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Tychy.	28.04.2022
XL/767/22	Uchwała w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na realizację projektu grantowego pn: „Wymiana węglowych źródeł ciepła szansą na poprawę powietrza w Tychach"- Etap I współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 4.6. Czyste powietrze, Poddziałanie: 4.6.1. Czyste powietrze – konkurs.	23.06.2022
XL/768/22	Uchwała w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na realizację projektu grantowego pn: „Wymiana węglowych źródeł ciepła szansą na poprawę powietrza w Tychach"- Etap II współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 4.6. Czyste powietrze, Poddziałanie: 4.6.1. Czyste powietrze – konkurs.	23.06.2022
XLI/785/22	Uchwała w sprawie zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych w Gminie Miasta Tychy na lata 2022-2026.	25.08.2022

XLIV/834/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXII/451/20 Rady Miasta Tychy z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na realizację projektu grantowego pn: „Odnawialne źródła energii szansą na poprawę jakości powietrza w Tychach" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 4.1. Odnawialne źródła energii, Poddziałanie: 4.1.3. Odnawialne źródła energii – konkurs.	27.10.2022
XLV/850/22	Uchwała w sprawie przyjęcia regulaminu realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach realizacji projektu „STOP SMOG w GZM - poprawa jakości powietrza na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii".	24.11.2022
XLV/851/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XVI/338/20 Rady Miasta Tychy z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Tychy (ze zm.).	24.11.2022
XLV/852/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XVI/339/20 Rady Miasta Tychy z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (ze zm.).	24.11.2022
	Miejski Zarząd Ulic i Mostów - MZUiM	
XXXV/678/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały nr XLVI/954/14 Rady Miasta Tychy z dnia 30 października 2014 r. w sprawie regulaminu płatnych parkingów wielopoziomowych typu „parkuj i jedź" („park&ride") w Tychach.	27.01.2022
XXXVIII/734/22	Uchwała w sprawie pozbawienia części drogi gminnej dotychczasowej kategorii oraz wyłączenia tej części drogi z użytkowania	28.04.2022
XXXIX/747/22	Uchwała w sprawie przyjęcia polityki mobilności Miasta Tychy.	26.05.2022
XLIII/818/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy oraz wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości gminnej położonej w Tychach na Placu Krzysztofa Kamila Baczyńskiego (do 3 lat).	29.09.2022
XLV/853/22	Uchwała w sprawie regulaminu Centrum Przesiadkowego typu „parkuj i jedź" (park&ride") u zbiegu ulic Wyszyńskiego i Edukacji w Tychach.	24.11.2022
	Tyski Zakład Usług Komunalnych - TZUK	
XXXV/679/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami.	.27.01.2022.

XLIV/836/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr XVI/270/15 Rady Miasta Tychy z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie Statutu Tyskiego Zakładu Usług Komunalnych w Tychach.	27.10.2022
	Wydział Przekształceń i Nadzoru Właścicielskiego - PPN	
XXXV/680/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XIX/415/20 Rady Miasta Tychy z dnia 27.08.2020 r. w sprawie pozytywnego zaopiniowania podwyższenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Tychach.	27.10.2022
XXXV/681/22	Uchwała w sprawie pozytywnego zaopiniowania obniżenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Tychach.	27.10.2022
XXXVII/716/22	Uchwała w sprawie pozytywnego zaopiniowania podwyższenia kapitału zakładowego Tyskich Linii Trolejbusowych Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Tychach.	31.03.2022
XXXIX/748/22	Uchwała w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Tyskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Tychach.	26.05.2022
XXXIX/749/22	Uchwała w sprawie pozytywnego zaopiniowania obniżenia kapitału zakładowego ŚRÓDMIEŚCIE Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Tychach.	26.05.2022
XLI/786/22	Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nabycie przez „Śródmieście" Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Tychach prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z prawem własności posadowionego na tej nieruchomości budynku.	25.08.2022
	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji - MOSiR	
XXXV/682/22	Uchwała w sprawie: przyjęcia „Strategii rozwoju sportu miasta Tychy na lata 2021-2025".	27.10.2022
	Centrum Usług Wspólnych - CUW	
XXXVII/694/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXII/383/16 Rady Miasta Tychy z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie utworzenia samorządowej jednostki organizacyjnej Centrum Usług Wspólnych Miasta Tychy i nadania jej statutu oraz w sprawie określenia jednostek obsługiwanych i zakresu obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi.	31.03.2022
	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – MOPS	
XXXVII/699/22	Uchwała w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych, w tym rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.	31.03.2022

XXXVII/700/22	Uchwała w sprawie wykorzystania środków na finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej przekazanych do realizacji powiatom z uwzględnieniem planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 roku.	31.03.2022
XLIII/805/22	Uchwała w sprawie określenia wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.	29.09.2022
XLV/843/22	Uchwała w sprawie wykorzystania środków na finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej przekazanych do realizacji powiatom z uwzględnieniem planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 roku.	24.11.2022

Miejska Biblioteka Publiczna - MBP

XXXVII/703/22	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały nr XLVI/954/14 Rady Miasta Tychy z dnia 30 października 2014 r. w sprawie regulaminu płatnych parkingów wielopoziomowych typu „parkuj i jedź" („park&ride") w Tychach.	27.01.2022

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego- PZK

XXXVII/717/22	Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania Prezydenta Miasta Tychy z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku.	31.03.2022

Miejskie Centrum Kultury - MCK

XXXVIII/724/22	Uchwała w sprawie nadania nowego statutu samorządowej instytucji kultury pod nazwą Miejskie Centrum Kultury w Tychach.	28.04.2022

Miejski Konserwator Zabytków - GKZ

XXXIX/743/22	Uchwała w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na obszarze miasta Tychy.	26.05.2022

Wydział Geodezji - GWG

XLI/779/22	Uchwała w sprawie nadania nazwy Rondo Chorwackie rondu położonemu u zbiegu ulic Towarowej i łącznika z ulicą Beskidzką w Tychach.	25.08.2022

Żłobek Miejski

XLIII/802/22	Uchwała w sprawie uchylenia uchwały nr VI/81/11 Rady Miasta Tychy z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie nadania statutu jednostce budżetowej pod nazwą Żłobek Miejski w Tychach.	29.09.2022

XLIII/803/22	Uchwała w sprawie przyjęcia statutu jednostki budżetowej pod nazwą Żłobek Miejski w Tychach.	29.09.2022
XLIII/804/22	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr IX/160/11 z dnia 30 czerwca 2011 roku w sprawie wysokości opłat wnoszonych przez rodziców (opiekunów prawnych) dzieci korzystających z opieki w jednostce budżetowej pod nazwą Żłobek Miejski w Tychach.	29.09.2022

Powiatowy Urząd Pracy - PUP

XLV/844/22	Uchwała w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Zawodowej lokalnego rynku pracy na lata 2022-2027.	24.11.2022

Straż Miejska - PSM

XLV/854/22	Uchwała w sprawie ustalenia wysokości opłat za usunięcie i parkowanie pojazdu usuniętego z drogi oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu na rok 2023.	24.11.2022

Wydział Promocji i Współpracy z Zagranicą - SPW

XLVI/864/22	Uchwała w sprawie przyznawania Nagród Prezydenta Miasta Tychy w Dziedzinie Kultury	15.12.2022

URZĄD MIASTA TYCHY
Aleja Niepodległości 49, 43-100 Tychy

tel. 32 776 33 33 | fax: 32 776 33 44
e-mail: poczta@umtychy.pl

Serwis informacyjny UM Tychy:
umtychy.pl

NIP Gminy Tychy: 646-00-13-450

REGON Gminy Miasta Tychy: 276255507
REGON Urzędu Miasta Tychy: 000515922
Kod terytorialny gminy: 2477011

TYCHY DOBRE MIEJSCE